GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

KÂDÎ ASKER ŞERÎF MEHMED MOLLÂ EFENDİ'NİN MELHAME-İ DAVÛDİYYE'SİNİN TAHKÎKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatma Nur KOZALAK

OCAK–2021

GÜMÜŞHANE

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

KÂDÎ ASKER ŞERÎF MEHMED MOLLÂ EFENDİ'NİN MELHAME-İ DAVÛDİYYE'SİNİN TAHKÎKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatma Nur KOZALAK

OCAK – 2021

GÜMÜŞHANE

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

KÂDÎ ASKER ŞERÎF MEHMED MOLLÂ EFENDİ'NİN MELHAME-İ DAVÛDİYYE'SİNİN TAHKÎKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatma Nur KOZALAK

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Selahattin FETTAHOĞLU

OCAK–2021

GÜMÜŞHANE

BİLDİRİM

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlamış olduğum "Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye'sinin Tahkîki" isimli bu çalışmanın, tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve alıntı yaptığım tüm çalışmaların kaynakçada yer aldığını taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

13 / 01 / 2021

…….

Fatma Nur KOZALAK

ÖNSÖZ

İnsan, çağlar boyunca yaşadığı zamanı ve yarınını hep merak etmiştir. Geleceğe yönelik duydukları korku, insanı bu yönde bilgi edinme yollarına sevk etmiştir. Bu nedenle insan, geleceğe yönelik haber almak için birçok yönteme başvurmuştur.

Eski çağlara dayanan fal ve kehanet gibi türler günümüzde de varlıklarını sürdürmektedir. Bu türlerle birlikte astroloji de gelişme göstermiş ve kullanılagelmiştir. Bu türler hakkında pek çok yazılı eser meydana getirilmiştir. Aynı şekilde, fal ve kehanetle ilişkili olan, yazıya geçirilmiş bir başka tür ise melhamelerdir. Kanlı savaş anlamına gelen melhame, bazı tabiat olaylarından yararlanarak geleceğe yönelik haberler veren metinler için de kullanılmaktadır.

Araştırmamızın amacı, melhamelerin tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkışı ve gelişimini inceleyerek İslam tarihindeki yerine değinmektir. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye adlı elyazması eserin tahkiki yapılarak, geçmiş ulemanın bu konudaki görüşüne ışık tutmak istenmiştir.

Araştırmanın zorluğu ise konunun kapsamlı bir içeriğe sahip olmasıdır. Melhame konusunun kapsamının geniş olmasından dolayı, araştırmamızın çerçevesini genişletmemek için melhame konusunu, edebi yönüne çok fazla değinmeden, tarihsel süreç içerisindeki durumundan genel şekilde bahsederek sınırlandırdık. Ayrıca melhame konusunu fal, kehanet ve astroloji çerçevesinde sınırlandırarak ele aldık. Çalışmamızda melhame ile ilişkili bölümleri ana hatlarıyla ele alarak işledik.

Hazırlamış olduğumuz bu tez çalışması giriş ve dört ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, araştırmanın konusu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın kaynak ve yöntemleri kısımlarına yer verilmiştir.

Birinci bölümde, Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin hayatına, eserlerine ve Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye adlı eserine yer verilmiştir.

İkinci bölümde, melhamenin tarihsel izlerini takip etmek açısından kehanet konusuna, Keldanilerde kehanet, Bâbilde kehanet, İranlılarda kehanet, Araplarda kehanet ve Mısırlılarda kehanet alt başlıkları içerisinde yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde, melhame literatürü hakkında ana başlığı altında bilgi verilmiştir. Melhame ile ilgisinden dolayı fal ve astroloji konularına yer verilmiş ve astroloji başlığı altında Bâbil astrolojisi, İran'da astroloji, Mısır astrolojisi ve İslam'da astroloji konularına da yer verilmiştir. Melhame kavramının kelime ve terim anlamlarına, melhame ile ilgili bilimler hakkında genel bilgilere, Kur'an-ı Kerîm'de ve hadiste melhame kavramlarına, melhamenin doğuşu ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da melhamenin yerine değinilerek, dinler tarihinin konuları içerisinde de yer alan Armagedon/Melhame-i Kübra hakkında bilgi verilmiş ve melhame konusuyla olan bağlantısı açıklanmıştır.

Dördüncü bölümde, Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye adlı el yazma eserin Arapça metni ve tercüme metni yer almaktadır. Eserin tıpkıbasımına da bu bölümde yer verilmiştir.

Daha sonra, tez çalışmamız boyunca elde ettiğimiz ve tez çalışmamızda yer verdiğimiz bilgiler doğrultusunda çıkarmış olduğumuz sonuç ve değerlendirme bölümüne yer verilmiştir. Çalışmamızda kendisine atıfta bulunduğumuz, yararlandığımız kaynakların yer aldığı kaynakça bölümü ve kişisel bilgilerimizin bulunduğu özgeçmiş bölümü yer almaktadır.

Bu tez çalışmamı bitirme sürecimde doğrudan veya dolaylı şekilde yardımları dokunan kişilere teşekkürü bir borç bilirim. Her şeyden önce hakkını ödeyemeyeceğim, tezimin her aşamasında yardımı olan, her zaman desteğini ve emeğini esirgemeyen, pek kıymetli, saygıdeğer danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Selahattin FETTAHOĞLU'na minnet duygularımı ve teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez sürecinde beni destekleyen, haklarını kelimelerle ödeyemeyeceğim Osman ve Halime KARA çiftine ve ailesine teşekkürlerimi sunarım.

Tüm eğitim ve tez sürecimde, her zaman yanımda olarak desteklerini ve dualarını esirgemeyen başta annem olmak üzere tüm aileme teşekkür ediyorum.

Aynı şekilde desteği ile yanımda olan, eşim Halit KOZALAK'a teşekkür ediyorum.

Son olarak kendilerinden yüksek lisans öğrenimim boyunca ders aldığım tüm hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez çalışmamın, bu konu ile ilgili araştırma yapmak isteyen herkes için, istifade edebilecekleri bir çalışma olmasını temenni ederim.

Gümüşhane -2021

Fatma Nur KOZALAK

ÖZET

KOZALAK, Fatma Nur. Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye'sinin Tahkîki, Yüksek Lisans Tezi, 2021, (XV+178)

İnsanların, tarih boyunca geleceğe yönelik haber almak için büyük çabalar gösterdikleri görülmektedir. Bu nedenle fal, kehanet ve astrolojiyi oluşturmuş ve zamanla geliştirmişlerdir. Bu türlerle benzerlik gösteren melhamenin de tarih boyunca izlerine rastlanmaktadır.

Tarihsel sürece bakıldığında, melhamelerin izlerinin Keldânilere kadar uzandığı görülmektedir. Bu süreç içerisinde, başta Bâbil, Mısır, İran, Avrupa olmak üzere her medeniyette melhamelerin varlığını görebilmekteyiz.

İslam tarihi içerisinde de yer alan melhameler, Güneş ve Ay tutulması, yıldırım, gök gürültüsü, depremler gibi bazı tabiat olaylarından hareketle geleceğe yönelik toplumsal haber veren eserler ve büyük kanlı savaşlar için kullanılmaktadır. Bu türde yazılmış birçok melhame örneği vardır ve bunlara bakıldığında farklı görünseler de içerik olarak aynı konular yer almaktadır.

Melhamelerin, Yahudilikte, Hıristiyanlıkta ve İslam'da da yer aldığını görmekteyiz. Ancak İslam'da melhamelere yer verilmesine rağmen bu konuda dikkatli davranılmıştır. İslam âlimlerinin melhame konusuna dikkatli yaklaşmaları, konunun içeriğinin gaybi haberlere yer vermesinden dolayıdır.

Ayrıca kanlı savaş olarak tanımlanan melhame, dinler tarihi konuları içerisinde yer alan, Armagedon/Melhame-i Kübra konusu açısından da önemli bir yere sahiptir. Yahudilik ve Hıristiyanlıkta Armagedon, İslam'da Melhame-i Kübra olan ''son savaş'' kıyametten önce gerçekleşeceğine inanılan en şiddetli ve en kanlı savaştır.

Melhame konusunda yazılmış pek çok eserden biri de Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye adlı el yazma eserdir. Tabiat olaylarından yola çıkarak, geleceğe yönelik toplumsal, siyasi ve tarımsal olaylar hakkında bilgi veren bu eser, yirmi iki başlıktan oluşmaktadır. Eserin üslubu şart cümleleri (şöyle olursa, şöyle olur.) şeklinde kaleme alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye, Melhame, Astroloji, Dinler Tarihi, Armagedon/Melhame-i Kübra

ABSTRACT

KOZALAK, Fatma Nur. Kadı Asker Şerif Mehmed Molla Efendi'nin Kitab-ı Melhame-i Davudiyye'sinin Tahkiki, Master's thesis , 2021, (XV+178)

It is seen that people have made great efforts to get news about the future throughout history. For this reason, they created and developed fortune-telling, divination and astrology overtime. Traces of melham, which is similar to these species, are also found throughout history.

Looking at the historical process, it is seen that the traces of the Melhames go back to the Chaldeans. In this process, we can see the presence of Melhames in every civilization, especially in Babylon, Egypt, Iran and Europe.

Melhames, which are also included in the Islamic history, are used for social news works for the future and great bloody wars based on some natural events such as the eclipse of the Sun and Moon, lightning, thunder, earthquakes. There are many examples of melhame written in this genre and even though they look different when looking at them, same topics are included in the content.

We see that the Melhames are also included in Judaism, Christianity and Islam. However, although Melhames has been included in Islam, care has been taken in this regard. The careful approach of Islamic scholars to the subject of melhame is due to the content of the subject includes unseen news.

In addition, Melhame, which is defined as the bloody war, has an important place in terms of Armagedon / Melhame-i Kübra, which is among the history of religions subjects. The "last war" which is Armagedon in Judaism and Christianity and Melhame-i Kübra in Islam, is the most violent and bloody war that is believed to take place before the apocalypse.

One of the many works written on melhame is a manuscript called Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye. This work, which gives information about future social, political and agricultural events based on natural events, consists of twenty two titles.

The style of the work was written as conditional sentences (if it is like this, it will be like this).

Keywords: Kitab-ıMelhame-i Davudiyye, Melhame, Astrology, history of religions, Armagedon/Melhame-i Kübra

İÇİNDEKİLER

DIŞ KAPAK

İÇ KAPAK

KABUL VE ONAY……III

BİLDİRİM……IV

ÖNSÖZ……V

ÖZET……...VIII

ABSTRACT……X

İÇİNDEKİLER……XII

KISALTMALAR LİSTESİ ……XV

GİRİŞ……...1

I. ARAŞTIRMANIN KONUSU……..……1

II. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ……..……..……...1

III. ARAŞTIRMANIN AMACI…….……2

IV. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE KAYNAKLARI……..……....2

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KÂDÎ ASKER ŞERÎF MEHMED MOLLÂ EFENDİ'NİN HAYATI, ESERLERİ ve ''KİTÂB-I MELHAME-İ DAVÛDİYYE'' ADLI ESERİ …….....…….……..…..4 - 6

1.1. Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin Hayatı …….....….4

1.2. Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin Eserleri ……...…….....……..4

1.3. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye …….…….....…..……...…….....….....6

İKİNCİ BÖLÜM

2. KEHANET……...7 - 11

2.1. Keldânilerde Kehanet……..……..…..…..…..7

2.2. Bâbilde Kehanet ...……...……..…….…….……..8

2.3. İranlılarda Kehanet …….……..……...…..…..8

2.4. Mısırlılarda Kehanet…….…...……..…….....…….....…...9

2.5. Araplarda Kehanet……...……...……....….....…..…….…….....9

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. MELHAME LİTERATÜRÜ HAKKINDA…….12 - 37

3.1. Fal……...…….12

3.2. Astroloji……...……...….14

3.2.1. Keldânilerde Astroloji…….……...…….……...…..…..15

3.2.2. Bâbil Astrolojisi…….……...…….16

3.2.3. İran'da Astroloji…….……..……..…18

3.2.4. Mısır Astrolojisi…….…….……..…….19

3.2.5. İslam'da Astroloji…….……...…..19

3.3. Melhamenin Kelime Anlamı…….……...……..……...……21

3.4. Melhamenin Terim Anlamı…….……...…...…….……..22

3.5. Melhamenin Doğuşu. ……..……..…..……...……24

3.6. Melhame İle İlgili Bilimler……..…...……..…….....……26

3.6.1. Kur'ân-ı Kerîm'de Melhame Kavramı…..……....…....…….....…28

3.6.2. Hadiste Melhame Kavramı …….....…..….30

3.7. Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da Melhame.….....……..……...…..35

3.7.1. Armagedon/Melhame-i Kübra..……....……...…….....…35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. KİTÂB-I MELHAME-İ DAVÛDİYYE'NİN ARAPÇA METNİ, TERCÜME METNİ VE TIPKIBASIMI……..…...38 - 170

4.1. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye Arapça Metni……..……38

4.2. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye Tercüme Metni …….....……55

4.3. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye Tıpkıbasımı…….87

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME…….171

KAYNAKÇA……173

ÖZGEÇMİŞ……...….178

KISALTMALAR LİSTESİ

TÜRKÇE	
Bk. / bk.	Bakınız
bs.	Basım, Baskı
c.	Cilt
Der. / der.	Derleyen
Ed. / ed.	Editör
Erişim	Erişim Tarihi
Haz. / haz.	Hazırlayan
TÜBA	Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü
md.	Madde
M.Ö.	Milâttan önce
TDK	Türk Dil Kurumu
Nşr. / nşr.	Neşreden
Thk. / thk.	Tahkik eden
ö.	Ölümü, vefat tarihi
Vd., vd.	Ve diğerleri
Trc. / trc.	Tercüme eden
ts.	Tarihsiz
Ss. / ss.	Sayfadan sayfaya
vb.	Ve benzeri
ANK.	Ankara
Sat.	Satan kişi

GİRİŞ

I. ARAŞTIRMANIN KONUSU

Melhame, gök cisimlerinin yılın belirli ay ve günlerinde, bulundukları konumlarına bakarak ortaya çıkarılmıştır. Özellikle astronomik ve meteorolojik olgulardan yararlanılmaktadır. Daha çok toplumsal konuların içerisine alındığı, geleceğe yönelik bazı haberler veren bir ilim olarak kaydedilmektedir (Turan, 1998: 681-705). Aynı zamanda melhame, bu tür haberlerin kayıtlı olduğu metinlerin ortak adı olarak bulunmaktadır.

Melhamenin, astroloji olarak da anılan ilm-i ahkâm-ı nücûm ile de bağlantısı bulunmaktadır. İlm-i ahkâm-ı nücûmun, gök cisimlerinin konumlarından hareketle, âlemin çeşitli mertebelerindeki değişmeleri önceden öğrenmek amacını taşıdığı kaydedilmektedir (Fehd, 2005: 22/124-126). Taşköprülüzâde'nin yaptığı ilimler tasnifinde ilm-i melâhim ilm-i hey'etin alt şubesi olarak verilmektedir (Çaldak, 2015: 115-146).

Melhame geleneği Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da da yer alır. Şia'nın ortaya çıkışından sonra Câfer-i Sâdık'a bu tür rivayetler isnad edilmiştir (Erverdi, vd., 1986: 241). Melhame türünde rivayetlerin yer aldığı kitapların en meşhuru olarak Kitâbu'l-Cifr adı verilen eser gösterilir. Melhamelerde Câfer-i Sâdık'ın adının çok fazla geçme nedeni olarak, bu ilimle ilgilenenlerin Kitâbu'l-Cifr'den yararlanmaları gösterilmektedir (Demir, 1999: 4).

Melhame, tarih boyunca insan topluluklarında önemli kabul edilmiştir. İnsanda bulunan merak hissi ve gelecek korkusu istikbale yönelik haber alma konusunda, onları farklı yönlere yönlendirmiştir. Bu yönelim melhame eserlerine duyulan ilgiyi artırmıştır. Bu sebeple melhameyi konu eden birçok eser ortaya çıkmıştır.

II. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye adlı el yazma eser hakkında daha önce yapılan bir çalışma tespit edilememiş. Bir melhame örneği olan Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye, günümüzde de merak konusu olan, geleceğe yönelik haberler verme açısından yazılmış

bir eserdir. Ayrıca melhame konusu, dinler tarihinin de konularından biri olan Melhame-i Kübra ile alakası açısından önemlidir. Günümüzde meydana gelen bazı olaylarla bağlantısı olduğu yorumları yapılmaktadır.

III. ARAŞTIRMANIN AMACI

Melhame konusuna duyduğumuz merak hissi ile yaptığımız çalışmalar esnasında, melhame konusuna ait bir kaynak bulmaya çalıştık. Bunun üzerine bir elyazma eser aradık. İncelediğimizde karşımıza Kâdî Asker Şerif Mehmed Mollâ Efendi'nin eseri çıktı. Bunun üzerine bu eseri tahkik etmeye karar verdik. Amacımız bu konuda yazılmış eserlerin birini daha tahkik etmek ve geçmiş ulemanın bu konuya bakış açısına bir ışık tutmaktır. Böylelikle ilim dünyasına da katkı sağlamak amaçlanmıştır.

IV. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE KAYNAKLARI

Çalışmamıza öncelikle konuyu belirlemekle başlanılmıştır. Konunun merak uyandıran, insanı ilgi duymaya sevk eden bir konu olması ve günümüz İslam topraklarında meydana gelen karışıklıklarla olan ilgisinden dolayısıyla melhame seçilmiştir.

Konuyu belirlemenin ardından, İslam Araştırmaları Merkezi ve Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı veri tabanı taranarak, daha önce üzerinde çalışma yapılmamış, konumuza uygun olan el yazması eserimiz belirlenmiştir.

Daha sonra eserimizin ilk okuması gerçekleştirilmiştir. Ardından ikinci okumayla birlikte yazıya geçirilmiş ve bu metnin üçüncü okumasını yaparken eksik veya yanlış yazılan kısımları, benzer bölümlerini de dikkate alarak düzeltilmiştir.

Müellifin eserde fazladan ikinci defa yazdığı kelimeleri Arapça metnimizi yazarken parantez içerisinde belirtilerek yazılmıştır. El yazması eserimizde okuyamadığımız kelimeler yerine yazma eserde geçen kısım aslıyla çalışmamıza ilave edilmiştir. Yazma işlemi bitirilen eserin tercüme metni hazırlanmış ve çalışmamıza eklenmiştir.

Eserin müellifi ve konusu hakkında bilgi edinebilmek için Diyanet İslam Ansiklopedisi'nden, Sicilli Osmânî kayıtlarından, el yazma kataloglarından, Milli Kütüphane katalogundan, Gümüşhane Üniversitesi Kütüphanesi'nden, el-Kâmûsü'l-Muhit, Mu'cemu'l-Arabî, Kâmûs-i Türkî vb. gibi Arapça Türkçe sözlük

kaynaklarından, konu ile alakalı günümüze kadar çalışılmış, ulaşılabilen tüm araştırmalardan, Ankara Meteoroloji Müdürlüğü resmi sitesinden, Kütüb-i Sitte hadis kitapları başta olmak üzere çeşitli kaynaklardan, çeşitli ansiklopedilerden olmak üzere birçok çalışma ve kaynak eserden araştırmamız süresince faydalanılmıştır. Faydalandığımız tüm kaynaklar kaynakça bölümünde sunulmuştur.

Kaynak taramamız yapılırken elde edilen bilgilerin tamamı usûlüne uygun şekilde fişlenerek tasnif edilmiştir. Araştırmamıza uygun şekliyle tasnif edilen bilgi fişlerimiz bütün bir metin halinde yazıya geçirilmiştir.

Araştırmamızın metin kısmını oluşturan bölümün düzeltmeleri yapılarak enstitünün belirttiği şekilsel düzenlemesi yapılmıştır. Uygun şekilde hazırlanan araştırmamızın önsöz, sonuç, değerlendirme, içindekiler, kaynakça gibi bölümleri de ilave edilerek son şekli verilmiş ve teslim şekline getirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KÂDÎ ASKER ŞERÎF MEHMED MOLLÂ EFENDİ'NİN HAYATI, ESERLERİ ve ''KİTÂB-I MELHAME-İ DAVÛDİYYE'' ADLI ESERİ

1.1. Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin Hayatı

Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin hayatı hakkında yeterli bilgiye ulaşılamamıştır. Doğum tarihi ile ilgili bir bilgiye sahip değiliz. Sicill-i Osmanî'de geçen kayda göre, Şerif Mehmed Efendi Ahıskalıdır. Dersiamdır, müderrisdir, molladır, evkaf müfettişliği yapmıştır. Şa'bân 1288'de Ekim-Kasım 1871 ticaret müfettişi, sonra İstanbul ve Anadolu payesi, 1293'de azledilerek bir müddet sonra Anadolu kazaskeri ve Recep 1305'de (Mart-Nisan 1888) Rumeli payesi görevlerinde yer almıştır. Recep 1308 sonlarında (Mart 1891 başları) vefat ederek Fâtih Camii bahçesine defnedildiği kaydedilmektedir. Aynı zamanda Âlim, fâzıl ve konuşmasının mükemmel olduğundan bahsedilmektedir (Sicill-i Osmanî, 1996: 147).

1.2. Eserleri

Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu 06 Mil Yz A 2184 demirbaş numaralı Kitâb-ı Melhame-i Davûdîyye adlı eseri çalışmamıza konu olan eserdir.

Mehmed Mollâ Efendi'nin Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda 06 Mil Yz A 3456/1 demirbaş numaralı Encümen-i Danişte İlm-i Ma'ârif ve Lisân Üzerine Nutuk adlı eseri yer almaktadır. Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda yer alan bilgilere göre eserin varak sayısı 1b-2b şeklinde verilmiştir ve her sayfa 18 satırdır. Eserin konusu bilgi öğretim ilimdir. Eser rik'a hattıyla Türkçe olarak kaleme alınmış olup bulunduğu yer Ankara Milli Kütüphanedir. Eserin ''Dr. Abdullah Öztemiz'den satın alınmıştır'' şeklinde kaydedilmiş notu bulunmaktadır.

Kaynak taramalarımız esnasında, bazı çalışmalarda Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'ye ait eserlerin olduğu konusunda bilgi verilmektedir. Bu çalışmalarda zikredilen eserler şöyledir:

1. 06 Mil Yz A 2884/1 ve 06 Mil Yz A 2914/2 arşiv numaralarında kayıtlı ‘‘Kara Cümle’’ adlı eser (Kalafat, 2019: s.2425-2448). Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu’nda yer alan eserin konusu matematiktir. Varak sayısı 1b-6b olarak kaydedilmektedir. Satır sayısı değişik olan eser 220x155 – 150x80 mm. ölçüsündedir. Eser nestalik hattıyla Türkçe olarak yazılmıştır. Şirazesi dağınık, geometrik desenli, zencirekli, köşebendli, harab halde, koyu kahverengi meşin bir cilt içerisinde olduğu kaydedilmektedir. Eserin Mehmet Kiraz’dan satın alındığı kaydedilmiştir.
2. 06 Mil Yz Cönk 22 numarasıyla Milli Kütüphane’nin yazmalar koleksiyonunda kayıtlı ‘‘Cönk’’ adlı eser (Görkem, s.1072-1109). Eser, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu’nda yer almaktadır. Eser XVII+135 varaktır. Eser rik’a hattıyla Türkçe olarak kaleme alınmış olup, 185x80 mm. ölçüsündedir. Eser baş ve sondan eksik olarak alt kapağı düşmüş, üst kapağı siyah meşin kaplı bir cilt içerisinde yer almaktadır.
3. 06 Mil Yz Cönk 99 numarayla kayıtlı ‘‘Cönk’’ adlı eser (Görkem, s.1072-1109). Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu’nda yer alan eser 1264 (1846) yılında istinsah edilmiştir. 201 varak olan eser, 200x88 mm. ölçüsündedir. Eser rik’a hattıyla Türkçe olarak yazılmıştır. Bu eser soğuk baskı şemseli kahverengi meşin bir cilt içerisinde bulunmaktadır.
4. Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu’nda 06 Mil Yz A 2834 numarada kayıtlı ‘‘Dâstân-ı Âl-i Abâ’’ adlı eserdir (Yılmaz, 2018: s.739-745). Müstensihi Süleyman İbn Veli olarak kaydedilmiş olan eser, 1132 (1719) yılında istinsah edilmiştir. 20 varaktan oluşan eserin her varağında 15 satır bulunmaktadır. Eser harekeli nesih hattıyla Türkçe olarak yazılmıştır. Osmanlı edebiyatı olan eser, ciltsiz olarak baştan eksik, söz başları kırmızı ve yaprakları rutubet lekeli şekilde yazmalar koleksiyonunda yer almaktadır. Eser 1970 yılında Abdullah Öztemiz’den satın alınmıştır.

Yapılan çalışmalarda, bahsi geçen bu dört eserin yazarı Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi olarak verilmiştir. Ancak Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı’nın veri tabanında, eserlerin künye kısımlarında yazar olarak Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi’nin adı yer almamaktadır.

1.3. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye

Kâdî Asker Şerîf Mehmed Mollâ Efendi'nin çalışmamıza konu olan Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye adlı eseri Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu 06 Mil Yz A 2184 demirbaş numarasında kayıtlı bulunmaktadır.

Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda eserin müstensihi İbrahim b. Ahmet Bursavî olarak kaydedilmiştir. 43 varak olan eserin her sayfasında 17 satır bulunmaktadır. Eserin konusu Astroloji ve Astronomi İlmidir. Eser nesih hattıyla Arapça olarak yazılmıştır. Eser 177x115-143x73 mm ölçüsünde, cedid Avrupa kâğıt türüne yazılmıştır. Eserin, kitap fişinin notlar kısmında cetvelleri siyah mürekkeple çizilmiş olup, karton kaplı olması ve on iki baba ayrılmış olması kaydedilmiştir.

Eserin her varağında ''ظ'' sayfasının sol üst köşesine kurşun kalemle varak numaraları yazılmıştır. Her varağın ''و'' yüzünün sol alt köşesinde devam eden varağın ''ظ'' yüzünün ilk kelimesi yazılmıştır.

Eserin ilk varağının ''و'' yüzünde, metnin başladığı sayfanın sağ yan tarafında ''19 Temmuz 1976'' tarihi basılarak altına kurşun kalemle ''Sat: Fahiman Tümer ANK.'' Notu yazılarak satın alınan tarih ve satan kişi kaydı verilmiştir.

Eserin ilk sayfasının ''و'' yüzünde metnin baş kısmında kitabın yirmi iki baba ayrıldığı belirtilmiş ancak metin kısmındaki başlıklarda sadece on altı bab yazılmıştır. Yazma eserimizin otuz birinci sayfası mevcut değildir. Eserin sayfalarında, otuzuncu sayfanın ardından otuz ikinci sayfaya geçilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KEHANET

Arapça k-h-n **(كَهَنَ)** fiilinden türemiş olan kehanet, gaipten haber vermek anlamına gelmektedir. Buradan hareketle kâhin, kâinat ve gelecek zamana yönelik bilgi veren, sırların bilgisini çağıran kişi şeklinde tanımlanmaktadır (İbn Manzur, 1980-1990: 3949). Ayrıca kehanet, sezgi, ilham veya bazı işaretlerin yorumuyla geleceğe yönelik bazı olayları, öncesinde haber verme, gizli bilgiyi ortaya çıkarma işi veya sanatı olarak tanımlanmaktadır (Harman, 1995: 170-171).

Kehanet eski zamanlardan beri dünyanın her yerinde görülmüştür. Tarih boyunca yaşamış milletler, hayatlarında kehanete yer vermişlerdir. Kökenlerinin Keldanilere kadar uzandığı kehanet, Akadlar zamanında da büyük gelişme göstermiştir (Harman, 1995: 170-171).

Kehanet, putperestlikle yakın ilgisinden dolayı Yahudilikte yasaklanmıştır. Ayrıca Yahudilikte, kâhinlerin öldürülmesi emredilerek, kehanette bulunan İsrailli olsa da ayrıcalık uygulanmamıştır. Kâhin büyük bir sahtekâr olarak görülmüş ve kâhine uyan kişi de büyük günah işlemiş sayılmıştır. Aynı şekilde Hıristiyanlıkta da kehanet iyi görülmemiş ve bu işle uğraşanlara savaş açılmıştır. Tevhid ilkesine aykırı olması ve nübüvvete ters düşmesinden dolayı İslam dininde de kehanet yasaklanmıştır. Zira gayb bilgisine ancak Allah vâkıf olabilir (Harman, 1995: 170-171).

2.1. Keldânilerde Kehanet

Kehanetin Keldânilere kadar uzandığı bilinmektedir. Arapların da kehaneti Keldânilerden edindiği kaydedilmektedir. Eski Hintlilerin, Mısırlıların, Yunanlıların ve başka ulusların da kehaneti Sümerliler yoluyla Keldânîlerden öğrendiği varsayılmaktadır (Yılmaz, 2007: 3-11).

Eski toplumlarda, önemli bir yere sahip olan bir diğer olgu da kehanetin bir uzantısı olarak görülen rüyalardır. Kehanet gibi rüyalar da hayatın gidişatını etkilemiştir. Zira eski toplumlardaki halk kültüründe, gördükleri rüyanın gerçekleşebileceği inancı yer almaktaydı. Bu nedenle rüya yorumu yapılması için

kâhinlere başvurmak vazgeçilmez olmaktadır. Kâhinler, geçmiş dönemlerde önemli bir konuma sahiplerdi ve toplumun her konuda müracaat yerleriydi. Bu rüya yorumunda, hükümdarların gördükleri rüyalar anlam bakımından, halkın gördüğü rüyalardan daha önemli konuma sahiptirler (Yılmaz, 2007: 3-11). Zira hükümdarlar, yönettikleri topluluğu ilgilendiren önemli bir konuma sahiptirler.

Kehanet ve onun bir uzantısı olarak devam eden rüya yorumu, tüm medeniyetlerde varlığını göstermiştir. Keldânilerle başlayan kâhinlik işleri, Mezopotamya, Bâbil, İran, Mısır ve Araplar gibi pek çok medeniyete yayılmıştır.

2.2. Bâbilde Kehanet

Kehaneti Keldânilerden alan Bâbilliler, kendilerinden sonra gelen diğer eski medeniyetler gibi kehanete çok büyük önem vermektedirler. Öyle ki, kâhinlerin gücünün her şeye yettiğine inanmaktadırlar. Hayatlarının siyasi, sosyal, sağlık gibi her alanında onlara başvurmakta, geleceğe yönelik bilgileri onlardan edinmekteydiler.

O dönemde hekim-kâhin inancının yaygın olduğundan, Bâbilli kâhinlerin genellikle, eczacılığı kehanetle ilgili bir alan olarak değerlendirdiklerinden bahsedilmektedir. Bâbil tıbbının, hastalık ile sıhhatin birbirini takip etmesi gibi durumların görülmesinden dolayı, ilm-i nücûm ve dine bağlandığı kaydedilmektedir. Ayrıca yıldızlara bakarak kehanette bulunma yönteminin ilk olarak Bâbillilerde ortaya çıktığı kaydedilmektedir (Yılmaz, 2007: 3-11). Hastalıklarda Kâhinlere başvurulduğunda değişik yöntemlerle ve dini söylemlerle tedavi edildiği inancı bunun göstergesidir. Bu bakımdan doktorun yapmış olduğu tedavi de kehanettir. Çünkü hastalık insanlarda farklı tesirlere işaret eder, doktor bu tesirlere bakarak uygun tedaviyi belirler ve uygular.

2.3. İranlılarda Kehanet

Kehanetin Keldânilerden, kendilerine ulaşan bir diğer ulus İranlılardır. İranlılar da kendilerden önce ve sonra gelen pek çok medeniyet gibi kehanete hayatlarının her alanında kullanarak, kehanete ve kâhinlere büyük önem vermişlerdir. Kendinden önce gelen medeniyetler gibi İranlıların da kehaneti tıp alanında kullandıkları kaydedilmektedir (Yılmaz, 2007: 3-11).

2.4. Mısırlılarda Kehanet

Mısırlılarda kehanet hayatın merkezinde yer almaktaydı. Hükümdarlar ve halk her konuda kâhinlere başvurarak, onların söylediklerini mutlak doğru olarak kabul ederek hayatlarına uygulamaktaydılar. Mısırlılar, tıp alanında da kehanetten yararlanmışlardır.

Mısırlılarda kehanetin yerini göstermek için iyi bir örnek olarak, Hz. Musa aleyhisselamın doğumu hadisesi gösterilebilir. Hz. Musa'nın doğacağı zaman Mısır'ın kâhinleri Firavun'a gelerek Benî İsrâil'den bir çocuğun doğacağını ve o çocuğun Firavun'un mülkünü yok edeceğine yönelik kehanetlerini söylemişlerdir. Bunun üzerine Firavun, kâhinlerin bu sözlerine göre o zamanda doğan bütün erkek çocuklarını öldürtmüştür. Bu kıssadan da görülür ki eski Mısırlılarda kehanet, mutlak doğru olarak kabul edilmektedir.

2.5. Araplarda Kehanet

Eski Araplarda şiir ve mesellere bakıldığında, yıldızların ve bulutların hareketi, yağmurun yağması gibi konuların yanında, yaşadıkları hayat ve geçim şartları gibi konularda geniş bir bilgiye sahip olduklarını görmekteyiz. Bu durum, onların hayatlarının her alanını kuşatan tabiat olaylarının ilmini bilmeye zorlayan coğrafî yerlerinden kaynaklanmaktadır. Zira çöldeki yaşamları gereği, hayvanlarının yem ve su ihtiyaçları için devamlı vahadan vahaya dolaşmaları gerekmekteydi. Bu seyahatlerini çölün zorlu sıcak havası nedeniyle gece yapmak zorundaydılar ki bu yüzden yollarını bulabilmek için yıldızların yerleri hakkında bilgiye sahip olmak zorundaydılar. Bu yüzden de yıldızları incelemiş ve onlardan daha sonraları çıkarımlarda bulunmuşlardır. Özellikle İslamiyet öncesi Araplarda hayatın her alanında müracaat edilen kehanet önemli bir yere sahip olmuş ve kâhinler de halkın sıkıntılarını gideren önemli kişiler olmuşlardır. Çöl şartlarının zor olması dolayısıyla yapılacak olan her iş için önceden bir bilgi alınarak yapılması kolaylaştırıcı olacağından kehanet olgusu çok ilerlemiştir (Alkhaffaf, 2017: 6-10).

Kehanet, kehanette bulunan kişinin kendi dışındaki bir işarete bakmasını gerektirmez. Gelecekteki olay, bu kişinin kendi saf hissine dayalı olarak öngörülür. Böylece meydana gelecek olayları önceden hissedebilirler. Üstelik böyle bir insanın güçleri geleceği tahmin etmekle sınırlı değildir. Bu güçler şimdiki zamanda da

kullanılabilir. Bazı insanların kehanette bulunan kişilerin cinler ve şeytanlarla ilişki kurduğunu düşünmesinin sebebi budur.

Arapların diğer pek çok millet gibi kehaneti Keldânîlerden öğrendikleri daha önce zikretmiştik. Her türlü sorunda çözüm için kâhinlere gidiliyor, kâhinlerin kehanette bulunmaları isteniyordu.

Gelecek hakkında haber verme konusunda önemli yere sahip olan rüya, kehanetlerde de önemliydi. Kâhinlerin gördüğü rüyaların sıradan halkın gördüğü rüyalar gibi olmadığı ve kehanette etkili olduğu düşüncesi yer alıyordu.

Araplarda var olan bu kâhinler, hükümdara veya halkın sorunlarına yönelik sorulan sorulara yanıtlar veren, kendilerine çok sık başvurulan kişilerdi. Bu kâhinlerin, Arapların geleceğine yönelik haberler verenlerinden, hükümdarın rüyalarını yorumlayanlardan veya Araplarda ileri zamanlarda İslam'ın geleceğinden haber veren bazılarından bahsedilmektedir. Ayrıca İslamiyetten sonra da bu tür tahminler devam etmiştir. İbn Haldun, bu konuda nakilcilerin verdiği bilgilerden, müneccimlerin sözlerinden bahsederek, hüküm sürmüş tüm medeniyetlerde gerçekleşen olaylar hakkında müneccimler üzerine yazılmış eserlerin varlığından ve bu eserlerin Abbasiler ve Emeviler gibi diğer medeniyetlerde de devam ettiğini kaydetmektedir (İbn Haldun, 2009: 607-618).

Kehanette bazı nesnelere bakarak yorumlamanın dışında, kâhine ilham edildiği görüşü yer almaktadır. Kâhinlerin bazı doğaüstü güçlerle temas halinde olduğuna ve gaipten haberlerin bu şekilde kâhinlere bildirildiğine inanılmaktadır. Cahiliye Araplarında kehanetin üç şekilde olduğu kaydedilmektedir. Bunların ilki, Hz. Muhammed'e Peygamberlik geldikten sonra son bulan, doğaüstü varlıkların gökten işittikleri haberi kendisine göründükleri kâhine haber vermesi şeklindedir. İkincisi, doğaüstü varlığın yeryüzünde kendisinden soran kişilerin sorusunun cevabını kâhine haber vermesi şeklindedir. Üçüncüsü, müneccimlerdir. Allah'ın böyle insanlarda doğaüstü varlıkla iletişim kurabilmesini sağlayacak manevi bir güç oluşturduğu ve bu güçle kâhinlerin elde ettikleri bilgileri içerisine yalan da katarak insanlara bildirdiği kaydedilmektedir (Bölükbaşı, 2018: 134).

Kehanetin farklı çeşitleri vardır. Bunlar tabii ve suni olarak iki kısımdır. Tabii olanlar; ta'bir, firâset, kıyâfe, tabâbet, rukyedir. Sun'î olanlar ise; arâfet, kehânet, fal okları, kur'a, iyâfe, zecr, reml, tark ve nücûmdur (Bölükbaşı, 2018: 134-141). Kehanet

çeşitleri hakkında, araştırmamızın sınırlarını aşacağından dolayı sadece isimlerini vermekle yetineceğiz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. MELHAME LİTERATÜRÜ HAKKINDA

3.1. Fal

Tarihi seyir içerisinde kehanetle benzer özellikler taşıması bakımından değinilmesi gereken bir konu da faldır. Arapçada "uğur ve iyiye yorulan işaret" (Mutçatı, 1995: 642) anlamına gelen fal (فأل), çeşitli tekniklerle gelecekten ve gaipten haber verme, gizli kişilik özelliklerini ortaya çıkarma sanatı olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 1993: 134-138).

İnsanlarda bulunan bilinmezi keşfetme arzusu ve geleceğe yönelik merak, zamanla bu işle uğraşanların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bunlar kâhinler, falcılar, efsuncular gibi bu işi meslek edinen kişilerdir. Bu kişiler, sıradan insanlar için anlaşılması ve bilinmesi güç olan durumları farklı yöntemler kullanarak yorumlamaktadırlar. Kâhinler, sezgisel ve görünmez varlıklarla irtibat kurarak yorumlarda bulunurlar. Efsuncular, sihir ve büyü ile ilgilenen kişilerdir. Falcılar genel olarak, bazı gereçlerle ya da yöntemlerle tahminlerde bulunarak gelecekle ilgili yorumlama yapan kişilerdir.

Tarihin her döneminde, çeşitli kültürlerde bilinen ve uygulanan başlıca fal türleri yıldız falı, el falı, kuş falı, kâğıt falı, iç organlar falı, kum falı, zar falı, kitap falı, ateş falı, su falı, rüya yorumu, astrolojik güçlerle etkilendiği söylenen vücut şekilleriyle ilgili fal, başın şekline göre yapılan fal, matematik uygunluklar falı, kura falı, çay falı, kahve falıdır (Aydın, 1993: 134-138).

Falın ortaya çıkışının Mezopotamya'ya dayandığı ve geleceğe yönelik haber alma tekniklerinden çoğunun Akadlar döneminde geliştiği kaydedilmektedir. Mısır'da, Çin'de, Bâbil'de M.Ö. 4000 yıllarında falcılık yapıldığını gösteren belgelere ulaşıldığı kaydedilmektedir. Bu, bize falın çok eskiye dayandığını göstermektedir. Ayrıca günümüze ulaşmış çeşitli tekniklerin yazılı olduğu birçok belgenin olması fal bakma işlerinin toplumların tüm sosyal tabakalarına yayılmış olduğunun bir göstergesidir. Eski medeniyetlerde hayatın her alanında önemli bir yere sahip olan fal, savaş ve seferberlik

ile ilgili her durumda başvurulan bir yöntem olmuştur. Nitekim fal tekniklerinden biri olarak anılan astrolojinin, daha çok krallar tarafından toplum ve devletle ilgili uygulamalarda bulunulmak için kullanıldığı kaydedilmektedir (Aydın, 1993: 134-138).

Tarih boyunca var olmuş medeniyetlerin genelinde uygulanan falcılık geleneği, din adamları tarafından da kullanılmıştır. Antik Yunan'da rahiplerin yanında, geleceğe yönelik öğüt veren ve tanrıların isteğini bildiren kâhinlerin olduğundan bahsedilmektedir. Aynı zamanda Eski Roma'da önemli bir rahip kolejinin, belli işaretlerden kararlar çıkaran rahiplerinin olması da bu devirde falcılık ve kehanet işleriyle ilgilenildiğini göstermektedir. Ortadoğu ve Uzakdoğu bölgelerinde yer alan medeniyetlerin çoğunluğu çeşitli fal tekniklerini kullanmış ve bu geleneği sürdürmüşlerdir. Gerek Hititler gerek Çinliler fal tekniklerinin gelişmesini sağlamıştır. Ayrıca Çinlilerin klasik beş kitaplarından biri olan "Değişiklikler Kitabı" en eski fal kitabı olarak bilinmektedir. Tıpkı diğer milletler gibi Türkler de İslamiyetten önce gerçekleştirdikleri dini törenlerinde ve günlük yaşamlarında fala yer vermişlerdir. Bazı hayvanların külek kemiğiyle fala bakma tekniğinin günümüz Anadolu'sunda, geçimini hayvancılıkla sağlayan bazı yörelerde uygulanmaya devam ettiği kaydedilmektedir (Aydın, 1993: 134-138).

Yahudilikte geleceği öğrenme, gaybı anlama ihtiyacı olmasından dolayı falcılık işi yapanlar ortaya çıkmıştır. Yaptıkları iş bakımından peygamberler ve kâhinler arasında bir bağlantı olsa da bilgi kaynağı bakımından fark vardır. Zira peygamberler vahiy kaynaklı bilgiye sahiptirler. Bu nedenle Yahudilikte, kâhinlerin işleri Allah'ın kudretine ve O'na ait olana müdahale olacağından yasaklanmıştır. Ancak niyet tutmaya, Allah'tan işaret beklemeye izin verilmiştir. Yahudi kutsal kitabında bazı fal türlerinden bahsedilmesine rağmen her türlü fal ve kehanet yasaklanmıştır. Ancak bilinmezi bilme konusunda meşru kabul edilen yollar peygamberden bildirilen haber, sadık rüya, Urim ve Thummim yolları olarak kaydedilmektedir (Aydın, 1993: 134-138).

Orta çağ boyunca, Yahudiler gibi Hıristiyanlarda da falcılık geleneği yer almıştır. Hıristiyanlardaki bu geleneğin temelleri Roma-Grek ve Yahudi geleneğine dayanmaktadır. İlk Hıristiyanlarda büyünün bir kolu olarak anılan falcılık işleri cinlerin işi sayılmış ve ilk kilise babalarından bazıları tarafından reddedilmiştir. Hıristiyanlıktaki falcılık geleneği, imparatorların tutumuna bağlı olarak gelişimini sürdürmüştür. Her ne

kadar falcılık faaliyetleri yasaklanmış olsa da kendisine göz yumulup, yaygınlaşan astroloji ve kutsal kitap falı türleri varlıklarını sürdürmüşlerdir (Aydın, 1993: 134-138).

İslâm dini, insanı her türlü sağlam bilgi kaynaklarına ve gerçeğe başvurmaktan engelleyen her türlü faaliyeti bâtıl kabul ederek yasaklamaktadır (Çelebi, 1993: 138-139). Tüm âlemin bilgisine ancak Allah ve O'nun bildirdiği kişiler vakıf olabileceği belirtilen Kur'an-ı Kerîm'de fal kelimesi geçmemekle beraber şans okları ile (ezlâm) fal bakıp kısmet arama şiddetle yasaklanmıştır (Mâide, 5/3,90). Zira insana düşünmesi için akıl verilmiştir ve Kur'ân-ı Kerîm'de verilen bu aklı kullanmaları vurgulanmaktadır (bk. Bakara 2/44; Bakara 2/73; Yusuf 12/2). Fal ve falcılıkla ilgili işler de bu konu içinde ele alınmaktadır. Zira fal ve falcılık gibi işler, sağlam bilgi ve gerçeğe başvurmaktan uzak ve akıl dışı yöntemlerdir. Bu yüzden fala bakma veya baktırma İslam'da yasaklanmıştır.

3.2. Astroloji

Tarih boyunca tüm medeniyetlerin bir şekilde kehaneti kullanmaları, onların aynı zamanda iyi bir astroloji bilgisine sahip olmalarını gerektirmektedir. Bu nedenle bizim de araştırmamızı daha iyi anlamlandırmamız için astroloji tarihi hakkında bilgi sahibi olmamız gerekmektedir

''Yıldızların insanları ve olayları etkilediği inancına dayanan sözde ilim dalı, astroloji, yıldız falcılığı, müneccimlik'' olarak tanımlanan ilm-i ahkâm-ı nücûm, İslami ilimlerde astroloji yerine kullanılan terimdir. İlm-i ahkâm-ı nücûmda, yıldızların bulundukları konum ve hareketleri bir işaret sistemi oluşturmaktadır. Bu sistemle geçmişe, gelecek ve şimdiki duruma yönelik bilgi edinmenin mümkün olduğuna inanılmaktadır (Fehd, 2000: 124-126). İlm-i ahkâm-ı nücûm adıyla da anılan astroloji, gökcisimlerinin bulundukları konumlarının ve gerçekleştirdikleri hareketlerini bir işaret olarak kabul ederek şimdiki ve geleceğe yönelik bazı hükümler çıkarılabileceği öngörüsüne dayanan bir bilim dalı olarak kaydedilmektedir (Fehd, 2000: 124).

İslami ilimler tasnifinde, tabii ilimler içerisinde yer alan ilm-i ahkâm-ı nücûm, yıldızların, geçmişte olmuş ve gelecekte meydana gelecek olaylar hakkında, verdiği işaretlerin yorumlanmasını amaçlamaktadır. Tencim sanatını iki açıdan ele alan İbn Haldûn, yıldızların cisimler üzerinde tabii bir tesirinin olup olmadığı ve bu tesirlerin tecrübî bilgi ile bilinebileceği iddiasını ele almıştır. Tecrübî bilginin düzenli gerçekleşen olayların izlenmesi ile ortaya çıkacağını belirtmiştir. Ayrıca İbn Haldûn, yıldızların

hareketlerinin incelenmesinin yüzyıllar alacağından dolayı bu konuda kesin bilgiye ulaşılamayacağını belirtmiştir (Fehd, 2000: 124-126).

Astroloji, tabii astroloji ve ahkâm astrolojisi olarak ikiye ayrılmıştır. Tabii astroloji feleklerin yeryüzünde olan nesnelere etkisini ele alırken, ahkâm astrolojisi ise gök cisimlerinin insan kaderi üzerindeki etkisinden yola çıkarak gelecekten haber vermeyi ele almaktadır. Yağmur belirtilerine ulaşmak için gökyüzünün incelendiği envâ ilmi de tabii astroloji disiplinleri başında gelmektedir. Cahiliye döneminde yıldızlara tapınmayla ilişkilendirilen bu ilim Hz. Peygamber tarafından yasaklanmıştır. Atmosferde ortaya çıkan olaylardan anlam çıkarma olan ahkam astrolojisi de ‘‘melhame’’ adlı kitaplarda da ele alınmıştır (Fehd, 2000: 124-126).

Ahkam astrolojisi alanındaki literatür iki kısma ayrılmaktadır. Birincisi, insanların doğumu anında yıldızların konumuna bakarak kehanette bulunmayla ilgili olan ‘‘mevâlid’’ literatürüdür. İkincisi ise bir iş için uğurlu ve uğursuz kabul edilen vakitleri belirlemek için takvim oluşturma olan ‘‘ihtiyârât’’ literatürüdür (Fehd, 2000: 124-126).

İlm-i nücûm ve cefr birleştirilerek melhame türünden eserler kaleme alınmıştır. Ayrıca ilm-i nücûmun bazı usullerinden faydalanılarak melhame adında eserler de verilmiştir. Tarihte insanların fal ve kehanetle uğraşmaları onların astrolojiye olan ilgilerini ve bilgilerini artırmıştır. Tarihin ilk zamanlarından itibaren devam eden bu durum bir astroloji tarihinin de meydana gelmesini sağlamıştır.

3.2.1. Keldânilerde Astroloji

Tarihi süreç içerisinde buldukları her şeyi kaydeden ilk topluluk olan Keldânîler aynı zamanda sistematik astrolojiyi de ilk ortaya koyan topluluktur. Keldânilerde, gökyüzünde meydana gelen dikkat çekici olaylar Tanrıların işaretleri olarak görülmüştür.

M.Ö. 3000 yıllarında astrolojinin en özgün şekillerinden birini ortaya koyan Keldânîler, burçların birçoğunun adlandırılmasını ve Zodyak’ı ortaya koymuşlardır. Keldânîlerin meydana getirdiği bu astroloji, Sümerlerde inanç şeklinde kendini göstermiş daha sonra da Bâbilliler vasıtasıyla batı ve uzak doğu olmak üzere tüm medeniyetlere yayılmıştır. Ayrıca her medeniyette astroloji değişik şekillerde gelişme göstermiştir. Sümer ve Akad’ı işgal eden Keldânîler, Bâbil’i başkent yaparak yıldızları

izlemiş ve bugünkü astrolojiyi oluşturmuşlardır. Ayrıca günümüzde kullanılan astrolojik bilgileri oluşturmuşlar ve burçların bugün kullanılan isimlerini vermişlerdir (Selvi, 2006: 25-28).

Keldânî İmparatorluğunun yıkılmasıyla dağılan Keldânîlerin bir bölümü Mısır'a bir bölümü de Hindistan tarafına giderek buralarda da astrolojinin gelişmesini sağlamışlardır. Mısır'dan Araplara, onlardan Yunanlılara geçen bu astroloji Roma'dan da tüm Avrupa'ya yayılmıştır (Selvi, 2006: 29). Böylelikle Bâbil'de de büyük ilerleme gösteren astroloji tüm medeniyetlerde ele alınmıştır.

3.2.2. Bâbil Astrolojisi

Eski Mezopotamya'da tanrıların gökyüzündeki işaretlerle insanlara mesajlar verdiklerine inanılırdı. Günlük yaşantıları da dâhil olmak üzere her tür olay için kendilerine tanrılar tarafından olumlu ya da olumsuz mesajlar verildiğine inanarak yorumladıkları o mesajlar doğrultusunda işlerini yaparlardı. Hayatlarının her anını buna göre şekillendiren insanlar, kurban edilen bazı hayvanların iç organlarından, suya damlamış petrolün aldığı şekilden ya da günlük yaşamda meydana gelen değişik olaylardan kâhinler aracılığıyla yorumlar yaparak hayatlarını ona göre şekillendirmekteydiler. Gökyüzünde meydana gelen astronomik veya meteorolojik olaylar toplumun geleceğine yönelik bazı olayların meydana geleceğini işaret ettiği yönünden kâhinlerce yorumlanarak duyurulduğu bilinmektedir.

Gök cisimlerinin durum ve hareketlerinin olumlu veya olumsuz yansımaları olarak, yeryüzünde savaş, barış, kıtlık, bolluk, hastalık gibi toplumsal olayların meydana geldiği inanışı yer almaktaydı. Her gezegenin kendine ait özellikleri olduğundan ve bu gezegenlerin belirli zaman, belirli yön ve belirli görünümde ülkeleri olumlu ya da olumsuz yönde etkiledikleri inancı yer almaktaydı. Gökyüzünde gerçekleşen her olay insanlar için olumlu veya olumsuz sonuçlar meydana getireceği düşüncesi yer almaktaydı (Sayılı, 1982: 324-326).

Bâbil'deki bu astroloji, gök cisimlerinin hareketlerine yönelik âdet haline gelmiş, gelenek ve sistemlerin tamamı ile tüm bunların insanların dünyalık işleriyle ilgisinden oluşmaktaydı. Milattan önce yazılmış olan, ortaya çıkarılan Bâbil tabletleri, gökyüzüyle ilgili pek çok kavram ve uygulamanın varlığını bizlere göstermektedir. Bu

durum ayrıca astrolojinin Bâbil kültüründe önemli bir yere sahip olduğunun da göstergesidir.

Bâbillilerde önemli bir yere sahip olan astroloji, önceleri astronomiyle iç içe geçmiş şekilde yer almaktaydı. Ancak daha sonraları bazı durum ve olayların yorumlanarak geleceğe yönelik bilgiler elde etme konusunda astroloji daha belirgin olarak astronomiden ayrılmış ve zaman içerisinde gelişme göstermiştir. Bazı toplumlardaki din adamlarının yapmış oldukları astrolojik çalışmalar, geleceğe yönelik bazı olayları yorumlamaları din ve astroloji arasında uzlaşma sağlanmasına neden olmuştur veya uzlaşma sağlanmaya çalışılmıştır.

Bâbil astrolojisinin gelişmesinin sırrı olarak, Bâbil'de din ve astrolojinin her zaman iç içe geçmiş şekilde devam etmesi gösterilmektedir. Bâbil'de kâtip ailelerin çoğuna, astrolojik bilgi miras olarak kalmıştır ve bununla tanınmışlardır. Bu tür ilimlerde babalarının bilgileri mirasları olarak oğullarına geçer, oğulların ellerindeyken daha da gelişir ve geçmişten kazanılan bu bilgiler dini açıdan kutsallık kazanmaktaydı. Bu bilgilerin pratiği de ancak geçmişe bakarak yapılmaktaydı (Alkhaffaf, 2017: 3).

Klasik Bâbil Astrolojisi, kral ve ülke ile alakalı durumları içermekteydi. Buna göre Tanrıların gönderdikleri mesajlar kral ve onun hükmettiği şehir ya da ülke adına gönderilmekteydi. Kralın geleceği tüm toplumun geleceğini de etkilediği için kral hakkında tanrılar tarafından verilen hükümler ve mesajlar çok önemli olmaktaydı. İnsanlardan hoşnut olmayan tanrıların, onların cezalandırılması konusunda işaretler gönderdikleri inanışı yer alıyordu. Ancak insanlar tarafından yerine getirilen bazı ritüeller sonucunda tanrılar tarafından affedildikleri ve başlarına gelecek cezalardan kurtulduklarına inanılıyordu (Baysal, 2018: 463).

Bâbilliler, gök cisimlerinin her hareketinin ve konumlarının yeryüzündeki her şeyi doğrudan etkilediğine ve bu hareketlerin beşerî olaylarla ilişkili olduğuna inanıyorlardı. Gökbilimci, gözlemlediği ve dikkatini çeken her şeyi geliştirdikleri özel bir dil ile kaydetmekteydi. Bu uzman insanlar, olayları gerçekleşmeden önce gök cisimlerinin hareketlerine güvenerek kaydediyor ve buna göre gerçekleşecek olaylar hakkında bilgi veriyorlardı. Her gezegen ayrı gözlemlenerek aynı şekilde ayrı değerlendiriliyordu. Bu değerlendirmeler sonucunda ortaya çıkan sonuç, insanların gerçekleşecek olayları önceden bilmeleri için tanrılar tarafından onlara haber verilen bir mesaj olma özelliğini taşımaktaydı. Hazırlanan bu astrolojik rapor, müneccim

tarafından kaydedilip krala okunmaktaydı. Önemli olaylarda tarihin tekerrür edeceğini düşünen Bâbilliler, o olayların gerçekleştiği zamanda meydana gelen işaretleri kaydediyorlardı ki tekrar aynı işaretler meydana geldiğinde önemli hadisenin tekrar gerçekleşeceğini anlıyorlardı. Bu yüzden bu verileri geleneksel kehanet tabletlerine kaydediyor ve buna güveniyorlardı (Alkhaffaf, 2017: 4-5).

Eski insanların çoğunluğunun Bâbil'i yıldızlarla ilgili ve gaybiyyâtın kaynağı olarak saydıkları kaydedilmektedir. Kutsal sayılan bazı yazıtların geleceğe yönelik haberlerden bahsetmeleri, bu konuda önemli bir eser olan *Enuma Anu Enlil*, Asur ve Bâbil kralları arasında gerçekleşen rapor ve mektup şeklinde olan yazışmalar astrolojiye verilen değeri göstermesi açısından önemlidir. Kehanetlerin alternatif yorumlarını sağlamaya, belirlemeye ve açıklamaya çalışan yorumların olduğu kaydedilmektedir. Aynı zamanda soru-cevap şeklinde daha sonra da yazılarak yazılı geleneğe geçmiş yorumların da bulunduğu belirtilmektedir. Son olarak, klasik geleneğe kıyaslandığında konunun dışında kalan ve daha az bilinen, buna rağmen muhafaza edilmiş metinler de bulunmaktadır. Bu tür metinlerin, *Enuma Anu Enlil*'in yorumları ya da bazı kısımlarının kopyaları olabileceği kaydedilmektedir (Alkhaffaf, 2017: 4-5). Buna bakılarak Bâbil astrolojisinin, tüm dünyaya yayılmış bir literatür meydana getirdiği, astroloji ve kehanetin köklerini oluşturduğu sonucuna varılabilmektedir. Ayrıca bu bilgilerden yola çıkılarak kehanet kayıtlarının sistemli bir şekilde Eski Bâbil zamanında tutulmaya başlandığı sonucu çıkarılmaktadır.

3.2.3. İran'da Astroloji

Bâbil ile gelişme gösteren ve ilerleyen astroloji, İran ve Mısır gibi ülkelerin tarihi seyri içerisinde de yerini almıştır. Tarih içerisinde astroloji ile 222-237 zamanları içinde tanışan İranlılar, üçüncü ve altıncı yüzyıllar arasında Hindistan'dan astroloji kitapları almışlardır. 381'de yazılan bir astroloji kitabının Arapçasına İranlı bir horoskopun eklenmesi ve Araplardaki çoğu astrologun İranlı olması bize o dönemlerde bile astrolojiye olan ilgiyi ve ondaki gelişmeyi göstermektedir (Eroğlu, 07 Aralık 2020).

Astrolojinin batıdaki bugün ki şekline gelmesinde İranlı astrolog Ebu Ma'şar'ın etkisi büyüktür. Orta çağ astrologlarının hepsi aynı zamanda saray astroloğu olan Ebu Ma'şar'ın yazdığı kitaptan etkilenmişlerdir. Ona göre gökyüzündeki her şey canlıdır ve yeryüzündeki şeyleri yönetirler (Eroğlu, 07 Aralık 2020).

775 ile 925 zamanları arasında astrolojide altın çağını yaşayan Araplar, 12. yüzyılda iyice gelişen Arap astrolojisiyle bugünkü batı astrolojisinin temellerini atmışlardır. Büyük gelişme göstererek astrolojide batıyı da etkileyen Araplar birbirinden değerli pek çok eser meydana getirmişlerdir. Orta çağ astrolojisinde önemli yere sahip olan Maşa'allah, Ebu Ali el-hayat, Ebu Ma'şar, ibn-i Ezra ve el-Biruni gibi astrologlar da Arap'tır (Eroğlu, 07 Aralık 2020).

3.2.4. Mısır Astrolojisi

Astroloji Mısır'a ilk olarak dışarıdan bir tesir sonucu girmiştir. Eski Mısırlılarda astroloji bulunmamasına rağmen, çeşitli gök cisimlerinin tanrıları olarak kabul edilmesi yer alıyordu. Onlar, gökyüzünü tanrılarının mekânı, gök cisimlerini tanrıları ve gökyüzünde meydana gelen olayları ise tanrılarının faaliyetleri olarak inanıyorlardı. Bu durum uzun zaman devam etmiştir. Böylelikle Eski Mısırlılar, gökyüzünde meydana gelen olayları dini bir çerçevede yorumluyorlardı. Ayrıca bu gökyüzünde gerçekleşen olayların arkasında da değişmez bir nizam ve kararlılık yer aldığına, olaylar değişse de arkasındaki düzenin değişmediğine inanıyorlardı.

Dinlerine çok düşkün olan Mısırlılar, yaşadıkları her dakikanın geçmişte yaşanmış zamanın her dakikasıyla aynı olduğunu düşünmekteydiler. Ayrıca bu yaşanan günleri uğurlu ve uğursuz kısımlara ayırarak, hangi zamanda hangi davranışların veya işlerin ne şekilde gerçekleştirileceğini belirlemişler ve ona göre hayatlarını bir düzen şeklinde yaşamışlardı. Hayatlarını düzenleyen bu seremoniler grup halinde çalışan rahiplerce düzenli bir şekilde aksatılmadan yapılıyor ve bu seremonilerin sadece bu hayat için değil öldükten sonraki hayatları için de doğru yapılmasının zorunlu olduğu inancını taşımaktaydılar. Ancak tüm bunlara rağmen Mısır astronomisinin de gelişme göstermediği ve durağan hale geldiği belirtilmektedir (Sayılı, 1982: 110-113).

İslamiyetten önce görülen, astrolojinin gelişmesi ve yayılmasına yönelik bu ilerlemeler tüm yeryüzüne yayılmıştır. Bu durum İslamiyet'in kabulünden sonra da devam etmiştir.

3.2.5. İslam'da Astroloji

Arapçada ‘‘ilm-i ahkâm-ı nücûm’’ ya da ‘‘tencim’’ olarak isimlendirilen astroloji, ‘‘tabii astroloji’’ ve ‘‘ahkâm astroloji’’si olarak iki ana bölüme ayrılmıştır.

Tabii astroloji, feleklerin atmosfer ve yeryüzündeki fiziki nesne ve olaylar üzerine yaptığı etkileri inceleyerek geleceğe yönelik kehanet ve tahminlerde bulunulur. Ahkâm astrolojisi ise, gök cisimlerinin insan kaderine etkileri olduğu düşüncesiyle geleceğe yönelik kehanetlerde bulunur (Fehd, 2005: 22/124-126).

Günümüzde insanlar arasında astroloji denilince akla gelen genellikle ahkâm astrolojisidir. Astrolog, bir kişinin doğumunda veya bir olay gerçekleştiğinde o zamanki yıldız konumlarına bakarak kaydeder ve yıldızların yerleri arasındaki ilişkileri belirleyerek geleceğe yönelik tahminlerde bulunur. Gökyüzü hakkında yapılan tüm gözlemler, astrolojinin astronomiye kaynaklık etmesini sağlamıştır. Gözlemevlerinin de hem astronomi hem de astroloji için kullanıldığı kaydedilmiştir (Selvi, 2006: 54-55).

Astroloji ile ilgili bir diğer konu olan burçlar da günümüzde çok merak edilen ve ilgi duyulan bir konudur. Burç kelimesinin çoğulu olan ‘‘büruc’’ kelimesi ‘‘takımyıldızları’’ manasında Kur’an-ı Kerim’de de geçmektedir. ‘‘*Andolsun biz, gökte birtakım burçlar yarattık ve bakanlar için onu süsledik*’’ (Hicr, 15/16); ‘‘Yücedir *O ki, gökte burçlar yaptı ve orada bir kandil ve aydınlatıcı bir ay var etti*’’ (Furkan, 25/61); ‘‘*Burçlar sâhibi göğe andolsun*’’ (Büruc, 85/1).

İslam âlimleri astrolojiye karşı temkinli yaklaşmışlar, özellikle hikmet, tasavvuf, edebiyat ve felsefe ile ilgilenen âlimler, astrolojinin İslami prensipler sınırları içerisinde kullanılabileceğini söylemişlerdir. Ayrıca astrolojiyi, âlemi tasavvufi bir bakış açısıyla açıklamak için kullanmışlar, bunu yaparken de felekler ve feleklerin manevi özelliklerini meleklerle ilişkilendirilmesi şeklinde yollara da başvurmuşlardır. Ayrıca feleklerin bir düzen içinde hareketleri ile yeryüzünde yaşanan olaylar arasında ilişki kurulması, tüm gökcisimlerinin bir düzen şeklinde hareketleri, İslam’daki kader anlayışında yer alan ‘‘levh’’, ‘‘kalem’’ ve ‘‘kader’’ konularının anlaşılması açısından önemli bir unsur haline gelmiştir (Selvi, 2006: 62).

İslam dini, astroloji ile ilgilenen âlimlere İslami açıdan sınırlamalar getirmiştir. Bu konuda sınırlamalar getirilen hususlar şunlardır:

1. Tevhîd ilkesine aykırı olması,
2. Gaybı sadece Allah’ın bilmesi,
3. Kehanetin yasak olmasıdır.

4. Mevcut astroloji bilgi ve tecrübesi dünyanın çeşitli medeniyetlerinden aktarılmış ve bu kültürel miras, beraberinde nes'et ettiği kültür ve dinlerin birçok hurafesini, inancını taşımıştır (Selvi, 2006: 62-64).

Tarih içerisinde astrolojinin ilerlemesi, astrolojiyle de ilgisi bulunan birçok tür gibi melhameleri de meydana getirmiştir. Gerek tarih olsun, hadis ilmi olsun gerek ise dinler tarihi konuları olsun birçok açıdan ele alınan melhameler, kendisi hakkında bilgi sahibi olunması gereken konulardan biridir. Nitekim araştırmamızın konusu itibariyle de ele alınması gerekmektedir.

3.3. Melhamenin Kelime Anlamı

Melhame kelimesi Arapça "لَ حِ مَ" köklü ‘‘يَلْحَم’’ fiilinden türemiş bir kelimedir. ‘‘لَحِمَ’’, ‘‘يَلْحَم’’ anlam olarak savaşmak fiiliyle ilgilidir. Melhame ‘‘لَحِمَ’’ kelimesinin ‘‘مَفْعَلَة’’ kalıbında ismi zaman ve ismi mekandır. Kelime "ملحمة"den ‘‘savaş meydanı ve savaş zamanı’’ anlamlarına gelir. "لَحْمًا" masdardır anlamı da savaşmaktır.

"ملحمة" mimli masdar veya ism-i mekân-ism-i zaman manasında kullanılır. Melhame kelimesi masdar olarak kullanıldığında "büyük savaş, kanlı savaş", ‘‘fitne anında çıkan büyük karışıklık’’, ismi mekân olarak kullanıldığında "savaş meydanı" manalarına gelmektedir (İbn Manzur, 1863: لحم; İbnü'l-Esir, 1963: لحم; Fîrûzâbâdî, 2009: لحم).

Ayrıca "ل ح م" fiil olarak bir işi sağlam yapmak, eti kemikten ayırmak, kırık bir nesneyi yapıştırmak, bir yerde eğleşip kalmak; isim olarak et (lahm), nesnelerin özü, hısım, dokunulan elbisenin arkacı (luhıme); sıfat olarak (lehlm) ise şişman, etli-butlu anlamlarına gelmektedir. "لَحِمَ" kökünden türemiş melhame kelimesinin çoğulu ise melâhimdir (İbnü'l-Manzur, 1863: 13/180-182; İbn Faris, 1986: 804; Firuz'abadi, 2009: 1157).

Melhame kelimesi aynı zamanda et satılan ve kasapların çalıştıkları yer manasında da kullanılmaktadır. Savaş meydanlarına da melhame denilmesinin nedeni ölen insanların cesetlerinin et yığını gibi ortama yayılmasından dolayıdır (İbn Fâris, 1986: 804, "لحم" md.; İbnü'l-Esîr, "لحم" md.).

İbnü'l Esir'in (ö. 606/1210), "ل ح م" kökünün iştibak (karışma) ve ihtilat (karıştırma) manalarına işaret ettikten sonra; savaşlarda insanların birbirine girişinin

birinci manayı, dokunmuş nesnelerin atkısı ile çözgüsünün birbirine girişinin ise ikinci manayı ifade ettiği belirtilmektedir (Çelebi, 1997: 151-196).

Melhame kelimesi, "şiddetli harp; kasap, mezbaha; edebiyatta kaside hikayeler, kahramanlık olayları, üstün insan ve tanrılarla şaşırtıcı maceralarını anlatan, özellikle şaşırtıcı olaylarla ilgilidir, örneğin İlyada Homeros." şeklinde tanımlanmaktadır (Mu'cemu'r-râed, 2005: 849).

Melhame kelimesi, "çok telefâtı mûcib büyük muharebe" (Şemseddin Sami, 2004:1401); "şiddetli harp, şiddetli harp yeri ve kahramanlık ormanı" (Sarı, 2011: 687); "kanlı savaş" (Devellioğlu, 2012:705) anlamlarında açıklanmaktadır.

"kanlı savaş, çok şiddetli muhârebe" anlamında Arapça isim olarak kullanılan "melhame" kelimesinin bir diğer anlamı ise "yıldızların bâzı alâmetlerinden çıkarılan hüküm" şeklinde verilen anlamıdır (Ayverdi, 2011: 2/2020).

Sözlükte, '''lahm' kelimesi masdar olup, bir işi muhkem kılmak manasınadır; kemikten et soymak manasınadır, kuyumcu kırık nesneyi yapıştırmak manasınadır ki lehimlemek tabir olunur; bir adama et yedirmek manasınadır, bir yerde ilişip kalmak manasınadır; katl olunmak manasınadır" şeklinde yer almaktadır. "lahm" kökünden türemiş olan "melhame" kelimesinin ise "azîmü'l-kıtâl olan vak'aya ve cenk ve âşûba denir" şeklinde anlamı verilmektedir (Mütercim Âsım Efendi, 2014: 6/5198).

Ayrıca melhameye "melhamet bi'l-feth. Ceng-i azîm ve kıtâl-i şedîd etmek. Ve kıtâl edecek yer; ma'reke ve maktele manasına. Cem'i melâhim gelir." şeklinde yer verilmektedir (Ahterî Mustafa Efendi, 2017: 965).

3.4. Melhamenin Terim Anlamı

Kelime anlamlarını verdiğimiz melhame kelimesinin terim olarak konumuzla ilgili iki anlamı vardır, bunlardan biri fitne zamanı ortaya çıkan büyük olaylar, fitne olayları, savaş, ikincisi ise mekân anlamında kullanıldığında muharebe sahaları, muharebede insanların birbirine girmesi ve muharebe alanında ölen kişilerin cesetlerinin et yığını oluşturmasından dolayı harplere melhame denilmektedir (İbn Faris, 1986: 804; Taşköprülüzâde, 2002: 1/364).

Melhame kelimesi ile ilgisinden dolayı fiten kelimesine de bu konu içerisinde değinilmektedir. Fiten, sözlükte ''değerli madenleri saf olup olmadıklarını tespit etmek amacıyla ateşte eritmek'' manasında ''fetn'' kökünden türetilmiş olan, fitne kelimesinin

çoğuludur. Hadis literatüründe bu kelimenin, İslam toplumunda dini ve siyasi nedenlerle meydana gelen sosyal kargaşa ve iç savaş gibi ümmet birliğini bozan tüm yıkıcı faaliyetleri ifade etmek için kullanıldığı kaydedilmektedir. Fiten ve melâhim birlikte değerlendirilse de birbirlerinden bazı yönleriyle ayrılmaktadırlar. Fiten daha çok yakın gelecekte gerçekleşecek olaylar için kullanılırken, melâhim uzak gelecekte gerçekleşecek olaylar için kullanılmaktadır (Çelebi, 2000: 149-153).

Melhame sözcüğü dünyanın ve üzerinde yaşayan her insan topluluğunun istikbali hakkında kâhinlerin kehanete, müneccimlerin ahkâm-ı nücuma, velîlerin keşif ve ilhama dayanarak tahminlerde bulunmaları olarak açıklanmaktadır. Ayrıca gelecekte meydana gelecek büyük, önemli, korkunç olayları veya bunların belirtilerini ifade eden metinler anlamına gelmektedir (Erverdi vd., 1986: 6/241).

İbn Haldun (ö. 808/1406) melhamenin, hanedanlıkların değişimi ve olaylar hakkında yazılmış eserler olduğundan bahsetmektedir. Halk arasında yaygın olan bu melhamelerin, bir kısmı Müslüman toplulukları arasında meydana gelen değişimleri, diğerleri ise özel olarak hanedanlıklar hakkındadır. Bunlar dünyanın en meşhur kişilerine nispet edilmiş olsa da bu nispetleri kanıtlamanın güç olduğu kaydedilmektedir (İbn Haldun, 2009: 1/604-625).

Batı dillerinde bu terimi karşılamak için Latinceden alınan ve Yunanca "aero"(hava) ve "mateia" kelimelerinin bir araya getirilmesiyle oluşan "Aermantia", İngilizce "hava tahmini" manasına gelen "Aeromancy" kelimelerinin kullanıldığı görülmektedir (Tureng, 28 Kasım 2020).

Melhame kelimesinin çoğulu olan melâhim, "yıldızların hareketlerini inceleyerek, gelecekte baş gösterecek kanlı olayların zamanını ve keyfiyetini bildiren ilim" olarak tanımlanmaktadır (Çaldak, 2015: 134).

Melhameler, halk meteorolojisinin etki ve ilgi alanının genişletilmiş örnekleridir. Ayrıca bu türün tabiatta meydana gelen bir kısım döngüsel olaydan hareketle geleceğe yönelik verdiği haberlerin genelde felaket haberleri bulundurduğu ve az da olsa olumlu kehanetler bulunduran eserler olduğu kaydedilir (Sümbüllü, 2008: 792).

Anlaşıldığı üzere melhameler fal ve kehanet ile benzerlik gösterse de kullandıkları yöntemlerin farklı olmasından dolayı birbirinden ayrılırlar. Fallarda bazı nesneler ve araçlar kullanılırken melhamelerde tabiat olaylarına bakılmaktadır. Melhamenin falla olan farkı, melhamedeki gelecekten verilen haber kişilere göre

değişiklik göstermez ve herkesin ulaşabileceği değişmez bir yazılı metni bulunmaktadır. Fal kişiden kişiye farklılık gösterir ve şahısları ilgilendirirken, melhame toplumsal olaylar hakkında haberler verir. Melhamenin, aynı şekilde kehanetten de farklıdır. Melhameler, koşullar ne olursa olsun değişmez bir bilgiye dayanmaktadır. Ayrıca melhame herhangi bir kendini geliştirmeye ihtiyaç duymamaktadır. Bu nedenle melhamenin, bir çeşit ilim sayıldığı bilgisi verilmektedir (Alkhaffaf, 2017: 2; Boyraz, 2000: 3-5). Kısacası, melhame güçlü bir yapıya sahip olan yazılı bir metne dayanmaktadır. Bu nedenle insanlar her ne kadar bu metne kendi eklemelerini yapsalar da onun özünde değişikliğe gidemezler.

3.5. Melhamenin Doğuşu

Kitab-ı Mukaddes'de "Daniel" diye adlandırılmış bir metin bölümü bulunmaktadır. On iki babdan meydana gelen bu metnin ikinci babında Bâbil Kralı Nebukadnetsar'ın gördüğü rüya ve bu rüyanın yorumunun yapılması yer almaktadır. Ayrıca yedinci babdan başlayarak bu bölümün diğer bablarında Daniel gördüğü rüyalardan, bu rüyalarının geleceğe yönelik haberler vererek yorumlanmasından ve gördüğü bu rüyaların tamamını yorumlanması da dâhil olarak yazdığından bahsetmektedir (Kitabı Mukaddes, 1976: 840-855). Burada verilen bilgilere bakıldığında Daniel'in rüyalarının geleceğe yönelik haberler vermesi açısından yorumlanması, bizi melhameler konusunda Daniel'in kaynaklık ettiği sonucuna vardırmaktadır. Ayrıca tüm bunları kaleme aldığını da belirtmesi, bu eserin melhame türünün ilk örneği olarak kaynak eser olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bu bilgiler, Daniyâl peygamberin rüya yorumu ile gelecek hakkında öngörüde bulunmasıyla, Yusuf peygamberinde rüya yorumu yaparak gelecek öngörüsü arasında benzer ilişki olduğunu da göstermektedir.

Melhame kültürünün, Bâbil, Keldânî, Fenike, Mısırlılar arasında geniş yere sahip olduğu, aynı şekilde Yahudilik ve Hıristiyanlıkta da önem verilen bir konu olduğu belirtilmektedir. O dönemde Arap toplumunda, kâhinlerin danışmanlık yaparak yüksek konumlarda olan ve devamlı aranan kimseler olduğu kaydedilmektedir. (Erverdi vd., 1986: 241).

Şiilerin, gelecekle ilgili bilgilerin ehl-i beyte vehbi olarak verildiğine inandıkları belirtilmektedir. Bunun yanında Cafer el-Sâdık'a yakıştırılan Kitâb'ül-Cifr adlı eserle

beraber melhame ile cifr arasında bir ilişki kurulmuştur. Melhamenin, gelecek hakkında bilgi veren cifr ilminin bir alt dalı olarak yerleştirildiğinden bahsedilmektedir. Bu bahse göre melhamelerde Câfer el-Sâdık adının çok fazla geçmesinin nedeni olarak, bu bilimle ilgilenenlerin Kitâb el-Cifr'den de faydalandıkları kaydedilmektedir (Demir 1999: 4).

Melâhim haberlerinin kaynağı konusunda farklı görüşler de bulunmaktadır. Halimi (ö. 403/1012), Kadı İyaz (ö. 544/1149) ve Fahreddin er-Razi (ö. 606/1209) gibi âlimlerin temsil ettiği görüşe göre bu tür haberlerin kaynağının Hz. Peygamber olduğu belirtilmektedir. Sebebinin ise peygamberlerin gerek cismani güçleri gerekse ruhani güçleri ile başkalarına benzememeleri olduğu kaydedilmektedir. Onların tüm duyularının her açıdan diğer insanlardan farklı olduğu belirtilmektedir (Elmalılı, Hak Dini Kur'an Dili, II, 1090-1091).

Aynı şekilde İbn Haldun'un da melâhim haberlerini peygamberlere dayandırdığı, İbn Hacer'in de melâhim haberlerinin İsrailiyyat kökenli olduğuna işaret ettiği kaydedilmektedir. Birçok müellife göre melhame haberlerinin büyük bir kısmının Vehb b. Münebbih (ö. 114/732), Temimü'd-Darl (ö. 40/661), Ka'bulahbar(ö. 32/652) gibi gayrimüslim iken Müslüman olan kişilere dayandığı belirtilmektedir (Çelebi, 1997:151-196).

Meteorolojik kehanetlerin kaydedildiği "melhame"lerin en yaygın olduğu sahanın, Ortadoğu'da özellikle Mezopotamya olduğu kaydedilmektedir. Bu eserlerin Dâniyal'e atfedildiği, hava tahminlerinde yer alan bilgilerin Asur ve Bâbiller zamanında yaygın olduğu belirtilmektedir. Bu bilgileri ilk keşfedenin G. Furlani adındaki astrolog olduğu bildirilmektedir (Köksal, 2013: 2-3).

Melhame'nin yazılış tarihi ve mahiyeti hakkında da "...öyle görünüyor ki Melhame XI. Yüzyılın ikinci yarısında Bizans'ın Anadolu'yu kaybettiği ve Selçukluların Küçük Asya'yı zapt ettiği zamana rastlar Türklerin Anadolu'da göründüğü zaman (Araplar ve yazarı Malik'in belirttiğine göre) –Arap Emirleri ve Sultan sözü geçtiğine göre- İslam İmparatorluğu'nun başlamış olduğu zaman olması gerekir." bilgisi verilmektedir. Bu verilere bakıldığında Melhame'nin X- XI. Yüzyıl arası kaleme alındığı ihtimal dâhilindedir. Ayrıca yazılan Melhame'nin son bölümünde Haç bayramı olmasından dolayı, melhame yazarının Suriyeli bir Hıristiyan olma ihtimalinin yüksek olduğu kaydedilmektedir. Bunun sebebinin ise bu bayramın Suriye Hıristiyanlarınca kutlanması olduğu belirtilmektedir (Köksal, 2013:1-4).

Melhame ilminin köklerini Arapların, Bâbillilerden etkilendikleri ilimleri içerisinde bulabiliriz. Arapların melhameye karşı olan ilgilerini, tercüme yoluyla aldıkları kitaplardan da görebiliriz.

3.6. Melhame ile İlgili Bilimler

Melhame konusunun daha iyi bir şekilde anlamlandırılması açısından, melhame ile ilişkilendirilen diğer ilimlere de değinilmesi gerekmektedir. Bu nedenle melhame ile bağlantısı olmasından dolayı meteoroloji, astronomi ve astroloji konularını da genel çerçevede anlamak gerekmektedir.

Sözlükte, "yeterli kütleye ve dolayısıyla kütle çekim gücüne sahip bir gökcisminin etrafını saran gaz tabakası" (Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü, erişim: 18 Kasım 2020) olarak tanımlanan atmosfer tüm canlı ekosistemi için yaşamsal olarak önemli bir yere sahiptir. Atmosfer bilimi olarak açıklanan meteoroloji kavramının, Yunanca ‘meteoron’ kelimesinden adını almış olan gökyüzünde meydana gelen olaylar anlamına geldiği kaydedilmektedir (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, erişim: 18 Kasım 2020). Ayrıca meteoroloji sözlükte, "Dünya atmosferinin yapısını, kimyasal, fiziksel ve dinamik süreçlerini ve yaşamla etkileşimlerini inceleyen, su, hava, iklim gibi atmosferik olayların değişimlerini ölçen, izleyen, modelleyen ve öngören bilim dalı; havabilimi" anlamlarına gelmektedir (TÜBA, erişim: 18 Kasım 2020).

İlm-i felek, felekiyat, ilm-i nücûm, ilm-i hey’e vb. şekilde isimler verilen astronomi, gök cisimlerini, bunların hareket, yapı ve büyüklükleri ile birbirlerine olan uzaklıklarını inceleyen bilim dalıdır (Yıldırım, 2015: 341). Ayrıca astronomi "evrende bulunan her çeşit maddenin dağılımını, hareketini, kimyasal bileşimini, evrimini, fiziksel özelliklerini ve etkileşimlerini inceleyen bilim dalı" olarak tanımlanmaktadır (TÜBA, erişim: 18 Kasım 2020).

Günümüzde de var olan astronomi anlayışının kaynağı sayılan Batlamyus’un, gök cisimleri ile ilgili ölçümler yapma konusunda kaleme aldığı Kitâbü’l-macesti adlı eseri bu konuda yazılmış en yetkin eser olarak kaydedilmektedir (Aydın, 1992: 196). Batlamyus’un sistematiğini oluşturduğu ve sonra geliştirilip günümüzde de varlığını sürdüren astronomi anlayışına göre evrenin merkezinde Dünya yer almaktadır. Astronomide yer alan yedi gezegenin sıralanması Dünyaya yakınlığına göre yapılmaktadır ki bunlar; Ay, Merkür, Venüs, Güneş, Mars, Jüpiter ve Satürn olarak

verilmektedir (Kahraman, 2012: 84). Gökyüzünde, tüm bu gezegenlerin de içinde bulunduğu Zodyak yer almaktadır.

Zodyak sözlükte, "gökyüzünde, ekliptiğin iki tarafında sekizer derecelik kalınlığa sahip, Güneş, Ay ve gezegenlerin çoğunun üzerinde hareket ettiği, her biri yaklaşık otuz derece uzunluğunda hayali şerit, burçlar kuşağı" olarak geçmektedir (TÜBA, erişim: 18 Kasım 2020). Gökyüzünde bulunan her bir cisim Zodyak içerisinde yer alır. Bu cisimlerin kendilerine ait hareket alanları vardır ve bu hareket eden cisimlerin dünya ve çevresindeki diğer cisimlere olduğu gibi yeryüzündeki insanlara da etkileri bulunmaktadır (Yılmazer, erişim: 18 Kasım 2020). On iki burçtan oluşan Zodyak, yani burçlar kuşağı, mevsimlere göre bölünür. Her mevsimin burçları ayrıdır. Örneğin, Zodyak ilkbahar ekinoksunda Koç burcu ile başlar (İlhan, 2004: 21).

"Berec" kökünden Arapça bir isim olan burç (çoğulu burûc ve ebrâc) sözlükte "güzel olmak, örtülerinden sıyrılmak, yükselerek görünür olmak" manalarına gelmektedir. Gökteki burçların ise yükselmeleri, görünür olmaları nedeniyle bu isimle anıldıkları kaydedilmektedir (Demirci, 1992: 141-142).

Burçların eski çağlardan beri değişik biçimlerde süregeldiği görülmektedir. Yörüngenin burçlara bölünmesine dair ilk net bilgilerin Orta çağlara ait Sefer Yesirah adlı kitapta ortaya çıktığı belirtilmektedir. Burada İbrânî literatüründe verilen on iki burcun karşılık geldiği zaman dilimlerinin bugün kabul edilen sıralamanın aynı olduğu kaydedilmektedir (Demirci, 1992: 421-422).

Burçlar yani sabit yıldızlar gezegenlerin üzerinde bulunan felekte yer almaktadır. Bu burçlar; Koç, Boğa, İkizler, Yengeç, Aslan, Başak, Terazi, Akrep, Yay, Oğlak, Kova ve Balık olarak verilmektedir. Bu burçlar feleğinin üzerinde de kuşatıcı küre bulunduğu kaydedilmektedir (Kahraman, 2012: 84). İslam literatüründe, zaman zaman "gök kapıları" anlamında kullanılan burç kelimesinin bazen de "büyük yıldız" anlamında kullanıldığı belirtilmektedir (Kutluer, 1992: 422-424).

Sözlükte "yıldız falcılığı" (TDK Sözlük, erişim: 18 Kasım 2020) olarak yer alan astroloji, gökyüzündeki hareketler ile yeryüzündeki olayların, koşulların ve durumların bağlantısını araştıran bir bilim dalıdır (İlhan, 2004: 13). Bu yıldız falcılığı için Zodyak, yıldız haritaları çıkarılırken kullanılan temel kaynak görevi görmektedir. Yıldız haritaları çıkarılırken elde edilen veriler, kişilik özellikleri konusunda analiz

vermelerine rağmen tahmini olarak gelecek veya hedefler hakkında da bilgi vermektedir (Yılmazer, erişim: 18 Kasım 2020).

17. yüzyıla kadar astronomi ve astroloji terimleri birbirinin yerine kullanılıyordu. Astronomi gök cisimlerinin daha çok matematiksel ölçümlerine dayanırken astroloji daha ziyade onların felsefi yönüne yani matematiksel durumlarının yorumlanmasına dayanmaktaydı. Ama genellikle birini uygulayan diğerini de uyguluyordu. Dolayısıyla astronomi ve astroloji tarihi iç içe geçmişti (İlhan, 2004: 15).

Astronomi ve astrolojinin konusu içinde yer alan bu gökcisimleri ve gök kubbe altında varlığını sürdüren, insanoğlunun gökyüzünde gördüğü her şeyin Zodyak olduğu belirtilmektedir. Astroloji de önemli bir yere sahip olan burçlar, günümüz yaşamında da insanlar için merak konusu olmaktadır.

Her burcun kendini temsil eden bir takımyıldızı bulunmakla beraber yıl içerisinde Güneş'in hareketliliğinin değişmesine bağlı olarak takımyıldızlarının da yerleri değişiklik göstermektedir. Günümüzde en çok kabul gören bu takımyıldızlarının temsil ettiği on iki burç bulunmaktadır. Bu burçların sıfır noktasını Koç burcu oluşturmaktadır ki bu da Koç burcunun başlangıç noktası olduğunu göstermektedir (Yılmazer, erişim: 18 Kasım 2020).

Günümüzde de eskiden olduğu gibi yıldızlar ve gökcisimlerinin insanları etkilediğine inanılmaktadır. Astrolojik çalışmalar yapan Mısır ve Hindistan'da da Çin gibi kendilerine ait burç kuşakları ve bunların tanımı vardır. Günümüzde de en çok bilinenin Çin astrolojisi olduğu kaydedilmektedir. (Yılmazer, erişim: 18 Kasım 2020).

Melhameler, meteoroloji ilminin halk meteorolojisi eksenindeki en köklü örneklerinden biri olarak kaydedilmektedir (Sümbüllü, 2008: 782-811). Bu nedenle melhame konusunda araştırma yaparken meteorolojiye, astronomiye ve astrolojiye de değinmek gerekmektedir. Astrolojiden yararlanarak, gelecek hakkında bilgi veren bir tür olmasının yanında, savaşlar hakkında da haber veren bir tür olması dikkati çeken melhameler, İslami kaynaklar açısından da değerlendirilmelidir.

3.6.1. Kur'ân-ı Kerîm'de Melhame Kavramı

Kur'ân-ı Kerîm'de isim olan lahm ve lühum kökleri "et" manasında yer almaktadır. "لحم" köküyle "Allah size leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı" {إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ} (Bakara, 2/173);

"Leş, kan, domuz eti size haram kılındı" {حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ} (Mâide, 5/3);

"…domuz eti -ki pistir-…" {لَحْمَ خِنْزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ} (En'âm, 6/145);

"Allah size ölüyü, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adı anılarak kesilen (hayvanlar)ı haram kıldı" {إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللهِ بِهِۦ} (Nahl, 16/115);

"Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemeği sever mi? İşte bundan iğrendiniz" { أَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ اَخِيهِ مَيْتاً فَكَرِهْتُمُوهُ} (Hucurât, 49/12);

"Ve onlara canlarının istediği meyveden ve etten bol bol vermişizdir" { وَاَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ} (Tûr, 52/22);

"Canlarının çektiği kuş et (ler)i" {وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ} (Vâkıa, 56/21);

"Kemiklere bak, nasıl onları birbiri üstüne koyuyor, sonra onlara et giydiriyoruz!" {وَانْظُرْ اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْماً} (Bakara, 2/259);

"O, denizi de (hizmetinize) verdi ki ondan taptaze et yiyesiniz" { وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْماً طَرِياً} (Nahl, 16/14);

"kemiklere et giydirdik" {فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْماً} (Mü'minûn, 23/14);

"Hepsinden de taze et yersiniz" {وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْماً طَرِياً} (Fâtır, 35/12) ayetleri yer almaktadır. Kur'ân-ı Kerîm'de "لحوم" köküyle "Onların etleri ve kanları Allah'a ulaşmaz" {لَنْ يَنَالَ اللهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا} (Hac, 22/37) ayeti yer almaktadır.

Kur'ân-ı Kerîm'de gelecekte meydana gelecek olaylara melhame olarak değil de farklı şekilde işaret edilmektedir. Bu şekilde verilmiş olan ayetlere kıyamet alametlerinin belireceği "*... (inanmak için) Rabbinin bazı âyetlerinin gelmesini mi bekliyorlar? Ama Rabbinin bazı âyetleri geldiği gün ...*" (En'âm, 6/158) mealindeki ayet;

Rumlar'ın yenildiklerinden ve birkaç yıl sonra yenildikleri yere yakın yerde galip geleceklerinden (Rum, 30/2-4) haber veren ayetler;

Müslümanların mal ve canları konusunda belalara uğrayacakları, ehl-i kitap ve müşriklerden üzücü sözler işitecekleri (Al-i İmran, 3/186);

Yahudilerden hainlik görecekleri (Mâide, 5/13);

Bedevilerden geri kalmış olanların kuvvetli bir kavimle savaşmaya çağrılacakları,' yakın bir zamanda Mescid-i Haram'a girecekleri (Fetih, 48/16;27) gibi ayetler örnek olarak gösterilebilir.

Kur’ân-ı Kerîm’de uğurlu ve uğursuz günlerin ne olduğu hakkında net ifadeler bulunmamaktadır. Ancak "*biz de onlara dünyâ hayâtında rezillik azâbını taddırmak için o uğursuz günlerde, üzerlerine dondurucu bir rüzgâr gönderdik. Âhiret azâbı ise daha da kepaze edicidir. Onlara hiç yardım edilmeyecektir*." (Fussilet, 41/16) ayetinde “uğursuz günler” ibaresi;

“*(Kentliler) Dediler ki: ‘Doğrusu biz sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğradık’* ’’ {قَالُوا اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْۚ} (Yasin, 36/18);

‘‘*(Elçiler) Dediler ki: ‘Uğursuzluğunuz sizin kendinizdedir. Size öğüt verildiği için mi (uğursuzluğa uğruyorsunuz)? Hayır siz aşırı giden bir kavimsiniz’* ’’ { قَالُوا طَٰٓئِرُكُم مَعَكُمْۚ اَئِنْ ذُكِّرْتُمْۚ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ} (Yasin, 36/19) ayetlerinde uğursuzluk kelimesi yer almaktadır

Kur’ân-ı Kerîm’de öne çıkarılmış bazı zaman dilimlerine rastlamaktayız. Allah’ın Fecr suresinde tan yerinin ağarmasına, ilk ona (Zilhicce’nin ilk on günü), geceye yemin ettiğini görmekteyiz. Ayrıca Tevbe suresinde on iki ay olduğuna ve bu ayların içinde haram olan dört ayda nefislere zulmedilmemesi gerektiğine yer verilmektedir. Kadir suresinde ise Kadir gecesinin bin aydan daha hayırlı bir gece olduğu dile getirilmektedir (bk. Fecr, 89/1-5; Tevbe, 9/1-129; Kadir, 97/3; Duhâ, 93/1-11).

Melâhim ile ilgili haberlerin bir bölümünün, kıyamete yaklaşıldığında meydana geleceği belirtilen konularla ilgili olduğu belirtilerek, kıyamet alâmetleri (eşrât-ı sâat) şeklinde dile getirilen bu hadiselerin henüz gerçekleşmediğinden dolayı bu tür haberlerin metin yönünden değil de isnad yönünden ele alınması gerektiği kaydedilmektedir (Çelebi, 1996: 149-153).

Melhamelerin geleceğe yönelik durumlar hakkında bilgi vermesi boyutunda Kur’an-ı Kerîm ile ilişkilendirilebilir zira Kur’ân-ı Kerîm’de, geleceğe yönelik vuku bulacak olan olumlu veya olumsuz olaylara işaret eden, kıyamet ve âhiret halleri konularında ayrıntılı bilgi veren ayetler bulunmaktadır.

3.6.2. Hadislerde Melhame Kavramı

Melhame kelimesi concordance bağlamında hadislerde doksan dört yerde zikredilmektedir. Bunlardan isim olarak "لحم" yetmiş yedi defa, "ملحمة" isim olarak on yedi defa geçmektedir.

İsim olarak "لحم" kökünün yer aldığı hadislere örnek olarak, "فقدم فقُدّم إليه لحم" (Buhârî, ezahi, 16);

‘’معه جبال من خبز و لحم و نهر ماء‘‘ (Müslim, fiten, 115);

"قرّبت للنبىّ (ص) خبزا و لحما" (Ebû Dâvud, tahâret, 74);

" أكلت مع رسول الله (ص) لحم الحبارى" (Tirmîzî, etame, 26);

"لا تقطعوا اللحم بالسكّين" (Nesâî, siyâm, 43);

"و نأخذ اللحم من البرمة" (Dârimî, mukaddime, 7);

"كان لا يأكل اللحم" (İbn Mâce, cihad, 37) hadisleri gösterilebilir.

Ayrıca "بين الملحمة و فتح المدينة ستّ سنين" (Ebû Dâvûd, melâhim, 4);

"فيجتمعون للماحمة" (İbn Mâce, fiten, 35) hadisleri isim olan "ملحمة" kelimesinin yer aldığı hadislere örnek olarak verilebilir.

Hadis imamlarının tamamı melâhim terimine aynı manayı vermemektedir. Nitekim Buhârî ve Tirmîzî'nin, Müslümanlara zarar veren ve onları Allah'ın yardımından mahrum bırakan her tür olay ve iç kargaşadan, düşmanla yapılan silahlı mücadeleden, ayrıca kıyamete doğru gerçekleşmesi beklenen alâmetlerden söz eden bütün hadisleri eserlerinde "Kitâbû'l-Fiten" başlığı altında naklettikleri kaydedilmektedir (Çelebi, 1996: 149-153). Bu bilgilere "الملحمة العظمى و فتح القسطنطنية" ve "اليوم يوم الملحمة" hadislerini örnek olarak gösterebiliriz (Tirmîzî, fiten, 58; Buhârî, meğazî, 46).

Fiten ve melâhim başlıkları altında zikredilen geleceğe yönelik önemli olayları aktaran bu hadisler, itibar edilen hadis kitaplarıyla birlikte diğer hadis kitaplarının çoğunda yer almaktadır. Bu durumun melhameler için önemli bir kaynak olduğu kaydedilmektedir (Çelebi, 1996: 151).

Melâhim kelimesi ile türevleri hadislerde sözlük anlamları ve Kur'ân-ı Kerîm'de kullanıldıkları şekillerde çokça geçmektedir. Ancak hadis literatüründe bu kelimelere "dini ve siyasi sebeplerle ortaya çıkan karışıklık, savaş ve ölüm olayları" şeklinde anlamlar da yüklenmektedir. Bahsedilen kaynaklarda ilgili terimlere "gelecekte meydana gelecek sonucu kötü olan olaylar, iç karışıklıklar, kıyamet öncesi zuhür edecek olan bazı alametler" şeklinde anlamlar verildiği kaydedilmektedir (Çelebi, 1997: 151-196).

Hadis kitaplarında melâhim terimi müstakil bölüm başlığı olarak kullanılmaktadır. Bu literatürde melhame terimine, "İslam toplumunda çeşitli dini ve

siyasi sebeplerle ortaya çıkan her tür sosyal kargaşa, savaş ve ölümle sonuçlanan olay, kıyametten önce zuhur etmesi beklenen alâmetler" şeklinde bir anlam yüklendiğinden bahsedilmektedir (Çelebi, 1996, 149-153). Bu kaynaklarda melâhim kelimelerine "içtimaî ve ahlâkî çözülme" anlamıyla birlikte "Müslümanların iktidar uğruna silahlı mücadele, siyasî-içtimaî kargaşa" şeklinde bir anlam verildiğine delalet eden çeşitli rivayetler bulunduğu kaydedilmektedir (meselâ bk. Buhârî, Fiten, 17; Tirmizî, Fiten, 60).

Buhârî ve Tirmizî'de silahlı mücadeleden, müslümanlara zarar veren her tür olay ve iç kargaşadan, kıyamet alametlerinden bahseden hadislerin yer aldığı bölümlerinin olduğundan bahsedilmektedir. Geleceğe yönelik haberleri zikreden bu hadislerin melâhim başlığı altında zikredildiği ve pek çok hadis kitabında da yer aldığı söyleyerek bu durumun melhamelere kaynaklık açısından önemli olduğu kaydedilmektedir (Çelebi, 1996: 151). Kıyamet alametlerinden bahseden hadislere örnek olarak şu hadis gösterilebilir. Huzeyfe b. Üseyd el-Ğıfâri'nin rivayetine göre: ''Biz kendi aramızda konuşurken Allah Rasulü yanımıza geldi ve bize 'Neyi müzakere ediyorsunuz?' diye sordu. Ashâb, 'Kıyametten bahsediyoruz' diye cevap verdi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.s), 'On alameti görmeden önce kıyamet kopmayacaktır' dedi ve akabinde bu on alameti şöylece sıraladı: '(Bu on alamet) Güneşin batıdan doğması, Duhan, Deccal, Dabbetü'l-arz, İsa'nın inmesi, Ye'cûc ve Me'cûc, biri doğuda biri batıda biri de Arap Yarımadası'nda olmak üzere üç yere batırılma hadisesi, sonuncusu da Yemen'den çıkıp insanları mahşere doğru sürecek yangındır.'' (Müslim, Fiten, 13; Ebû Davûd, Melâhim, 12). Hadis edebiyatında geleceğe yönelik haberleri içinde bulunduran melâhim bölümlerinde siyasi ve siyasi olmayan pek çok haberin olduğundan bahsedilmektedir (Demirel, 2000: 104).

Kütüb-i Sitte müelliflerinden Ebu Davûd (275/889), melhame günü hakkında rivayetlere otuz altıncı bab olan Kitabu'l-melâhim başlığının içinde yer vererek, Türk ve Habeşliler'le savaşmadıkça kıyametin kopmayacağını ve kıyamet alametleri hakkında bilgilere yer vermektedir (Ebû Davûd, 2000: 412-505).

"إنّ فسطاط المسلمين يوم الملحمة بالغوطة" (Ebu Davûd, Melâhim, 6) hadisinde de görüldüğü gibi Kitâbu'l melâhim'de daha uzak gelecekte gerçekleşecek, farklı devletlerle yapılacak savaşlardan ve deccâl, cessâse gibi kıyamet alâmetlerinden bahsedilmektedir (Ebû Davûd, 2000: 412-505).

Ebû Davûd melâhime ait hadisleri, Kitâbu'l-melâhim'de on sekiz bâb, altmış rivayet şeklinde toplamıştır. Kitâbu'l-melâhim bölümünün bâb başlıkları şöyledir:

1. Yüzüncü yılda olacak olaylar (1 rivayet)
2. Rumlarla yapılacak savaşlar (2 rivayet)
3. Savaşın belirtileri (1 rivayet)
4. Savaşların ardı ardına olması (2 rivayet)
5. Milletlerin İslama karşı (savaşmak için) birbirlerini davet etmeleri (1 rivayet)
6. Fitnelerden (savaşlardan) sığınılacak yer (3 rivayet)
7. Savaşlarda fitnenin kalkması (1 rivayet)
8. Türkleri ve Habeşleri tahrikten nehiy (1 rivayet)
9. Türklerle savaş (3 rivayet)
10. Basra hakkında (3 rivayet)
11. Habeşlileri tahrikten nehiy (1 rivayet)
12. Kıyamet alametleri (3 rivayet)
13. Fırat'ın hazinesini açığa çıkarması (2 rivayet)
14. Deccal'in çıkışı (10 rivayet)
15. Cessâse'nin haberi (4 rivayet)
16. İbn Sâid'in haberi (7 rivayet)
17. (Iyiliği) Emir ve (kötülükten) nehiy (12 rivayet)
18. Kıyâmetin kopması (3 rivayet) (Ebû Dâvûd, 2000: 412-505).

Bu rivayetler genel olarak, gelecekle ilgili bazı siyasi ve sosyal olaylara, bunlardan uzak durmaya ve böyle dönemlerde yapılması gerekenlere yöneliktir. Ayrıca bu bölümlerde, kıyamet alametleri ve gelecekte vuku bulacak bazı olağanüstü olaylara da yer verilmektedir. Ancak bu bölümlerde hadislere yüklenen anlamların, genellikle şârihlerin yorumları olduğu belirtilmektedir (Sarp, 2010: 175).

İbn Mâce, Kitâbu'l-fiten adını verdiği bölümde konuyu otuz altı bâb başlığı ile işlemektedir. Bu bölümde "melâhim" adını verdiği otuz beşinci bab başlığı altında sekiz rivayete yer vermektedir. Ayrıca bu bölümde, bab başlığı eşrâtu's-sâa olan bölümde de melâhim başlığı altında işlenen konulara benzer konular yer (İbn Mâce, 1984: 404-405).

İbn Teymiyye ve onu takip eden Azîmâbâdî'nin melâhimi Müslümanlarla gayri Müslimler arasında meydana gelen kargaşa, iç savaş ve bozgunculuk gibi olaylar için kullandıkları kaydedilmektedir (Çelebi, 1996: 149-153).

Kurtubi'nin melâhim kelimesini uzak geleceğe ait olaylar için kullandığı ve melâhim başlığında kıyamete yakın meydana gelecek olan savaş ve karışıklıklara yer verdiği kaydedilmektedir. Ayrıca melâhimi çok ölümle sonuçlanan olaylar için kullanıp, bunun dışında olan her karışıklığa fiten diyenlerin de olduğu ve Ahmed Abdurrahman b. Muhammed el-Benna es-Saati'nin(ö. 1378/1958) de benzer yaklaşımla melâhim başlığı altına "herc" hadisini de aldığı kaydedilmektedir. Ayrıca Begavi'nin (ö. 510/111 7), melâhim başlığı altında aynı konulardan ve Müslüman Yahudi savaşlarından bahsettiği rivayetler olduğu kaydedilmektedir (Çelebi, 1997: 151-196).

Hadis kitaplarına bakıldığında melâhim başlığı altında "çeşitli şehirlerde olayların meydana geleceği, bazı kişilerin öldürüleceği, iç karışıklık ve savaşların zuhur edeceği, bazı şehir ve ülkelerin fethedileceği, kıyametin yaklaştığını gösteren bazı alametlerin zuhur edeceği belirtilmekte; fitnelerin insanlar arasında bilgisizlik, haksızlık, dünyaya düşkünlük gibi olumsuz gelişmelerin artmasından kaynaklanacağı, bu günlerde oturanın ayakta durandan hayırlı olacağı, bu günleri idrak edenlerin kılıçlarını taşa vurması, kendini ibadete vermesi, kendi işi gücü ile uğraşması gerektiği" şeklinde haberlere yer verildiği kaydedilmektedir (Çelebi, 1997: 151-196).

Merhum Ahmed Naim'in (1872-1934), senede dayanarak rivayet edilmelerinden dolayı melâhim haberlerinin, tarih kitaplarına (kütübü'l-ahbar) göre daha itibar edilir olduklarını bildirdiği kaydedilmektedir. Ayrıca değerlerinin muhaddislerin değerlendirmelerine göre ortaya çıkacağını dile getirdiği ve bunların da derecelerine göre sahih olanları olduğu gibi zayıf olanlarının da olduğu bildirilmektedir (Çelebi, 1997: 151-196; Demirel, 2000: 105).

Hadis ilminde de kendisine yer verilen melhameler, tarih ilmi açısından da önemli bir yere sahiptir. Ayrıca dinler tarihi açısından değerlendirilmesi gereken bir konudur. Zira gelecekte meydan gelmesi beklenen kanlı savaş, kargaşalar hakkında olmasından dolayı melhameler, tarih ilmi açısından değerlendirilmesi gereken bir konudur.

3.7. Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da Melhame

Gerek Yahudi ve Hıristiyanlıkta olsun gerek İslamiyet'te olsun melhame türünde yazılmış eserlere rastlamak mümkündür. Melhame ile benzer özellik taşıyan fal ve kehanet gibi türler Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da çok itibar edilen konular değildirler. Zira gaipten haber verme konusunda bu türlere karşı bazı yasaklamalar getirildiğinden bahsetmiştik. Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da kıyamet ile ilgili farklı bilgilere yer verilmektedir. Kıyamete yönelik yer alan bu haberler melhame konusu içerisinde ele alınabilir.

Yahudilik ve Hıristiyanlıktan farklı olarak İslam'da, melhame cinsinden vaat edilen ve meydana gelmeyen hiçbir olay yoktur. İslam'da haber verilen her şey gerçekleşmiştir.

Dinler tarihinin konuları ile de bağlantılı olan melhameler, Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da aynı içeriğe sahip olan ''büyük savaş'' inancı açısından da önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle bahsedilmesi gereken bir konudur.

3.7.1. Armagedon/Melhame-i Kübra

İslami kaynaklarda Melhame-i Kübra şeklinde adlandırılan, Müslüman-Yahudi büyük savaşına Yahudi ve Hıristiyan kaynaklarında Armagedon denilmektedir. Eski Ahit'te kıyamet gerçekleşmeden önce Mesih'in geleceği ve Mesih'e tabi olanlarla onların düşmanları arasında büyük bir savaş çıkacağı, bu savaşta Yahudilerin çok kayıp vermesine rağmen savaşı kazanacakları yer almaktadır. Aynı zamanda Hıristiyan ve Yahudiler arasında ortak çıkar için bir köprü olan Evanjelikler de Yahudilerin vaat edilmiş topraklarla ilgili Eski Ahit'te yer alan kehanetlerini onlar gibi yorumlayarak benimsemişlerdir. Ayrıca İsrail'in kurulmasına, İsa Mesih'in gelişi için gerçekleşmesi gereken kehanetlerden biri olarak inandıklarından dolayı Yahudilere destek vermişlerdir (Çetin, 2014: 11) ki İsa Mesih'in Kudüs'e geleceği inancı da bu desteğin sebeplerindendir.

Kitab-ı Mukaddes'te, ''seçilmiş Halk'ın ülke ve tanrıları Yehova için dövüşmesi'' olarak tarif edilen ''kutsal savaş'' için önemli olan bir konu da Ortadoğu'dur. Ortadoğu'nun vaat edilmiş topraklar ideolojisi için önemli olmasının yanında diğer önemli bir sebepte Yahudilerde İsa Mesih'in gelmesi için yerine getirilmesi gereken şartlardan biri olan Süleyman Mabedi'nin yeniden inşa edilmesi

konusudur. Evanjeliklere göre tüm bu şartlar sağlandıktan sonra İsa Mesih yeryüzüne gelecek ve Armagedon savaşı başlayacaktır. Bu savaşı İsa Mesih ve yanındakiler kazanacak ve ona iman etmeyenler için yargılama başlayacaktır (Çetin, 2014: 12-13).

Evanjelikler Armagedon'un çok yakın olduğunu ve günümüz insanlarıyla bunun gerçekleşeceğini düşünmektedirler. Bu yüzden günümüz İsrail'inin her türlü askeri çalışmasına destek vererek o günün gelmesini istemektedirler. Zira İsa peygamberin gelişinin, Armagedon savaşı sonrası olacağı inancı yer almaktadır. Bu inanca göre, İsa peygamber yeryüzüne gelerek, Hıristiyanları bir araya getirecek ve onları kurtaracaktır. Bu nedenle, günümüzde Ortadoğu'da çıkarılan karışıklıkları da destekleyerek bekledikleri günün gelişini hızlandırmak istemektedirler. Armagedon'un Yahudilerin bir millet olarak vaat edilmiş topraklarda yeniden bir araya gelmelerinin ardından gerçekleşeceğine inanmaktadırlar ki bu yüzden İsrail'in vaat edilmiş topraklar ideolojisine destek vermektedirler.

Son savaş olarak ele alınan Armagedon, İbranice "Megiddo tepesi" anlamına geldiğinden dolayı bu savaşın İsrail'deki Megiddo ovasında meydana geleceği düşünülmektedir (Demircioğlu, 2006: 43).

Yahudi ve Hıristiyanlarca Armagedon olarak adlandıran ‘‘büyük savaş’’, İslamiyet'te ‘‘Melhame-i Kübra’’ olarak geçmektedir. Kıyametin gerçekleşmesinden önce meydana gelmesi beklenen şiddetli ve kanlı en büyük savaş olarak adlandırılan Melhame-i Kübra'nın Müslümanlar ve Rumlar arasında olacağı kaydedilmektedir. Ayrıca bu savaşın gerçekleşmesinden önce birtakım olayların meydana geleceğinden ve sonrasında da gerçekleşecek olan olaylar olduğundan bahsedilmektedir. Hadis kaynaklarında da bu savaşın öncesinde ve sonrasında gerçekleşecek olaylar hakkında pek çok rivayet yer almaktadır (bk. Ebu Davûd, melahim, 4294, 4298; Tirmîzî, fiten, 58). Rivayetlerden anlaşıldığı üzere Melhame-i Kübra günümüzde yaşanan İsrail-Filistin gibi Yahudi-Müslüman savaşlarından daha şiddetli bir savaştır ki gerçekleşmesinden önce meydana gelmesi beklenen olaylar henüz ortaya çıkmamıştır.

Günümüzde Yahudi ve Hıristiyanların yol açtığı kargaşa ve savaşların Armagedon'un alametlerini gerçekleştirmeye çalışmalarından dolayı kaynaklanmaktadır. Onların bu çabaları kıyamete yakın meydana geleceği düşünülen Armagedon'un gelişini hızlandırmaya yöneliktir.

Kur’ân-ı Kerîm’de Armagedon’dan bahsedilmese de bazı hadislerde benzer bir "son savaş"dan bahsedilmektedir. Son savaş olan Melhame-i Kübra’nın Halep’in kuzeyinde yer alan "Dabık"ta ve Amik Ovası’nda Rum orduları ve İslam orduları arasında gerçekleşeceği söylenmektedir. Günümüzde gerçekleşen küresel olaylar ve karışıklıklar ileride gerçekleşeceğine inanılan Armagedon’un hazırlıkları olarak görülmektedir (Gültekin, erişim: 18 Kasım 2020).

Melhame-i Kübra’nın gerçekleşeceği inancıyla Yahudi ve Hıristiyanların tarih boyunca yaptığı çalışmalar, onların bu ideolojiyle yaşadıklarını, bunu hayatlarının her alanında ele aldıklarını göstermektedir.

Büyük kanlı savaş anlamında da kullanılan, araştırma konumuz olan melhamenin, bu şekilde kullanılması savaşta meydana gelen büyük katliamdan dolayı cesetlerin et yığını haline gelmesinden kaynaklı bir anlam olduğunu çalışmamız içerisinde dile getirmiştik. Aynı zamanda dinler tarihi konularının içerisinde yer alan ‘‘Melhame-i Kübra’’nın da adlandırılmasında, melhamenin bu anlamı etkili olmuştur. Zira daha önce hiç görülmemiş bir büyüklükte, insanların birbirini katlederek savaş meydanını kan gölüne çevirecek şekilde meydana geleceği düşünülen bir savaştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.KİTÂB-I MELHAME-İ DAVÛDİYYE'NİN ARAPÇA METNİ, TERCÜME METNİ VE TIPKIBASIMI

4.1.Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye'nin Arapça Metni

هذا كتاب ملحمة داودية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله ربّ العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه أجمعين.

أما بعد: اَذكُرُ آثارَ العلومِ مرويةً عن النبيّ دانيال عليه السلام، عن إدريس ابن لقمان عليه السلام، عن رواية ذى القرنين إسكندر، عن هرمس الحكيم في ملحمةِ داودية.

وهي اثنان وعشرون بابًا، البابُ الأوّل في كسوف الشّمس، الباب الثّاني في كسوف القمر، الباب الثّالث في إضالة الشمس، الباب الرابع في إهالة القمرِ، الباب الخامس في رؤية الهلال مائلاً أومعتدلاً، الباب السّادس في علامة البروق واللوامع، الباب السابع في دلائل الرّعد، الباب الثّامن في الرّياح والزوابع والأيّام السّود، /**[2ظ]** الباب التّاسع في الأمطار الكثير إذا وقعت، الباب العاشر في وقوع البرد والحصا، الباب الحادي عشر في ظهور القوس، الباب الثاني عشر في ظهور آلزلازل وحركاةُ العرضِ، الباب الثالث عشر في اِنفِرَادِ الكواكبِ، الباب الرّابع عشر في كوكب الزّواية وآلذَنبِ، الباب الخامس عشر في الحرب التي تظهر في السّماء، الباب السّادس عشر في اشكال التي تُظهِرُ في الجوّ، الباب السّابع عشر في طالع تحوِيل سنة العالمِ، البابُ السّامن عشر في دلائل مولُدِ السنة، الباب التآسع عشر في أمور الكواكبِ وطالِعِ السنة، الباب العِشرون في دلائل كون المَريخ في بروج الحمل، الباب الواحدُ والعشرون في دلائل زخل في بروج اثني عشر، البابُ الثانِ والعشرون في دلائل كانون في الآيام لسّبعه. /**[2و]**

الباب الأول

في كسوف الشّمس: إذا انكسفت في شهر نيسان عند طلوعِها دلّ على وقع السبى في بعض المدن ويكون ذلك في مدن بابل في المشرق. وهلاك النّاس بالبرقان وكثرةِ السّقطِ وهلاكِ قومٍ لهم ذُكِرَ وصيت. ويدلّ على شمول الغلال واتّصالِ الأفاتِ والبلاء ويدلّ على استيلال برجل له شانٌ وقَدرُهُ على كلّ أمور ونتصابه على القربَينِ، إن كان كسوفُها في جهت المغرب يقع في البلاد الحادث ويوجِبُ سُقُوطِ منزلة بعض السّلاطين، وزوالِ ملكِهِ وتشديدِ نوابهِ ذو المْكانة الأصليَّةِ وقال هرمز الحكيم يدلّ على هلاك العلماء والرُّؤساء من أهل مصر واتّصالُ الشرورِ ويموتُ رجلٌ جليلُ القدرِ وإن كان كسوفها مماثِلَ المغربِ في الشرق وقع حربٌ وشرٌّ /**[3ظ]** بين الملوكِ.

وقال ذو القرنينِ: يحدث ملكٌ جليلٌ مُتَكَيّسٌ دروس المدن ووقوعُ البرقانِ في الفِلّهِ والموت في النّساء والحواتينِ والحواملِ وقال داوذُ: إن كان كسوفُها قليلاً فانّه يموت أصحاب المشرق ويقعُ البرقانُ وينتشر حملُ السحرِ.

وقال بطلاميوس: يُظهِرُ في النّاس العِنَاقُ وإذا كان انكسفت في آيار عند طلوعِها كان حربًا شديدًا، ويدلّ على الشمول والاضطراب وعمومُهُ سائرُ البلادِ واضطرابِ أهلِ الجبال وإنتقال الملك عن صاحبه إلى غيره والسّلاطين تغيّرِ ثبات الملوكِ عن حواصِهم، وتناثلُ المواشي، خصوصًا البقر.

وإن كان ياشِ الظلمَةِ على حصول بغض الملوك في شدّة وتكون المدّة اثنان وعشرون يومًا، وإن كان كسوف عند خروجِها /**[3و]** دلّ على نقصان المياه وقلتها واستيلاء على البلاد.

وإن كان كسوفُ تحتَ العرضِ دلّ على اتصالِ الحروبِ بين السّلاطين ووقع النّهبُ في مواضعَ كثيرةً وخصوصًا أهل خرسان ونواحِيها. واجتماعِ السّلاطين في موضع واحد وتكثّر المياه وشمولِ الاضطراب شرقًا وغربًا وزوالِ النّعمِ وذِهابِ زخايِيرِهم وأموالهم وتغيّر أموالُهم وأحوالهم.

وقال لقمان: إن انكسفت وكانت متغيّرَ اللونِ واظلم النّهار واظهرت الكواكب فانّه يشتَدُّ الرّعدُ في تلك السّنة وتُكْثِرُ الأمطارُ إذا مضَى اثنين عشرِينَ يومًا وإن كان كسوفُها والضياء باقي كان الحرّ شديدً ووقع النّهبُ بين الناسِ وقتالِ بين الملوك ويكون بأرض اذربيجآن وقعةً شديدةً اجتماع الملوك بعضهم إلى بعض، وذهاب أموالِ أهل المشرق والمغرب. /**[4ظ]** وإن كان كسوفها من قِبَلِ المشرق في أول النّهار يظهرُ على الملوك أعدائه.

وإن كان كسوفها في شهر حزيران في أول النّهار دلّ على تجديد السّلطان في الجبال. ويقتل وجوه النّاس وماله اسمًا ويدلّ على حسن حال المواشي وتناسلها ووقوع البلاء في السّاحل والمواضع القويّة وانتشار الأمور ببابل واختلافها.

وإن كان الكسوف عند طلوعها وقع الشّرّ والقتال بين الملوكين ويهلكون جميعًا.

وإن كان انكسفت عند غروبها دلّ على هلاك أهل المغرب وهلاك رجل عظيم القدر المدن في بعض.

وإن كان انكسفت في وسط السّماء دلّ على قتال في أرض مصرَ وخساد في أرض بابل.

وإن كان انكسفت في التّموز عند طلوعها دلّ على كثرة الفتن في سائر المدن وظهر الوباء في ناحيةٍ الشّمال.

وإن كان في وسط السّماء دلّ على /**[4و]** ارتقال ملك فارس وإنقياد الملوك إليه والدّخول تحت أمره وكثرة الوباء وعمومه وفساد الثمور وإنتشار الحرب وطاعت الملوك كلّها وتشتدّ الرّوم على العرب تغليهم وإن كان انكسفت في شهر آغستوز عند طلوعها دلّ على قتال شديد وإن كان كسوفها في السّماء دلّ على ترجيح أحوال السّنة وتيسيطها الا آن الحِنْطَةُ تكثر وينقص الشّعير وينبع الماء في الواديان.

وإن كان عند غروبها تحدث الأراجيف مختلفة وإنقطاع المصل في أوّل السنة ويحسن أمور الملوك ويقتل أعدائه، ويحسن نيّة السّلطان ونيئصر حاله.

وإن كان في شهر أيلول عند طلوعها وجبَ الغلاء والفتن وإنتصال الشّر وإنكسفت في وسط السّماء دلّ على أنّ بعض الملوك يفقد في بلاد المغرب وتتصل الفتن وتدوم في سائر البلاد ويقلل المطر.

ويفسد /**[5ظ]** الخمر ويتغيّر في تلك السنة وإنكسفت عند غروبها دلّ على حسن حال يكون بينهم بحراسان وتكثر النمور وإن كسفت أو كانت خمرةً مستدبيره في وسط الكسوف دلّ على قتال شديد وسفك دماء وقال ذوالقرنين تهلك الملوك وتكون الأسفال صالح له ويهلك حصن من الحصون العظيمة وتهتز الأرض وتكون قتال وحرب من ناحية مصر وإنكسفت في شهر تشرين الأول في أول النهار دلّ على موت ملك عظيم الشّان وموت غيره والشتغال مجزوب في الأرض ويظهر الجراد وينقطع المطر وإنكسفت في وسط السّماء فإنّه يسقط ملك عظيم ويكون فساد عظيم في أرض اذربيجآن ويصيب الدّواب والغنم آفةٌ وينقطع الغنم مدّة ثلاث أشهر وثلاث أيّام وإن انكسفت في

تشرين الثاني /**[5و]** عند طلوعها فلم تيغيّر لونها ولم يشمل ظلم فانّ السّلطان يضعف ويقع الغلاء في أرض غزة ومصر وإن كان في وسط السّماء دلّ على خصيب السّنة وحسن حالها وكثرة خيراتها وكثر العلل والأمراض الّتي تحدث في الأرض وإنتقال بعض الملوك عن داره وسريره إلى مدينة أخرى ويكون حعلاكه فيها وإن كان في أخر النّهار يقع الوباء والغلاء في بلاد الرّوم ويلحق أهل الغرب شدة يكثر الغيث في البلاد وتقوى شوكة اللصوص وتنقطع الطّرق وإن كان انكسفت في كانون الأول دلّ على كثرة المطر والبرد والثلج وخصب السّنة وكثرة الخيرات وشدّة الرّياح ووقوع الوباء في خراسان وفارس وكثرة السّمك والعصافير ووقوع القتال في بلاد المغرب ويكون الغالب على سائر المدن /**[6ظ]** الاضطراب وإن زعاج وملك مصر وينخل نظامه ملكه وإن انكسفت في وسط السّماء يقع موت في دياربكر والموصل وفارس ورهبان وتكريت ويظهر ملك من المغرب وإن كان كسوفها بخمدة ينقص القمح ويكثر الشّعير ويكون قتل وتكثر الأشرار ويهلك رؤس القوم من الثّلج ويحدث موت في النّاس وتنقص الخيرات وتقع الحروب وإن كان انكسفت في كانون الثّاني دلّ على خصب السّنة وكثرة الخيرات واتّصال الأمطال ويهرب رجل عظيم القدر من بلاد الرّوم ويقصل ملك فارس ودحوله على سلطانه والطّاعت له ويعمّر مواضع الحراب وتفتني جميعا القتال واضطراب أمرًا السوء في اذربيجان وتتخارب السّلاطين بعضها على بعض ويموت ملك مصر ويتقدّم السفهاء وتحط الأشراف /**[6و]** ويكثر الأمطار والبرد وتكثر المرور والرّفادات ويظهر الحر وتفسد الفلاه ويكثر النهب والقتال في البلاد ويقهر الملك وإن كان انكسفت كلها مات ملك مصر ويؤمر بحراب المدينة ويقع قتل عظيم بأرض بابل وسفك الدّماء ويلحق أرض خراسان شدّة عظيم تتمكن الأعداء والأضداد وإن كان انكسفت في شباط من ناحية المغرب يرخص الطّعام في أرض بابل ويصح الثمار ويموت رجل عظيم القدر بأرض فارس ويكون أمطار متوالية في تلك السّنة ويكثر ماء المرور والخيرات في أرض بابل وإن كان انكسفت في شهر مارث دلّ على خصب السنة وحسن حال الثّمار وكثرة النّداء والأمطار في خراسان ووقوع البلاء في أدمينه ويعدم الغيث وينقطع /**[7ظ]** ثلاث أشهر ويحيي في آخر السّنة ويموت البقر والغنم ويكثر الاضطراب شرقًا وغربًا ويظهر في خراسان نملوه شديده صعبة الاّ أنّ الموت يقبل ويصل المطر ويكثر الأراجيف ويحصل على السّلطان مكيه ويقتل ملك عظيم ويقعد ملك غيره عن ملكه ويقوم آخر مكانه ويقتل ملك غيره بالسم ويكون مرض ووجع وشديد وأكثر ذلك في العامّة

وهي نوع آخر من شهر عربية

وإن كان في كسوف الشمس في شهر العربيّة إذا انكسفت في شهر محرّم يكون السنة خصبه ويلحق النّاس حرارةً وأمراضًا وإن كان في شهر الصّفر فإنّه يكون فزع ووجع وقتل بين النّاس وإن كان في شهر ربيع الأول فإنّه يقتل /**[7و]** رجل رجل عظيم من العلماء ويخرج رجل يدعى لفة مخالفة وإن كان في شهر ربيع الآخر تخلص أحوالهم ويكثر الغنم والبقر وإن كان الكسوف في شهر جماذي الأول تكون الأحوال صالحة ويعم السّكون والسّلامة وإن كان في جماذي الآخر فإنّه يموت رجل كبير في هنه السّنة في ناحية المغرب ويلحق جنده صعوبة عظيم ويكون في المصر قتال عظيم وإن كان في شهر رجب فإنّ الجراد يكثر وقلّة الأمطار ثلث أشهر وإن كان في شهر الشعبان يكون آخر السّنة أمراض شديدة وإن كان في رمضان الشريف فإنّ العلماء يطمعون في خروج الرّوم على العرب ويكثر الأمطار والبرد ويصيب أهل فارس أديةً شديدة ووجع وموت ويقع في العرب قتال شديد وإن كان في شهر/**[8ظ]** الشوال فإنّه يقتل ملك الهند ويقتل ملك بابل أعداء الدّين بأرض بابل ويكون السّنة حسبه ويحسن حال

النّبات وتكثر الفلاق والمعيشة والأمطار وإن كان في شهر ذي القعدة يدوم المطر شهر تكثر السباع والجراد في المغرب وما يضر الزّرع ويصلح النّبات وإن كان في شهر ذي الحجه يكون رياحًا ومطارا شديد وتكثر السّباع بالمغرب ويظهر الجراد لنواحي وتثقل الأمطار عند ذلك وينقص الطّعام ويخرج الخوارج وتهلك الغلة بأرض فارس ونواحيها ويلحقهم شدّة عظيمة والله اعلم واحكم.

ونوع آخر في كسوف الشمس في اثنا عشر بروج. إذا انكسفت الشمس /**[8و]** في الحمل دلّ على انقطاع الذّهب والفضّة خصوصًا بيوت الأموال وهلاكها وقتالها وإن كان في بروج أكثور كانت الآفات في البقر والإبل وكثرت الحبوب وتضرب الأثمار وتحرز مواضع كثيرة وقلة العماراة وكثرة الحراب وكثرة الأوهام وإن كانت في بروج الجوزا دلّ على كثرة الهواء ووقوع الوباء وكثرة الرّياح وإن كانت في بروج السرطان تدلّ على تتابع الأمطار وتتصل الأوالى المايت مثل قصب السكر والزرة والكتان ومايشبه ذلك وإن كانت في بروج الأسد دلّ على زللة الملوك ووقوع الوباء في الوحوش الموذية ووقوع المضرت والبلية في الترك والرّوم وفتن وحرب في نواحي المشرق وكثرة المظلم والجور في المعالم وإن كان في بروج السّنبلة يدل على موت النّساء /**[9ظ]** والبنات واحتراق الزّرع وقلّة الحنطة والشعير ومضرّة النّاس وقلة البرقان وكثرة الفقراء واحتراق الأرض وإن كان في بروج الميزان يدلّ على كثرة الأمراض والوباء ووقوع الطاعون وهلاك بعض الملوك والأشراف وإن كان في بروج العقرب دلّ على موت دواب الماء وكثرة الفرق والضيق تلحق العرب وإن كان في بروج القوس يحدث في الدّواب الفناء وذلّت الأمراء وإنقطاع الذّهب ويحدث الوباء والفتن بأرض إسفهان وأرمنية وخرسان وإن كان في بروج الجدي يقع القتل في الغر ويقل العشب وحراب المواضع وشقاق أموال العالم وضيق معاشهم وإن كان في بروج الدلو يحدث وباء شديد في النّاس وكثرة الأمراض المزمنة والحصنه والجدري والرّياح وكثرة المطر /**[9و]** والخذع وكثرة الهواء وإن كان في بروج الحوت فإنّه يحدث النّداء والأمطار ويحدث الوباء في النّاس وتنتصر السّفهاء على العلماء والأشراف وأهل الدّين وظهور المكر والله اعلم واحكم بكنه حقيقته

الباب الثّاني في خسوف القمر

إذا انكسفت في أول الليل في شهر نيسان دلّ على قتل رجل جليل القدر وملك يكون هلاكه في ناحية القبلة في الحديد والبولاذ ويتفير الآباء على الأولاد ويقل سكونهم إليهم وكثرة لعونهم عليهم ويدلّ على كثرة النّوح واتّصال الرود وخصب السنة وكثرة حروب وإن عاب جميعه دلّ على نقصان الفاكه وحروث البرقان في النّاس والدّواب والحروب والموت بأرض /**[10ظ]** فارس وقلّة الخيرات وموت العامّة ومواشي أهل العراق وحروب ووجع وسبى وسبى بعضهم لبعض ويقع فيها حراب وفساد وتشديد البلاء على أهل بابل وتخرج الجيوش إلى ناحية المغرب وإن كان الكسوف لونة ينطر إلى خمده إلى سوادكمد يدلّ على الغلاء والبلاء والوباء ويظهر في بلاد قلة الأمطار في تلك السّنة وإن كان في آخر اللّيل دلّ على صلاح الملك ورعيته واتّصال الأمطار وهلاك الغلاة والوخوش والكرور وكثرة الخمور وخصب السّنة وإن كان في آيار في أول الليل دلّ على هيجان الفتنة وبرقان الرّزع وموت البقر واتّصال الأمطار ويحصل بين طريق أهل فارس قتل وإن كان في نصف الليل دلّ على وقوع الوباء في أرض مقدّس ويحدث الغلاء ولكن /**[10و]** يحسن النّحر ويتولى على مال السّلطان رجل معتل ويكون سبب تغيّره أعوانه واتّصال الأمطار ووقوع الخيرات في أرض بابل وتقتل الأشراف النّاس ويصيب ملك مشده وإن كان في آخر الليل دلّ على ملوك النّاس وذوله منتقلوتهم واتصال الأمطار ووقوع الخيرات في أرض بابل واتصال أفواجهم ويكون

آخر السّنة أصلح من أولها ويكثر السّمك والعصافير وإن كان خسوف القمر في شهر حزيران في أول الليل دلّ على خسن نيّة أصحاب الدّولت وسعيهم على إهانة الملك وهدم ملكه إلاّ أنّهم يقصرون من أعراضهم ولا يبلغونها والسّلطان يقهرهم وتتصل الأمطار ويظهر الجراد وينقص القمح /**[11ظ]** وإن كان في ثلث الليل دلّ على الوباء وتسقط الحبالا ويكون الموت في الرّجال أكثر وإن كان في ثلث الليل دلّ على اتصال الرّود وحسن حال مصر في آخر السّنة وزيادة الحياة أربعة أشهر وحسن الزّرع والنّحل والشجر والتمور وإن كان مع طلوع الشمس مقارنة عطارد دلّ على كثرة الوخوش والكلاب وتناسلها وكثرة الخيرات وعمارتها في كلّ مكان وإن كان خسوف في شهر تموز في أول الليل دلّ على كثرة الأمطار واتصال الدّولة في تلك السّنة وقلة ثبات الذيادة وظهور النقص في العيون والبلاد ووقوع الوباء في النّاس والوخوش وإن كان في نصف الليل دلّ على وقوع الوباء في المغرب واتصال الفتن في كثرة البلاد وكثرة الأمطار في تلك السّنة وإن كان في آخر الليل دلّ على محاصرة /**[11و]** بابل وكثرة الأوجاع والعلل المخالفة وظهور البرص وإن كان في شهر آغستوز في أول الليل دلّ على وقوع القتال واضطراب السّلطان وشدة البلاء والجوع وإنتهاء الأمور والزّيادة في جمعية الملك وظهوره على أعداء وتضتر النّاس ولايعرفون سببه ويعارضهم بل شبيه الوسواس وتكثر الأمطار وتهلك أعوان الملك وفي نسخة الآخر تصلح أحوال أهل البابل وتعمر أسواقهم ويجمع ملك ها أموال ويكون ذلك الملك محبّة مال ويدخل في طاعته كلّ بعيد وتحصب أرض الترك ويهلك أحد الملوك ويحسن الزّرع الصيفي وتنقص الأكابر وإن كان في نصف الليل اوفي تأخيره يقع تشويش في النّاس وتشتر السّلاح يستعملون باستعماله ويصيب شدة عظيمة ثم تزول عنهم /**[12ظ]** يكثر السّبيل فترض الغلاة وإن كان خسوف القمر في شهر أيلول في أول اللّيل يدلّ على تخويف البلاد في السنة ويظهر الجراد وفساد الزرع وانتقال النّاس من مكانهم وتكثر الأوجاع ويسير الملك الشرق إلى ملك المغرب ويخرب بلاده ويضيعها إلى مملكته وتكون السنة خصب وتكثر الخيرات ويكثر وجع العيون وتحسن الأمطار حتي يتعجبون النّاس وإن كان خسوف القمر في نصف الليل يحصل كثرة المياه وحسن حال الأنعام والعصافير والعشب وإن كان خسوف القمر في آخر الليل عمّ الرخص في البلاد وتنبسط النّاس وتنشرح الصّرور واستقامة الأمور وظهور العافية من الله وقلّة الأمراض والزّوال النحس وكثرة المياه ويحسن حال العشب والرّياح وتهلك الملوك وتكثر الأثمار /**[12و]** والفواكه في السّهل والجبل وإن كان خسوف القمر في تشرين الأوّل دلّ على اضطراب والتعب وإيقاع الملك بخواصيه والقتل بينهم وزوال النعم ووقوع القتال وهلاك البقر والمواشي وتكثر الغلاة من الأرض ويحسن حال الزّرع والأمطار بعد تأخيره وإن كان خسوف القمر في نصف الليل فانّ السنة مويده بالخير وإن كان في أخر الليل دلّ على كثرة الأمطار وتهب الأموال وإن كان خسوف القمر في تشرين الثّاني ناحية المغرب يتوجّه نحو بابل عسكر وتحاصر أهلها وتقع الآفت في الحنطة والشعير وفي نسخة آخر أنّه يموت ملك عظيم الشّان في ناحية المغرب ويكون في أرض الترك حرب ووجع ويظهر وجع في الجبال وأهلها ونيوش أهل المغرب شدّة وإن كان في نصف الليل /**[13ظ]** أو مع الصّبح دلّ على أمور اضطراب العسكر واتصال الأمور وورودها وقال لقمان الحكيم يدلّ على حسن حال الزّرع ويظهر الجراد في كلّ مكان بعد ذلك ويتصل المطر ثلث أيّام وليلها ونهارها ويفقد رجل جليل القدر ويقع الجوع في مواضع كثيرة ويصيب أهل بابل شرّ كثير وتسير أهل المشرق على أهل المغرب وإن كان في كانون الأول دلّ على الوباء في أرض الجبال وفارس وعموم الصرع وكثرة المطر وهلاك الأعداء وإن كان في نصف الليل أومع الصّبح دلّ على غور المياه وشدّة وخرابها وفساد السمسم وحسن حال الثمار والغلاة الصّيفيّة وهلاك الوحوش وكثرة الزّرع

والعشب في الجبال وملك يموت في الشّام ويكثر الثلج ويهلك البطيخ ويكثر الشّعير /**[13و]** بأرض بابل ويكثر الجراد بأرض إسفهان ويقل الطّعام بفارس ويكثر بها الطّيور والسّمك وإن كان في كانون الثّاني في أول الليل دلّ على ارتفاع الأسعار وإنتصار الملك بابل ودخول صاحب الوصل في طاعته وخبث أعوانه وإن كان في نصف الليل أو في آخره دلّ على هلاك الوحوش وظهور الجراد وكثرة المضرة والمرض في أرض بابل مع كثرة الفاكه وتحسن الثمار والزّرع الصّيفي وإن كان خسوف القمر في شهر شباط في أول الليل دلّ على غلا في بلاد المغرب خصوصًا في أرض ويرخص الأسعار ببابل ويصيب النّاس البرقان وإن كان في نصف الليل دلّ على اضطراب البحر وهلاك راكبه واتصال الحروب وهلاك رجل عظيم القدر بأرض فارس وهلاك قوم من التّجار واضطراب الملك إلى خروج الحرب ويظهر بأعدائه وإن كان في بردًا وبرقًا شديدًا /**[14ظ]** وتتصل الحروب وسفك الدّماء وإن كان في إزار في أول الليل دلّ على جزع شديد يلحق النّاس في البحر ووقوع الفتن والوباء في الهند ويموت ملك السند وكثرة المطر بأرض بابل وحسن حال الأنعام والمواشي ويكون قتال شديد بمصر ويخرج بعض بلدانها وتغلو الأسعار وتنكث العهود وتكثر الأمطار والقتال وتكون سنة صالحة على أهل بابل ويقع بردٌ وثلج عظيم ويظهر الجراد ويفسد الزرع وتذهب اموال النّاس ويقع الطاعون بأرض روم الرّوم وإن كان في نصف الليل دل على موت ملك مصر وموت ملك المغرب ويصيب أهل البلاد فساد وقتال وإن كان في قريب الصّبح يفسد الزّرع بأرض فارس وتكثر الأمطار ويقع الطّاعون ويصلح حال السنة ويصيب الملك شدة وتجمع الجيوش بأرض فارس وتكون السلامة بأرض وتكثر الخيرات ويخرج خارجي بأرض مصر/**[14و]** ويكثر القتال ببعض يهودي من اليهوديّان

والله اعلم واحكم بكنه حقيقته

وهذا نوع آخر في خسوف نيسان إذا خسف في المشرق تملك بعض المدن ويلحق الناس البرقان ويقع الوباء في الحيوان وصلاح ملك وإن كان في آيار دلّ على قتال في أرض الفارس ومايليهم وتسقط الحبالى وشدة وضرر وحسن حال السنة ويكثر خيراتها وإن كان في شهر حزيران دلّ على ذهاب مال أغنياء وافتقارهم وحسن حال فقير وظهور البرقان ووقوع الشدّة والقتال في المغرب والعجوم ورخص الأسعار وحسن حال النّاس والتجار والفواكه ووقوع الغلا بأرض فارس وإن كان في شهر تموز دلّ على موز الحبالى وكثر الشر في العالم وتنتصر بعض الملوك على أعدائه وإن كان في آغستوس دلّ على سقوط الملك بفارس وتكثر الثلوج واستقامة /**[15ظ]** حال الملك بعد ما كان عليه الذلة من علوة انتقاصه منه ويدلّ على أجهل خير غريب في الأرض وعدم الغلاة ويموت الملك وينتصب ولده بعده في مكانه وإن كان في شهر أيلول دلّ على شمول اضطراب العالم وزيادة المياة وإن فجار العيون وزيادة الأنهار وإنتهاب الدّعايا والفساد في سائر المواضع والممالك في نواحي الشرق ويطابقها وإن كان في تشرين الأوّل دلّ على وقوع الغلا والوباء في المغرب وكثرة الأمطار والثلوج في أرض بابل وهيجان العيون واتصال الرّعد والبرق وإنقطاع المطر مدّة أربع أشهر وإن كان في تشرين الثاني دلّ على ظهور العجاياب في السّماء وفي العالم تارة واتصال الوباء والغلا والعلل الصّعبه التي لم يظهر مثلها وتستول الناس لأنفسهم وتكثر الحروب والفتن ويظهر خارجي لا أصل له وتجمع عليه خلق عظيم ويوضع التّاج على رأسه /**[15و]** ويعلى جاهه ويفقد رجل جليل القدر ويتصل ذكره إلى المغرب ويظهر الجراد ويكثر الوباء في الكثر العالم وإن كان في شهر كانون الأوّل دلّ على كثرة الأمطار وخصب السنة وسيعة الرزق والمعاشي في البلاد ويكثر الثلج والمطر في خراسان والجراد ويقع وباء وإن كان في كانون الثاني دلّ على وقوع الوباء في المعاشي وذهاب الخبول واتصال

الحروب بين ملكين ثلث أشهر ويقتل بعض الملوك في المعركة واتصال الأمطار وإنقطاعها أول السنة وزيادة المال والفاكهة ويحسن حالها ويموت رجل عزيز في بلاد الهند ويكون القتال في الصّيف وإن كان في شهر شباط دلّ على اتصال الأمطار وبماير المطر إلى أشهر ويزيد المياة والعيون والأنهار ويكون رخص ويظهر الجراد /**[16ظ]** حين أنّه لايفسد وحسن حال الثمار وإن كان في شهر إذار يدل على كثرة الثلج ورخص ملاد المغرب ورخص الأسعار واحتياجها إلى الغلاة ويظهر الجراد وتكثر الأمطار في أرض خراسان وفارس ووقوع الحروب في النّواحي فارس بين اكابر أهلها وشدة يقع بهم والله اعلم حقيقته بتماسه

وهذا نوع آخر في انكساف القمر

في شهر العربية إذا انكسف القمر في شهر المحرم دلّ على موت رجل جليل القدر من أهل المغرب وإن كان في شهر صفر دلّ على خصب السنة وكثرة الأمطار والفواكه والخوف الشديد وإن كان في شهر ربيع الأوّل دلّ على المدن الخراب ترجع إلى العمارة ويكثر الطّعام والخير في تلك السّنة وإن كان في شهر ربيع الآخر دلّ على قتال /**[16و]** شديد في ايّام ايّام الحصاد وإن كان في شهر جماذي الأوّل دلّ على معصية تصيب العلماء من حسدهم وقلة عملهم في أنفسهم وأموالهم وإن كان في شهر جماذي الآخر دلّ على صلاح حال الملوك والعلماء وتكون السّنة كثيرة الخيرات وإن كان في شهر رجب دلّ على الحروب والقتال ونعم الصحبة وإن كان في شهر شعبان دلّ على خلق بحري بين قبائل العرب وشدّة الأمور ثم تستقيم بعد ذلك وإن كان في شهر رمضان دلّ على فقر الملوك خلف الرّعيّة وكثر شرّ بينهم الشرّ بينهم وإن كان في شهر شوال الأوّل دلّ على ان يذلّ ويقتل ملك ويملك ولده بعده اورجال بين أهله بيته ويغلو الطّعام وإن كان في شهر ذي القعده دلّ على الأرض تمثل /**[17ظ]** بالحرب ويهلك النّاس وإن كان في شهر ذي الحجة دلّ على فتح المدينة المحاصرة وينهزم كلّ عسكر يخاصم الملك ويكون فزع شديد والله اعلم

وهذا نوع آخر في انكساف القمر

في ذكر بروج اثني عشر وإن كان كسوف القمر في بروج الحمل دلّ على الجوع والوباء أو إنقطاع السّبيل مدّة من الزمان وإن كان في بروج الثور دلّ على تعبّ الحبلي أو اختلاف أمور السّلطان وإن كان في بروج جوزي دلّ على الوباء والفلاء في أرض بابل وخلا النّاس من اوطانهم مرة من الزّمان ورجوعهم إليها وإن كان في بروج السّرطان دلّ على قلّت الأمطار وظهور الحيوان غريب في أرض بابل وإن كان في بروج /**[17و]** الاسد دلّ على أمراض تلحق أهل فارس وظهور السّباع وكثرة الوباء واتصال الحروب والفتن والبلاء ببلاد الهند وظهور الفساد وسلامة عاقبتهم وإن كان في بروج السّنبلة دلّ على خصيب السنة وزكا الرّبيع وكثرة الخيرات ووقوع النّباة ويلحق بعض السّلاطين شدّة عظيمة وإن كان في بروج الميزان دلّ على كثرة الحواوين والزّباب ووقوع الفلا بأرض خراسان وضيفةً تلحق أهلها وإن كان في بروج العقرب دلّ على سقوط الجبال وكثرة الفمه والتهم في النّاس وإن كان في بروج القوس دلّ على الوباء في اشراف وقلة الطعام وقلة الصّفا بين العلماء وفقد رجل عظيم الشّان وتغير الأمور والقواعد والدينيّة وتقليب الأمور سريعًا /**[18ظ]** وإن كان في بروج الجدي دلّ على اضطراب العالم وكثرة الأراجيف وانتقال النّاس من بلد إلى بلد واستيمال الخير وإن كان في بروج الدلو دلّ على ذكاة الغلا وزيادة الرّبيع وكثرة الثمور وهلاك الفرسان وإن كان في بروج الحوت دلّ على قلة الرّبيع وتغور الغلاة وتخرج نزع من النمراد ويعم عليها أهل الكون وبلادها ويكون ذلك علا ذورة النخف والله اعلم بحقيقته

الباب الثالث

في ذكر اهالة الشمس وهي الدائرة الّتي تظهر حوالى الشمس وذلك لا يكون إلاّ في يوم دقيق الغيم نداوة المطر قال هرمز الحكيم إذا رأيت اهالة الشّمس في شهر نيسان دلّ على اللصوص يخرجون /**[18و]** لقطع الطّرق ويكثر الموت في الصّبيان ويشتد الحر وتكون السنة مخصبة وتكون الأمطار كثيرة في بعض المدن التي تظهر فيها ذلك مع شدة البرد وإن كان في آيار دلّ على اللصوص وكثرة الفساد في البلدان وإن كان في خزيران دلّ على الجوع والشدة في أهل البلد ووقوع الأراجيف وتغير الملك مواصه وإن كان في تموز دلّ على موت الملك وقد رأيت وسنة من السنين ماتت في السنة وإن كان في آب فإنّه يكون موت جرة ثلث أشهر وتأتي سنين خصبه غير أن الموت يقع في الدّواب وترخص الأسعار ويكون قتلاً شديدًا وهبوب الرّياح المر العظيم من العواصف وموت زوات أربع وإن كان في تشرين الأول دلّ على أهل المدن يحدث لهم أمرًا ووجع في النّاس وينتصر الملك على أعدائه ويكون فرح عظيم /**[19ظ]** وتزير المياه وتتصل المدود وإن كان في تشرين الثّاني دلّ على الموت ونقص القمح وتحريك السفر ويكون في النّاس علل وتكثر الأمطار وتقلل العسل في المدينة الّتي يظهر فيها ذلك وإن كان في كانون الأول دلّ على الوباء في المدينة الّتي يرافيها ذلك وإن كان في كانون ثاني دلّ على الوباء والفلا في تلك السنة ويحسن حال الزّرع ويشتد داء أعداء الملك وتقع العداوت بينهم على هذا السّبب وإن كان في شباط دلّ على شديد الحال واختلاف الملوك وإن كان في آذار دلّ على الحرب وتكثر في الأرض كلها وتكثر الأمطار والأمراض ويذهب رجل جليل القدر وعظيم الشّان والله اعلم بما لاتعلم

الباب الرّابع في بيان اهالة القمر

/**[19و]** إذا اهالة في شهر نيسان دلّ على أنّ الملك يقتل ملك آخر وتكثر ماء العيون والابيار وتحسن الغلة ويقتل ملك ويكون في المشرق وحرب وسفك الدماء وجوع مايل الفرات وإن كان في آيار دلّ على قتال وشر وقلة الطعام والشعير واتصال العيون والحرب وهلاك جماعة وإن كان في تموز دلّ على الحوايل عيوتون ويظهر في الأرض الفساد وينقص حمل الشّجر وتكثر المياة وترخص الأسعار في بعض البلاد وإن كان في آب دلّ على كثرة السّمك وصلاح حال المواشي ويظهر الموت في المواشي خاصة وإن كان في أيلول دلّ على المياه وقلتها في العيون والأبيار عن مقدارها في كلّ سنة وتمد الأنهار وتحسن الأبيار وتكثر السّمك وتشتد الأمراض في النّاس وإن كان في تشرين الأوّل دلّ على كثرة المدود وموت الآفات من أمر آخر تحدث فيهم ويصير فزع كثير وتكثر /**[20ظ]** الحنّاياة والخذع تقع في أهل الأرض والمكر في النّاس وإن كان في تشرين الثاني دلّ على مخافة تقع في أهل الأرض ويكون في أهل بابل شرّ عظيم وفي بعض المدن أيضا وإن كان في كانون أوّل دلّ على الحرب بأرض بابل وخوف في سائر النّاس وفزع كثير ويكون الشبح الأمطار والخصب كثيرة في الأرض وتكون العافيه إلى غير وإن كان في كانون الثّاني دلّ على الموت والحرب سائر وفزع في أرض المشرق وتكثر الأمطار ويعظم الحرب في أرض بابل وإن كان في شهر شباط دلّ على حسن حال الأثمار في الصيف حسن حال الصيف وإن كان في إذار دلّ على كثرة الأمطار وقلة الجلب من المدن ويكثر الشر في النّاس ويقع بين ملكين حروب وتكثر الأمطار والحنطة بعد ذلك ويصيب الملك مخافةً شديدة والله اعلم واحكم

/**[20و]** الباب الخامس في رؤيت الهلال

معتدلا او مائلاً إذا رايت الهلال في شهر نيسان مستقيم دلّ على صعوبة السنة وشدة البرد وإن مال قرنه على الآخر يفتن قوم بعد قوم ويكثر الأمطار قال ذوالقرنين إذا استوى يكون فتن وحروب وأراجيف وإن طال إلى جانب الأيمن على الأيمن وشديد وإن رأيته في آيار وقد استوا دلّ على صلاح وكثرة الأمطار وكثرة الفاكه وإن كان في أحدى جانبيه مايل دلّ على كثرة المطار وتحريكهم النّاس من أوطانهم وإن طال الآخر فخصب كثير وإن رأيته في خزيران كذلك وإن رأيته في تموز وقد استو القرنان دلّ على كثرة البرد والخيرات والبركات وإن كان أحدهما على الآخر تكثر الأمطار وإن طال إلى جانب الأيمن على الأيمن مات ابن ملك وإن رأيته في شهر آب مستوى القرنين دلّ على حسن الغلات وإن مال أحدهما على الآخر كان السنة متعيه من البرد وغيره /**[21ظ]** ويقع موت وغلا وإن رأيته في شهر أيلول استوى القرنين ينقطع المطر أربعين يومًا ويقع قتالاً كثيرًا وإن كان أحدهما حال على الآخر تكثر الأمطار والخصب وإن رأيته في تشرين الأول وتشرين الثاني مستوى القرنين كانت السلامة جارية والأمن وتكثر المطر وصلاح حال المشرق وحصار بعض المدن وفتحها في هذه النيه وإن طال الأيسر من نخو المشرق يقع حذر وجوع ويقع الهلاك في النّساء وإن رأيته في كونين مستوى القرنين دلّ على تواتر المطر احد وعشرين يومًا وتحسن الثمار وإن طال الأيسر حدث القتال في تلك السنة وإن رأيته في شباط مستوى القرنين دلّ على شدة البرد واستقامة الأمور وإن حال أحدهما على الآخر دلّ على خصب والخير وكثرة المطر والشعب وإن رأيته في إذا مستوى القرنين دلّ على شديد وإن مال أحدهما على الآخر دلّ على الخيرات ورخص الأسعار وزكاة الزّرع

/**[21و]** الباب السّادس في علامت البرق

اللوامع إذا برق في نيسان برقًا متناولاً دل على كثرة المطر والمرض والعلل بأرض بابل وإن برق وهاج اليرلح شرقًا قتل الملك أشراف قومه وإن هاج البرق غربًا كان السنة مبارك حسنه وتظهر الرّياح الخسيسه في العالم حتي يتعجبون في دفن الأموات ويكون آخرها خيرًا وإن برق في شهر آيار دل على وقوع الأمطار ووقوع الوباء في الحيوان وشدة القتال من المدن وإن قطاع الطرقان وظهور أعمال القبحه في النّاس وإن كان معه أمطار كان أصلح تلقيح وإن كان البرق في حزيران دلّ على كثرة الحرب وموت الملك وقلة المطر المطر وإن كان في المشرق تكثر الخوارج في المغرب وتنقطع الطرق وإن كان البرق في تموز دل على على الوهن والحرب وفقد رجل جليل القدر مزكور في أرض بابل يلحق الملك هم وغمّ كثير ويقع الموت في البلاد الّذي /**[22ظ]** يظهر فيه ذلك وتغلوا أرض بابل وإن كان البرق في شهر آب دلّ على الموت في تلك السّنة ويكثر الغلاء وشدة قحط وإن كان البرق في المشرق كان الغلا بأرض فارس وإن كان في المغرب يكون شدة بأرض بابل وإن كان البرق في أيلول دلّ على شدة تلحق ملك بابل وحصار النّاس وفزعهم وإن كان في ناحية المشرق دلّ على زوال الملك من مملكته ويستقيم أمور النّاس ويرخص الرهن الأسعار وإن كان البرق نخو المغرب فإن الحروب تقع في بلاد الأكراد ويكثر الجراد وإن كان في ناحية القبلة أو باقي النّواحي فإن البلاد يكون أكثر من نبات الأرض ويقع البرق في تلك السنة ولا يضرب شيئًا وإن كان برق في تشرين أول دلّ على انتقال ملك المشرق إلى المغرب وإن كان في تشرين ثاني دل على تغير الملك على أصحابه خصوصًا في تلك السنة وغيرها وإن كان في كونين دلّ على تغير الغلاء وشدة تقع في بلاد المغرب وإن كان البرق في شباط دل على تغير سنة /**[22و]** الملك وإن كان البرق في إذار دل على اضطراب العالم وكثرة الحرب في تلك السنة والله اعلم واحكم بها

الباب السّابع

في دلائل الرّعد إذا رعد الرعد في شهر نيسان دلّ على كثرة الخير يقع قي أرض بابل وتكثر البركات والكماه إن رعدة والقمر في امتلائه دلّ على حسن حال السنة وخصبها وكثر الثمور وإن كان القمر في نقصان دلّ على صلاح السنة وإن كان في شهر آيار دلّ على موت المواشي وكثرة المطر واتساع حال الاوقاة على العالم ويقع في النّاس خوف وفزع وينتهي أمرهم إلى الهرب وهي علامته تحدث وخروج رجل شريف وظهور حرب في بعض البلدان وإن كان القمر زيادةً دل على موت البهايم وإن كان في نقصان دل على الوباء والمرض ويكون في سنة القبله وإن كان الرعد في حزيران دل على شوامل المدينة ومكرهم وشر يأتيهم وهلاك العلماء والرؤساء والمشار إليهم وظهور الحماء وإن كان القمر في امتلائه دلّ على غضب الله تعالى جلّ /**[23ظ]** جلاله لا اله إلاّ هو وإن كان القمر في نقصانه دلّ على أن يكون في السنة القبله خير وإن كان في شهر تموز دلّ على إتلاف الغلاة وحسن حال الكروب ويكثر الخمر والشعير في جميع الأرض وإن كان الرعد في شهر آب دل على وقوع الداء في الغنم والكروب وصلاح حال السنة ويكثر الخير وفساد الخمر وسقط تمر الكروم وإن كان القمر في امتلائه دلّ على صعوبة السنة وشدة البرد وتكثر القلة والأثمار والأدهان والأمراض في النّاس في الحله وإن كان الرّعد في أيلول دل على انتقال قوم من بلد إلى بلد الأخر وفساد يطرق عليهم وتفسد الغلة في تلك السنة وتهلك الرصاد من النّاس وإن كان في القمر في امتلائه دلّ على موت البقر وصلاح المواشي والثمار وإن كان الرّعد في تشرين الأول في ثالث أو في رابع دلّ على موت رجل ذكره وصية في العالم وإن كان في خامس أو في سادس أو في سابع أو ثامنه دلّ على حال حسن ثمار وإن كان في تاسعه دل على شدة خصب السنة وإن كان في عاشره يصيب الملك شدة عظيمة وإن رعد في حادي عشر /**[23و]** منه كانت سنة صالحة وإن رعد في ثاني عشر يظهر الجراد ويأكل الزّرع الصّيفي وإن كان في نصفه دلّ على صلاح تلك البلاد وإن كان في آخره دلّ على كثرت الحياة والرّياح والزّلازل وإن كان في تشرين الثّاني دلّ على خصب السنة وكثر الخيرات والمطر وأمراض ويكون العافية والسّلامة في خمسة أيّام منه زكت الغلاة وصلحت الثمار وإن كان آواخره يلحق النّاس الفزع والجزع العظيم وإن كان القمر في امتلائه دلّ على شدة الشتاء والأمطار والرّياح الغريبة والشّماليه وإن كان في نقصانه كان في السنة المقبله علامته تظهر وإن كان الرّعد في كانون أول دلّ على كثرة الفزع والقتال والاغلال حسن حال الغلاة في الجبال وقلة القمح والمطر في آخر السنة وإن كان في امتلائه كانت سنة حسنة وكان الشتاء معتدل معتدل وإن كان اشد ذلك في السنة المقبلة وكان ابد ايئه في آخر حزيران ويكثر في تلك أثمار السنة وإن كان في كانون الثاني دلّ على هلاك الغلاة وفسادها وكثر العسل والثعير وإن كان رعد في العشرين منه كثر الطّعام /**[24ظ]** والعقار وإن كان في آخره كثر الجراد وفساد الغلاة والثمار ويظهر الغدر في خامسه الملك وتخرج جيوش الملك نحو المشرق وتدوم الأمطار وتصح الأحوال وإن كان في نقصانه يؤخر ذلك وإن كان القمر في امتلائه كثر الحنطة وإن كان الرّعد في شهر شباط دلّ على كثرة الغيث وحسن حال الحيوان وتكثر الخيرات في فواكه وتحصل رياح الشماريش وتكون سنة حسنة كثير المياه والجراد وإن كان القمر في امتلائه دلّ على الوباء الشّديد في الشّهور وكثرة الخيرات والعشب تختلف أمور وتخصر الأكراد ويكثر الطّعام وإن كان في آخر الشهر دلّ على كثرة الرّياح واتصال البرق وكثرة السّمك والطّيور وإن كان امتلائه دلّ على أنّ الله جلّ جلاله راضي عن النّاس وينعم عليهم وإن كان في آخره كانت السنة المقبلة شديدة وإن كان الرّعد في شهر إذار دلّ على حكمة الله وقدرته

والله اعلم واحكم

ونوع آخر في دلائل الرّعد إذا رعد الرّعد والقمر في بروج الحمل دلّ على شمول العالم بأنواع الخوف والشتاء والرّياح /**[24و]** المزعلة المزعجة وجيئ أمطار في تلك السنة وانقطاعها تارةً واتصالها تارةً وزيادة المياة والعيون واضطراب الأمور وكثرة الحماء والضعف وشدة البرق في الأماكن الذي يتولاها الحمل في أرض بابل وقسطنطين وآذربيجان على احتراق الكروم بالبر والوباء في جميع البلدان وإن كان الرّعد والقمر في بروج الثور دلّ على [أن] تموت الفلاة خصوصًا الحنطة وحسن أحوال الثمار في تلك المدينة وفرح يلحق سلطان المشرق ووقوع الحرب والقحط في بلاد الرّوم وحد الشمال وينتهي حال النّاس في تلك النواحي إلى أكل الميت من الضره وتغل الأمطار ويحسن الزّرع في أول السنة وموت البقر وسموم وفزع والأوجاع في الحشاء والعين والرأس وظهور أيات في السّماء وبغزع الناس منها وذلك بمصر وهمران والأكراد وإن كان الرّعد والقمر في بروج الجوزى دلّ على غمّ ومرض وحسن حال الحنطة في الجبال ووقوع الخوف على سلامة ويقيم المطر في أول الشتاء وهبوب الرّياح وتهلك الأشجار ويكثر الوباء في الحرسان والهند /**[25ظ]** وتعتزر الغلاة المشرق ووقوع صاعقه من السّماء وإنسان الحرب وظهور الجراد وهلاك رجل عظيم القدر واتصال الحرب في بلاد المذكورة التي تتوالا لها الجوزى وإن كان الرعد والقمر في بروج السّرطان دلّ على جوع شديد في نواحي المشرق وتكثر الأراجيف وظهور الجراد وفساد الزّرع والأشجار وشتباك الحروب والفتن وتمكين الأراء في الرّعية وإن كان الرعد والقمر في بروج الأسد دلّ على موت في الغلاة وظهور الحكم والثبور والخصومة والجرب في الناس وانتفاع العالم من الفتن وهلاك السّفاين في البحر يعني الفلك وانقطاع المطر مدة طويل وأتلاف الكروم وموت الأكابر وهلاك النّساء والأولاد وكثرة النما وعلة تلحق النّاس من أكل الفاكه وإن كان في بروج السنبلة دلّ على هلاك خواص الملك ووقوع العلة بمصر وحسن حال الغلاة ويكون الهلاك في الصبيان وغيرهم وهلاك الغنم والمواشي وتكثر الأمراض في الشتاء /**[25و]** بأكابير الملوك وأصحابه ويهلك المختص في بلاد المذكوره وهي الشام والغرات والجزيره وزيادة المياة وحسن حال الثمار والوخوش وعموم السلامة في المذكوره وهي الشام والغرات والجزيرة ويأتي قحط ويعتذر القوت حتي تظهر الناس إلى أكل الميتة من شدة ما لحقهم من الضر وإن كان الرّعد والقمر في بروج الميزان دلّ على الحرب وزيادة المياة وحسن حال الثمار والحوش وعموم السّلامة في آواخر السنة وفتن في العالم وظهور الزّفاير وكنوز تحت الأرض وحراب بيع صوامع وبيوت العبادات وزوالها وكثرة الأمراض في الصيف ويكون لها في آخر الشتاء ونقصان الماء العيون واشتباك الحروب في بر والميزان وسفك الدّماء في تلك السنة ويكون ذلك في المغرب وقزوين وكرمان وخراسان وأصفهان ويمن وسمرقن وإن كان الرّعد والقمر في بروج العقرب دلّ على هلاك الطيور وشمول الغلاة والوباء /**[26ظ]** في تلك السنة وخروج ملك مشرق إلى نحو بلد ويفتحها ويملكها وكثرة الأمراض ووقوع البليه في العالم ويحسن حال الثمار والغلاة والأدهان واعتزال حال المواشي وخصوصًا تكثر الأعشاب والمراعي وهلاك الحيوانات وظهور الخوارج من خف ويدعون إلى أنفسهم وتتم أحوالهم وعلوهم على الأمور مدّة وظهور ذي الأسباب بالأرض الا يتوالها العقرب اللجات والحجاز ونواحيها إلى اليمن والهند والصّعيد واشتباك الحروب في تلك السنة ويهلك بعض الأكابر فيها ويقل الحديد وإن كان الرعد والقمر في بروج القوس دلّ على اضطراب يلحق تلك المدينه ويحسن حال الزّرع في الجبال وهلاك الاثمار وقلة الأمطار وكثرة الثلوج والفلا في الكروم وحروث الوباء في العالم سبعين يومًا وشمول الحرب ونقصان المياه وسلامته في البحر وتكثر الأعشاب

وتهلك /**[26و]** الحيوان ويكثر الموت في من له قدر وظهور الخراجات الناس ووقوع الصّواعق على ذري القدر في الأرض وهلاك البلد الّذي يتوالاها القوس وهي دار السّلام بغداد وإصفهان والمشرق وإن كان الرّعد والقمر في بروج الجدي دلّ على اتصال المطر خمسين يومًا وتكثر الأراجيف وخروج ملك المشرق وينقطع المطر مدة شهرين ونصف وتكثر الرّياح وهلاك الزرع والأشجار وتكثر الأدهان ويصير في بلاد الّتي يتوالاها الجدي وهي بلاد خبش وكرمان والبحرين والهند ويهلك عالم عظيم وإن كان الرعد والقمر في بروج دلو دلّ على حروب كثير وأمر آخر سبعه واسترخا بعضهم على بعض وتحسن الاثمار والغلاة ويقل المطر في بلاد الرّوم ويحسن الجوز ووقوع الجليل في أخر السنة وتكثر الأمراض في الصيف وشدة تلحق الناس وإن كان الرعد والقمر في بروج الحوت دلّ على قلة الحنطة /**[27ظ]** ووقوع البلا في العالم واتصال الأمطار في البلاد التي يتوالاها الحوت وهي اليمن ونواحيها وتكثر الغلا مات والأراجيف الباطلة وهيجان العيون والله اعلم واحكم

الباب الثامن

في الرّياح والزوابع والأيّام السودا ذاهب من ذلك ذكرناه في شهر نيسان حتّى تظلم الأرض لسوادها وعلى هجوم قوم من الأعراء على تلك المدينة الّذي يظهر فيها ذلك وإن كان بدا ذلك في آيار دلّ على وقوع ظلم في تلك المدينة ويصرح أهلها من بعد ذلك ويستأزر ملكم وإن كان بدا ذلك في شهر حزيران دلّ على وقوع الغلا والسبى وإن كان في شهر تموز دلّ على كثرة الوباء في المواشي والبقر وخسوفًا شديدًا تلحق الناس وإن كان بدا ذلك في شهر أب دلّ على كثرة الوباء والقتال وسفك الدّماء /**[27و]** والغلا في آخر السنة وإن كان بدا ذلك في شهر أيلول دلّ على خصب السنة وكثرة الخيرات وإنقطاع الأمور وإن كان بدا ذلك في شهر تشرين الأول دلّ على الفتن والحروب والوباء وهلاك البقر وشدةً تلحق النّاس وهلاك الشعير خاصة وإن كان بدا ذلك في شهر تشرين الثاني دلّ على سفك الدّماء وسفك الدّماء وإن كان بدا ذلك في شهر كانون أول دلّ على اضطراب المدينة وأهلها وإن كان بدا ذلك في شهر كانون الثاني دلّ على وقوع البرد حتي تقتل الحيوانات وإن كان بدا ذلك في شهر شباط دلّ على كثرة الأمطار ورخص الأسعار وشدة تلحق الناس وإن كان بدا ذلك في شهر إذار دلّ على كثرة الاثمار واضطراب في بلاد الرّوم ووجع وقتال والله أعلم وأكرم مالا تعلم النوع الآخر /**[28ظ]** في هبوب الرّياح ولعواصف وإن كان في شهر نيسان في سبع منه ولم يكن معها مطر هلك قمح وإن هبت ريح عاليا دلّ على محل السنة وتفسد الأشجار ويخرج الملك من ملكه وإن كان في شهر آيار دلّ على نزوح الملك من ملكه وعلت الأشجار وإن كان في شهر خزيران دلّ على وقوع الفلا وإن كان في شهر تموز دلّ على كثرة الوباء والموت في المواشي والبقر خصوصًا ويلحق الناس شدة وإن كان في شهر آب دلّ على كثرة الوباء والقتال وسفك الدماء والفلا في آخر السنة وإن كان في شهر أيلول دلّ على خصب السنة وكثرة الخير واجتماع السّلامة وإنتظام الأمور وإن كان في تشرين الأول دلّ على الفتن والحرب والوباء وهلاك البقر وشدة تلحق النّاس وهلاك الشعير وإن كان في تشرين الثاني دلّ على شدة تلحق العالم وهلاك وإن كان في /**[28و]** كانون أول دلّ على اضطراب المدينة وأهلها وإن كان في كانون الثاني دلّ على وقوع البرد حتي يقتل النّاس وإن كان في شهر شباط دلّ على كثرة الأمطار ورخص الأسعار واضطراب يلحق النّاس وهلاك الأثمار وإن كان في شهر إذار دلّ على كثرة الغيث واضطراب بلاد الرّوم وقتال عظيم والله اعلم واحكم

الباب التّاسع

في بيان أمطار إذا كان المطر في شهر نيسان دلّ على نمو الغلاة واصطلاح الزّرع واضطراب الملك في حواشيه اعني اعوانه وربما خرج خارجيًا وإن كان مطر في شهر آيار فانّ الملك يقتل قومه وإن كثرة الأمطار قد حمل النّساء في السنة وإن كان في شهر حزيران وشهر تموز دلّ على زيادة المياة وكثرة الأمطار وكثرة قحط في مدينة الملك وإن كان في شهر آب فالأمطار تكثر في مدينة أربعة اشهر ويقع الموت بالمواشي /**[29ظ]** وإن كثرت امواج تسلّم النّاس جميعًا وإن كان مطرة في شهر أيلول دل على حسن حال الزّرع وإن كثرت الأمواج يحصل لأهل المدينة فزع شديد من السّلطان ومن اللصوص وإن كان مطرة في شهر تشرين أول دلّ على المياة وسلامته الجبال والأمن وإن كثرت الأمواج مات السّمك وإن كان مطر في شهر تشرين الثاني تابة اللصوص من السّرقة وإن كثرة الأمواج كثر القتل والمرض وإن كان مطر في شهر كانون أول دلّ على كثرة القتل والأمراض وإن كان مطر في شهر كانون الثاني دلّ على أوجاع العيون وإن كان مطر في شهر شباط دلّ على حسنة تقع في الناس وإن كان مطر في شهر إذار دلّ على كثرة السّمك والله اعلم واحكم بنهايته

الباب العاشر

في وقوع البرد وإذا وقع البرد في شهر نيسان دلّ على قوة السلطان الأعظم ببابل وأمطار كثيرة /**[29و]** وإن كان وقع البرد في شهر آيار دلّ على قتال الملك الأكبر ويكون حربًا عظيمًا وإن كان في شهر حزيران دلّ على خصب السنة وكثرة الخيرات وإن كان في شهر تموز دلّ على شدة وضيعة الأمور وافتقار النّاس وإن كان وقع البرد في شهر آب دلّ على قلة الغلاة وارتجا بعد ذلك ويكون الرّخص وإن كان وقع البرد في شهر أيلول دلّ على حدوث برد الشّديد واماض صعبة وموت رجل جليل القدر وإن كان وقع البرد في شهر تشرين الأول دلّ على خروج الخوارج ببابل وإن كان وقع البرد في شهر تشرين الثاني دلّ على الجوع والغلا خصوصًا بمصر والبصرة وخروج الخوارج بابل ويكثر الموت في الليل والّذي يقع الموت فيه وإن كان في كانون الأول دلّ على خوارج تخرج على الملك ويفوز الملك عليهم ويهلكهم وإن كان وقع البرد في شهر كانون الثّاني دلّ على اضطراب عظيم واصلاح أحوال الملك خاصة وإن /**[30ظ]** كان في شهر شباط دلّ على ظهور الجراد وفساد الغلا وسخط السلطان على أصحابه ووزرائه وكثرة الحروب وتغلو الأسعار وإن كان وقوع البرد في شهر آذار دلّ على اتساع الخيرات والخصب والقتال ومنازعات وفساد واتصال الأراجيف وظهور الجيوش والله اعلم واحكم

الباب الحادي عشر

في بيان قوس قزح إن كان في شهر نيسان في المشرق دلّ على أمراض وأوجاع شديد تعرض في أرض بابل وارتفاع المطر في ذلك الشهر وإذا ظهر في المغرب دلّ على قتال ويهرب أهل المغرب وتكثر الثلوج والأمطار ويقل المطر في بلاد مصر وإن كان ظهر في شهر آيار من قبل المشرق دلّ على الوباء بالواقع بالبقر وحسن حال الثمار وصلاح الملك مع أعدائه وكثرة الأمطار ووقوع الوباء وإن كان ظهوره في شهر حزيران دلّ على وقوع الغلا في المغرب وفارس وأرمنية وحروب شديد وإن كان ظهوره في شهر تيموز دلّ على /**[31و]** في شهر آذار بالمشرق يكثر الحرب بأرض المشرق وتخصب وتحسن الثمار في خرسان وفارس وإن ظهر في المغرب دلّ على الفتن والحرب وظهور بعض الملوك على أعدائه والله اعلم واحكم سمايري

الباب الثاني عشر

في بيان ظهور الزّلازل وحركات العرض وارتجاجها إذا كان ذلك في شهر نيسان نهارا دلّ على كثرة الرّخص والمطر في البلاد وجميع النّواحي والأمصار وإن كان في شهر إذار دلّ على كثرة الأمراض وتغيرّ الأمور في بلاد مصر على الوباء وكثرة المياه والغلا والعصافير وإن كان في حزيران دلّ على موت يقع في الناس والبقر والغنم وحرب يقع في بلاد خراسان وإذا كان في النّهار دلّ على الغلا في تلك المدينة وإن كان ليلاً دلّ على حراب المدينة في أرض بابل ويقع الموت في النساء وتمرض خواص الملك وإن كان شهر تموز دلّ على موت رجل جليل /**[32ظ]** القدر بأرض بابل وإن كان ليلاً دلّ على اتلاف الملك والقضا على المدينه ويكون ضر عظيم بأرض خراسان وأرض مصر بايام الحصاد وإن كان نهارا دلّ على انقطاع الطريق وتوران الحرب وإن كان في أيلول واقت النهار دلّ على كثرة الخير وحسن القلة وموت رجل جليل القدر وإن كان ليلاً دلّ على وقوع الحرب وإن كان في تشرين الأول في النهار دلّ على ظهور ملك وتتنقى الفقراء بزمانه ويكون هرب وموت ويكثر القذف والكذب في بلاد خراسان وإن كان ليلاً دلّ على سقوط الحبالى وإن كان في تشرين الثاني في النّهار دلّ على ورود خلق كثير إلى المدينة وإن كان ليلاً دلّ على الوباء وإن كان في كانون الأول في النّهار دلّ على كثير الأمراض وإن كان في الليل دلّ على موت الحيوانات وإن كان في كانون الثاني في النّهار دلّ على موت الأطفال ويكون أمراض /**[32و]** شديد ويتغير أمور ملك بابل وإن كان في الليل دلّ على اضطراب النّاس وإن كان في شهر شباط وقت النّهار دلّ على اتصال الأمطار وموت الأطفال واجتماع الجيوش ويقع وجع ووباء وإن كان في الليل دلّ على فمّ وهمّ يعمّ النّاس وموت كثير في آخر السنة ويكون صرود وصالح بتلك النّاحية ويموت رجل جليل القدر وإن كان في آذار في النّهار دلّ على كثرة اللصوص وموت يقع في النّاس ويصلح حال الثمار والأشجار والله اعلم واحكم بحكمه

الباب الثالث عشر

في بيان انقضاء الكواكب في سائر الجهات وإذا انقض كوكب في كبد السّماء والقي شجاعة في الأرض دلّ على سفك الدّماء وموت ملك عظيم الشّان والشهره وإن انقض إلى المشرق دلّ على ركوب الجيوش وعساكر /**[33ظ]** في أرض آذربيجآن وخراسان وفتن بين ملك وحرب وإذا انقض في ذروة السّماء إلى المغرب دلّ على تشويش أهل مصر والشّام وحكّام يتظاهرون عليهم بالعدوان وإذا انقض من ناحية الجنوب دلّ على فتن البها ورسّية وتخصب الأرض وتكثر الخيرات وموت الحيواوين وإذا انقض في وسط السّماء دلّ على شدة تلحق النّاس واضطراب البحر وظهور أمورالسّماويّة وإن انقض إلى المشرق وإلى المغرب دلّ على حسن حال الحيوان والمدن الخراب تعمر وتعود إلى العمارة وتشني الفقراء ويقتل الأخ أخيه ويقع الوباء في العالم وإن انقض من المشرق إلى الشمال دلّ على وقوع الوباء في اعظم النّاس وتغير الهواء وإن انقض من المشرق إلى الجنوب دلّ على خصول تلك المدينة وفساد القلوب حتى أن الآب لايشفق على ولده ولا الولد برق لوالده ولا شيخًا يتم العيال /**[33و]** وإن انقض من المغرب إلى وسط السّماء دلّ على خصب أرض مصر وزيادة الزّيت وإن انقض من المغرب إلى المشرق يلحق النّاس بخراسان الأراجيف وينصح الحال بعد ذلك وإن انقض من المغرب إلى الشمال دلّ على سوء حال الأكابر من النّاس وعلى فقد رجل عظيم القدر وإن انقض من المغرب إلى الجنوب كأنه سنة حسنة وزيادة الرّزق ومعتدل الخيرات وإن انقض من الشمال إلى وسط السّماء دلّ على حسن حال الناس وزيادة الزّرع واعتدال الهواء وإن انقض من السّماء إلى المشرق دلّ على رجل صادق في أرض آرذيجان وخراسان واعترال الهواء وإن انقض من الشمال إلى المغرب دلّ على حسن حال أهل المغرب وزيادة ارزاقهم ويتولّي رجل له شانه وقدر وتكثر الخيرات وتتسع

الخيرات وإن أنقض من الجنوب إلى الشّمال دلّ على الحروب /**[34ظ]** والفتن والقحط والوباء وتغير الحيّا وتكثر الأراجيف وإن أنقض في الجنوب إلى المشرق دلّ على الفتن والحرب في أرض بابل وأرض خراسان وذلك من الملكين وقلة الارزاق وإن انقض من الجنوب إلى المغرب دلّ على نقصان الثّمار وانقطاع نيل مصر وربما يقع بعض جزاير المغرب فتتن وحرب كثير والله اعلم واحكم

الباب الرابع عشر

في بيان كواكب الدائرة وأبو ذنب قال هرمس الحكيم هذ الكوكب ابوذنب الاوآباء قوم كثيره ويكثر السّمك في تلك السنة ويقع القتال بين النّاس وإن رأيته في ناحية المشرق إلى المغرب فانّ الطفال يقصدون أرض بابل وإن كان رأيته شرقًا إلى الغرب طولاً أو سقط من السّماء الأرض انتصابًا دلّ على موت في المدينة الرّني يظهر فيها ذلك وتكون أمراض كثيره ويصيب الملك إذاويقل /**[34و]** حمل الشجر ويقتل الأب واده والاماينها والاخي اخاه من أمر يحدث وتقع الأمطار في غير اوإنها ويكثر الخير وتحسن الأحوال وإن كان رأيته في المغرب وذنبه بالمشرق ويقع في الرّوم شرًا ويكون تشويش في الأرض بابل وإن كان رأيته من ناحية القبله دلّ على قوة تلك السنة في ذلك البلد وينتقل الملك إلى مدينة آخر وتكثر الأمراض ويكون العاقبته إلى السّلامة وإن كان رأيته في شهر نيسان دلّ على انّ الملك في تلك السنة هياجًا واختلاف يقع بين ايد الملوك مارد وإن كان رأيته في شهر آيار دلّ على الحرب يقع في أرض بابل ويقل القمح ويكون الفلا والفساد أحوال النّاس وإن كان رأيته في شهر حزيران يكون في الخرسان بلاء شديد ويقتل ملك عظيم ويقوم آخر في مقامه ثم يموت /**[35ظ]** ويقع الحرب والعراوة بينهم وإن كان رأيته في شهر تموز دلّ على انّ ملك بابل يقتل ويقع الحرب وإنقض فيه كوكب دلّ على رجل وزكور يقتل وهلاك البلد وإن كان رأيته في شهر آب دلّ على ملكين يحتصيمان وتشدد العداوت بينهم في أرض بابل وتحرب اماكنها وإن كان رأيته في شهر أيلول دلّ على قتال عظيم في تلك السنة وأراجيف بين النّاس وإن كان رأيته في شهر تشرين الأول دلّ على قتال شديد وإن انقض كوكب كان الفنا في العالم وإن كان رأيته في شهر تشرين الثّاني دلّ على قتال في المغرب وسقوط اربا بها ويقع عداوة بين بعضهم على بعض وإن انقض في النّهار مائة رجل جليل القدر ويكون آخر مقامه وإن كان رأيته في شهر كانون الأول دلّ على جوع شديد وقتال وموت وإن انقض كوكب في النهار يقتل رجل عظيم الشان /**[35و]** وإن كان رأيته في شهر كانون الثاني دلّ على قتال وموت في الغنم وإن انقض في شهر شباط كوكب دلّ على فقد رجل عظيم القدر يقوم آخر من مقامه وإن كان رأيته في شهر إذار دلّ على قلة الأمطار وقلة الفواكه وإن كان فيه ريح وظلمة وغبار يكون جوعًا وقتل فساد لنواحي الرّمي يظهر فيها ذلك والله اعلم مالا تعلمون

وهي نوع آخر منها

في بيان كوكب ابوذنب في البروج الاثني عشر وإذا ظهر ابوذنب في القمر في بروج الحمل والمريخ دلّ على موت ملك بابل ووقوع الشر بين ملك الرّوم وخراسان وإن كان ظهر والقمر في بروج الثور والزّهره دلّ على اضطراب ملك مصر وشدة تلحق النّاس وظهور خارجي على البلاد ووقوع الغلا والوباء وقلة الأمطار وإن كان في بروج الجوزي و /**[36ظ]** عطارد دلّ على ذهاب الادهان وهلاك جماعة ووقوع القتل بخراسان واتّصال الحروب بين السّلاطين وتحزب المدن وبظرب أمرأهل بابل ويموت ملك جليل القدر وإن كان ظهر والقمر في بروج السّرطان طالع القمر دلّ على انّ ملك بابل يقتل اصحابه ويهلكهم جميعًا وإن كان ظهر في بروج الاسد طالع والشمس

والقمر في ذلك دلّ على اتصال الحروب وفقر التّجار وكثرة اللصوص وفساد واضطراب عند العالم وإن كان ظهر والقمر في بروج السنبلة وعطارد دلّ على وقوع الوباء والحريق في نواحي المغرب ووقوع الشرّ في العالم وافتقار الأغنياء وجفاف الأنهار وإن كان ظهر في بروج الميزان والزّهره دلّ على الغلا والوباء يلحق أهل بابل والهموم والغموم وتخرج الخوارج وتتولّي على المدن /**[36و]** وسّفك الدّماء ويقاتل ملك المشرق الملك المغرب ويلحق ملك المغرب ضيقة صدر وإن كان ظهر والقمر في بروج العقرب والمرنج فان المتولّي الشمس والرأس يدل على خير وصلاح الأمور واتّسال الرّزق ورخص الاسعار وحسن الاثمار وزيادة المياه وتعتدل أمور السنة ويغرح السّلطان وإن كان المشتراء يشاركه في الطالع فنعم الأمن والسّلامة وإن كان المريخ يشاركه يقع سفك الدّماء ووباء ويجئ قومًا إلى الأرض بابل من الاعداء ولا يتمكنون منها ويلحق ملك بابل هم ويموتون بعض أولاد ملك ويقع الفرح وتكثر الغلاة في بلاد فرس ويشتد البرد في خراسان وتكثر الثلوج بها وإن كان طالع السنة السنبلة فان المتولي عليها عطارد والراس على قلة ثبات الأمور وإن كان ظهر والقمر في بروج القوس /**[37ظ]** والمشتري دلّ على اختلاف يقع بفارس وقلة المواشي ووقوع الشرّ بين الملكين وباقي العالم وإن كان ظهر والقمر في بروج الجدي والحمل دلّ على ظهور خارجي ووقوع القتال والوباء في العالم ويكثر السّمك والعصافير وإن كان ظهر والقمر في بروج الدلو والزخل دلّ على ظهور ملك في بعض الملوك وقتل النخل والأمطار وإن كان ظهر والقمر في بروج الحوث والمشتري دلّ على اضطراب أمر الملك الّذي في الرّوم ووقوع الوباء والفلا في أرض بابل والله اعلم بالغيوب

الباب الخامس عشر

في بيان حربت التي تظهر في السّماء كانّها رمح ممترًا أو كأنّها ذنب قال هرمز الحكيم إذا رايت حربت في شهر نيسان من قبل المشرق ليلاً يقع على أهل بلاد فارس بلاء /**[37و]** شديد فإن رأيته في ناحية المغرب يكثر الثبح وتكثر المياه ويقهر الملك أعدائه وإن كان في شهر آيار رأيته في ناحية المشرق دلّ على أمراض النّاس وتكثر الأمطار ويحسن نبات الأشجار وتكثر الأثمار ويظهر الملك على أعدائه وإن كان رأيته في المغرب دلّ على سوء حال أهل خراسان وأهل اذربيجآن واعتدال الوقت واستظهار الملك المشرق على أعدائه وإن ظهر في شهر حزيران دلّ على موت يقع في المغرب والأراجيف تتصل ويقع الموت بفارس وتكثر الأمطار وإن كان ظهر في تموز بالمشرق دلّ على أنّ الملك يقتل في المدينة وتكثر الخيرات والثمرات وإن كان ظهر في المغرب فإنّ الملوك يقتلون بعضهم بعضًا وهم ماردين ومصر والفلوجة والأنبار والقنابق وبعد ذلك يصلحون وينتقل الملك إلى مدينة اخرى وإن كان ظهر في شهر /**[38ظ]** آب بالمشرق دلّ على حرب شديد بالمغرب وإن رأيتها في المغرب فإن الحروب تكثر وتأكل الكلاب النّاس وإن كان ظهر في شهر أيلول فإنّ أهل بلاد فارس يقتلون بعضهم بعضًا في بلاد بابل وإن كان رأيتها بالمغرب تكثر الأمطار وتعمّ السلامة وإن كان ظهر في شهر تشرين أول بالمشرق دلّ على الشّر والفتن وقتل قوم بأرض بابل وتؤخذ موالهم وموتًا بالجبل والحمير وإن كان رأيته بالمغرب فانّ الملك يموت ويكثر القمح في تلك السنة وإن كان ظهر في شهر تشرين ثاني بالمشرق دلّ على انّ الاسود والكلاب تقع بالنّاس فتأكلهم ويفارق الملك أرض بابل وإن كان رأيته بالمغرب فالترك يالون على الناس ثلث اشهر فيقهروهم يركون أرقابهم ويقع الموت في الدّواب وسفك الدّماء وإن كان ظهر في شهر كانون أول بالمشرق دلّ على /**[38و]** حسن قمح والشعير والسمسم ويعصون السودان على السّلطان ثلث أشهر لم يرجعون إلى طاعته وتكثر الأمطار وإن كان ظهر في شهر كانون الثّاني دلّ على رجل عظيم القدر بالملك ثم يقتل الرجل وبعد ذلك تصلح البلاد وإن كان ظهر في شهر شباط

دلّ على وقع الموت في الغنم والحمير وتكثر الأمطار وتحسن السّلامة وتكثر السّباع في بلاد الترك وإن كان ظهر بالمغرب فانّ الأراجيف تكثر في ماردين وفارس وإن كان ظهر في شهر إذار بالمشرق فإن التجار يتها ولون على أموال النّاس ويأخذون وينهزمون خوفًا وتكثر الأمطار ويطمع ملك مصر ثم يؤخذ هو ومدينته ويختالون في قبض الملك وإن كان رأيته في المغرب فإنّ الوباء يكثر وتكثر الحيّاة والجراد والله اعلم واحكم

/**[39ظ]** الباب السّادس عشر

في بيان أشكال الحوا الّذي تظهر في الحواء وإذا ظهر في جانب المشرق خمرةً مشاشهًا بالنّار فإنّها تدل على زوال السّلطان بالمغرب ودحوله في إطاعة غيره وإن كان ظهر بالمغرب فإنّها تدلّ على الفزع والخوف وحسن السنة وتوجه الحبوب والقلة بمصر وإن كان استحال الجوع حتي تراه بياضًا صافيًا بالبياض بلاغيم دلّ على فساد تلك المدينة وإن كان وقع مثل الشعله من السّماء إلى الأرض دلّ على فساد اللأرض والغله ويعم الغله وإن كان ظهر آيةً خمرا بلون السّماء بالمغرب فإنها تدلّ على انتقال أصحاب المدينة إلى المدينة اخرى وإن كان ظهر مثل النّار في جانب المغرب وجب الغلا واشتكال الحروب بمصر وإن كان ظهر فيه غيوم ذلك الحمار بغيوم متّصلة او متقطعة وجب فسادًا /**[39و]** كثيرًا في تلك السنة وإن كان اظلمت الدّنيا وهبت ريح عاصف يؤحل بحمرة أو اضطرب من الحمرة فإن ذلك السنة نهب وإن كان ظهر مثل صورت انسان في العذيم حدث الوباء في ذلك الشّهر وإن كان تصور مثل الثور فانّها تدلّ على خصب السنة وإن كان تصور مثل البغل أو شهر تبية فإنّ الوباء يقع في الأمطار ولا تحبل النّساء في ذلك الشّهر وإن كان تصور مثل الأسد فإنّ الخلاف يقع في بين الأولاد والأباء وإن كانت صور مثل الشمس فإن حيوان البر يهلك في ذلك السنة والله أعلم بالغيوب هذا الموجود من الرسالات الحاضره

تمت في هذا المقام هذا ملحمة المرقية من الأمام الجافر صادق رضي الله تعالى عنه قال حضرت أبو نصير مجلس /**[40ظ]** مولينا وسيّدنا جعفر صادق رضي الله عنه فقلت له يا ابن رسول الله أريد أن تخبرنني بما لا نعلم من أمور السنة فقال لي يا ابآ بصير أنّه لما أراد الله تعالى أن يقبض روح موسى ابن عمران امره ان يتودع الا الواح في جبل ففعل ذلك فما ذالك تلك الالواح في تلك الجبل إلى أن بعث الله تعالى عز وجل إن جرى رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلم وآله فلما كان في بعض أيام هوجالس في مجلس بين أهله وأصحابه إذا قد اقبل قوم من أهل اليمن ومعهم الألواح وقالوا السّلام عليك يا رسول الله أعلم إننا سائرين في طريقنا الّذي جئناك فيه فمررنا على جبل بينما نحن ننظر إليه وإذا بهاتف تسمع كلامه ولانراه شخصه وهو يقول خذي هذا الألواح وديعة موس ابن عمران فأخذناها وجئناها لك يا رسول الله /**[40و]** فأخذها رسول الله صلّى الله تعالى عليه وسلم أعطاها علي ابن أبي طالب رضي الله تعالى عنه فقال يا رسول الله ماذا أصنع بها فقال اكتبها واحفظها إنّ فيها ما كان وما يكون إلى يوم القيامة وأنسح منها نسحة تكون في ايري النّاس يعلمون بها من خير ويوس في كل سنة فكتب هذه النسحة المباركة على ما يدلّ علىه في كلّ سنة من هلال شهر محرم الحرام على عدد السبوع وإن كان في أول محرم السبت يكون الشّتاء بارد في جميع الأمطار يكثر الهبوب والرّياح وتظهر الحنطة ويقل العسل في سائر البلدان ويقع في الدّواب موت عظيم وتعزر العرب والعجم ويكون الغلب للعرب يسبتون حريمهم وتقلو الاسعار في بلاد الرّوم ويكثر الخير والامان في بلاد /**[41ظ]** بابل وتخصب أرضها وتكون مباركة على أرض بابل والله اعلم واحكم حقيقته وإن كان أول محرم في يوم احد يكون الشتاء معتدل البرد وتكثر الأمطار في تلك السنة وتضاب الأشجار والفواكه والزّرع بأفة ويكون اوجاع مختلفة ويقل العسل ويكثر الموت في البقر ويكون أخر السنة غلاطعام ويكون الحروب بين السّلاطين ويفقد

رجل عظيم الشان لايدري من قتله ويقع بين العامة مثل العيادون والملوك تقتل بعضها على بعض وينصلح حالهم بعد ذلك وتصاح أحوال العامه ومعاملتهم والله اعلم واحكم وإن كان أول محرّم يوم الاثنين يكون الشتاء صالحًا ويكون الصيف فيه حرًا شديدًا ويكون نافع الغلاة والنّباة /**[41و]** الأرض ويصلح حال البقر ويكثر المواشي وتكون السنة حضر معيشته منريه خالصًا ويكثر العسل ويرخص في بلاد الجبل ويكثر الفواكه في السنة وتصحح صحيهها ويكون في المشرق أخةً وتصاب غلات الفارس ويكثر الزّكام في أرض الجبل وتصلح أحوال الملك العجم وتملك العجم العرب.

وإن كان أول يوم محرم يوم الثلثه يكون السنة شديدة البرد وتكثر الثلوج في بلاد الجبل المشرق ويكثر العسل وتصاب الأشجار بآفة تكون بناحية المغرب من السّماء ويصير حرًا وبردًا وتصاب الغلة في تلك السنة ويخرج على السلطان خارجي ويقع في الشام غلاً عظيمًا في تلك السنة وتقتل النّاس بعضها بعض ويقع الموت في المواشي /**[42ظ]** ويصالح حال المواشي في أهل بابل ويكثر في تلك السنة أدهان والله اعلم بالغيوب.

وإن كان أول يوم محرم يوم الربعة تكون الشتاء شديد البرد وتكثر الأمطار في الصّيف ويكون ونافعًا في جميع الأشجار صالحًا في الجبال ويقع الموت في النّاس والبهايم ويقع في أرض بابل غلاهين ويقع الحرب بين الملوك العرب والعجم وتقتل العجم العرب وتقتل خلق كثير بينهم يكون فتن كثير واضطراب شديد وهرج عظيم في تلك السّنة ويفقد رجل جليل القدر لا يعرف قتله وتكثر الأتمار في تلك السنة وتصالحه جميع الفاكه ويصيب بعض فواكه أشجار آفة في بعض المواضع والله اعلم بحكمه

/**[42و]** وإن كان أول يوم محرم

يوم الخميس يكون أول الشتاء قليل البرد وتكثر البرص في تلك السّنة وتكثر الغلاة والفواكه ويصير الحمّاء بين النّاس ويكثر العسل وتغلوالأسعار في أرض بابل ويقع حرب كثير بين العرب والعجم وتملك بلادهم ويكون الحاج سالم في تلك السّنة وتغلوا في السنة بعد ذلك والله اعلم واحكم.

وإن كان أول محرّم الحرام يوم الجمعة يكون الشّتاء صالحًا قليل الأمطار وتكثر بناحية الجبل سحاب ويصير برد ويقل العسل بناحية الجبل وتكثر الموده في جميع البلاد وتغلوا الأسعار بالمغرب وترخص بالمشرق رخص عظيم ويخرج على السّلطان خارجي /**[43ظ]** وتنتصر المسامين على الفرس ويقع وباء في المغرب عظيم والله اعلم بما لاتعلم بحكمه بالغيوب تمت الكتاب بعون الله الملك علام الغيوب في يوم الجمعة من شهر جماذي الآخر في يوم أربع عشر لسنة ثمان وتسعين ومأتين والف من يد عبد العاجز احمد بروسوي ابن إبراهيم غفر الله ولوالديه ولجميع المؤمنين برحمتك يا ارحم الراحمين.

4.2. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye'nin Tercüme Metni

Bu Davûdiyye melhamesinin kitabıdır.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Hamd âlemlerin Rabbi Allah'adır, salât ve selam Peygamberimiz Muhammed(as.)'e, ailesine ve ashabının tamamı üzerine olsun.

Sözün başında: Nebi Danyal aleyhisselamdan, İdris İbn Lokman aleyhisselam, ondan Zülkarneyn İskender, ondan da Hermes Hakîm'in rivayet ettiği Melhame-i Davudiyye'de rivayet edilen ilimleri zikredeceğim.

O yirmi iki babtır. Birinci bab Güneşin tutulması hakkındadır; ikinci bab Ay tutulması hakkındadır; üçüncü bab Güneşin zeval vakti (kuşluk) hakkındadır; dördüncü bab Ayın hilal şekline gelmesi hakkındadır; beşinci bab hilalin eğik ve mutedil şekilde görülmesi hakkındadır; altıncı bab yıldırım ve ışıltı alametleri hakkındadır; yedinci bab gök gürültüsünün delilleri hakkındadır; sekizinci bab rüzgar, kasırga ve kötü günler hakkındadır; /[ظ2] dokuzuncu bab yağmurun çok yağması hakkındadır; onuncu bab soğuk ve kuruluk hakkındadır; on birinci bab kavsın görünmesi hakkındadır; on ikinci bab depremlerin oluşumu ve yerin hareketleri hakkındadır; on üçüncü bab yıldızların ayrışması hakkındadır; on dördüncü bab Zevaye yıldızı ve kuyruklu yıldız hakkındadır; on beşinci bab gökyüzünde harp zuhur etmesi hakkındadır; on altıncı bab havada meydana gelen işaretler hakkındadır; on yedinci bab âlemin bir senelik dönüşümünün doğuşu hakkındadır; on sekizinci bab senenin doğuşunun delilleri hakkındadır; on dokuzuncu bab yıldızların işleri ve senenin doğuşu hakkındadır; yirminci bab Mars gezegeninin Koç burcuna girişinin delilleri hakkındadır; yirmi birinci bab Satürn gezegeninin on iki burçta olmasının delilleri hakkındadır ve yirmi ikinci bab yedi günde Kanun'un delilleri hakkındadır.

/[و2] BİRİNCİ BAB

Güneş tutulmasıyla ilgilidir. Güneş tutulması Nisan ayında güneşin doğduğu sırada olursa bazı beldelerde salgın hastalık olmasına delalet eder, bu doğuda Babil beldelerinde olur, fırtınayla insanların helakine delalet eder. Dolu çok yağar, bağırıp çağıran kavimler helâk olur, kuraklık yaygınlaşır, peşinden afetler ve belalar birleşir, şerefli bir adam tahttan düşer, her işte her durumda yakınların işini görür. Güneş tutulması batı cihetinde olursa yeni beldelerde bazı sultanların evlerinin yıkılması vuku bulur, onun mülkünün yok olmasına (zeval) delalet eder, asli makam sahibine bela şiddetlenir. Hermes Hakîm dedi ki: Mısır ehlinden reislerin ve âlimlerin helâkine sebep olur, şerlere bulaşırlar, kadri yüce bir adam ölür. Güneş tutulduğunda doğuda batı eğilimi olursa, melikler arasında harp ve şer vuku bulur. /[ظ3] Zülkarneyn dedi ki: yakışıklı, iyi bir melik ortaya çıktı, Fil'de fırtınalar vuku bulur, kadınlarda efsuncu ve

hamilelerde ölüm olur. Davud dedi ki: güneş tutulması olursa doğu ehlinin ölümü az olur, fırtınalar vuku bulur, sihir ve içki yayılır. Batlamyus dedi ki: insanlarda boğulma zuhur eder.

Tutulma Mayıs ayında güneşin doğduğu sırada olursa, şiddetli harp olur ve onun geneline ızdırabın yayılmasına delalet eder. Diğer beldeler ve yüksek yerlerin ehlinin ıztırabına, meliklerin yerlerinden başka yere taşınmasına, sultanların ve meliklerin onların çevresindekilerden bulundukları yerin değişmesine delalet eder, büyükbaş hayvanlar özellikle inek çoğalır. Bazı melikler öfkelenmede şiddet gösterir ve bu yirmi iki gün süresince olur. Tutulma Güneşin çıktığı sırada olursa /[ز3] suyun azlığına ve onun eksikliğine delalet eder, beldenin istilasına ve yerin altında olan (görünmeyen) şeye, hemen peşinden sultanlar arasında harbin gelmesine, çok mevzuda özellikle Horasan ehli ve çevresindekilerde yağma vuku bulmasına, sultanların bir yerde toplanmasına, suyun çoğalmasına delalet eder. Doğu ve batıya ıztırab yayılır, nimetler söner, su taşar, halleri ve durumları değişir. Lokman dedi ki: Güneş tutulduğunda rengi değişirse, gündüzü kararıp yıldızlar zuhur ederse, bu sene yirmi iki gün geçtiğinde gök gürültüsü şiddetlenir, yağmur çoğalır, Güneş tutulsa da aydınlığı baki kalır, sıcaklık şiddetlenir, insanlar arasında yağma olur, melikler arasında savaş vuku bulur. Azerbaycan da şiddetli olaylar olur, meliklerin bazıları toplanır, doğu ve batı ehlinin malları zail olur. /[ظ4] Günün başında doğu tarafından Güneş tutulursa, meliklerin düşmanları ortaya çıkar.

Güneş Haziran ayında günün başında tutulursa, sultanın yenilenmesine, yüksek yerdeki insanların büyük çoğunluğunun mallarının toplanmasına ve hayvanların durumlarının iyi olmasına ve onların çoğalmalarına delalet eder. Sahillerde belalar vuku bulur, kuvvetli konularda Babil'de işler ve ihtilaflar çoğalır. Güneşin doğduğu sırada tutulma olursa iki melik arasında savaş ve şer vuku bulur ve tamamı helak olurlar. Güneşin battığı sırada tutulma olursa batı ehlinin helakine ve bazı beldelerdeki yüce bir adamın helakine delalet eder. Tutulma gökyüzünün ortasında olursa Mısır'da savaşa ve Babil'de hasada (ekin) delalet eder.

Güneş tutulması Temmuz ayında Güneş doğduğu sırada olursa, diğer beldelerde çok fitne olmasına ve Kuzey çevresinde vebanın zuhur etmesine delalet eder. Tutulma gökyüzünün ortasında olursa, /[ز4] Fâris meliki cübbe giyince buna diğer melikler boyun eğdiler ve onun emri altına girdiler, onların geneline veba çoğalır, kazanç

kaybolur, harp yayılır, meliklerin hepsi itaat altına alınır, Rumlar Araplara şiddetlenir ve onlar üstün gelir.

Tutulma Ağustos ayında Güneşin doğduğu sırada olursa şiddetli savaşa delalet eder. Gökyüzünde Güneş tutulması olursa senenin muhtemel hallerine delalet eder, öyle ki buğday çok olur, arpa eksilir, iki vadide su ortaya çıkar (kaynar). Tutulma Güneşin battığı sırada olursa değişik titreme oluşur, senenin başında ziraat kesilir, meliklerin işleri güzel olur, düşmanları öldürülür ve sultanın işleri güzel olur ve işlerinde yardım edilir.

Tutulma Eylül ayında Güneşin doğduğu sırada olursa fitne ve savaş olur, hemen peşinden şer gelir, batı beldelerinden birçok melikin ölümüne delalet eder. Tutulma gökyüzünün ortasında olursa fitne ulaşır ve diğer beldelerde devam eder, yağmur azalır, /[ظ5] içki bozulur ve bu senede değişir, onun battığı sırada tutulma olursa onlar arasında iyi duruma delalet eder, bu Horasan'da olur, kaplan çoğalır. Tutulduğunda veya tutulma süresince kırmızılık devam ederse şiddetli savaşa ve katliama delalet eder. Zülkarneyn dedi ki: melikler helak olurlar, onun için iyilik aşağıların aşağısı olur, büyük kalelerden bir kale helak olur, yer titrer, savaş ve harp Mısır çevresinden olur.

Ekim ayında gündüzün başında tutulma olursa şânı yüce bir melik ölür, diğeri de ölür, yeryüzünde meczupluk çoğalır, çekirgenin zuhur etmesine, yağmurun kesilmesine delalet eder. Gökyüzünün ortasında tutulduğunda şüphesiz ki o yüce melik düşer (yıkılır), Azerbaycan toprağında büyük bir bozgunculuk olur, sürülere ve dört ayaklılara hastalık vuku bulur, üç ay üç gün müddetince koyun ölür.

Kasım ayında /[و5] Güneşin doğduğu vakit tutulma olursa onun rengi değişmez, âlemi kapsamaz, sultan zayıf düşer, Gazze ve Mısır topraklarında pahalılık vuku bulur. Gökyüzünün ortasında olduğu sırada verimli bir seneye, onun durumunun güzelliğine, hayırlarının çokluğuna, illet ve hastalıkların çokluğuna öyle ki yeryüzünde olan, bazı meliklerin evi ve yatağından başka bir şehre taşınmasına ve orada helak olacağına delalet eder. Gündüzün sonunda olduğu sırada veba ve fitne Rum beldesinde vuku bulur, batı ehlini şiddet takip eder, beldelerde faydalı yağmur çok olur, hırsızların ve yol kesenlerin gücü şiddetlenir.

Aralık ayında tutulma olursa yağmurun, soğuğun ve karın çokluğuna, rüzgârın şiddetine, Horasan ve Fâris'te vebanın vuku bulmasına, kuşların ve balığın çokluğuna, batı beldelerinde savaşın vuku bulmasına, ıztırabın ve sıkıntının diğer şehirlere galib

olmasına delalet eder. /[ظ6] Mısır meliki, mülkünü ve nizamını keşfeder. Güneş gökyüzünün ortasında tutulursa Tikrit, Ruhban, Fâris, Musul ve Diyarbakır da ölüm vuku bulur, batıdan melik zuhur eder. Tutulma kırmızı olursa buğday noksan olur, arpa çoğalır, öldürme olur, şerliler çoğalır, Selc'ten kavim reisi helak olur, insanlarda ölüm olur, hayırlar noksan olur, savaşlar vuku bulur.

Tutulma Ocak ayında olursa senenin bereketliliğine, hayırların çokluğuna, peşinden genişlemenin gelmesine delalet eder, Rum beldelerinde kadri yüce bir adam kaçar ve Fâris meliki kovalar, sultanına tabi olur ve onu itaat altına alır, yıkıntı yerlerde yaşar, Azerbaycan da fitne, tüm savaşlar ve kötü emirin ıztırabı sona erer, sultanlardan bazıları bazısına karışır, Mısır meliki ölür, zekilik ilerler, şerefliler çöker, /[و6] yağmur ve soğuk çoğalır, geçiş ve sargılar çoğalır, sıcak zuhur eder, felah bozulur, yağma ve savaş beldelerde çoğalır, melik fetheder. Tutulma onun hepsinde olursa Mısır meliki ölür, şehrin yıkılmasını emreder, Babil toprağında büyük savaş vuku bulur, katliam Horasan toprağını takip eder şiddeti büyük karşıtları ve düşmanları ortaya çıkar.

Tutulma Şubat ayında batı çevresinden olursa, Babil toprağında yiyecek ucuzlar, meyveler iyi olur, Fâris toprağında durumu yüce olan bir adam ölür, bu senede devamlı yağmurlar (kırkikindi yağmurları) olur, su akışı ve hayırlar Babil toprağında çoğalır.

Tutulma Mart ayında olursa senenin bereketine, meyvenin iyi durumuna, Horasan'da dolu ve yağmurun çokluğuna delalet eder, yöneticilerde bela vuku bulur, bol yağmur yok olur, üç ay kesilir /[ظ7] senenin sonunda yaşanır, inek ve koyun ölür, doğu ve batıya ıztırab çoğalır, Horasan da şiddetli zorluk zuhur eder, ancak ölümü kabul eder, yağmur ulaşır, iftiralar dedikodular çoğalır, Mekke'nin sultanına hasıl olur, yüce melik öldürür, diğer melik mülküne uzak oturur, diğer mekânına yükselir, melik zehirle diğerini öldürür, hastalık ve ağrı olur, bu halkta daha çok ve daha çok şiddetlidir.

Bu Arap aylarından son çeşittir.

Güneş tutulması Arap ayında olursa Muharrem ayında tutulduğunda bereketli bir sene olur, insanları hastalık ve sıcaklık takip eder. Şüphesiz o Safer ayında olursa insanlar arasında panik, ağrı ve savaş olur. Şüphesiz o Rebiyülevvel ayında olursa /[و7] âlimlerden yüce bir adam öldürülür, muhalefetten dönme dileyen bir adam çıkar. Rebiyülâhır ayında olursa, onların durumları kurtulur, koyun ve inek çoğalır. Cemaziyülevvel ayında tutulma olursa, iyi haller olur, sakinlik ve selamet yayılır. Şüphesiz o Cemaziyülâhır ayında olursa bu yılda Mağrip çevresinde büyük bir adam

ölür, büyük bir zorluk orduyu ele geçirir, Mısır da büyük bir savaş olur. Recep ayında olursa şüphesiz çekirgeler çoğalır, üç ay yağmur azalır. Şaban ayında olursa senenin sonunda şiddetli hastalıklar olur. Ramazan-ı Şerifte olursa âlimler Rum çıkışında Arap üzerine tamahkâr olur, yağmur ve soğuk çoğalır, Fâris ehline şiddetli eziyet isabet eder, ağrı ve ölüm olur, Arap'ta şiddetli savaş vuku bulur. Şevval ayında olursa, /[ظ8] Hint meliki öldürülür, Babil meliki ve din düşmanları Babil toprağında öldürülür, sene verimli olur, bitkilerin durumu çiçek açar, eşkıya, kazanç ve yağmur çoğalır. Zilkade ayında olursa bir ay yağmur devam eder, batıda çekirge ve yırtıcı hayvanlar çoğalır, ziraatın zararı olmaz ve bitkiler düzelir. Zilhicce ayında olursa rüzgâr ve şiddetli yağmur olur, batıda yırtıcı hayvanlar çoğalır, çevresi için çekirge zuhur eder, burada yağmur zayıflar, yiyecek noksan olur, muhalifler çıkar, Fâris toprağında ve onun çevresinde ekinler helak olur, büyük bir şiddet onları takip eder, Allah en iyi bilen ve hükmedendir.

On iki burçta güneş tutulmasında son çeşit. Güneş tutulması Koç'ta olursa, /[و8] altın ve gümüşün özellikle ev eşyalarının kesilmesine, onun helakine ve onun ölmesine delalet eder. Boğa burcunda olursa deve ve inekte afet olur, tahıl çoktur, meyveler hasar görür, çok konuda ilerleme kaydedilir, mimariler azalır, yıkıntı çok olur, vehimler çok olur. İkizler burcunda olursa hevanın çokluğuna, vebanın vuku bulmasına, rüzgârın çokluğuna delalet eder. Yengeç burcunda olursa devamlı yağmurlara delalet eder, ölümlerin ilkleri gelir örneğin şeker kamışı, pirinç, keten tohumunda ve ona benzerde (ketene). Aslan burcunda olursa meliklerin hatasına, zararsız hayvanlarda vebanın vuku bulmasına delalet eder, Türkler ve Rumlarda belalar ve hastalıklar vuku bulur, doğu çevresinde fitne ve savaş vuku bulur, dünyada haksızlık ve zulüm çoğalır. Başak burcunda olursa kadınlar ve kız çocuklarının /[ظ9] ölümüne, ziraatın yanmasına, buğday ve arpanın azalmasına, zararlı insanların, tomurcukların azalmasına, fakirlerin çoğalmasına, toprağın yanmasına delalet eder. Terazi burcunda olursa veba ve hastalıkların çokluğuna, salgının vuku bulmasına, bazı melikler ve yönetimdekilerin helakine delalet eder. Akrep burcunda olursa dört ayaklı deniz hayvanlarının ölümüne, farklılığın çokluğuna ve kıtlığın Arapta olmasına delalet eder. Yay burcunda olursa yük hayvanlarında yok olma meydana gelir, emirler itaatkâr olur, altın kesilir, İsfahan, Ermeni ve Horasan toprağında veba ve fitne meydana gelir. Oğlak burcunda olursa kara parçasında savaş vuku bulur, bitki ve yıkıntı konuları azalır, dünya malları ayrılır ve

onların gelirleri azalır. Kova burcunda olursa insanlarda şiddetli veba meydana gelir, müzmin hastalıklar, çiçek hastalığı, rüzgâr ve iyilik çoktur, yağmur ve hileler çoktur, /[و9] havalanma çoktur. Balık burcunda olursa şüphesiz ondan yağmur ve dolu olur, insanlarda veba vuku bulur, sefihler âlimlere ve eşrafına ve din ehline yardım ederler, kurnazlık zuhur eder, Allah onun hakikatinin hepsini en iyi bilen ve hükmedendir.

İKİNCİ BAB

Ay tutulması hakkındadır. Nisan ayında gecenin başında tutulma olursa durumu güzel olan adamın ve melikin öldürülmesine delalet eder, demir yolunda kıble tarafında helak olur, evlatlara babaları değişir, onlara onların sakinlikleri azalır, onlara onların lanetleri çoğalır. Suç çokluğuna, peşinden dolaşmanın gelmesine, bereketli seneye, harplerin çokluğuna delalet eder. Onun çoğunluğunda olursa meyvenin noksanlaşmasına delalet eder, insanlarda, yük hayvanlarında ve harplerde fırtınaların olmasına /[ظ10] ve Fâris toprağında ölüme delalet eder, hayırlar azalır, Irak ehli halk ve hayvanlar ölür, savaşlar ve ağrı olur, onların bazılarına bazıları için salgın hastalık olur, yıkım ve fesad onda vuku bulur, Babil ehline bela şiddetlenir, batı çevresine ordu çıkar. Tutulma kırmızımsı sisli karanlık renginde olursa pahalılık, bela ve vebaya delalet eder, bu senede beldelerde yağmurun azalması zuhur eder. Gecenin sonunda olursa melikin iyiliğine, onun görülmesine, hemen peşinden yağmurun gelmesine, pahalılığın, dehşetin ve sıkıntının helakine, içkilerin çokluğuna, senenin bereketliliğine delalet eder.

Mayıs ayında gecenin başında olursa fitne kargaşasına, korku fırtınasına, inek ölümüne, peşinden yağmur gelmesine delalet eder, Fâris ehlinin yolu arasında savaş hâsıl olur. Gecenin yarısında olursa mukaddes toprakta vebanın vuku bulmasına delalet eder, pahalılık ortaya çıkar fakat /[و10] kurban iyi olur, güvenilir adam sultanın malını üstlenir, destekçilerin değişim sebebi olur, peşinden yağmur gelir, Babil toprağında hayırlar vuku bulur, insanların şereflileri öldürülür, melikte şiddetlenme olur. Gecenin sonunda olursa insanların mülklerine ve küçük kayıklarına delalet eder, peşinden yağmur gelmesine, Babil toprağında hayırların vuku bulmasına, peşinden onların topluluğunun gelmesine delalet eder. Senenin sonu onun başından iyi olur, balık ve kuşlar çok olur.

Ay tutulması Haziran ayında gecenin başında olursa devlet ashabının hüsnü niyetine, melikin ihaneti üzerine onların çabalarına delalet eder, onun mülkünün

yıkımına ancak şüphesiz ki onlar belirtilerinden kısaltırlar, ona bilgi vermezler, sultan onları fetheder, peşinden yağmur gelir, çekirge zuhur eder, buğday noksanlaşır. /[11ظ] Üçüncü gece de olursa vebaya delalet eder, hamileler düşük yapar, çok önde adamların çoğunda ölüm olur. Üçüncü gecede olursa peşinden gezinme gelmesine, senenin sonunda Mısır'ın iyi haline, dört ay hayatın ziyadeliğine, ziraatın, arının, ağacın ve hurmaların iyiliğine delalet eder. Merkür'ün karşılaştırması güneşin doğuşuyla beraber olursa vahşi hayvanların, köpeklerin, onun çoğalmasına hayırların çokluğuna ve her mekânda onun binalarının çokluğuna delalet eder.

Tutulma Temmuz ayında gecenin başında olursa yağmurun çokluğuna, peşinden değişmenin bu senede gelmesine delalet eder, ziyadeleşmenin sağlamlığı azalır, beldelerde ve kaynaklarda kıtlık zuhur eder, insanlarda ve hayvanlarda vebanın vuku bulmasına delalet eder. Gecenin yarısında olursa batıda vebanın vuku bulmasına, peşinden çoğu beldede fitnenin gelmesine, bu senede yağmurun çokluğuna delalet eder. Gecenin sonunda olursa Babil'in kuşatılmasına, /[11و] ağrıların ve değişik hataların çokluğuna, alaca hastalığının zuhuruna delalet eder.

Ağustos ayında gecenin başında olursa savaşa, sultanın ıztırabına, belanın şiddetlenmesine ve açlığın vuku bulmasına, işlerin bitişine, melik topluluğunda artışa, düşmanlar üzerine onun zuhur etmesine, insanların yaralanmasına delalet eder, onun sebebini bilmezler, onlar maruz kalırlar bilakis benzeri vesveselere, yağmur çoğalır, melik destekçileri helak olur, son nüshada Babil ehlinin durumları düzelir, onların çarşıları imar edilir, melikinin malları çoğalır, bu melikte mal sevgisi olur, her zaman onun itaatine girer, Türk yurdu kızamık olur, meliklerin biri helak olur, yazlık ziraat iyi olur, ileri gelenler noksanlaşır. Gecenin yarısında ve onun gecikmesinde olursa insanlarda kargaşa vuku bulur, silah satın alır ve onu kullanırlar, büyük şiddet isabet eder sonra onlardan izale olur, /[12ظ] üstlenilen fitnenin yolu çoğalır.

Ay tutulması Eylül ayında gecenin başında olursa senede beldelerin zorbalığına, çekirgelerin zuhur etmesine, ziraatın fesadına delalet eder, mekânlarından insanlar taşınır, ağrılar çoğalır, doğu meliki batı melikine gider, onun beldeleri harp eder onun memleketine gider, verimli sene olur, hayırlar çoğalır, gözlerin ağrısı çoğalır, yağmurun iyi olmasına hatta insanlar hayran olmasına delalet eder. Ay tutulması gece yarısında olursa su çokluğu, otların, kuşların, sığırların iyi hali hâsıl olur. Ay tutulması gecenin sonunda olursa beldelerde ucuzluk yaygın olur, insanlar rahatlar, kalpler neşelenir, işler

istikamet üzere olur, Allah'tan sağlık zuhur eder, hastalıklar azalır, uğursuzluk zevale uğrar, su çoğalır, otların, rüzgârın hali iyi olur, melikler helak olur, meyveler ve kazançlar çoğalır /[و12] sahil ve yüksek yerde.

Ay tutulması Ekim ayında olursa ıztıraba, yorgunluğa, onun çevresiyle melikin sebep olmasına onlar arasında savaşa, öldürülmeye, nimetlerin zevaline, savaşın vuku bulmasına, inek ve sığırın helakine, hastalıklarda fitnenin çoğalmasına, ziraatın ve yağmurun durumu iyi olmasına delalet eder, gecikmesinden sonra. Ay tutulması gece yarısında olursa şüphesiz sene hayırla başlar. Gecenin sonunda olursa yağmurun çokluğuna, malların kıpırdamasına delalet eder.

Ay tutulması Kasım ayında olursa batı çevresi tarafına Babil askeri yönelir, onun ehlini kuşatır, arpa ve buğdayda afet vuku bulur, son nüshada, şüphesiz o şanı büyük melik batı çevresinde ölür, Türk yurdunda harp olur, ağrı zuhur eder yüksek yerlerde ve onun ehlinde, batı ehli güruhunda şiddet olur. Gece yarısında olursa /[ظ13] veya sabahla birlikte olursa askerin ıztırab işlerine delalet eder, peşinden işler varid olur. Lokman Hakim dedi ki: ziraatın durumunun iyiliğine, her mekanda çekirgelerin zuhur etmesine delalet eder bundan sonra onun gecesinde gündüzünde üç gün yağmur peşinden gelir, kadri yüce bir adam kaybeder, çok mevzuda açlık vuku bulur, çok şerle Babil ehli yaralanır, doğu ehli batı ehline yürür.

Aralık ayında olursa yüksek yer, Fâris, Sar' genelinde vebaya, yağmur çokluğuna, düşmanların helakine delalet eder. Gecenin yarısında veya sabah ile birlikte olursa suyun kaybolup gitmesine, şiddete, onun yıkıntısına, susamın telef olmasına, meyvenin durumunun iyiliğine, aşırı yaza, vahşi hayvanların helakine, yüksek yerlerde otların ve ziraatın çokluğuna, Şam'da melikin ölümüne, karın çoğalmasına, kavunun helak olmasına, Babil toprağında arpanın çoğalmasına, /[و13] İsfahan toprağında çekirge çoğalmasına, Fâris'te yemeğin azalmasına, balık ve kuşların onunla çoğalmasına delalet eder.

Ocak ayında gecenin başında olursa fiyatların yükselmesine, Babil melikinin zafer kazanmasına delalet eder, yapılması gereken işi yapması gereken kişi yapar, onun yardımcılarının kötülüğüne delalet eder. Gecenin yarısında veya onun sonunda olursa vahşi hayvanların helakine, çekirgelerin zuhuruna, kazancın çokluğu ile Babil toprağında muzurluk ve hastalık çokluğuna, meyve ve yaz ziraatının iyi olmasına delalet eder.

Ay tutulması Şubat ayında gecenin başında olursa yeryüzünde özellikle batı beldelerinde pahalılığa, Babil'de fiyatlar ucuzlamasına, fırtınadan insanların yaralanmasına delalet eder. Gecenin yarısında olursa denizin ıztırabına, onun rakibinin helakine, peşinden savaşların gelmesine, Babil toprağında kadri yüce bir adamın helakine, satıcılardan bir kavmin helakine, harp çıkışına melikin ıztırabına, onun düşmanlarının zuhuruna delalet eder, şiddetli fırtına ve soğuk olursa /[14ظ] peşinden harpler ve katliam gelir.

Mart ayında gecenin başında olursa şiddetli üzüntüye, denizde insanlar yakalanır, Hint'te fitne ve vebanın zuhur etmesine, Sind melikinin ölmesine, Babil'de yağmur çokluğuna, vahşi hayvanlar ve koyunların iyi durumuna delalet eder, Mısırda şiddetli savaş olur, onun beldelerinin bazısı çıkar, fiyatlar pahalılaşır, anlaşmalar bozulur, savaş ve yağmur çoğalır, Babil ehline iyi sene olur, soğuk ve büyük kar vuku bulur, çekirge zuhur eder, ziraat bozulur, insanların malları gider, Rum topraklarına veba vuku bulur. Gecenin yarısında olursa Mısır melikinin ölümüne, batı melikinin ölümüne delalet eder, beldelerin ehline fesad ve savaş isabet eder. Sabahleyin olursa Fâris toprağında ziraat yok olur, yağmur çoğalır, veba vuku bulur, senenin durumu düzelir, melike şiddet isabet eder, Fâris topraklarına ordu toplanır, yeryüzünde selamet olur, hayırlar çoğalır, Mısır ehli muhalifler çıkar /[14و] Yahudilerden bazı yahudiyle savaş çoğalır. Allah hakikatiyle bilen ve hüküm verendir.

Bu son çeşit tutulmadır. Nisan da öyle ki tutulma doğuda olursa bazı şehirlere melik olur, fırtınaya insanlar düşer, hayvanlarda veba vuku bulur ve melik doğru olur.

Mayıs ayında olursa Fâris toprağında ve onu takip edenlerde savaşa, hamilenin düşüğüne, şiddete, zarara, senenin durumunun iyiliğine, onun hayırlarının çoğalmasına delalet eder.

Haziran ayında olursa zenginliğin gidişine, onların yoksullaşmasına, fakirin durumunun iyileşmesine, fırtınanın zuhuruna, acem ve batıda savaş ve şiddetin vuku bulmasına, ucuz fiyatlara, insanlarda, tüccarlarda ve meyvelerde iyi duruma, Fâris toprağında pahalılığın vuku bulmasına delalet eder.

Temmuz ayında olursa hamile ölümüne, dünyada şer çokluğuna, bazı meliklerin düşmanları üzerine zafer kazanmasına delalet eder.

Ağustos ayında olursa Fâris melikinin düşmesine, karların çoğalmasına, melikin durumunun doğruluğuna /[15ظ] sonra ona zillet olmaz ondan ona alınmasına delalet

eder. Yeryüzünde farklı hayrın bilinmemesine, fitnenin yokluğuna, melikin ölümüne, onun mekânında ondan sonra onun evladı intisab etmesine delalet eder.

Eylül ayında olursa dünyaya ıztırabın yaygınlaşmasına, suyun ziyadeliğine, gözlerin şişliğine, nehirlerin artışına, dualaların üfürülmesine, diğer mevzularda fesada, doğu tarafında meliklere ve ona itaat edenlere delalet eder.

Ekimde olursa batıda veba ve fitnenin vuku bulmasına, Babil toprağında yağmur ve karların çokluğuna, kaynakların (gözlerin) yükselmesine, peşinden gök gürültüsü ve fırtına gelmesine, dört ay müddetince yağmurun kesilmesine delalet eder.

Kasımda olursa gökyüzünde farklılıkların zuhur etmesine delalet eder, bazen dünyada veba ulaşır, fitne ve zor illet gelir öyle ki onun mislinde zuhur etmeyen, insanlar düşer nefislerine, fitneler ve savaşlar çoğalır, onun için asıl olmayan çıkış zuhur eder, yüce yaratılış onun üzerine toplanır, onun başına tüccarlık zelilleşir, /[15و] onun makamı yükselir, kadri celil bir adam kaybeder, onun zikri batıya ulaşır, çekirgeler zuhur eder, dünyanın çoğunda veba çoğalır.

Aralık ayında olursa yağmurun çokluğuna, senenin verimliliğine delalet eder, beldelerde rızık ve geçim zorlaşır, Horasan'da kar ve yağmur çoğalır, çekirgeler ve veba vuku bulur.

Ocakta olursa geçimde veba vuku bulur, fesatlığın gidişine delalet eder, peşinden melikler arasında üç ay savaş gelir, savaşta bazı melikler öldürülür, peşinden yağmurun gelir, senenin başında meyve ve mal ziyadeleşmesi kesilir, onun hali iyi olur, Hint beldesinde aziz bir adam ölür, yaz da savaş olur.

Şubat ayında olursa hemen peşinden yağmurlar gelir, aylarca yağmur suyu olur, su, kaynaklar ve nehirler artar, ucuzluk olur, çekirgeler zuhur eder /[16ظ] şüphesiz o fesada uğramadığı zaman, meyvenin hali iyi olur.

Mart ayında olursa kar çokluğuna, batı beldelerinin fiyatların ucuzluğuna, pahalı şeye ihtiyaçlarına, çekirgelerin zuhur etmesine, Horasan ve Fâris yurdunda yağmur çoğalmasına, Fâris tarafında onun ehlinin büyükleri arasında savaşlar vuku bulmasına, onlarla şiddet vuku bulmasına delalet eder.

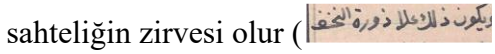
Bu ay tutulmasında diğer çeşittir.

Ay tutulması Arap aylarında öyle ki Muharrem ayında ise batı ehlinden kadri yüce adamın ölümüne delalet eder. Safer ayında olursa senenin verimliliğine, yağmurun ve meyvenin çokluğuna, şiddetli korkuya delalet eder. Rebiyülevvel ayında olursa

yıkıntı şehirler binalara döner, bu sene de yemek ve hayır çoğalır. Rebiyülâhır ayında olursa hasat günlerinde şiddetli savaşa delalet eder. /[و16] Cemaziyülevvel ayında olursa günaha delalet eder, hasedlerinden âlimlere isabet eder, onların nefislerinde ve mallarında amelleri azalır. Cemaziyülâhır ayında olursa meliklerin ve âlimlerin halinin salahına, sene de hayırların çokluğunun olmasına delalet eder. Recep ayında olursa harplere, savaşlara, nimetlerin yoldaşlığına delalet eder. Şaban ayında olursa Arap kabileleri arasında denizcilik oluşur, şiddetli işlerin bundan sonra istikamet üzere olmasına delalet eder. Ramazan ayında olursa halk cemiyetinin meliklerinin fakirliğine, onlar arasında şerrin çokluğuna delalet eder. Şevval ayında olursa melik öldürülür ve zelil olur, ondan sonra çocuğu veya onun evinin ehli arasında adamlar melik olur, yiyecek azalır. Zilkade ayında olursa yeryüzünü uyuz (uyuz olmuş gibi olur) kaplar, /[ظ17] insanlar helak olur. Zilhicce ayında olursa kuşatmadaki şehrin fethine, her askerin hezimete uğramasına, melik tartışmasına, şiddetli korku olmasına delalet eder, Allah en iyi bilendir.

Bu ay tutulmasında diğer çeşittir.

On iki burcun zikri hakkındadır. Ay tutulması Koç burcunda olursa açlık ve veba veya zamandan bir müddet yolun kesilmesine delalet eder. Boğa burcunda olursa hamilelerin yorgunluğuna veya sultanın işlerinin ihtilafına delalet eder. İkizler burcunda olursa Babil toprağında veba ve fitneye, insanlar zamandan bir müddet vatanlarından ayrılırlar ve oraya dönerler. Yengeç burcunda olursa yağmurun azlığına, Babil toprağında değişik hayvanın zuhuruna delalet eder. Aslan burcunda olursa /[و17] Fâris ehlinin peşine düşen hastalıklara, yırtıcı hayvanların zuhur etmesine, vebanın çokluğuna, peşinden Hint beldeleriyle harpler, fitne, bela gelmesine, fesad ve onların akıbetlerinin selametinin zuhur etmesine delalet eder. Başak burcunda olursa senenin verimliliğine, baharın yetişmesine, hayırların çokluğuna, bitkinin vuku bulmasına, azmi şiddetli sultanlara bazısının tabi olmasına delalet eder. Terazi burcunda olursa hayvanlar ve sineklerin çokluğuna, Horasan ehline pahalılık vuku bulmasına, onun ehlini şanssızlığın takip etmesine delalet eder. Akrep burcunda olursa yüksek yerlerin düşmesine, insanlarda suç ve tebessüm çokluğuna delalet eder. Yay burcunda olursa şereflilerde vebaya, yiyecek azlığına, âlimler arasında kıtlığın azalmasına, fakat şanı yüce adama işler, kurallar ve dini konuların değişmesine, hızlı işleri evirmeye delalet eder. /[ظ18] Oğlak burcunda olursa dünyanın ıztırabına, dedikoduların çokluğuna,

beldeden beldeye insanların taşınmasına, hayrın istimaline delalet eder. Kova burcunda olursa zekânın artışına, baharın ziyadeleşmesine, meyvelerin çokluğuna, süvarilerin helakine delalet eder. Balık burcunda olursa bahar azlığına, pahalılığın değişmesine, nemrutlar (maymunlar) arasında kavga çıkar, dünya ve beldelerinin ehlini sarar ve bu sahteliğin zirvesi olur (), hakikatini Allah en iyi bilendir.

ÜÇÜNCÜ BAB

Güneşin ihalesinin zikri hakkındadır. O çerçevede öyle ki güneşin çevresinden zuhur eder, bu olmaz ancak bulutlu ve yağmurlu günde olur. Hermes Hakim dedi ki: güneşin ihalesi Nisan ayında görülürse hırsızların çıkmasına, /[18و] yol kesmelerine, çocuklarda ölümün çoğalmasına, sıcaklığın şiddetlenmesine, verimli seneye, bazı senelerde yağmurun çok olmasına öyle ki şiddetli soğukla bunun onda zuhur etmesine delalet eder.

Mayıs'ta olursa hırsızlara ve iki beldede fesadın çokluğuna delalet eder.

Haziranda olursa açlığa ve belde ehlinde şiddete, dedikoduların vuku bulmasına, melikin vasıflarının değişmesine delalet eder.

Temmuzda olursa melikin ölümüne, eğer senelerden bir senede görülürse senede ölümlere delalet eder.

Şüphesiz o Ağustosta olursa üç ay can çekişerek ölme olur, diğerlerine verimli seneler gelir, dört ayaklı hayvanlarda ölüm vuku bulur, fiyatlar ucuzlar, şiddetli ölüm ve savaş olur, fırtınalardan büyük geçen rüzgâr eser, dört zevatta ölüm olur.

Ekimde olursa şehirlerin ehline onlar için emir olur, insanlarda ağrı olur, melik düşmanlarına galip gelir, büyük ferahlık olur, /[19ظ] su uğultusu olur, hemen peşinden sel gelir (takip eder).

Kasımda olursa ölüme delalet eder, buğday azalır, sefer hareketlenmesi olur, insanlarda illet olur, yağmur çoğalır, şehirde bal azalır öyle ki bu onda zuhur eder.

Aralıkta olursa şehirde vebaya delalet eder öyle ki bu onda görülür.

Ocakta olursa bu sene de vebaya ve fitneye, ziraatın halinin iyi olmasına, melikin düşmanlarına hastalık şiddetlenmesine, bu sebeple onlar arasında düşmanlık vuku bulmasına delalet eder.

Şubatta olursa şiddetli duruma ve meliklerin ihtilafına delalet eder.

Martta olursa harbe delalet eder, onun hepsi yeryüzünde çoğalır, yağmur ve hastalıklar çoğalır, şanı yüce ve kadri celil olan adam gider, Allah bilinmezi en iyi bilendir.

DÖRDÜNCÜ BAB

Ayın ihalesinin beyanı hakkındadır.

/[19و] İhale Nisan ayında olursa melikin son meliki öldürmesine delalet eder, suyun kaynakları ve kuyuları çoğalır, tahıl iyi olur, melik öldürülür, doğuda harp ve katliam olur, Fırat kenarına güzel koku yayılır.

Mayısta olursa savaşa, şerre, yiyecek ve arpa azlığına delalet eder, hemen peşinden kaynaklar ve harp gelir, topluluk helak olur.

Temmuzda olursa kaynakların gücüne delalet eder, yeryüzünde fesat zuhur eder, ağacın meyve vermesi noksan olur, akış çoğalır, bazı beldelerde fiyatlar ucuzlar.

Ağustosta olursa balık çokluğuna, vahşi hayvanların durumunun ıslahına delalet eder, özellikle vahşi hayvanlarda ölüm zuhur eder.

Eylülde olursa akışa ve her seneki miktarından kaynak ve kuyularda onun azalmasına delalet eder, nehir akışı olur, kuyular iyi olur, bal çoğalır, insanlarda hastalıklar şiddetlenir.

Ekimde olursa haşaratların çokluğuna, son emirden afetlerin ölümüne delalet eder, çok korku vuku bulur. /[20ظ] Eğimler çoğalır, yeryüzü ehlinde hile ve insanlarda kurnazlık vuku bulur.

Kasımda olursa endişe yeryüzünde vuku bulur, Babil ehlinde ve aynı şekilde bazı şehirlerde büyük şer olur.

Aralıkta olursa Babil'de savaşa ve diğer insanlarda korkuya, endişe çokluğuna delalet eder, belirsiz yağmurlar olur, yeryüzünde çok bereket olur, diğerine sağlık olur.

Ocakta olursa ölüme ve diğer savaşa, doğu yurdunda endişeye delalet eder, yağmur çoğalır, Babil yurdunda harp büyük olur.

Şubat ayında olursa yazda meyvelerin durumunun iyiliğine, yazın durumunun iyiliğine delalet eder.

Martta olursa yağmurun çokluğuna, şehirlerden kargaşanın azalmasına delalet eder, insanlarda şer çoğalır, melikler arasında harpler vuku bulur, yağmur ve buğday

çoğalır bundan sonra, melike şiddetli korku isabet eder, Allah en iyi bilen ve hüküm verendir.

/[و20] BEŞİNCİ BAB

Hilalin görülmesi hakkındadır.

Mutedil veya eğik şekilde, hilal Nisan ayında doğru olarak görülürse zor bir seneye ve şiddetli soğuğa delalet eder, malı yeryüzünde kendine yakın olur, kavimden sonra kavim fitneye düşer, yağmur çoğalır. Zülkarneyn dedi ki: eğer doğru (düz) olursa fitne, harpler ve dedikodu olur, şiddetli ve sağ tarafa yaslanır.

Mayıs'ta görülürse düz olursa salaha, yağmur çokluğuna, kazanç çokluğuna delalet eder. Tarafının birinde eğik olursa yağmurun çokluğuna delalet eder, vatanlarından insanlar hareketlenir. Son uzunluğu olursa çok verimlilik olur ve Haziran'da görülürse aynı şekilde olur.

Temmuzda görülse ve iki kısmı (hilalin iki ucu) düzelirse soğuğun, hayırların ve bereketlerin çokluğuna delalet eder. O ikisinden biri olursa sonuna yağmur çoğalır, sağ tarafa uzun olursa melikin oğlu ölür.

Ağustos ayında iki kısmı düz şekilde görülürse gelirin iyiliğine delalet eder, onlardan birinin malı diğerinin üzerine olursa sene soğuk ve diğerinden müteeyyit (متغيه) olur, /[ظ21] fitne ve ölüm vuku bulur.

Eylül ayında iki kısmı düz olarak görülürse kırk gün yağmur kesilir, çok savaş (öldürme) vuku bulur, o ikisinden birinin hali diğerinin üzerine olursa yağmur ve verim çoğalır.

Ekim ve Kasımda iki tarafı düzgün şekilde görülürse cariyenin selameti ve güvenlik oldu, yağmur çoğalır, doğunun durumu iyi olur, bazı şehirler kuşatılır, bu niyette o fethedildi. Doğu tarafından malın fesadı olursa, korku ve açlık vuku bulur, insanlarda helak vuku bulur.

Aralık ve Ocak'ta iki kısım düz şekilde görülürse devamlı yağmurun yirmi bir gün olmasına delalet eder, meyveler iyi olur, sol tarafa yaslanırsa bu senede savaş olur.

Şubatta iki kısım düz şekilde görülürse şiddetli soğuğa, işlerin doğruluğuna delalet eder. O ikisinden birinin durumu diğerinin üzerine olursa verimliliğe, hayra, yağmurun ve halkın çokluğuna delalet eder. İki kısım düz şekildeyken görülürse

şiddetlenmeye delalet eder, o ikisinden birinin malı diğerinin üzerine olursa hayırlara, fiyatların ucuzluğuna, ziraat zekâtına delalet eder. /[21و]

ALTINCI BAB

Şimşek alametleri hakkındadır.

Şimşek parıltıları Nisandaki ulaşılan şimşek olursa Babil toprağında yağmurun, hastalık ve illetin çokluğuna delalet eder. Şimşek doğuda olurda oraya yaslanırsa melikin kavminin eşrafını katleder. Batıya olursa mübarek ve iyi sene olur, dünyada rezillik rüzgarı zuhur eder hatta ölüleri defnetmede şaşırırlar, hayr onun diğerlerine olur.

Şimşek Mayıs ayında olursa yağmurun vuku bulmasına, hayvanlarda vebanın vuku bulmasına, şehirlerden savaşın şiddetlenmesine delalet eder, yol kesicilere, insanlarda kötü (çirkin) işlerin zuhuruna delalet eder, onunla birlikte yağmur olur, döllenme iyi olur.

Şimşek Haziranda olursa harbin çokluğuna, melikin ölümüne, yağmur azlığına delalet eder. Doğuda olursa batıda çıkışın çokluğuna, yolların kesilmesine delalet eder.

Şimşek Temmuzda olursa zayıflık ve harbe delalet eder, Babil toprağında zikredilen kadri yüce adamın onların meliki peşine düşer, üzüntü çoktur, beldelerde ölüm vuku bulur öyle ki /[22ظ] onda bu zuhur eder Babil toprağı pahalılık olur.

Şimşek Ağustos ayında olursa bu senede ölüme delalet eder, pahalılık çoğalır, kıtlık (kuraklık) şiddetlenir. Şimşek doğuda olursa Fâris toprağına pahalılık olur. Batıda olursa Babil toprağında şiddet olur.

Şimşek Eylülde olursa Babil melikinin şiddetine, insanların ablukasına ve onların korkusuna delalet eder. Doğu çevresinde olursa memleketinden melikin zevaline delalet eder, insanların işleri istikamet üzere olur, fiyatlar ucuzlar. Batı çevresinde şimşek olursa Kürtlerin beldelerinde harpler vuku bulur, çekirgeler çoğalır. Önceki çevresinde veya kalan yönde olursa şüphesiz beldelerde toprak bitkisinden en çok olur, bu sene şimşek vuku bulur ve bir şeye çarpmaz.

Şimşek ekim ayında olursa doğu melikinin batıya intikaline (taşınmasına) delalet eder.

Kasımda olursa bu sene de özellikle ashabına melik değişir ve onun diğerine.

Aralık ve Ocak ta olursa fitne değişir ve batı beldelerinde şiddet vuku bulur.

Şimşek Şubatta olursa senede melik değişir. /[22و]

Şimşek martta olursa bu sene de âlemin ıztırabına, harp çokluğuna delalet eder. Allah en iyi bilen ve onunla en iyi hüküm verendir.

YEDİNCİ BAB

Gök gürültüsü delaletleri hakkındadır.

Gök gürültüsü Nisan ayında olursa Babil toprağında çok hayır vuku bulur, bereketler ve meyveler çoğalır. Gök gürültüsü ve dolunay olursa senenin durumunun iyiliğine, onun verimliliğine, kazanç (meyve) çokluğuna delalet eder. Ay eksik olursa senenin ıslahına delalet eder.

Mayıs ayında olursa vahşi hayvanların ölümüne, yağmur çokluğuna delalet eder, âleme vakitlerin durumu genişler (yayılır), insanlarda korku ve endişe vuku bulur, kaçmaya onların işi biter, o onun alametleri, şerefli adamın çıkışı olur, bazı beldelerde harp zuhur eder. Ay tamamlandığında ehil hayvanların ölümüne delalet eder. Noksan olursa veba ve hastalığa delalet eder, gelecek senede olur.

Gök gürültüsü Haziranda olursa şehrin yaygınlıklarına delalet eder, aldatma ve şer ulaşır, âlimlerin, reislerin, kendisine işaret edilenlerin helakine delalet eder ve ateşin zuhur etmesine. Dolunay olursa Ondan başka ilah olmayan Allah c.c. gazabına /[23ظ] delalet eder. Ay noksan olursa gelecek senede hayır olur.

Temmuz ayında olursa tüm yeryüzünde fitnenin telef olmasına, üzüntü halinin iyiliğine, içkinin ve arpanın çoğalmasına delalet eder.

Gök gürültüsü Ağustos ayında olursa koyunlarda hastalık vuku bulur, üzüntüye (sıkıntıya), senenin durumunun iyileşmesine, hayrın çoğalmasına, içkinin fesadına, üzüm meyvesinin hastalığına delalet eder. Dolunay olursa senenin zorluğuna, şiddetli soğuğa, Hilde insanlarda hastalıklar, yağlar, kazançlar azalmasının çoğalmasına delalet eder.

Gök gürültüsü Eylülde olursa kavmin bir beldeden diğer beldeye intikal etmesine (taşınmasına) delalet eder, fesad onların üzerine ulaşabilir, bu senede susuzluk fesada uğrar, insanlardan gözleyenler helak olur. Dolunay olursa ineğin ölümüne, sığırların ve meyvelerin iyiliğine delalet eder.

Gök gürültüsü Ekimde üçüncü veya dördüncüde olursa âlemde vasiyeti zikredilen adamın ölümüne delalet eder. Beşincide, altıncıda, yedincide veya sekizincide olursa meyvelerin iyi haline delalet eder. Dokuzuncuda olursa senenin

verimliliğinin şiddetine delalet eder. Onuncuda olursa melike büyük şiddet isabet eder. Gök gürültüsü on birincide olursa sene iyi olur. /[و23] Gök gürültüsü on ikincide olursa çekirge zuhur eder, yazlık ziraat yenir. Onun yarısında olursa bu beldelerin iyiliğine delalet eder. Onun sonunda olursa yaşamın, rüzgârın ve depremlerin çokluğuna delalet eder.

Kasımda olursa senenin verimliliğine, hayırların, yağmurun ve hastalıkların çokluğuna delalet eder, ondan beş günde selamet ve sağlık olur, fitne artar, meyveler iyi olur. Onun sonunda olursa insanları korku ve büyük endişe yakalar. Dolunay olursa şiddetli kışa, yağmura, büyük rüzgâra, olağanüstü şekillerine delalet eder. O noksan olursa gelecek senesinde onun alametleri zuhur eder.

Gök gürültüsü Aralıkta olursa panik ve savaşın çokluğuna, şiddetli susuzluğa, yüksek yerlerde fitnenin durumunun iyiliğine, sene sonunda buğday ve yağmur azlığına delalet eder. Dolunayda olursa sene iyiliği oldu ve ılımlı kış oldu. Bu en şiddetli olur gelecek senede, Haziran sonunda bu senenin meyvelerinden çoğalır.

Ocakta olursa fitnenin helakine, onun fesadına, bal ve arpa çokluğuna delalet eder. Gök gürültüsü ondan yirmincide olursa yemek ve ilaç çok olur. /[ظ24] Onun sonunda olursa çok çekirge, fitne ve meyve fesadı olur, onun beşinde melikte ihanet (suç) zuhur eder, doğu yönüne melikin ordusu çıkar, yağmur devam eder, haller iyileşir. O noksan olursa bu yavaşlar. Dolunay olursa çok buğday olur.

Gök gürültüsü Şubat ayında olursa faydalı yağmur çokluğuna, hayvanların halinin iyiliğine, meyvelerde hayırların çoğalmasına delalet eder, Şemariş rüzgârı meydana gelir, iyi sene, su ve çekirge çokluğu olur. Dolunay olursa aylarda şiddetli vebaya, hayırların ve otun çokluğuna, işlerin (emirlerin) farklı olmasına delalet eder, Kürtler soğuktan rahatsız olur, yemek çoğalır. Son ayda olursa rüzgâr çokluğuna peşinden fırtına gelmesine, balık ve kuşların çokluğuna delalet eder. Dolunay olursa Allah c.c. insanlardan razı olmasına, onlar üzerine emin olmasına delalet eder. Onun sonunda olursa onda sonraki sene şiddetli olur.

Gök gürültüsü Mart ayında olursa Allahın hikmeti ve kudreti üzere olur. Allah en iyi bilen ve hükmedendir.

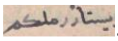
Gök gürültüsü delillerinde son çeşittir. Öyleyse gök gürültüsü, Ay Koç burcundayken olursa korku çeşitlerinin, kışın ve rahatsız edip hastalandıran rüzgârın âlemde yaygınlığına delalet eder, /[و24] bu senede yağmur gelir, bazen o kesilir, bazen

süreklilik gelir, sular ve kaynaklar ziyadeleşir, işlerin ıztırabına, ateş ve zayıflığın çokluğuna, mekanlarda şiddetli fırtına olmasına delalet eder öyle ki sultanın idaresi altındaki yerlerde Babil toprağında, kostantiniye ve Azerbaycan da, arazi üzümlerinin (bağın) tutuşmasına, beldelerin tamamında vebaya delalet eder. Gök gürültüsü Ay Boğa burcundayken olursa bozkır telef olur (ölür) özellikle buğday, bu şehirde meyvelerin hallerinin iyiliğine delalet eder, ferahlık (neşe) doğu sultanının başına gelir, kuzey sınırı ve Rum beldelerinde harp ve kıtlık vuku bulur, bu çerçevede zararından dolayı ölü insan yemeğe insanların durumu sona erer, yağmur verimli olur, sene başında ziraat iyi olur, inek ölümüne, samyeline (şiddetli sıcak), korkuya, bağırsaklarda, gözde ve başta ağrılar olmasına delalet eder, gökyüzünde ayetler zuhur eder, ondan insanlar korkar öyle ki bu Mısır, Hemran ve Kürtler de olur. Ay İkizler burcundayken gök gürültüsü olursa kedere, hastalığa, yüksek yerde buğdayın halinin iyiliğine delalet eder, selamet üzerine korku vuku bulur, kışın başında yağmur başlar, rüzgâr eser ve ağaçlar helak olur. Horasan ve Hint'te veba çoğalır. /[25ظ] doğunun malları pahalanır, gökyüzünden korkutucu fırtına vuku bulur, kavgacı insan vuku bulur, çekirge zuhur eder, kadri yüce adam helak olur, hemen peşinden zikredilen beldelerde harp gelir öyle ki ikizler onu üzerine alır. Gök gürültüsü Ay Yengeç burcundayken olursa doğu yönünde (çevresinde) şiddetli açlığa, dedikoduların çoğalmasına, çekirgenin zuhuruna, ziraatın ve ağaçların fesadına, harplerin ve fitnenin çatışmasına (kargaşasına) delalet eder, cemaatte görüşler mümkün kılınır. Ay aslan burcundayken gök gürültüsü olursa pahalılığın yok olmasına delalet eder, ölüm, yok olma ve düşmanlık ve insanlarda uyuz zuhur eder, âlem fitneden yararlanır, denizde gemiler yani felek (astronomi) helak olur, uzun süre yağmur kesilir, üzümler (bağlar) telef olur, ileri gelenlerin ölümü olur, kadınlar ve çocuklar helak olur, büyüme çok olur ve illete insanlar meyve yemekten ulaşır. Başak burcunda olursa delalet eder melikin yanındakilerin helakine, Mısır da illetin vuku bulmasına, pahalılığın hüsnü haline, çocuklar ve onların dışındakilerin helak olmasına, koyun ve sığırın helakine, kışta hastalıkların çoğalmasına, /[25و] meliklerin büyükleri ve onun ashabıyla, zikredilen beldelerde yetkili helak olur ve oralar Şam, Fırat ve Ceziredir, su ziyadeleşmesine, meyvelerin ve hayvanların iyi haline, zikredilen topluluğun selametine, orası Şam, Fırat ve Ceziredir, ölü insan eti yiyecek kadar kıtlık zuhur eder hatta insanlar açıkça ölü eti yiyecek duruma gelecekler. Gök gürültüsü Ay Terazi burcunda olursa delalet eder harbe, suyun ziyadeleşmesine, meyvenin ve vahşi hayvanın

halinin iyiliğine, senenin sonlarında topluluğun selametine, fitneye, zehâyirin (الذخائر) ve yer altı hazinelerinin zuhuruna, ibadet evleri ve uzlet yeri (silo) satışına, onun zevaline, yaz da hastalıkların çokluğuna, kışın sonunda olursa su kaynağının noksanlığına, arazide savaşların olmasına delalet eder, terazide ve bu senede katliam olur, bu batıda, Hazar Denizi, Kirman, Horasan ve İsfahan ve Semerkant'ta olur. Gök gürültüsü Ay Akrep burcunda olursa kuşların helakine, pahalılık ve vebanın /[26ظ] yayılmasına bu senede, doğu melikinin şehir yönüne çıkışına, onu fethetmesine ve meliki olmasına, hastalıkların çokluğuna delalet eder, dünyada belalar vuku bulur, pahalılığın, yağ ve meyvenin hali iyi olur, sığırların halinin itidalli olmasına, özellikle otlağın ve çobanlık etmenin çoğalmasına, hayvanların helakine, korkudan muhaliflerin (çıkışların) zuhuruna, onların nefislerini çağırırlar, onların durumları, ilimleri işlerin müddeti üzere tamamlanır, yeryüzüne sebeplerin sahibi zuhur eder, Akrep gölü, Hicaz ve çevresi, Yemen, Hint ve yukarı Mısır'a geçişine, bu sene harplerin çatışması delalet eder, orada bazı büyükler helak olur, demir azalır. Gök gürültüsü Ay Yay burcundayken olursa ıztırab bu şehre yetişir, yüksek yerde ziraatın durumunun iyileşmesine, meyvelerin helakine, yağmur azlığına, kar çokluğuna, bağda pahalılığa, dünyada yetmiş gün ekinde vebaya delalet eder, harp yayılır, su ve denizde onun selameti noksanlaşır, otlak çoğalır, hayvan helak olur /[26و], kadri yüce olanda ölüm çoğalır, insanların apseleri zuhur eder, yeryüzünde tepelere yıldırımlar vuku bulur, belde helak olur öyle ki o selamet yurdu Bağdat, İsfahan ve doğuda onun sürekliliği olur. Gök gürültüsü Ay Oğlak burcundayken olursa elli gün yağmurun ulaşmasına delalet eder, dedikodular çoğalır, doğu melikinin çıkışına delalet eder, iki buçuk ay müddeti yağmur kesilir, rüzgâr çoğalır, ziraat ve ağaçların helâkine, yağların çoğalmasına delalet eder, beldelerde gerçekleşir öyle ki onu takip eden oğlak burcunda da, o beldeler Habeş, Kirman, Bahreyn ve Hind beldeleridir, azametli dünyanın helakine delalet eder. Gök gürültüsü Ay Kova burcunda olursa harplerin çokluğuna, diğer yedi meseleye delalet eder, onların bazıları bazılarına güçsüzleşir, meyveler ve pahalılık iyileşir, Rum beldelerinde yağmur azalır, çölün ortası iyileşir, sene sonunda güzellik vuku bulur, yaz da hastalıklar çoğalır, insanlar şiddete yakalanır. Gök gürültüsü Ay Balık burcunda olursa buğdayın azalmasına, /[27ظ] dünyada belanın vuku bulmasına, beldelerde yağmurun ulaşmasına delalet eder öyle ki onu istila eder, o Yemen ve çevresidir, ölüm artışı, yalan dedikodular ve kaynakların karışıklığı çoğalır, şüphesiz Allah en iyi bilen ve hükmedendir.

SEKİZİNCİ BAB

Rüzgâr, fırtına ve karanlık günler hakkındadır. Bu zikrettiğimizden bir tanedir. Nisan ayında olursa hatta onun karanlığıyla yeryüzü kararır, bu şehre düşmanlarından bir kavmin saldırısına delalet eder öyle ki bu onda zuhur eder.

Mayıs'ta bu başlarsa bu şehirde zulüm vuku bulmasına delalet eder, bunun sonrasında onun ehli ferahlar ve .

Bu başlama Haziran ayında olursa fitne ve salgın hastalık vuku bulmasına delalet eder.

Temmuz ayında olursa hayvancılıkta, inekte vebanın çokluğuna delalet eder, şiddetli tutulma insanlara yapışır.

Ağustos ayında bu başlama olursa senenin sonunda veba, savaş, katliam, pahalanma çokluğuna /[و27] delalet eder.

Eylül ayında başladığında senenin verimliliğine, hayırların çokluğuna, işlerin kesilmesine delalet eder.

Ekim ayında başladığında fitneye, savaşlara, vebaya, ineğin helakine, insanlara şiddetin gelmesine özellikle arpanın helakine delalet eder.

Kasım ayında başladığında kanlı savaş ve katliama delalet eder.

Aralık ayında başladığında şehrin ve onun ehlinin ıztırabına delalet eder.

Ocak ayında başladığında soğuk vuku bulmasına hatta hayvanlar öldürülmesine delalet eder.

Şubat ayında başladığında yağmurun çokluğuna, fiyatların ucuzlamasına, insanlara şiddetin gelmesine delalet eder.

Mart ayında başladığında meyvelerin çokluğuna, Rum beldelerinde ıztıraba, acı duymaya ve savaşa delalet eder. Allah bilinmeyeni en iyi bilen ve ikram edendir. Rüzgâr esmesi ve fırtınalarda diğer çeşittir. /[ظ28]

Nisan ayında yedisinde olursa onunla yağmur olmaz, buğday yok olur, yıkıcı büyük rüzgâr olur, sene verimsizleşir, ağaçlar helak olur, melik mülkünden çıkar.

Mayıs ayında olursa melikin mülkünden göç etmesine ve ağaçların yükselmesine delalet eder.

Haziran ayında olursa pahalılık vuku bulmasına delalet eder.

Temmuz ayında olursa sığırlarda özellikle inekte vebanın ve ölümün çokluğuna, insanları şiddetin takip etmesine delalet eder.

Ağustos ayında olursa vebanın çokluğuna, öldürmelerin, katliamın, fitnenin sene sonunda olmasına delalet eder.

Eylül ayında olursa senenin verimliliğine, hayrın çokluğuna, selametin topluluğuna, işlerin intizamına delalet eder.

Ekim ayında olursa fitneye, harbe, vebaya, ineğin helakine, insanlara şiddetin gelmesine, arpanın helakine delalet eder.

Kasımda olursa âlemde şiddetin sürekliliğine ve helake delalet eder.

Aralık ayında olursa /[و28] şehrin ve ehlinin ıztırabına delalet eder.

Ocakta olursa insanları öldüren bir soğuğun vuku bulmasına delalet eder.

Şubat ayında olursa yağmurun çokluğuna, fiyatların ucuzlamasına, insanların peşinden ıztırabın gelmesine, meyvelerin helakine delalet eder.

Mart ayında olursa buğdayın çokluğuna, Rum beldelerinin ıztırabına, büyük savaşa delalet eder. Allah en iyi bilen ve hüküm verendir.

DOKUZUNCU BAB

Yağmur beyanı hakkındadır. Yağmur Nisan ayında olursa pahalılığın artışına, ziraatın ıstılahına, halkında melikin ıztırabına yani destekçilerinde, bazen muhaliflerin çıkışına delalet eder.

Mayıs ayında yağmur olursa şüphesiz melik kavmini öldürür, senede yağmur çok olur, kadınlar yüklenirler (hamile olurlar).

Haziran ayı ve Temmuz ayında olursa suyun ziyadeliğine, yağmurun çokluğuna, melikin şehrinde kıtlığın çokluğuna delalet eder.

Ağustos ayında olursa şehirde dört ay yağmur çoğalır, sığırlarda (hayvancılıkta) ölüm vuku bulur /[ظ29] dalgalar çok olur, tüm insanlar kabullenir.

Yağmur Eylül ayında olursa ziraatın iyi haline, sultandan ve hırsızlardan şehir halkı için şiddet ve korkunun meydana gelmesine, dalgaların çokluğuna delalet eder.

Şiddetli yağış Ekim ayında olursa akıcılığa, yüksek yerlere onun selametine ve güvenliğine, balık ölümünde dalgaların çokluğuna delalet eder.

Sağanak yağış Kasım ayında olursa hırsızlar hırsızlıktan ta’bi olur, dalgalanma çok olur, öldürme ve hastalık çok olur.

Sağanak yağış Aralık ayında olursa öldürme çokluğuna ve hastalıklara delalet eder.

Sağanak yağış Ocak ayında olursa kaynaklarda dalgalanmaya delalet eder.

Sağanak yağış Şubat ayında olursa iyiliğin insanlarda vuku bulmasına delalet eder.

Sağanak yağış Mart ayında olursa balığın çokluğuna delalet eder. Allah nihayetiyle bilen ve hükmedendir.

ONUNCU BAB

Soğuğun vuku bulması hakkındadır. Soğuk Nisan ayında vuku bulursa Bâbil'in büyük sultanının ölümüne, yağmurun çokluğuna delalet eder. /[29و]

Soğuk Mayıs ayında vuku bulursa en büyük melikin savaşına, büyük harp olmasına delalet eder.

Haziran ayında olursa senenin verimliliğine, hayırların çokluğuna delalet eder.

Temmuz ayında olursa şiddete, iş kaybına, insanların fakirleşmesine delalet eder.

Soğuk Ağustos ayında vuku bulursa pahalılığın azalmasına, bundan sonra irtica olmasına, ucuzluk olmasına delalet eder.

Soğuk Eylül ayında vuku bulursa şiddetli soğuğun ortaya çıkmasına, zor yangına, kadri celil adamın ölümüne delalet eder.

Soğuk Ekim ayında vuku bulursa Bâbile muhaliflerin çıkışına delalet eder.

Soğuk Kasım ayında olursa açlık ve pahalılaşmanın özellikle Mısır ve Basra da olmasına, Bâbil muhaliflerin çıkışına, gecede ölümün çoğalmasına öyle ki onda ölüm vuku bulmasına delalet eder.

Aralıkta olursa muhalifler melike çıkar, melik onların üzerine zafer kazanır ve onların helak olur.

Soğuk Ocak ayında vuku bulursa çok büyük ıztıraba, özellikle melikin durumlarının ıslahına delalet eder.

/[30ظ] Şubat ayında olursa çekirgelerin zuhuruna, pahalılığın fesadına, sultanın ashabının vezirlerinin üzerine öfkesine, harplerin çokluğuna, fiyatların azalmasına delalet eder.

Soğuk Mart ayında vuku bulursa hayırların genişliğine, berekete, savaşa, anlaşmazlığa, fesada, hemen ardından dedikoduların iftiraların gelmesine, ordunun zuhur etmesine delalet eder. Allah bilen ve hükmedendir.

ON BİRİNCİ BAB

Gökkuşağının beyanı hakkındadır. Nisan ayında doğuda olursa Bâbil toprağında hastalıklara ve şiddetli ağrılara yakalanmaya, bu ayda yağmurun yükselmesine delalet eder. Batıda zuhur ettiğinde savaşa, batı ehlinin yenilmesine, yağmur ve karın çoğalmasına, Mısır beldelerinde yağmurun azalmasına delalet eder.

Mayıs ayında doğudan zuhur ederse inekte gerçekleşen vebaya, meyvenin iyi haline, düşmanları ile melikin salahına, yağmurun çokluğuna, vebanın vuku bulmasına delalet eder.

Haziran ayında zuhur ederse batıda fitnenin vuku bulmasına, Faris'te, Ermenistan'da şiddetli harplere delalet eder.

/[و31] Mart ayında doğuda zuhur ederse toprağıyla harp çoğalır, verimlilik olur, Horasan ve Faris'te meyve iyi olur. Batıda zuhur ettiğinde fitneye, harbe, bazı meliklerin düşmanlarına zuhur etmesine delalet eder. Allah bilen ve hükmedendir.

ON İKİNCİ BAB

Zelzelelerin zuhuru, yerin hareketleri, onun sallanmasının beyanı hakkındadır. Bu Nisan ayının gündüzünde olursa verimliliğin çokluğuna, beldelerde ve çevresindekilerin tamamına yağmura delalet eder.

Mayıs ayında olursa hastalıkların çokluğuna, Mısır beldelerinde veba üzerine işlerin değişmesine, suyun çokluğuna, pahalılığa, serçelere delalet eder.

Haziranda olursa insanlarda, inekte, koyunda ölüm vuku bulmasına, Horasan beldelerinde harp vuku bulmasına delalet eder. Gündüz olursa şehirde pahalılığa delalet eder. Gece olursa Bâbil toprağındaki şehrin yıkılmasına, kadınlarda ölüm vuku bulmasına, melikin havassının (ailesi) hastalanmasına delalet eder.

Temmuz ayında olursa Bâbil topraklarında kadri yüce adamın ölümüne delalet eder. /[ظ32] Gece olursa melikin itlafına, şehirde kazaya, Horasan ve Mısır toprağında hasad günlerinde büyük zarar olmasına delalet eder. Gündüz olursa yol kesilmesine, harp işaretine delalet eder.

Eylül ayında aynı zamanda gündüz olursa hayrın çokluğuna, iyilik azlığına, kadri yüce adamın ölümüne delalet eder. Gece olursa harbin vuku bulmasına delalet eder.

Ekim gündüzde olursa onun zamanıyla fakirlere veren melikin zuhuruna delalet eder, kaçış ve ölüm olur, Horasan beldelerinde iftira ve yalan çoğalır. Gece olursa hamilelerin düşüğüne delalet eder.

Kasımda gündüz olursa şehre çok yaradılışın ulaşmasına delalet eder. Gece olursa vebaya delalet eder.

Aralıkta gündüz olursa hastalıkların çokluğuna delalet eder. Gecede olursa hayvanların ölümüne delalet eder.

Ocak gündüzde olursa çocukların ölümüne, şiddetli hastalıkların olmasına, /[ز32] Bâbil melikinin işlerinin değişmesine delalet eder. Gecede olursa insanların ıztırabına delalet eder.

Şubat ayında gündüz vaktinde olursa yağmurların gelmesine, çocukların ölümüne, ordunun toplanmasına, ağrı ve vebanın vuku bulmasına delalet eder. Gecede olursa insanları tedirginlik kapsamasına, senenin sonunda ölümün çoğalmasına, mürüvvet olmasına, bu çevrede iyiliğe, kadri güzel bir adamın ölmesine delalet eder.

Martta gündüzde olursa hırsızların çokluğuna, insanlarda ölümün vuku bulmasına, meyvelerin ve ağaçların durumunun iyileşmesine delalet eder. Allah bilen ve hikmetiyle hükmedendir.

ON ÜÇÜNCÜ BAB

Diğer cihetlerde yıldızların ayrılmasının açıklanması hakkındadır. Gökyüzünün merkezinde yıldız ayrılırsa ve yeryüzünde cesaret çoğalır, katliama, şanı yüce melikin ölümüne ve onun şehrine delalet eder. Doğuda ayrıldığında Azerbaycan ve Horasan toprağında ordu ve askerlerin yolculuk etmesine /[ظ33], melik arasında fitneye, harbe delalet eder. Batıya gökyüzünün zirvesinde yıldırım çarptığında Mısır ve Şam ehlinin karışıklığına, yargıçların (valilerin) düşmanlıkla onların üzerine tezahür etmelerine delalet eder. Çarpma güney tarafından olursa suya ve kadına dadanma fitnesine, yeryüzünün verimli olmasına, hayırların çoğalmasına, hayvanların ölümüne delalet eder. Gökyüzünün ortasında çarptığında şiddetin insanların başına gelmesine, denizin ıztırabına, göksel işlerin zuhur etmesine delalet eder. Doğuya ve batıya çarparsa inşa edilen harabe şehirlerin ve hayvanın halinin iyiliğine, binaya döner, fakirler ikiye katlanır, kardeşin kardeşi öldürülmesine, dünyada vebanın vuku bulmasına delalet eder. Doğudan kuzeye çarptığında insanların en büyüğünde veba vuku bulmasına, havanın

değişmesine delalet eder. Doğudan güneye çarptığında şehrin hasıl olmasına, kalplerin fesadına hatta isteksiz babanın evladına şefkatli davranmamasına, evladın da babaya şefkatli davranmamasına, aile fertlerinin uzun süre kalmayıp çocuklarının yetim olmasına delalet eder. /[و33] Batıdan gökyüzünün ortasına çarptığında Mısır toprağının verimliliğine, yağın ziyadeliğine delalet eder. Batıdan doğuya çarptığında Horasana dedikodu insanlara ulaşır, bundan sonra iyi düşünceleri olur. Batıdan kuzeye çarptığında insanlardan kadri yüce bir adam dışında büyüklerinin hallerinin kötülüğüne delalet eder. Batıdan güneye çarptığında o iyi sene oldu, rızık ziyadeleşti, hayırlar orta halli olur. Kuzeyde gökyüzünün ortasına çarptığında insanların hüsnü haline, ziraatın ziyadeleşmesine, havanın normalleşmesine delalet eder. Gökyüzünden doğuya kaydığında Azerbaycan ve Horasan toprağında doğru adama, havanın normalleşmesine delalet eder. Kuzeyden batıya çarptığında batı ehlinin iyi haline, onların rızıklarının ziyadeliğine, adam şanını ve kadrini üstlenir, hayırların çoğalmasına, hayırların en geniş anlamına delalet eder. Güneyden kuzeye çarptığında harplere, /[ظ34] fitneye, kıtlığa, vebaya, canlılığın değişmesine, dedikoduların çoğalmasına delalet eder. Güneyden doğuya çarptığında fitneye, Bâbil ve Horasan toprağında harbe, bu meliklerden rızkın azalmasına delalet eder. Güneyden batıya çarptığında meyvenin noksanlığına, Mısır Nil nehri kesilmesine, bazen bazı batı adalarında fitne ve harp vuku bulmasına delalet eder. Allah bilen ve hükmedendir.

ON DÖRDÜNCÜ BAB

Yıldızların halkası ve Ebuzeneb'in beyanı hakkındadır. Hermes Hakim dedi ki: bu Ebuzeneb yıldızı ancak kavmin çoğunluğu bunun gibidir, bu senede balık çoğalır, insanlar arasında savaş vuku bulur. Doğu çevresinden batıya görülürse şüphesiz yerkürede gençler Bâbile giderler. Doğudan görülürse batıya uzun süren veya sabit duran gökyüzünden yeryüzüne intisab olursa şehirde ölümün zuhur etmesine delalet eder, hastalıklar çok olur, melike isabet eder, ağaç yüklenir, /[و34] baba oğlunu, anne kızını, kardeş kardeşi öldürür, yağmur vuku bulur, hayırlar çoğalır, durumlar iyi olur. Batıda doğuya kuyruğu görülürse Rum'da şer vuku bulur, Bâbil toprağında karışıklık olur. Onun öncesi tarafından görülürse sene içinde bu şehirde kuvvete, melikin diğer şehre intikaline, hastalıkların çoğalmasına, akıbetinin selamette olmasına delalet eder.

Nisan ayında görülürse bu senede melikin heyecanına, güçlü ve asi melikler arasında ihtilaf vuku bulmasına delalet eder.

Mayıs ayında görülürse Bâbil toprağında harbin vuku bulmasına, buğdayın azalmasına, pahalılığa ve insanların hallerinde fesad olmasına delalet eder.

Haziran ayında görülürse Horasan'da şiddetli bela olur, yüce melik öldürülür, makamında diğeri ortaya çıkar sonra ölür, /[ظ35] harp ve beraberlik onlar arasında vuku bulur.

Temmuz ayında görülürse Bâbil melikinin öldürülmesine, harp vuku bulmasına, gezegen onda ufalanırsa zikredilen adamın öldürülmesine ve şehrin helak olmasına delalet eder.

Ağustos ayında görülürse melikler dayanırlar, Bâbil'de onlar arasında düşmanlık şiddetlenir, mekânlarında harp edilir.

Eylül ayında görülürse bu sene de büyük savaşa, insanlar arasında dedikodulara delalet eder.

Ekim ayında görülürse şiddetli savaşa, dünyaya yıldız çarparsa âlemde yok oluş olur.

Kasım ayında görülürse batıda savaşa, onunla parça düşmesine, onların bazıları arasında bazılarına düşmanlık vuku bulmasına delalet eder. Gündüzünde ufalanırsa kadri yüce adam ölür, onun makamının sonu olur.

Aralık ayında görülürse şiddetli açlığa, savaşa ve ölüme delalet eder, gündüz yıldız ufalanırsa şanı yüce adam öldürülür.

/[و35] Ocak ayında görülürse savaşa ve koyunda ölüme delalet eder.

Şubat ayında yıldız kaydığında kadri yüce adamın makamında son vuku bulmasına delalet eder.

Mart ayında görülürse yağmurların azalmasına, meyvenin azalmasına, rüzgâr ve onun zulmü olan havada toz bulutu olmasına, Rum çevresine ölüme, fesadın onda zuhur etmesine delalet eder. Allah bilinmezleri en iyi bilendir.

Bu ondan son çeşittir.

On iki burçta Ebuzeneb yıldızının beyanı hakkındadır. Ay Koç burcu ve Merih'te ortaya çıkarsa Bâbil melikinin ölümüne, Rum ve Horasan melikinin arasında şer vuku bulmasına delalet eder. Ay Boğa burcunda ve Venüs'te zuhur ederse Mısır melikinin ıztırabına, insanları şiddetin takip etmesine, beldelere muhaliflerin zuhur

etmesine, fitne ve vebanın vuku bulmasına, yağmurların azalmasına delalet eder. İkizler burcunda ve Merkür'de olursa /[ظ36] yağların gidişine, topluluğun helakine, Horasan'la savaş vuku bulmasına, ardından sultanlar arasında harplerin olmasına, şehirlerde bozgunculuk olmasına, Bâbil ehlinin işlerinde grevler olmasına, kadri celil melikin ölmesine delalet eder. Ay doğduğunda Yengeç burcunda ay görülürse Bâbil melikinin ashabını öldürmesine, tamamının helak olmasına delalet eder. Güneş ve Ay'ın doğuşu Aslan burcunda zuhur ederse peşinden harplerin gelmesine, tüccarın fakirliğine, hırsızların ve fesadın çokluğuna, dünya yanında ıztıraba delalet eder. Ay Başak burcu ve Merkür'deyken zuhur ederse vebanın vuku bulmasına, batı çevresinde yangına, dünyada şer vuku bulmasına, zenginlerin fakirleşmesine, nehirlerin kurumasına delalet eder. Terazi burcu ve Venüs'te zuhur ederse pahalılık ve vebanın Bâbil ehlini takip etmesine, kaygılara, üzüntülere, muhalifler çıkmasına, şehirlere yüz çevrilmesine, /[و36] katliama, doğu meliki ve batı melikinin savaşmasına delalet eder, kalp darlığı batı melikine ulaşır. Ay Akrep burcunda ve Merih'te zuhur ederse bu güneşin yönetiminde ve başta olursa hayra, işlerin salahına, rızık ittisaline, fiyatların ucuzluğuna, meyvelerin iyiliğine, suyun ziyadeliğine, sene işlerinin normalleşmesine, sultanın ferahlamasına delalet eder, Müşteri yıldızı doğduğunda ona ortak olursa selamet ve koruma nimeti olur. Merih ona katılırsa katliam ve veba vuku bulur, Bâbil toprağına düşmanlardan bir kavim gelir, ondan gücü yetmezler, Bâbil meliki onları takip eder, melikin çocuklarının bazısı ölürler, ferahlık vuku bulur, Fâris beldelerinde pahalılık çoğalır, Horasan'da soğuk şiddetlenir, onunla karlar çoğalır. Senede doğduğunda Başak olursa Merkür onun üzerine yönetici ana kısım olduğunda işlerin sebatı azalır. Ay Yay burcu ve Jüpiter'de zuhur ederse /[ظ37] Faris'te ihtilaf vuku bulmasına, sığırların azalmasına, melikler arasında ve âlemin gerisinde şer vuku bulmasına delalet eder. Ay Oğlak burcunda ve Koç burcunda zuhur ettiğinde muhaliflerin zuhur etmesine, dünyada savaş ve vebanın vuku bulmasına, balık ve kuşların çoğalmasına delalet eder. Ay Kova burcu ve Satürn de zuhur ederse bazı meliklerden bir melikin zuhuruna, hurma ve yağmurların yok olmasına delalet eder. Ay Balık burcu ve Jüpiter'de zuhur ederse Rum'da melikin işinin ıztırabına, Bâbil toprağında veba ve fitnenin vuku bulmasına delalet eder. Allah bilinmeyenleri bilendir.

ON BEŞİNCİ BAB

Savaşın beyanı hakkındadır. Öyle ki gökyüzünde zuhur eder mızrak uzatma veya kuyruk gibi. Hermes Hakim dedi ki: savaşı Nisan ayında gece doğu tarafından görürsem Faris beldelerinin ehline şiddetli bela vuku bulur /[37و]. Batı tarafında görülürse katliam çoğalır, su çoğalır, melik düşmanlarını mağlup eder.

Mayıs ayında doğu tarafında görülürse insanların hastalıklarına, yağmurların çoğalmasına, ağaçların bitkisinin iyi olmasına, meyvelerin çoğalmasına, melikin düşmanlarına zuhur etmesine delalet eder. Batıda görülürse Horasan ehlinin ve Azerbaycan ehlinin halinin kötülüğüne, ılımlı zamana, doğu melikinin düşmanları üzerine yardım istemesine delalet eder.

Haziran ayında zuhur ederse ölümün batıda vuku bulmasına, yağmurların çoğalmasına delalet eder.

Temmuzda doğuda zuhur ederse melikin şehirde öldürmesine, hayırlar ve kazançların çoğalmasına delalet eder. Doğuda zuhur ederse melikler bazılarından bazısını öldürürler, onlar Mardin, Mısır, Fellüce (Irak şehri), Enbar (Irak'ta yer ismi) ve Kanabek (şehir ismi)tir, bundan sonra salah bulurlar ve melik diğer şehre intikal eder.

Ağustos ayında doğuda zuhur ederse /[38ظ] batıyla şiddetli harbe delalet eder. Batıda görülürse harpler çoğalır, köpekler insanları yerler.

Eylül ayında zuhur ederse şüphesiz Faris beldelerinin ehli onların bazısının bazısını Bâbil beldelerinde öldürürler, batıda görülürse yağmurlar çoğalır, selamet yayılır.

Ekim ayında doğuda zuhur ederse şerre, fitneye, Bâbil toprağında kavmin öldürmesine, destekçilerinin cezalandırılmasına, yüksek yerlerde ölüme delalet eder. Batıda görülürse şüphesiz melik ölür, bu sene de buğday çoğalır.

Kasım ayında doğuda zuhur ederse aslanlar ve köpekleri insanlarda onları yemek vuku bulur, melikin Bâbil toprağından ayrılmasına delalet eder. Batıda Türkte görülürse üç ay insanlara olur, binek hayvanlarda ölüm ve katliam vuku bulur.

Aralık ayında doğuda zuhur ederse /[38و] buğday, arpa ve susamın iyiliğine delalet eder, Sudan sultana üç ay itaatsizleşir sonra onun itaatine dönerler ve yağmurlar çoğalır.

Ocak ayında zuhur ederse melikle olan kadri yüce adama delalet eder sonra adam öldürür, bundan sonra beldeler iyileşir.

Şubat ayında zuhur ederse koyun ve içkide ölüm vuku bulur, yağmurlar çoğalır, selamet iyi olur, Türk beldelerinde yırtıcı hayvanlar çoğalır. Batıda zuhur ederse dedikodular Mardin ve Faris'te çoğalır.

Mart ayında doğuda zuhur ederse şüphesiz tüccar insanların malları üzerine ortalığı karıştırırlar ve cezalandırılırlar, korkuya yenilirler, yağmurlar çoğalır, Mısır meliki tamah eder ve sonra o şehri alır, melikin korumasında ayrılırlar. Batıda görülürse veba çoğalır, akış ve çekirge çoğalır. Allah bilen ve hükmedendir.

/[39ظ] ON ALTINCI BAB

Havada zuhur eden hava şekillerinin beyanı hakkındadır. Doğu yönünde zuhur etse ateş serpilmiş içkiye şüphesiz batıda sultanın zevaline delalet eder, diğerinin itaatinde dahil eder. Batıda zuhur ederse endişeye, korkuya, senenin iyiliğine, bitkilere yönelime ve Mısır'da verime delalet eder. Beyaz, saf sis olması bu şehirde fesada delalet eder. Gökyüzünden yeryüzüne parlaklık misli vuku bulursa yeryüzü fesadına, abartılı yangın olmasına delalet eder. Batıda gökyüzünün kırmızı rengiyle izler zuhur ederse şehir ashabının diğer şehre intikal etmesine delalet eder. Batı çevresinde ateş gibi zuhur ederse pahalılık vacip olur, Mısır ile savaşlar düzenlenir. Onda bulutlar zuhur ettiğinde bu bulutlarla kırmızımsı bitişik veya parça parça olursa bu senede fesad çok olur. /[39و] Dünya kara bulutlarla kaplandığında, şiddetli rüzgar estiğinde, içkiyle ortaya çıkmasına neden olur veya içkiden ıztırab duyar, şüphesiz bu sene de yağma olur. İnsan sureti gibi zuhur ettiğinde bu ayda veba olur. Boğa gibi meydana gelirse şüphesiz onda verimli seneye delalet eder. Katır veya tebiyye şehri gibi meydana gelirse şüphesiz veba vuku bulur yağmurlarda, bu ayda kadınlar hamile kalamazlar. Aslan gibi meydana gelirse evlatlar ve babalar arasında anlaşmazlık vuku bulur. Güneş gibi meydana gelirse itaatkâr hayvanlar bu senede helak olur. Allah bilinmezleri bilir. Hazır risalelerden bu mevcut olanıdır. Bu makamda bitti. Bu destansı melhame İmam Câfer Sâdık Allah ondan razı olsun onun için dedi ki: Ebu Nasîr Meclis hazretleri/[40ظ] ona dedim ki: ey rasulün oğlu, bana neyin sünnetten olmadığını söylemeni isterim. O da bana: Ey uyanık adamın oğlu Allah ne zaman Musa'nın canını bir dağda da olsa almayı dilerse, ruhunu Ona teslim etmeyi emreder ve o bunu yapar. Bunun levhası bu dağdadır, Allah peygamber gönderene kadar orada öyle kalır. Bu bazı günlerde olursa Meclis bin ehlihi orada oturur, kalktığında yanına ehlinden onlarla elvah gelir. Esselamu aleyk ya

rasulullah derler. Biz sana gelen misafirleriz biz gelirken dağa uğradık, ona baktığımızda kelamını dinliyor şahsı görmüyoruz. Diyor ki bu levhayı alıp götürün, İmran'ın oğlu Musa onu aldık ve teyzesine geldik. /[و40] Rasûlullâh onu tuttu ve teyzesinin dizlerinin üzerine koydu. Bununla ne yapmak istiyorsun. Okuyup ezberleyeceğim, kıyamette olan ve o zamana kadar olacak olan burada var. İnsanların elinde gezen bundan bir tane çoğaltacağım. Mübarek nüshayı yazdırdı. Ondan sonra da her sene bir tane olmak üzere onu çoğalttı. Yedinin miktarınca bundan basılır. Muharremin evveli olursa bütün yağmurlar gibi, rüzgâr olur, bazı beldelerde bal azalır, büyük ölümler olur, Arap ve Acem eziyet görür, genellikle Araplar harimlerine küfrederler, Rum beldesinde kuşlar çoğalır, Bâbil beldelerinde hayır ve emniyet çoğalır, /[ظ41] arazileri verimleşir, Bâbil toprakları mübarek olur, en iyisini Allah bilir. Eğer Muharremin birinci günü olursa kış mutedil olur, bu sene yağmur çoğalır, ağaçlar verimli olurlar, meyveler de verimli olur, afattan da muhafaza olurlar, açlık dağınık olur, bal azalır, ineklerde ölüm çoğalır, senenin sonu gelince yemekler bozulur, sultanlar arasında harpler meydana gelir, şanı yüce bir adam çıkar, ölüm görmek istemez genelde olduğu gibi olur. Birbirinin durumları düzelir bundan sonra umumun malı teslim edilir, esirleri de teslim edilir. Doğrusunu Allah bilir. Muharremin biri pazartesine gelirse kış orta olur, yaz da çok şiddetli olur. /[و41] Kızı, çocuğu, ineklerin durumu düzelir, ehil hayvanlar çoğalır, sene hazamet gibi olur, bal çoğalır, beldelerde yüksek yer yeşillenir, senede meyveler çoğalır, bu doğuda olur, Faris çocukları ıslah olur, yüksek yer topluluğunda grip çoğalır, Acem melikinin durumu düzelir, Acemler Arapları idarelerine alırlar. Muharrem ilk üç gününde senede şiddetli soğuk olur, doğunun yüksek yer beldelerinde karlar çoğalır, bal çoğalır, afetle ağaçlar yaralanır. Gökyüzünden batı tarafına olur, sıcaklık ve soğuk dönüşür, bu senede yaralanma az olur, sultana muhalif çıkar, bu senede büyük sahtekârlık Şam'da vuku bulur. İnsanlar öldürür onun bazısının bazısını, vahşi hayvanlarda ölüm vuku bulur, /[ظ42] Bâbil ehlinde vahşi hayvanların hali iyileşir, yağlar bu sene de çoğalır, Allah gaybı bilir. Muharremin ilk günü Perşembe günü olursa kışa şiddetli soğuk olur, yazda yağmur çoğalır, yüksek yerde iyi ağaçların tamamında yarar olur, insanlarda ve çiftlik hayvanlarında ölüm vuku bulur, Bâbil topraklarında kolay pahalanma vuku bulur, Arap ve Acem melikleri arasında harp vuku bulur, Acem Arabı öldürür, onlar arasında çok yaratılmış öldürülür, şiddetli ıztırab ve çok fitne olur, bu sene de büyük kargaşa olur,

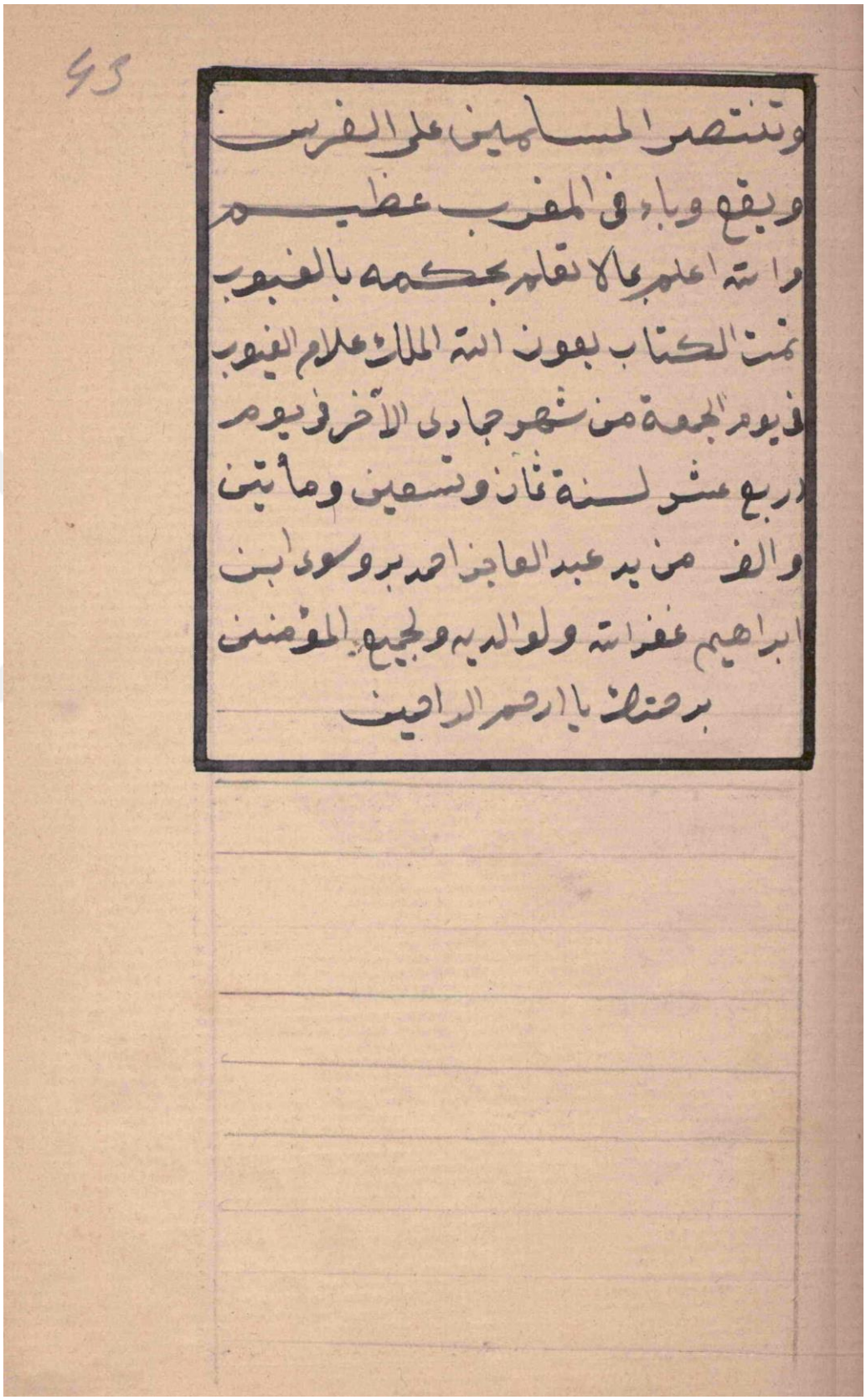
kadri yüce bir adam kaybeder onun katlini bilmez, bu sene de hurmalar çoğalır, meyvelerin hepsi iyi olur, bazı meyve ağaçları yaralanır bazı konularda afet olur, Allah hükmüyle bilir.

/[42و] Muharremin ilk gününde Cuma günü olursa kışın başı az soğuk olur, bu sene de cüzam çoğalır, pahalanma ve meyveler çoğalır, insanlar arasında ateş vuku bulur, bal çoğalır, Bâbil toprağında fiyatlar azalır, Arap ve Acem arasında çok harp vuku bulur, onların beldelerinde hüküm sürer, bu sene de salim hac olur, bundan sonra sene de azalır, Allah en iyi bilen ve hükmedendir.

Muharrem başında haram Cuma günü olursa az yağmurlu doğru kış olur, yüksek yer çevresine bulut çoğalır, soğuk vuku bulur, yüksek yer çevresinde bal azalır. Beldelerin toplamında sevgi çoğalır, batıda fiyatlar azalır, doğuya fiyatlar ucuzlar, büyük ucuzluk olur, muhalifler sultana çıkar /[43ظ] Müslümanlar Fars'a yardım ederler, yüce batıda veba vuku bulur. Allah gaybı hükmüyle bilir siz bilmezsiniz. Kitap bilinmeyenlerin bilgisi çok olan Allah'ın yardımıyla, Cemaziyelâhir ayından Cuma günü 1298 senesinin on dördüncü gününde aciz kulu Ahmed Bursevî İbn İbrahim elinden tamamlandı, onu çocuklarını ve tüm müminleri merhametlilerin en merhametlisi Allah merhametiyle bağışlasın.

4.3. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye Tıpkıbasımı

43ظ

وتنتصر المسلمين على الفرس
ويقع وباء في المغرب عظيم
والله اعلم بالاقلام بحكمه بالغيوب
تمت الكتاب بعون الله الملك علام الغيوب
في يوم الجمعة من شهر جمادى الآخر في يوم
اربع عشر لسنة ثمان وتسعين ومائتين
والف من يد عبد العاجز احمد بن سودابن
ابراهيم غفر الله ولوالديه ولجميع المؤمنين
برحمتك يا ارحم الراحمين

وان كان اول يوم محرم

يوم الخميس يكون اول الشتاء قليل
البرد وتكثر البرص في تلك السنة
وتكثر الغلاة والفواكه ويصير الحمّاء
بين الناس ويكثر الفسل وتغلو الاسعار
في ارض بابل ويقع حرب كثير بين
العرب والعجم وتملك بلادهم ويكون
الحاج سالمين في تلك السنة وتغلوا في
السنة بعد ذلك والله اعلم واحكم

وان كان اول محرم الحرام يوم الجمعة
يكون الشتاء صالحاً قليل الامطار
وتكثر بناحية الجبل سحاب ويصير
برد ويقل الفسل بناحية الجبل
وتكثر المودة في جميع البلاد وتغلوا
الاسعار بالمغرب وترخص بالمشرق
رخص عظيم ويخرج على السلطان خارجي
وتنتصر

ويصلح حال الوحشي في اهل بابل ويكثر
في تلك السنة ادهان والله اعلم بالغيوب

وان كان اول يوم محرم يوم الاربعة
تكون الشتاء شديد البرد وتكثر
الامطار في الصيف ويكون ويكون
نافعاً في جميع الاشجار صالحاً في الجبال
ويقع الموت في الناس والبهايم ويقع
في ارض بابل غلاهين ويقع الحرب بين
الملوك العرب والعجم وتقتل العجم
العرب وتقتل خلق كثير بينهم
يكون فتن كثير واضطراب شديد
وهرج عظيم في تلك السنة ويفقد
رجل جليل القدر لا يعرف قتله وتكثر
الاثمار في تلك السنة وتصلحه
جميع الفاكه ويصيب بعض فواكه الاشجار
آفة في بعض المواضع والله اعلم بحكمه

الارض ويصلح حال البقر ويكثر المواشي و
تكون السنة حضر معيشته منه به خاصة
ويكثر العسل ويرخص في بلاد الجبل ويكثر
الفواكه في السنة وتصح صحيحها ويكون
في المشرق آفة وتصاب غلات الفارس و
يكثر الزكام في ارض الجبل وتصلح
احوال الملك العجم وتملك العجم العرب

وان كان اول يوم محرم يوم الثلثه يكون
السنة شديدة البرد وتكثر الثلوج
في بلاد الجبل المشرق ويكثر العسل
وتصاب الاشجار بآفة تكون بناحية
المغرب من السماء ويصير حراً وبرداً و
تصاب الغلة في تلك السنة ويخرج على
السلطان خارجي ويقع في الشام غلاً
عظيماً في تلك السنة وتقتل الناس
بعضها بعض ويقع الموت في المواشي

ويصلح

بابل وتخصب ارضها وتكون مباركة
على ارض بابل والله اعلم واحكم حقيقته

وان كان اول محرم في يوم احد
يكون الشتاء معتدل البرد وتكثر الامطار
في تلك السنة وتضاب الاشجار والفواكه
والزرع بآفة ويكون اوجاع مختلفة
ويقل العسل ويكثر الموت في البقر ويكون
آخر السنه غلا طعام ويكون الحروب
بين السلاطين ويفقد رجل عظيم الشان
لا يدرى من قتله ويقع بين العامة
مثل العيادون والملون تقتل بعضها
على بعض وينصلح حالهم بعد ذلك
وتصلح احوال العامه ومعاملتهم
والله اعلم واحكم

وان كان اول محرم يوم الاثنين يكون
الشتاء صالحاً ويكون الصيف فيه
حر شديداً ويكون نافع الغلاة والنباتات

فاخذها رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم واعطاها علي ابن ابي طالب رضي
الله تعالى عنه فقال يا رسول الله ماذا اصنع
بها فقال اكتبها واحفظها فانت
فيها ما كان وما يكون الى يوم القيامة
وانسخ منها نسخة تكون في ايدي
الناس يعلمون بها من خير ويوس في كل
سنة فكتب تلك النسخة المباركة
على ما يدل عليه في كل سنة من هلال
شهر محرم الحرام على عدد السبوع
وان كان في اول محرم السبت يكون الشتاء
بارد في جميع الامطار وكثرة الهبوب
والرياح وتظر الحنطة ويقل العسل في
ساير البلدان ويقع في الدواب موت عظيم
وتقزر الغرب والعجم ويكون الغلب
للعرب يستبون حريمهم وتغلو الاسعار
في بلاد الروم ويكثر الخير والامان في بلاد

بابل

مولينا وسيدنا جعفر صادق رضي الله عنه
فقلت له يا ابن رسول الله اريد ان تخبرني بما كا
نعلم من امور السنه فقال لي يا ابا بصير
انه لما اراد الله تعالى ان يقبض روح موسى
ابن عمران امره ان يستودع الالواح في جبل
ففعل ذلك فما زالت تلك الالواح في تلك
الجبل الى ان بعث الله تعالى عز وجل ان جدي
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واله فلما
كان في بعض ايام هو جالس في مجلس بين اهله
واصحابه اذا قد اقبل قوم من اهل اليمن
ومعهم الالواح وقالوا السلام عليك
يا رسول الله اعلم اننا سايرين في طريق
نا الذي جئناك فيه فمررنا على جبل بينما
نحن ننظر اليه واذا بهاتف نسمع كلامه
ولا نراه شخصه وهو يقول خذي
هذه الالواح وديعة موسى ابن عمران
فاخذناها وجئناها لك يا رسول الله

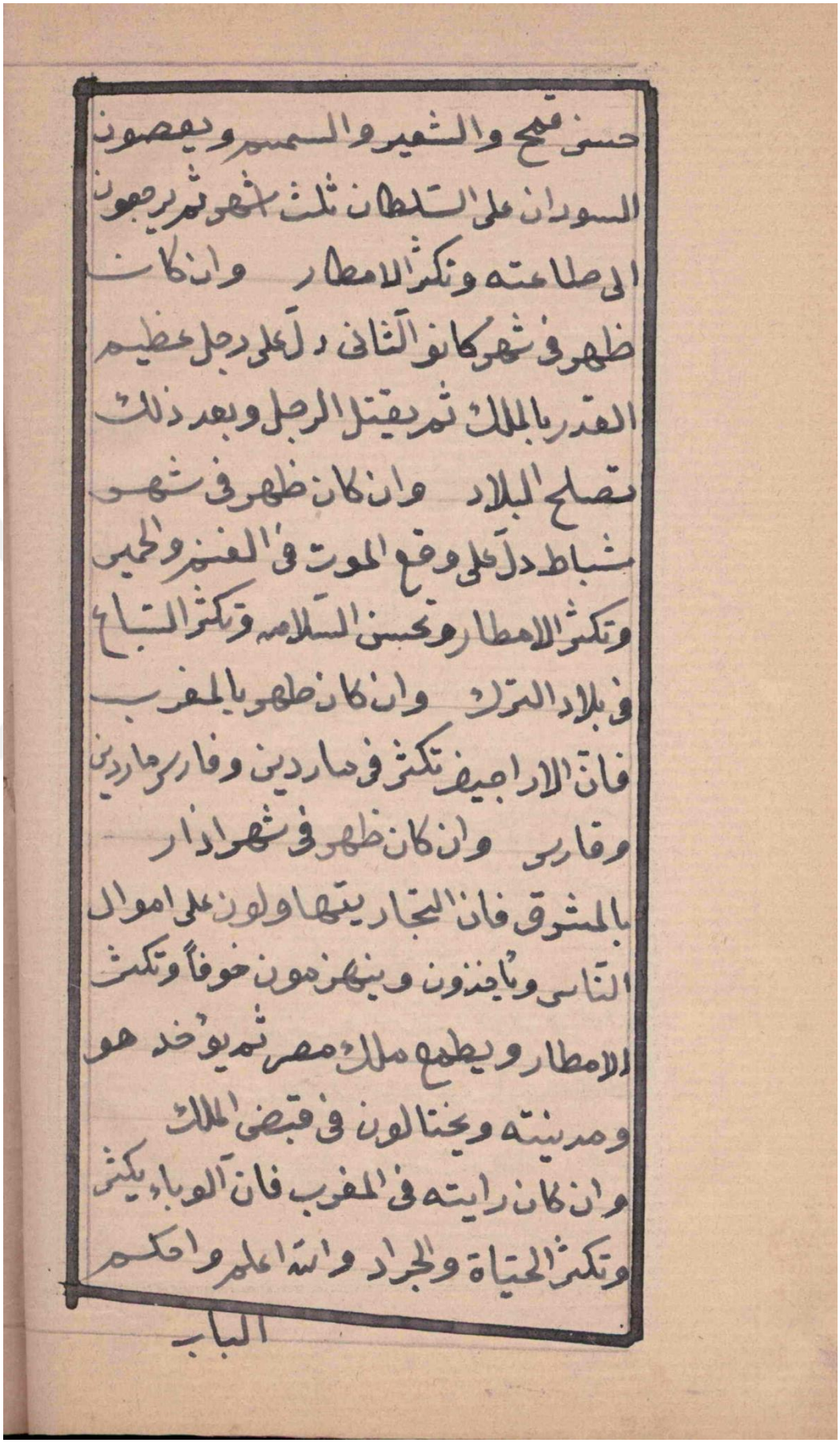
كثيراً في تلك السنه وان كان اظلمت
الدنيا وهبت ريح عاصف يوخل بحمره
او اضطرب من الحمره فان ذلك السنه تهب
وان كان ظهر مثل صورت انسان في الغيم
حدث الوباء في ذلك الشهر وان كان تصور
مثل الثور فانها تدل على خصب السنه
وان كان تصور مثل البغل او شهر بنية فان
الوباء يقع في الامطار ولا تحبل النساء في
ذلك الشهر وان كان تصور مثل الاسد
فان الخلاف يقع في بني الاولاد والاباء
وان كان تصور مثل الشمس فان حيوان البر
يهلك في ذلك السنه والله اعلم بالغيوب
هذا الموجود من الرسالات الحاضره
تمت في هذا المقام

هذا ملحمت المرويه من الامام الجافر صادق
رضي الله تعالى عنه قال حضرت ابو نصير مجلس

مولينا

الباب الثاني عشر

في بيان اشكال الهوا الذي تظهر في الجو
واذا ظهر في جانب المشرق حمرة مشاشها
بالنار فانها تدل على زوال السلطان بالمغرب
ودخوله في طاعة غيره وان كان ظهر
بالمغرب فانها تدل على الفزع والخوف
وحسن السنة وتوجه الحبوب والغلة بمصر
وان كان لها ثقال الجوع حتى تراه بياضا صافيا
بالبياض بلا غيم دل على فساد تلك المدينة
وان كان وقع مثل الشعلة من السماء
الى الارض دل على فساد الارض والغلة ويعم
الغلة وان كان ظهر آية حمرا بلون السماء
بالمغرب فانها تدل على انتقال اصحاب المدينة
الى المدينة اخرى وان كان ظهر مثل النار
في جانب المغرب وجب الغلا واشتكال الحر
بمصر وان كان ظهر فيه غيوم ذلك الجار
بغيوم متصلة او متقطعة وجب فسادا

حسن قبيح والشعير والسمسم ويقصون
السودان على السلطان ثلث شهور ثم يرجعون
الى طاعته وتكثر الامطار وان كان
ظهوره شهر كانون الثاني دل على رجل عظيم
القدر بالملك ثم يقتل الرجل وبعد ذلك
تصلح البلاد وان كان ظهوره في شهر
شباط دل على وقوع الموت في الغنم والحمير
وتكثر الامطار وتحسن السلامة وتكثر النتاج
في بلاد الترك وان كان ظهوره بالمغرب
فان الاراجيف تكثر في ماردين وفارس ماردين
وفارس وان كان ظهوره في شهر اذار
بالمشرق فان التجار يتهاولون على اموال
الناس ويأخذون وينهزمون خوفاً وتكثر
الامطار ويطمع ملك مصر ثم يؤخذ هو
ومدينته ويختالون في قبض الملك
وان كان رايته في المغرب فان الوباء يكثر
وتكثر الحيتان والجراد والله اعلم واحكم

الباب

اب بالمشرق دل على حرب شديد بالمغرب
وان رايتها فى المغرب فان الحروب تكثر وتاكل
الكلاب الناس وان كان ظهورها فى شهر ايلول
فان اهل بلاد فارس يقتلون بعضهم بعضاً
فى بلاد بابل وان كان رايتها بالمغرب تكثر
الامطار وتعم السلامه وان كان ظهورها
فى شهر تشرين اول بالمشرق دل على الشر والفتن
وقتل قوم بارض بابل وتوخذ اموالهم وموتاً
بالجبل والحمير وان كان رايته بالمغرب فان
الملك يموت ويكثر القمح فى تلك السنه
وان كان ظهورها فى شهر تشرين ثانى بالمشرق
دل على ان الاسود والكلاب تقع بالناس
فتاكلهم ويفارق الملك ارض بابل وان
كان رايته بالمغرب فالترك يالون على الناس
ثلث اشهر فيقهرهم ويركبون ارقابهم
ويقع الموت فى الدواب وسفك الدماء وان
كان ظهورها فى شهر كانون اول بالمشرق دل على

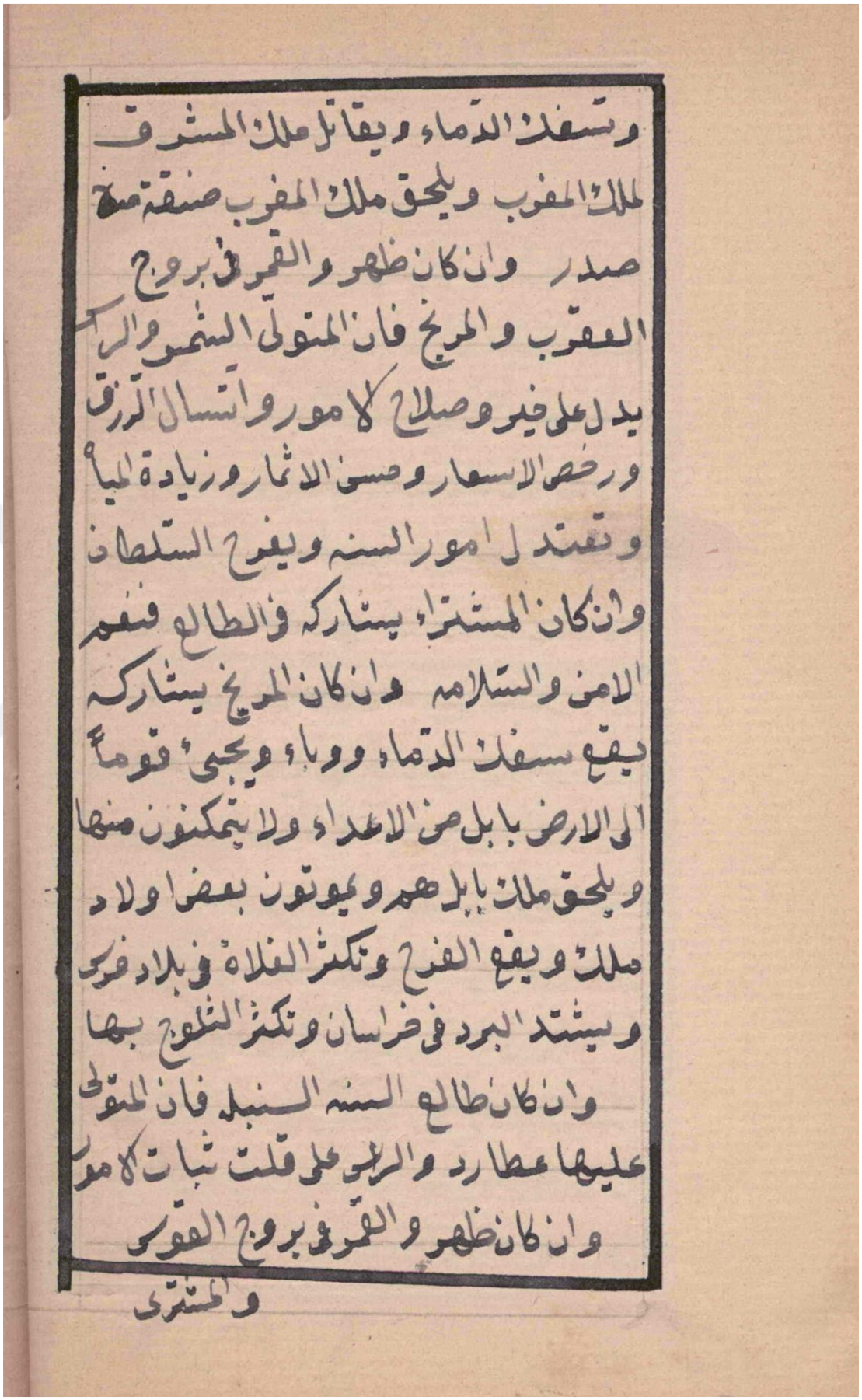
شديد فان رايته فى ناحية المغرب يكثر
الثلج وتكثر المياه ويقهر الملك اعدائه
وان كان فى شهر ايار رايته فى ناحية
المشرق دل على امراض الناس وتكثر الامطار
ويحسن نبات الاشجار وتكثر الاثمار ويظهر
الملك على اعدائه وان كان رايته فى الجنوب
دل على سوء حال اهل خراسان واهل اذربيجان
واعتدال الوقت واستظهار الملك المشرق
على اعدائه وان ظهر فى شهر حزيران دل على
موت يقع فى المغرب والاراجيف تتصل ويقع
الموت بفارس وتكثر الامطار وان كان
ظهر فى تيموز بالمشرق دل على ان الملك يقتل
فى المدينه وتكثر الخيرات والثمرات وان كان
ظهر فى المغرب فان الملوك يقتلون بعضهم
بعضاً وهم ماردين ومصر والفلوجه والانبار
والقنابق وبعد ذلك يصلحون وينتقل
الملك الى مدينة اخرى وان كان ظهر فى شهر

ا ب

37

والمشترى دل على اختلاف يقع بفارس و
قلت المواشى ووقوع الشر بين الملكين
وباقى العالم وان كان ظهور القمر فى برج
الجدى والحمل دل على ظهور خارجى ووقوع القتال
والوباء فى العالم وبكثرة السمك والعصافير
وان كان ظهور القمر فى برج الدلو والحمل
دل على ظهور ملك فى بعض الملوك وقتل النحل
والامطار وان كان ظهور القمر فى برج
الحوت والمشترى دل على اضطراب امر الملك
الذى فى الروم ووقوع الوباء والفلا فى
ارض بابل والله اعلم بالغيوب

الباب الخامس عشر
فى بيان حربت التى تظهر فى السماء كانها
رمح ممتد او كانها ذنب قال هرمز الحكيم
اذا رايت حربت فى شهر نيسان من قبل
المشرق ليلا يقع على اهل بلاد فارس بلاء

وتسفك الدماء ويقاتل ملك المشرق
لملك المغرب ويلحق ملك المغرب صفقة في
صدر وان كان ظهور القمر في برج
العقرب والمريخ فان المتولي الشمس والزهرة
يدل على خير وصلاح الامور واتساق الرزق
ورخص الاسعار وحسن الاثمار وزيادة المياه
وتقتدل امور السنة ويفرح السلطان
وان كان المشتري يشاركه والطالع فنعم
الامن والسلامة وان كان المريخ يشاركه
يقع سفك الدماء ووباء ويجيء قوماً
الى الارض بابل من الاعداء ولا يتمكنون منها
ويلحق ملك بابل هم ويموتون بعضا اولاد
ملك ويقع الفرح وتكثر الغلاة في بلاد فرس
ويشتد البرد في خراسان وتكثر الثلوج بها
وان كان طالع السنة السنبلة فان المتولي
عليها عطارد والزهرة على قلت ثبات الامور
وان كان ظهور القمر في برج العقرب

والمشتري

وعطارد دل على ذهاب الادهان وهلاك
جماعة ووقوع القتل بخراسان واتصال
الحروب بين السلاطين وتخرب المدن
وبظز امر اهل بابل وبموت ملك جليل القدر
وان كان ظهور القمر في بروج السرطان
طالع القمر دل على ان ملك بابل يقتل اصحابه
ويهلكهم جميعاً وان كان ظهور في بروج
الاسد طالع الشمس والقمر في ذلك
دل على اتصال الحروب وفقر التجار وكثرة
اللصوص وفساد واضطراب عند العالم
وان كان ظهور والقمر في بروج السنبله
وعطارد دل على وقوع الوباء والحريق
في نواحي المغرب ووقوع الشر في العالم
وافتقار الاغنياء وجفاف الانهار
وان كان ظهور في بروج الميزان والزهره
دل على الغلا والوباء يلحق اهل بابل والهموم
والغموم وتخرج الخوارج وتتولى على المدن

وان كان رايته فى شهر كانون الثانى دل
على قتال وموت فى الغنم وان انقض فى شهر
شباط كوكب دل على فقد رجل عظيم القدر
يقوم أخر من مقامه وان كان رايته
فى شهر اذار دل على قلت الامطار وقلت
الفواكه وان كان فيه ريح وظلمه رغبار
يكون جوعا وقتل فساد لنواحى الذى يظهر
فيها ذلك والله اعلم صلا تعلمون

وهى بروج اخر منها

فى بيان كوكب ابو ذنب فى البروج الاثنى عشر
واذا ظهر ابو ذنب فى القمر فى برج الحمل
والميزان دل على موت ملك بابل ووقوع الشر
بين ملك الروم وخراسان وان كان ظهور
والقمر فى برج الثور والزهره دل على اضطراب
ملك مصر وشدة تلحق الناس وظهور خارجى
على البلاد ووقوع الغلا والوبا وقلت
الامطار وان كان فى برج الجوزا و

ويقع الحرب والعداوة بينهم وان كان
رايته فى شهر تيموز دل على ان ملك بابل يقتل
ويقع الحرب وانقض فيه كوكب دل على رجل
مذكور يقتل وهلاك البلد وان كان رايته
فى شهر آب دل على ملكين يختصمان وتشدد
العداوت بينهم فى ارض بابل وتخرب اماكنها
وان كان رايته فى شهر ايلول دل على قتال
عظيم فى تلك السنه واراجيف بين الناس
وان كان رايته فى شهر تشرين الاول دل على
قتال شديد وان انقض كوكب كان الفنا فى
العالم وان كان رايته فى شهر تشرين
الثانى دل على قتال فى المغرب وسقوط اربا
بها ويقع عداوة بين بعضهم على بعض
وان انقض فى النهار مات رجل جليل القدر
ويكون آخر مقامه وان كان رايته فى شهر
كانون الاول دل على جوع شديد وقتال وموت
وان انقض كوكب فى النهار يقتل رجل خطير الشان

صل السبي ويقتل الاب ولده والام ابنها
والاخ اخاه من امر يحدث وتقع الامطار في
غير اوانها ويكثر الخير وتحسن الاحوال
وان كان رايته في المغرب وذنبه بالمشرق
ويقع في الروم شر ويكون تشويش في الارض
بابل وان كان رايته من ناحية القبله
دل على حقة تلك السنه في ذلك البلد وينقل
الملك الى مدينة اخر وتكثر الامراض ويكون
العاقبته الى السلامه وان كان رايته
في شهر نيسان دل على ان الملك في تلك السنه
هياج واختلاف يقع بين ايد الملوك
مارد وان كان رايته في شهر ايار
دل على الحرب يقع في ارض بابل ويقل القمح
ويكون الغلا والفساد احوال الناس
وان كان رايته في شهر حزيران يكون
في الحزبان بلاء شديد ويقتل ملك
عظيم ويقوم اخر في مقامه ثم يموت

ويقع الحرب

والفتن والقحط والوباء وتغير الحيا وتكثر
الاراجيف وان انقض في الجنوب الى المشرق
دل على الفتن والحرب في ارض بابل وارض خراسان
وذلك ضد الملكين وقلت الارزاق وان انقض
من الجنوب الى المغرب دل على نقصان الثمار و
انقطاع نيل مصر وربما يقع بعض جزايره
المغرب فتن وحرب كثير والله اعلم واحكم

الباب الرابع عشر

في بيان كواكب الدائره وابو ذنب قال هرمز
الحكيم هذا الكوكب ابو ذنب الاوآباء قصير
كثيره ويكثر السمك في تلك السنه ويقع
القتال بين الناس وان رايته في ناحية
المشرق الى المغرب فان الطفال يقصدون
ارض بابل وان كان رايته شرقاً الى الغرب
طولاً او سقط من السماء الارض انتصاباً
دل على موت في المدينة الذي يظهر فيها ذلك
وتكون امراض كثيره ويصيب الملك اذا ويقل

وان انقضى من المغرب الى وسط السماء
دل على خصب ارض مصر وزيادة النيل
وان انقضى من المغرب الى المشرق يلحق الناس
بخراسان الاراجيف وينصح الحال بعد ذلك
وان انقضى من المغرب الى الشمال دل على سوء
حال الاكابر من الناس وعلى فقد رجل عظيم
القدر وان انقضى من المغرب الى الجنوب
كانت سنة حسنة وزيادة الرزق ومعتدل
الحيوانات وان انقضى من الشمال الى وسط
السماء دل على حسن حال الناس وزيادة الزرع
واعتدال الهواء وان انقضى من السماء
الى المشرق دل على رجل صادق في ارض ارزنجان
وخراسان واعتدال الهواء وان انقضى
من الشمال الى المغرب دل على حسن حال اهل
المغرب وزيادة ارزاقهم ويتولى رجل
له شان وقدر وتكثر الحيوانات وتتسع الحيوانات
وان انقضى من الجنوب الى الشمال دل على الحروب

والفتن

وارض اذربيجان وخراسان وفتن بين ملك
وحرب واذا انقض فذروة السماء الى المغرب
دل على تشويش اهل مصر والشام وحكام
يتظاهرون عليهم بالعدوان واذا انقض
من ناحية الجنوب دل على فتن البها ورتبة
وتخصب الارض وتكثر الخيرات وصوت الحيوا
وبين واذا انقض فى وسط السماء دل على
شدة تلحق الناس واضطراب البحر وظهور
امور السماوية وان انقض الى المشرق
والى المغرب دل على حسن حال الحيوان والمدن
الخراب تعمر وتعود الى العمارة وتشفى الفقراء
ويقتل الاخ اخيه ويقع الوباء فى العالم
وان انقض من المشرق الى الشمال دل على وقوع
الوباء فى اعظم النواحى وتغير الهواء وان انقض
من المشرق الى الجنوب دل على حصول تلك المدينة
وفساد القلوب حتى ان الاب لا يشفق على ولده
ولا الولد يرق لوالده ولا يبخا يتم العيال

شديد ويتغير امور ملك بابل وان كان
في الليل دل على اضطراب الناس وان كان
في شهر شباط وقت النهار دل على اتصال
الامطار وموت الاطفال واجتماع الجيوش
ويقع وجع ووباء وان كان في الليل دل على
الغم والهم يعم الناس وموت كثير في
آخر السنة ويكون صرود وصالح بتلك الناحية
ويموت رجل جليل القدر وان
كان في اذار في النهار دل على كثرة اللصوص
وموت يقع في الناس ويصلح حال الثمار
والاشجار والله اعلم واحكم بحكمه

الباب الثالث عشر

في بيان انقضاض الكواكب في سائر الجهات
واذا انقض كوكب في كبد السماء والقى
شجاعة في الارض دل على سفك الدماء وموت
ملك عظيم الشان والشهره وان انقض
الى المشرق دل على ركوب الجيوش وعساكر

في ارض

القدر بارض بابل وان كان ليلاً دل على تلاف
الملك والقضا على المدينة ويكون ضرر عظيم
بارض خراسان وارض مصر بايام الحصاد
وان كان نهاراً دل على انقطاع الطريق
وتوران الحرب وان كان في ايلول واقت النها
دل على كثرة الخير وحسن الفلم وصوت رجل جليل
القدر وان كان ليلاً دل على وقوع الحرب
وان كان في تشرين الاول في النهار دل على ظهور
ملك وتستغني الفقراء بزمانه ويكون هرب
وصوت ويكثر القذف والكذب في بلاد خراسان
وان كان ليلاً دل على سقوط الجبالي وان
كان في تشرين الثاني في النهار دل على ورود
خلق كثير الى المدينة وان كان ليلاً دل على
الوباء وان كان في كانون الاول في النها
دل على كثير الامراض وان كان في الليل دل على
صوت الحيوانات وان كان في كانون الثاني
في النهار دل على صوت الاطفال ويكون امراض

وشهر اذار بالمشرق يكثر الحرب بارض المشرق
وتخصب وتحسن الثمار وخرسان وفارس
وان ظهر في المغرب دل على الفتن والحرب وظهور
بعض الملوك على اعدائه والله اعلم واحكم لما يريد

الباب الثاني عشر

في بيان ظهور الزلازل وحركات الارض وان
تجاجها اذا كان ذلك في شهر نيسان
نهاراً دل على كثرة الرخص والمطر في البلاد و
جميع النواحي والامصار وان كان في شهر اذار
دل على كثرة الامراض وتغير الامور في بلاد حص
على الوباء وكثرة المياه والغلا والعصافير
وان كان في حزيران دل على موت يقع في الناس
والبقر والغنم وحرب يقع في بلاد خراسان
واذا كان في النهار دل على الغلا في تلك المدينة
وان كان ليلاً دل على خراب المدينة في ارض بابل
ويقع الموت في النساء وتمرض خواص الملك
وان كان شهر تموز دل على موت رجل جليل

القدر

كان فى شهر شباط دل على ظهور الجراد وفساد
الغلاة وسخط السلطان على اصحابه ووزرا
ئه وكثرة الحروب وتغلو الاسعار وان كان
وقوع البرد فى شهر اذار دل على اتساع الخيرات
والخصب والقتال ومنازعات وفساد واتصال
الاراجيف وظهور الجيوش والله اعلم واحكم

الباب الحادى عشر

فى بيان فصول فتوح ان كان فى شهر نيسان دل
فى المشرق دل على امراض واوجاع شديد تعرض
فى ارض بابل وارتفاع المطر فى ذلك الشهر واذا
ظهر فى المغرب دل على قتال ويهرب اهل المغرب
وتكثر الثلوج والامطار ويقل المطر فى بلاد مصر
وان كان ظهر فى شهر ايار من قبل المشرق
دل على الوباء بالواقع بالبقر وصوخال الثمار و
صلاح الملك مع احداثه وكثرة الامطار ووقوع
الوباء وان كان ظهوره فى شهر حزيران دل على
وقوع القلا فى المغرب وفارس وارمينه وحروب
شديد وان كان ظهوره فى شهر تموز دل على

وان كان وقع البرد فى شهر ايار دل على قتال
الملك الاكبر ويكون حرباً عظيماً وان كان فى
شهر حزيران دل على خصب السنه وكثرة الحيوانات
وان كان فى شهر تموز دل على شدة وضيقة
الامور وافتقار الناس وان كان وقع البرد
فى شهر آب دل على قلت الغلاة وارتجا بعد
ذلك ويكون الرخص وان كان وقع البرد فى
شهر ايلول دل على حدوث برد الشديد واما
صعبه وموت رجل جليل القدر وان كان
وقع البرد فى شهر تشرين الاول دل على خروج
الخوارج ببابل وان كان وقع البرد فى شهر
تشرين الثانى دل على الجوع والغلا خصوصاً
بمصر والبصره وخروج الخوارج بابل ويكثر
الموت فى الليل والذى يقع الموت فيه وان كان
فى كانون الاول دل على خوارج تخرج على الملك
ويفوز الملك عليهم ويهلكهم وان كان
وقع البرد فى شهر كانون الثانى دل على اضطراب
عظيم واصلاح احوال الملك خاصة وان

كان فى

وان كثرت امواج تسلم الناس جميعاً وان كان
مطرة فى شهر ايلول دل على حسن حال الزرع وان
كثرت الامواج يحصل لاهل المدينة فزع شديد
من السلطان ومن اللصوص وان كان مطرة
فى شهر تشرين اول دل على الحياة وسلامة الجبال
والامن وان كثرت الامواج مات السمك وان
كان مطرة فى شهر تشرين الثانى تابة اللصوص
من السترقت وان كثرة الامواج كثر القتل والمرض
وان كان مطرة فى شهر كانون اول دل على
كثرة القتل والامراض وان كان مطرة فى
شهر كانون الثانى دل على وجاع العيون
وان كان مطرة فى شهر شباط دل على منة تقع
فى الناس وان كان مطره فى شهر اذار دل على
كثرة السمك والله اعلم واحكم بنهاية

الباب العاشر

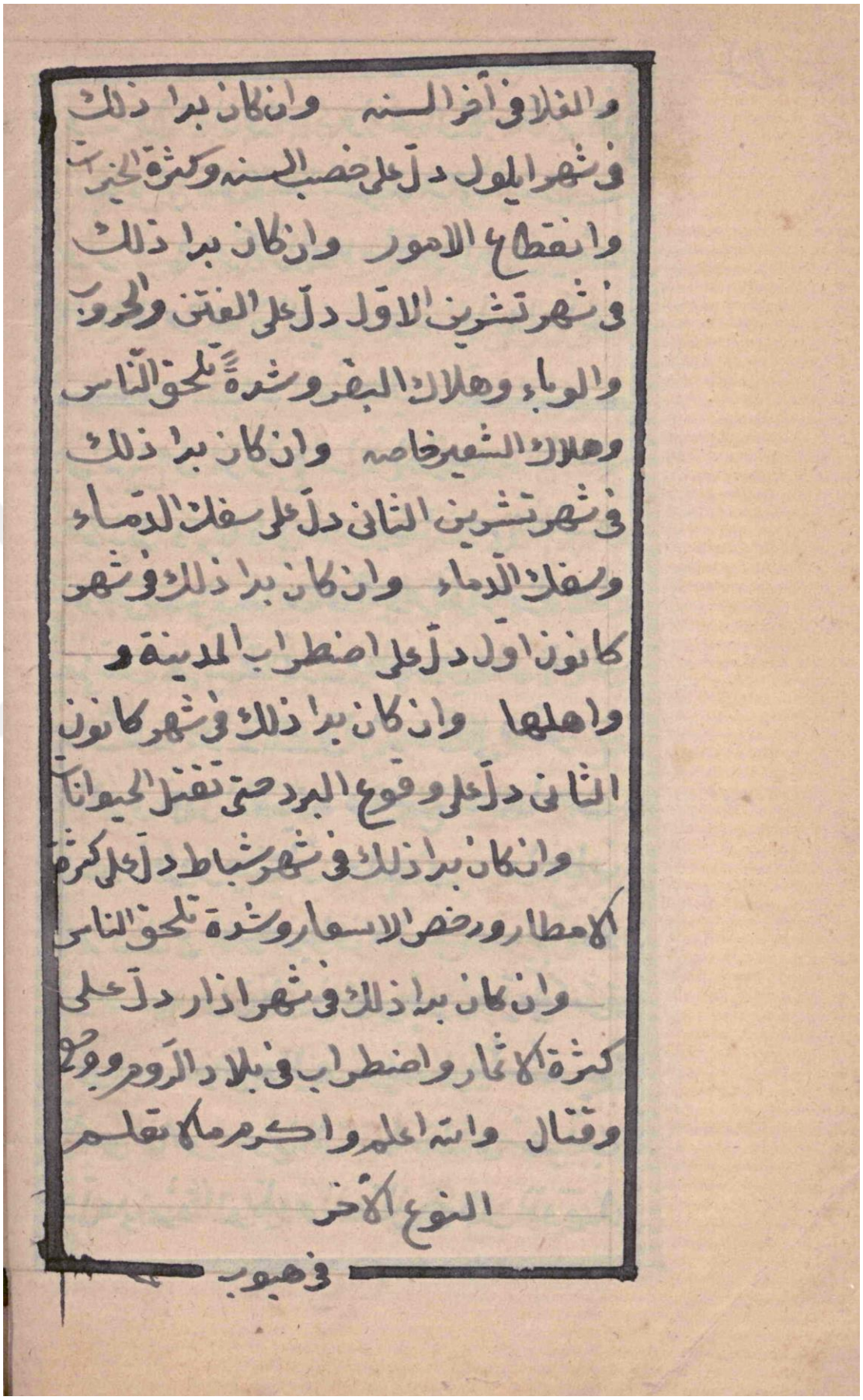
فى وقوع البرد واذا وقع البرد فى شهر نيسان
دل على قوة السلطان الاعظم بيابل وامطار كثير

كانون اول دل على اضطراب المدينة واهلها
وان كان في كانون الثاني دل على وقوع البرد
حتى يقتل الناس وان كان في شهر شباط دل
على كثرة الامطار ورخص الاسعار واضطراب
يلحق الناس وهلاك الثمار وان كان في شهر
اذار دل على كثرة الغيث واضطراب بلاد الروم
وقتال عظيم والله اعلم واحكم

الباب التاسع

في بيان امطار اذا كان المطر في شهر نيسان
دل على نمو الغلاة واصطلاح الزرع واضطراب
الملك في حواشيه اعني اعوانه وذبحا خرج
خارجيا وان كان مطر في شهر ايار فان الملك
يقتل قومه وان كثرة الامطار قد حل النساء
والسنه وان كان في شهر حزيران وشهر تموز
دل على زيادة المياه وكثرة الامطار وكثرة فحط
في مدينة الملك وان كان في شهر آب فالامطار
تكثر في مدينة اربعة اشهر ويقع الموت بالبواسير
وان كثرت

في هبوب الرياح ولعواصف وان كان في شهر
نيسان في سبع منه ولم يكن معها مطر هلك
قمح وان هبت ريح عالية دل على محل السنه
وتفسد الاشجار ويخرج الملك من ملكه وان
كان في شهر ايار دل على نزوح الملك من ملكه
وعلت الاشجار وان كان في شهر حزيران
دل على وقوع الغلا وان كان في شهر تموز
دل على كثرة الوباء والموت في المواشي والبقر
خصوصاً ويلحق الناس شدة وان كان في شهر
آب دل على كثرة الوباء والقتال وسفك الدما
والغلا في آخر السنه وان كان في شهر ايلول
دل على خصب السنه وكثرة الخير واجتماع
السلامه وانتظام الامور وان كان في
تشرين الاول دل على الفتن والحرب والوباء
وهلاك البقر وشدة تلحق الناس وهلاك
الشعير وان كان في تشرين الثاني دل
على شدة تلحق العالم وهلاك وان كان في

والغلا في آخر السنه وان كان بدا ذلك
في شهر ايلول دل على خصب السنه وكثرة الخيرات
وانقطاع الامور وان كان بدا ذلك
في شهر تشرين الاول دل على الفتن والحروب
والوباء وهلاك البقر وشدة تلحق الناس
وهلاك الشعير خاصه وان كان بدا ذلك
في شهر تشرين الثاني دل على سفك الدماء
وسفك الدماء وان كان بدا ذلك في شهر
كانون اول دل على اضطراب المدينة و
واهلها وان كان بدا ذلك في شهر كانون
الثاني دل على وقوع البرد حتى تقتل الحيوانات
وان كان بدا ذلك في شهر شباط دل على كثرة
الامطار ورخص الاسعار وشدة تلحق الناس
وان كان بدا ذلك في شهر اذار دل على
كثرة الاثمار واضطراب في بلاد الروم ووجع
وقتال والله اعلم واكرم مما تعلم

النوع الآخر

في هبوب

وقوع البلاء في العالم وانصباب الامطار في
البلاد التي يتولاها الحوت وهي اليمن
ونواحيها وتكثر الغلامات والاراجيف
الباطلة وهيجان العيون والله اعلم واحكم

الباب الثامن

في الرياح والزوابع والايام السود اذا هب
من ذلك ذكرناه في شهر نيسان حتى تظلم
الارض لسوادها وعلى هجوم قوم من الاعداء
على تلك المدينة الذي يظهر فيها ذلك
وان كان بدا ذلك في ايار دل على وقوع
ظلم في تلك المدينة ويفرح اهلها من
بعد ذلك ويستأثر ملكهم وان كان
بدا ذلك في شهر حزيران دل على وقوع الغلا
والسبي وان كان في شهر تموز دل على كثرة
الوباء في المواشي والبقر وخسوفا شديدا
تلحق الناس وان كان بدا ذلك في شهر آب
دل على كثرة الوباء والقتال وسفك الدماء

الحيوان ويكثر الموت في من له قدر وظهور
الخراجات الناس ووقوع الصواعق على ذرى
القدر في الارض وهلاك البلد الذي يتولاها
القوس وهي دار السلام بغداد وصاحبها والمشرق
وان كان الرعد والقمر في برج الجدي دل على
اتصال المطر خمسين يوماً وتكثر الاراجيف
وخروج ملك المشرق وينقطع المطر مدة شهرين
ونصف وتكثر الرياح وهلاك الزرع والاشجار
وتكثر الادهان ويصير في بلاد التي يتولاها
الجدي وهي بلاد خلخش وكرمان والبحرين والهند
ويهلك عالم عظيم وان كان الرعد والقمر
في برج دلو دل على حروب كثيرة وامراض سبعة
والتي خاب بعضهم على بعض وتحسن الاثمار
والغلاة ويقل المطر في بلاد الروم ويحبس
الجوز ووقوع الجليل في آخر السنة وتكثر الامراض
في الصيف وشدة تلحق الناس وان كان الرعد
والقمر في برج الحوت دل على قلة الحنطة و

وقوع البلاء

في تلك السنه وخروج ملك مشرق الى نحو بلد
ويفتحها ويملكها وكثرة الامراض ووقوع البليه
في العالم ويحسن حال الثمار والغلاة والادهان
واعتدال حال الموائي وخصوصا تكثر الاعشاب
والمراعي وهلاك الحيوانات وظهور الخوارج من
خفي ويدعون الى انفسهم وتتم اموالهم
وعلوهم على الامور مدة وظهور ذي الاسباب
بالارض الايتوالها العقرب اللجات والحجاز
ونواحيها الى اليمن والهند والصعيد
وشتباك الحروب في تلك السنه ويهلك
بعض الاكابر فيها ويقل الحديد وان كان
الرعد والقمر في برج القوس دل على اضطراب
يلحق تلك المدينه ويحسن حال الزرع في الجبال
وهلاك الاثمار وقلت الامطار وكثرة الثلوج
والغلا في الكروم وحدوث الوباء في العالم
سبعين يوما وشمول الحرب ونقصان المياه
وسلامة في البحر وتكثر الاعشاب وتهلك

بالكامن المذكور واصحابه ويهلك المختص في بلاد
المذكوره وهي الشام والفرات والجزيره وزيادة
المياة وحسن حال الثمار والوحوش وعموم السلامه
في المذكوره وهي الشام والفراة والجزيره ويأتي
قحط ويعتذر القوت حتى تظهر الناس الى
اكل الميته من شدة ما لحقهم من الضر
وان كان الرعد والقمر في بروج الميزان دل على الحرب
وزيادة المياة وحسن حال الثمار والحوش وعموم
السلامه في اواخر السنه وفتن في العالم وظهور
الذخاير وكنوز تحت الارض وخراب بيوت صوامع
وبيوت العبادات وزوالها وكثرة الامراض في
الصيف ويكون لها في آخر الشتاء ونقصان
الماء المعيون وشتيان الحروب في بدو الميزان
وسفك الدماء في تلك السنه ويكون ذلك في المغرب
وقزوين وكرمان وخراسان واصفهان وبين وكم
قن وان كان الرعد والقمر في بروج العقرب
دل على هلاك الطيور وكثرة الغلاة والوباء
في تلك السنه

وتقدر الغلاة المشرق ووقوع صاعقه
من السماء وانسان الحرب وظهور الجراد وهلاك
رجل عظيم القدر واتصال الحرب في بلاد المذكوره
التي تتوالاتها الجوزا وان كان الرعد والقمر في
بروج السرطان دل على جوع شديد في نواحي المشرق
وتكثر الاراجيف وظهور الجراد وفساد الزرع و
الاشجار وشتباك الحروب والفتن وتمكين الاعداء
في الرعيه وان كان الرعد والقمر في بروج الاسد
دل على موت في الغلاة وظهور الحكم والمنشور و
الخصومت والحرب في الناس وانتزاع العالم من الفتن
وهلاك السفاين في البحر يعني الفلك وانقطاع المطر
مدة طويل وامتلاء الكروم وصوت الاكابر وهلاك
النساء والاولاد وكثرة النما وعلة تلحق الناس
من اكل الفاكه وان كان في بروج السنبله دل على
هلاك خواص الملك ووقوع العلت بمصر وسوء
حال الغلاة ويكون الهلاك في الصبيان وغيرهم
وهلاك للصغير والموشي وتكثر الامراض في الشتاء

المرتعلة المزعجة وتجئ امطار في تلك السنة وانقطاعها
تارة وانصبابها تارة وزيادة المياة والعيون واضطراب
الامور وكثرة الحماء والضعف وشوة البرق في الاماكن
التي تتولاها الحمل وارض بابل وقسطنطين وادربيجان
على احتراق الكروم بالبرد والوباء في جميع البلدان
وان كان الرعد والقمر في بروج الثور دل على موت الغلات
خصوصا الحنطة وحسن احوال الثمار في تلك المدينة
وفرح يلحق سلطان المشرق ووقوع الحرب والقحط
في بلاد الروم وحد الشمال وينتهي حال الناس في تلك النواحي
الى اكل الميت من الضرة وتقل الامطار ويحسن الزرع
في اول السنة وموت البقر والحمام وفزع والاوجاع
في الحشاء والعين والركبة وظهور آيات في السماء
وبفزع الناس منها وذلك بمصر وهمذان والاكراد
وان كان الرعد والقمر في بروج الجوزاء دل على غم
ومرض وسوء حال الحنطة والجبال ووقوع الخوف على
سلامه ويقيم المطر في اول الشتاء وهبوب الرياح
وتهلك الاشجار ويكثر الوباء في الخرسان والهند
ونقتدر

والصفار وان كان في آخره كثر الجراد وفساد الغلاة
والثمار ويظهر الغدر في خاصة الملك وتخرج حيوش الملك
نحو المشرق وتدوم الامطار وتصح الاحوال وان
كان في نقصانه يوخر ذلك وان كان القمر في امتلائه
كثر الخيط وان كان الرعد في شهر شباط دل على كثرة
الغيث وحسن حال الحيوان وتكثر الخيرات في الفواكه و
تحصل رياح الشماريش وتكون سنة حسنة كثير المياه
والجراد وان كان القمر في امتلائه دل على الوباء الشديد
في الشهور وكثرة الخيرات والعشب تختلف امورها
وتنحصر الاكراد ويكثر الطعام وان كان في آخر الشهر
دل على كثرة الرياح واتصال البرق وكثرة السمك والطير
وان كان امتلائه دل على ان الله جل جلاله راضي عن الناس
وينعم عليهم وان كان في آخره كانت السنة المقبلة كثيرة
وان كان الرعد في شهر آذار دل على حكمة الله وقدرته
والله اعلم واحكم

ونوع آخر في دلايل الرعد اذا رعد الرعد والقمر في برج
الحمل دل على شمول العالم بانواع الخوف والشتاء والرياح

منه كانت سنة صالحة وان رعد في ثاني عشر يظهر
الجراد ويأكل الزرع الصيفي وان كان في نصفه دل على
صلاح تلك البلاد وان كان في آخره دل على كثرة المياه
والرياح والزلازل وان كان في تشرين الثاني دل على
خصب السنة وكثرة الخيرات والمطر وامراض ويكون العافية
والسلامة في خمسة ايام منه زكت الغلاة وصلحت الثمار
وان كان اواخره يلحق الناس الفزع والجزع العظيم
وان كان القمر في امتلائه دل على شدة الشتاء والامطار
والرياح الغربية والشمالية وان كان في نقصانه كان
في السنة المقبلة علامة تظهر وان كان الرعد في كانون
اول دل على كثرة الفزع والقتال وكان غلا رخص حال الغلاة
في الجبال وقلت القمح والمطر في آخر السنة وان كان في
امتلائه كانت سنة حسنة وكان الشتاء معتدل معتدل
وان كان اشد ذلك في السنة المقبلة وكان ابرائه في آخر
حزيران وكثير في تلك اثار السنة وان كان في كانون
الثاني دل على هلاك الغلاة وفسادها وكثر العسل
والشيح وان كان رعد في العشرين منه كثر الطعام
والصغار

جلالم لا اله الا هو وان كان القمر في نقصانه دل على
ان يكون في السنة المقبلة خير وان كان في شهر تموز
دل على آفات الغلات وصحة حال الكروب وكثرة الخمر والشعير
في جميع الارض وان كان الرعد في شهر آب دل على وقوع
الداء في الغنم والكروب وصلاح حال السنة وكثرة الخمر
وفساد الخمر وسقط ثمر الكروم وان كان القمر في امتلائه
دل على صعوبة السنة وشوة البرد وتكثر الفلة والاثمار
والادهان والامراض في الناس في الحمل وان كان الرعد
في ايلول دل على انتقال قوم من بلد الى بلد الآخر وفساد
يطرق عليهم وتفسد الغلة في تلك السنة وتهلك
الرساد من الناس وان كان في القمر في امتلائه دل على
موت البقر وصلاح الموشي والثمار وان كان الرعد
في تشرين الاول في ثالث او في رابع دل على موت رجل
ذكره وصيته في العالم وان كان في خامس او في سادس
او في سابع او ثامنه دل على حال حسن ثمار وان
كان في تاسعه دل على شدة خصب السنة وان كان في حادي عشر
يصيب الملك شدة عظيمة وان رعد في حادي عشر

الملك وان كان البرق فاذا ردل على اضطراب العالم
وكثرة الحرب في تلك السنه والله اعلم واحكم بها

الباب السابع

في دلايل الرعد اذا رعد الرعد في شهر نيسان دل على
كثره الخير يقع في ارض بابل وتكثر البركات والكماه
ان رعدة والقمر في امتلائه دل على حسن حال السنه و
خصبها وكثر الثمور وان كان القمر في نقصان دل على
صلاح السنه وان كان في شهر ايار دل على موت المواشي
وكثرة المطر واتساع حال الاوقاة على العالم ويقع
في الناس خوف وفزع وينتهي امرهم الى الهرب وهي
علامة تحدث وخروج رجل شريف وظهور حرب في
بعض البلدان وان كان القمر زيادة دل على موت
البهايم وان كان في نقصان دل على الوباء والمرض
ويكون في سنت المقبله وان كان الرعد في حزيران
دل على شوامل المدينه ومكرهم وشرايتهم وهلاك
العلماء والرؤساء والمشار اليهم وظهور الحماء
وان كان القمر في امتلائه دل على غضب الله تعالى جل

جلاله

يظهر فيه ذلك وتغلو الارض بابل وان كانت
البرق في تشرين آب دل على الموت في تلك السنه
ويكثر الغلاء وشدة فحط وان كان البرق في المشرق
كان الغلا بارض فارس وان كان في المغرب يكون شدة
بارض بابل وان كان البرق في ايلول دل على شدة
تلحق ملك بابل وحصار النار وفرحهم وان كان
في ناحية المشرق دل على زوال الملك من مملكته
وليستقيم امور النار ويرخص الدهر والاسعار
وان كان البرق نحو المغرب فان الحروب تقع في بلاد
الاكراد ويكثر الجراد وان كان في ناحية القبلة او باقي
النواحي فان البلاد يكون اكثر من نبات الارض و
يقع البرق في تلك السنه ولا يضرب شيئاً وان كان
برق في تشرين اول دل على انتقال ملك المشرق الى
المغرب وان كان في تشرين ثاني دل على تغير الملك
على اصحابه خصوصاً في تلك السنه وغيرها وان كان
في كونين دل على تغير الغلاء وشوة تقع في بلاد
المغرب وان كان البرق في شباط دل على تغير سنت

الباب الثاني في علامة البرق

واللوامع اذا برق في نيسان برقاً متناولاً
دل على كثرة المطر والمرض والعلل بارض بابل
وان برق وهاج البرج شرقاً قتل الملك اشراف
قومه وان هاج البرق غرباً كان السنة مباركة
حسنة وتظهر الرياح الخبيثة في العالم حتى
يتعجبون فيدفن الاموات ويكون آخرها خيراً
وان برق شهباً يدل على وقوع الاصطار
ووقوع الوباء في الحيوان وشدة القتال وولده
وان قطاع الطرقان وظهور اعمال القبيحة
في الناس وان كان معه امطار كان اصلح للقمح
وان كان البرق في حزيران دل على كثرة الحرب
وموت الملك وقلة المطر المطر وان كان في المشرق
تكثر الخوارج في المغرب وتنقطع الطرق
وان كان البرق في تموز دل على الوهن والحرب
وفقد رجل جليل القدر مذكور في ارض بابل يلحق
الملك ذهم وغم كثير ويقع الموت في البلاد التي

يظهر

ويقع موت وغلا وان رايته فى شهر ايلول
مستوى القرنين ينقطع المطر اربعين يوما
ويقع قتالا كثيرا وان كان احدهما مال على الآخر
تكثر الامطار والخصب وان رايته فى تشرين
الاول وتشرين الثانى مستوى القرنين كانت
السلامه جاريه والامن وتكثر المطر وصلاح حال
المشرق وحصار بعض المدن وفتحها فى هذه
السنه وان مال الاسير من نحو المشرق يقع حذر
ووجوع ويقع الهلاك فى النساء وان رايته فوكوا
نين مستوى القرنين دل على تواتر المطر احد و
عشرين يوما وتحسن الثمار وان طال الاسير
حدث القتال فى تلك السنه وان رايته فى
شباط مستوى القرنين دل على شدة البرد واستقامة
الامور وان مال احدهما على الآخر دل على خصب والخير
وكثرة المطر والشعب وان رايته فى اذار مستوى
القرنين دل على شدة وان مال احدهما على الآخر
دل على الخيرات ورخص الاسعار وزكاة الزرع
والله اعلم واحكم

الباب الخامس فى رؤيت الهلال

مقتدلا او مايلا اذا رايت الهلال فى شهر نيسان
مستقيما دل على صعوبة السنة وشدة البرد
وان مال قرنه على الآخر يفتن قوم بعد قوم ويكثر
الامطار قال ذو القرنين اذا استوى يكون فتن
وحروب وارجيف وان طال الى جانب لا يمين
على الايمن دشديد وان رايته فى ايار وقد استوا
دل على صلاح وكثرة الامطار وكثرة الفاكه وان
كان فى احد جانبيه مايل دل على كثرة المطر و
تحريكهم النار من اوطانهم وان طال الآخر فخصب
كثير وان رايته فى حزيران كذلك وان
رايته فى تموز وقد استوا القرنان دل على كثرة
البرد والخيرات والبركات وان كان احدهما
على الآخر تكثر الامطار وان طال الى جانب لا يمين
على الايمن مات ابن ملك وان رايته فى تشرين
مستوى القرنين دل على حسن الغلات وان مال
احدهما على الآخر كان السنة متقيه من البرد وحيوه

ويقع

الحنا یاة والجذع تقع فی اهل الارض والمکس
والناس وان کان فی تشرین الثانی دل
علی مخافة تقع فی اهل الارض ویکون فی اهل
بابل شر عظیم وفی بعض المدن ایضا
وان کان فی کانون اول دل علی الحرب بارض
بابل وخوف فی سایر الناس وفزع کثیر
ویکون الشیح الامطار والخصب کثیر فی
الاراضی وتکون العافیه الی غیر وان کان
فی کانون الثانی دل علی الموت والحرب سایر
وفزع فی ارض المشرق وتکثر الامطار ویعظم
الحرب فی ارض بابل وان کان فی شهر شباط
دل علی حسن حال الاثمار فی الصیف حسن حال
الصیف وان کان فی اذار دل علی کثرة
الامطار وقلت الجلب فی المدن ویکثر
الشر فی الناس ویقع بین ملکین حروب
وتکثر الامطار والخطه بعد ذلک ویصیب
الملک مخافة شدیدة والله اعلم واحکم

اذا اهاله في شهر نيسان دل على ان الملك
يقتل ملك آخر وتكثر ماء العيون والابيار
وتحسن الغله ويقتل ملك ويكون في المشرق
وحرب وغلاء ماء وجوع ما بين الفرات
وان كان في ايار دل على قتال وشر وقلت الطعام
والشعير واتصال العيون والحرب وهلاك
جماعة وان كان في تموز دل على الحوايل يجهضن
ويظهر في الارض الفساد وينقص حمل الشجر
وتكثر المياة وترخص الاسعار في بعض البلاد
وان كان في آب دل على كثرة السمك وصلاح
حال المواشي ويظهر الموت في المواشي خاصه
وان كان في ايلول دل على المياة وقلتها
في العيون والابيار عن مقدارها في كل سنة
وتمد الانهار وتحسن الابيار وتكثر السمك
وتنشئ الامراض في الناس وان كان في تشرين
الاول دل على كثرة المدود وموت الافاعي من
امراض تحدث فيهم ويصير فزع كثير وتكثر

الحنايا

وتزيد المياه وتتصل المدود وان كان
في تشرين الثاني دل على الموت ونقص
القمح وتحريك السفر ويكون في الناس
علل وتكثر الامطار وتقل العسل والمدينة
التي يظهر فيها ذلك وان كان في كانون
الاول دل على الوباء في المدينة التي يرافيها
ذلك وان كان في كانون ثاني دل على الوبا
والغلا في تلك السنه ويحسن حال الزرع
ويشتد داء اعداء الملك وتقع العداوت
بينهم على هذا السبب وان كان في شباط
دل على شديد الحال واختلاف الملوك
وان كان في اذار دل على الحرب وتكثر
في الارض كلها وتكثر الامطار والامراض
ويذهب رجل جليل القدر وعظيم الشان
والله اعلم بالكتاب

الباب الرابع في بيان اهالة القمح

لقطع الطرق ويكثر الموت في الصبيان
ويشتد الحر وتكون السنة مخصبة وتكون
الامطار كثيرة في بعض المدن التي تظهر
فيها ذلك مع شدة البرد وان كان في ايار
دل على اللصوص وكثرة الفساد في البلدان
وان كان في حزيران دل على الجوع و
الشدة في اهل البلد ووقوع الاراجيف
وتغير الملك مواصلة وان كان في تموز
دل على موت الملك وقد رايت وسنة من السنين
ماتت في السنة وان كان في آب فانه يكون
موت جبرة ثلث شهور وتاتي سنين خصبة
غير ان الموت يقع في الدواب وترخص الا
سعار ويكون قتلا شديدا وهبوب الرياح
العظيم من العواصف وموت زوات اربع
وان كان في تشرين الاول دل على اهل
المدن يحدث لهم امر وجع في الناس و
ينتصر الملك على اعدائه ويكون فرح عظيم

وتزيد

18

وان كان في بروج الجدي دل على اضطراب
العالم وكثرة الاراجيف وانتقال
الناس من بلد الى بلد واستيمال الخيس
وان كان في بروج الدلو دل على دكاء
الغلا وزيادة الربيع وكثرة الثمور وهلاك
الفرسان وان كان في بروج الحوت
دل على قلت الربيع وتفور الغلاة وتخرج
نزع من الفراد ويعم عليها اهل الكوله
وبلادها ويكون ذلك غلا ذورة التخف
والله اعلم بحقيقته

الباب الثالث
في ذكر اهالة الشمس وهي الدايرة التي
تظهر حوالي الشمس وذلك لا يكون الا في
يوم رقيق الغيم ندا وة المطر قال هرمز
الحكيم اذا رايت اهالة الشمس في شهر
نيسان دل على اللصوص يخرجون

الاسد دل على امراض تلحق اهل فارس
وظهور السباع وكثرة الوباء واتصال
الحروب والفتن والبلاء ببلاد الهند
وظهور الفساد وسلامت عاقبتهم
وان كان في بروج السنبله دل على
خصب السنه وزكا الربيع وكثرة الخيرات
ووقوع النباة ويلحق بعض السلاطين
شدة عظيمه وان كان في بروج الميزان
دل على كثرة الحواوين والزياب ووقوع
الغلا بارض خراسان وضيقة تلحق
اهلها وان كان في بروج العقرب
دل على سقوط الجبال وكثرة الفهه و
التهم في الناس وان كان في بروج
القوس دل على الوباء في الشرا وقلت الطعام
وقلت الصفا بين العلماء وفقد رجل
عظيم الشان وتغير الامور والقواعد
والدينيه وتقليب الامور سريعاً

وان كان

بالحرب ويهلك الناس وان كان في
شهور ذى الحجه دل على فتح المدينة
المحاصره وينهزم كل عسكر يخاصم
الملك ويكون فزع شديد والله اعلم

وهذا نوع آخر في انكساف القمر
في ذكر بروج اثنى عشر وان كان كسوف
القمر في برج الحمل دل على الجوع والوبأ
او انقطاع السبيل مدة من الزمان
وان كان في برج الثور دل على نهب
الحبلى او اختلاف امور السلطان
وان كان في برج جوزى دل على الوبا
والغلاء في ارض بابل وخلا الناس من
اوطانهم مدة من الزمان ورجوعهم
اليها وان كان في برج السرطان
دل على قلة الامطار وظهور الحيوان
غريب في ارض بابل وان كان في برج

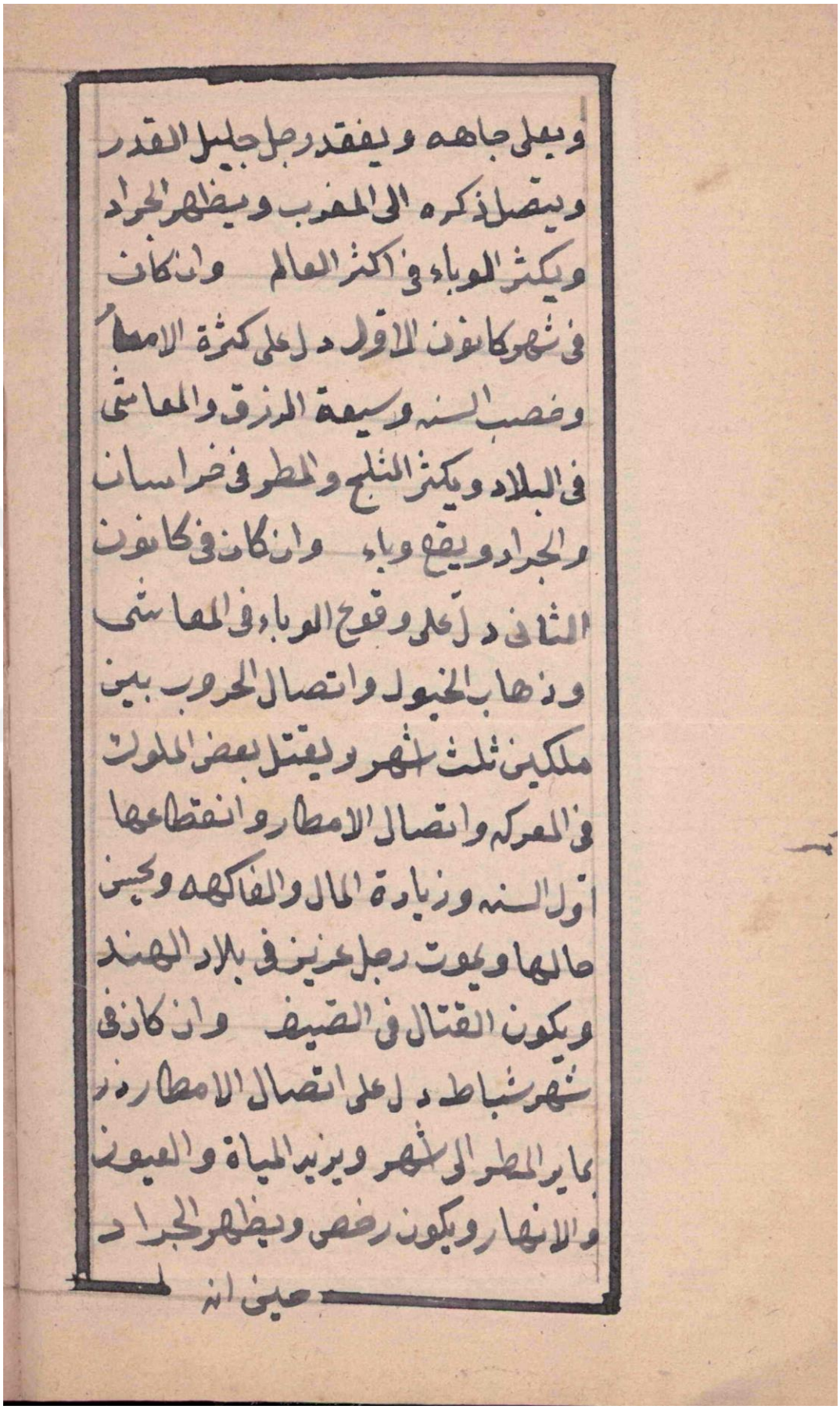
شديد فى آيام آيام الحصاد وان كان
فى شهر جمادى الاول دل على مقصية
تصيب العلماء من حسدهم وقلت
عملهم فى انفسهم واموالهم وان
كان فى شهر جمادى الآخر دل على صلاح حال
الملوك والعلماء وتكون السنه كثيرة
الخيرات وان كان فى شهر رجب دل على
الحروب والقتال ونقم الصحبه وان
كان فى شهر شعبان دل على خلق يجرى بين
قبايل العرب وشدة الامور ثم تستقيم
بعد ذلك وان كان فى شهر رمضان
دل على فقر الملوك وخلو الرعيّة وكثر
شوبينهم الشر بينهم وان كان فى
شهر شوال الاول دل على ان يذل و يقتل
ملك و يملك ولده بعده او رجال بين
اهله بيته ويقلو الطعام وان كان
فى شهر ذى القعده دل على الارض تمتلى
بالجرب

16

حين انه لا يفسد وحسن حال الثمار
وان كان في شهر اذار يدل على كثرة الثلج
ورخص بلاد المغرب ورخص الاسعار واحتياجها الى الغلاة ويظهر الجراد وتكثر الامطار
في ارض خراسان وفارس ووقوع الحروب في
النواحي فارس بين الاكابر اهلها وشدة
يقع بهم والله اعلم بحقيقته بتمامه

وهذا نوع آخر في انكساف القمر
في شهر العربية اذا انكسف القمر في
شهر المحرم دل على موت رجل جليل القدر
من اهل المغرب وان كان في شهر صفر
دل على خصب السنة وكثرة الامطار والفواكه
والخوف الشديد وان كان في شهر ربيع
الاول دل على المدن الخراب ترجع الى العمارة
ويكثر الطعام والخير في تلك السنة
وان كان في شهر ربيع الآخر دل على قتال

ANKARA

ويعلى جاهه ويفقد رجل جليل القدر
ويتصل ذكره الى المغرب ويظهر الجراد
ويكثر الوباء في اكثر العالم وان كان
في شهر كانون الاول دل على كثرة الامطار
وخصب السنه وسعة الرزق والمعاش
في البلاد ويكثر الثلج والمطر في خراسان
والجراد ويقع وباء وان كان في كانون
الثاني دل على وقوع الوباء في المواشي
وذهاب الخيول واتصال الحروب بين
ملكين ثلث الشهر ويقتل بعض الملوك
في المعركه واتصال الامطار وانقطاعها
اول السنه وزيادة المال والفاكهه وحسن
حالها ويموت رجل عزيز في بلاد الهند
ويكون القتال في الصيف وان كان في
شهر شباط دل على اتصال الامطار دون
ما يلي المطر الى الشهر ويزيد المياه والعيون
والانهار ويكون رخص ويظهر الجراد
حتى انه

حال الملك بعد ما كان عليه الذله من خلوة انتقا
صه منه ويدل على اجهل خير غريب في الارض و
عدم الغلاة وموت الملك وينتصب ولده بعده
في مكانه وان كان في شهر ايلول دل على شمول
اضطراب العالم وزيادة المياة وان فجار العيون
وزيادة الانهار وانتهاب الرعايا والفساد
في ساير المواضع والممالك في نواحي المشرق
ويطابقها وان كان في تشرين الاول دل
على وقوع الغلا والوباء في المغرب وكثرة الامطار
والثلوج في ارض بابل وهيجان العيون وانصال
الرعد والبرق وانقطاع المطر مدت اربع
تشهر وان كان في تشرين الثاني دل على ظهور
العجايب في السماء وفي العالم تاره وانصال
الوباء والغلا والعلل الصعبه التي لم يظهر
مثلها وتستعد الناس لانفسهم وتكثر
الحروب والفتن ويظهر خارجي لا اصل له وتجمع
عليه خلق عظيم ويوضع التاج على راسه

ويكثر القتال ببعض بهودى من البهود تبان
والله اعلم واحكم بكنه حقيقته

وهذا نوع آخر فى ضوء نيسان اذا ضعف
فى المشرق تملك بعض المدن ويلحق الناس البرقان
ويقع الوباء فى الحيوان وصلاح ملك وان كان
فى ايار دل على قتال فى ارض الفارس وما يليهم
وتسقط الحبالى وشدة وضرر وضعف حال السنة
ويكثر خيراتها وان كان فى شهر حزيران دل على
ذهاب مال اغنياء وافتقارهم وحسن حال
فقير وظهور البرقان ووقوع الشر والقتال
فى المغرب والعجم ورخص الاسعار وحسن حال
الناس والتجار والفواكه ووقوع الغلا بارض
فارس وان كان فى شهر تموز دل على حور الحبالى
وكثر الشر فى العالم وتنقص بعض الملوك
على احدائه وان كان فى آب دل على سقوط
الملك بفارس وتكثر الثلوج والسقامة

حال الملك

وتتصل الحروب وسفك الدماء وان كان في
أزار في اول الليل دل على جدب شديد يلحق الناس
في البحر ووقوع الفتن والوباء في الهند ويموت
ملك السند وكثرة المطر بارض بابل وحسن
حال الانعام والمواشي ويكون قتال شديد
بمصر ويخرج بعض بلدانها وتغلو الاسعار
وتنكث العهود وتكثر الامطار والقتال وتكون
سنة صالحة على اهل بابل ويقع برد وثلج
عظيم ويظهر الجراد ويفسد الزرع وتذهب
اموال الناس ويقع الطاعون بارض روم
الروم وان كان في نصف الليل دل على موت
ملك مصر وموت ملك المغرب ويصيب اهل
البلاد فساد وقتال وان كان في قريب الصبح
يفسد الزرع بارض فارس وتكثر الامطار ويقع
الطاعون ويصلح حال السنة ويصيب الملك
شدة وتجمع الجيوش بارض فارس وتكون السلامة
بارض وتكثر الخيرات ويخرج خارجي بارض مصر

بارض بابل ويكثر الجراد بارض اسفهان
ويقل الطعام بفارس ويكثر بها الطير
والسمك وان كان في كانون الثاني في اول
الليل دل على ارتفاع الاسعار وان تصار
الملك بابل ودخول صاحب الوصل في طاعته
وخبث احواله وان كان في نصف الليل او في
آخره دل على هلاك الوحوش وظهور الجراد
وكثرة المضره والمرض في ارض بابل مع كثرة
الفاكه وتحسن الثمار والزرع الصيفي
وان كان خسوف القمر في شهر شباط في اول
الليل دل على غلا في بلاد المغرب خصوصاً في
ارض ويرخص الاسعار ببابل ويصيب الناس
اليرقان وان كان في نصف الليل دل على اضطراب
البحر وهلاك راكبه واتصال الحروب وهلاك
رجل عظيم القدر بارض فارس وهلاك قوم من
التجار واضطراب الملك الى خروج الحرب ويظهر
باعدائه وان كان في برد او برقا شديداً

وتتصل

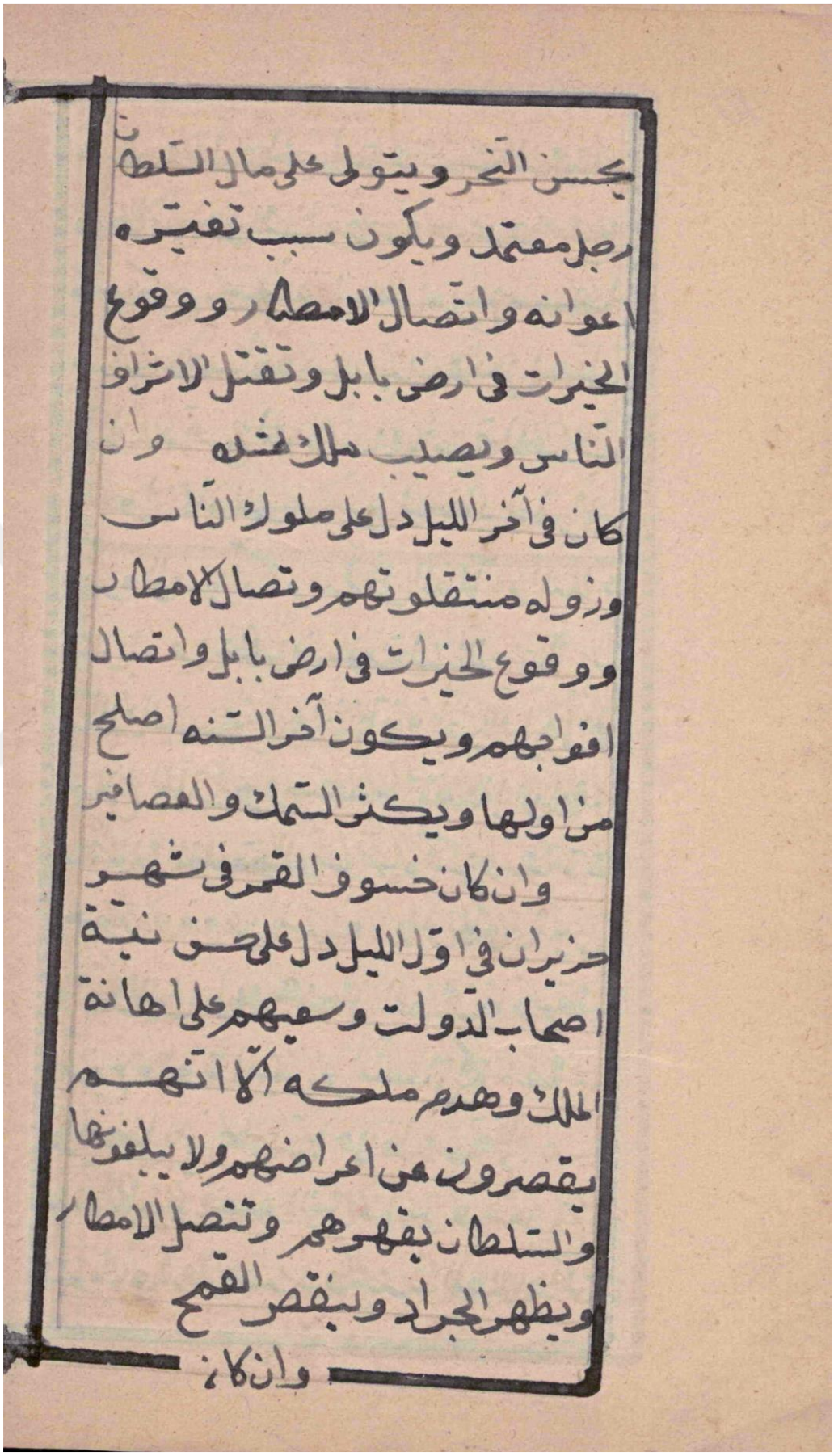
او مع الصبح دل على امور اضطراب
العسكر واتصال الامور وورودها
وقال القمان الحكيم يدل على حسن حال
الزرع ويظهر الجراد في كل مكان بعد ذلك
ويتصل المطر ثلث ايام ليلها ونهارها
ويفقد رجل جليل القدر ويقع الجوع
في مواضع كثيرة ويصيب اهل بابل
شر كثير وتسير اهل المشرق على اهل
المغرب وان كان في كانون الاول دل على
الوباء في ارض الجبال وفارس وعموم الصرع
وكثرة المطر وهلاك الاحداء وان كان
في نصف الليل او مع الصبح دل على غور
المياه وشدة وخرابها وفساد السمسم
وحسن حال الثمار والغلات الصيفية
وهلاك الوحوش وكثرة الزرع والعشب
في الجبال وملك يموت في الشام ويكثر
الثلج ويهلك البطيخ ويكثر التشعير

والفواكه فى السهل والجبل وان كان
خسوف القمر فى تشرين الاول دل على اضطراب
والنقب وايقاع الملك بخواصه والقتل
بين هم وزوال النعم ووقوع القتال
وهلاك البقر والمواشى وتكثر الفلاة
من الارض ويحسن حال الزرع والامطار
بعد تاخيره وان كان خسوف القمر فى
نصف الليل فان السنه صويه بالخير
وان كان فى آخر الليل دل على كثرة الامطار
وتهب الاموال وان كان خسوف القمر
فى تشرين الثانى ناحية المغرب يتوجه
نحو بابل عسكر ويحاصر اهلها وتقع
الآفت فى الحنطه والشعير وفى نسخة
آخر انه يموت ملك عظيم الشان فى ناحية
المغرب ويكون فى ارض الترك حرب ووجع
ويظهر وجع فى الجبال واهلها وينوش
اهل المغرب شده وان كان فى نصف الليل
اوجع

بكثرة السبيل فترض الفلاة وان كان
خسوف القمر في شهر ايلول في اول الليل
يدل على تخويف البلاد في السنة وبطلهم
الجراد وفساد الزرع وانتقال الناس من مكانهم
وتكثر الاوجاع ويسير الملك الشرقي
الى ملك المغرب ويخرب بلاده ويضيفها
الى مملكته وتكون السنة خصب وتكثر
الخيرات ويكثر وجع العيون وتحسن
الامطار حتى يتعجبون الناس وان كان
خسوف القمر في نصف الليل يحصل كثرة المياه
وحسن حال الانعام والعصافير والعشب
وان كان خسوف القمر في آخر الليل يحصل الرخص
في البلاد وتنبسط الناس وتنشرح الصدور
واستقامة الامور وظهور العافية
من اتيه وقلت الامراض والزوال النحس
وكثرة المياه ويحسن حال العشب و
الرياض وتهلك الملوك وتكثر الاثمار

بابل وكثرة الاوجاع والعلل المخالفة
وظهور البرص وان كان في شهر آمشتور
في اول الليل دل على وقوع القتال واضطراب
السلطان وشدة البلاء والجوع وانتهاء
الامور والزيادة في جمعية الملك وظهوره
على اعداءه وتضعف الناس ولا يعرفون
سببه ويعارضهم بل شبيه الوسواس
وتكثر الامطار وتهلك اموال الملك
وفي نسخة الأخر تصلح احوال اهل
البابل وتعمر طواقهم ويجمع الملك منها
اموال ويكون ذلك الملك محبة مال ويدخل
في طاعته كل بعيد وتخصب ارض الترك
ويهلك احد الملوك ويحسن الزرع الصيفي
وتنقص الاكابر وان كان في نصف الليل
او في تأخيره بقع تشويش في الناس
وتشتد السلاح يستعملون باستعماله
ويصيب شدة عظيمة ثم تزول عنهم

وان كان في ثلث الليل دل على الوباء وتسقط
الجبال ويكون الموت في الرجال اكثر
وان كان في ثلث الليل دل على اتصال الدود
وحسن حال مصر في آخر السنة وزيادة
المياه اربعة اشهر وحسن الزرع والنخل
والشجر والثمور وان كان مع طلوع الشمس
مقارنة عطارد دل على كثرة الوحوش
والكلاب وتناسلها وكثرة الخيرات و
عمارتها في كل مكان وان كان خسوف
في شهر تموز في اول الليل دل على كثرة
الامطار واتصال الدولت في تلك السنة
وقلت ثبات الزيادة وظهور النقص في
العيون والبلاد ووقوع الوباء في الناس
والوحوش وان كان في نصف الليل دل على
وقوع الوباء في المغرب واتصال الفتن
في كثرة البلاد وكثرة الامطار في تلك
السنه وان كان في آخر الليل دل على محاصرة

يحسن التحرز ويتولى على مال السلطان
رجل معتمد ويكون سبب تغيره
اعوانه واتصال الامطار ووقوع
الخيرات في ارض بابل وتقتل الاشراف
الناس ويصيب ملك نفسه وان
كان في آخر الليل دل على ملوك الناس
وزواله منتقلوتهم وتصال الامطار
ووقوع الخيرات في ارض بابل واتصال
افواجهم ويكون آخر السنه اصلح
من اولها ويكثر السمك والعصافير
وان كان خسوف القمر في شهر
حزيران في اول الليل دل على حسن نية
اصحاب الدولت وسعيهم على اهانة
الملك وهدم ملكه الا انهم
يقصرون عن اغراضهم ولا يبلغونها
والسلطان يقهرهم وتتصل الامطار
ويظهر الجراد ويقصر القمح
وان كان

10

فارس وقلت الخيرات وموت العامه
ومواشي اهل العراق وحروب ووجع
وسبي وسبي بعضهم لبعض ويقع فيها
خراب وفساد وتشديد البلاء على اهل
بابل وتخرج الجيوش الى ناحية المغرب
وان كان الكسوف لونه يظر الى
حمره الى سواد كمديد دل على الغلاء والبلاء
والوباء ويظهر في بلاد قلت الامطار
في تلك السنه وان كان في آخر الليل دل على
صلاح الملك ورحيته واتصال الامطار
وهلاك الغلاة والوحوش والكروز وكثرة
الحمور وخصب السنه وان كان في اياير
في اول الليل دل على هيجان الفتنة وبرقاء
الزرع وموت البقر واتصال الامطار
ويحصل بني طريق اهل فارس قتل
وان كان في نصف الليل دل على وقوع
الوباء في ارض مقدس ويحدث الغلاء ولكن

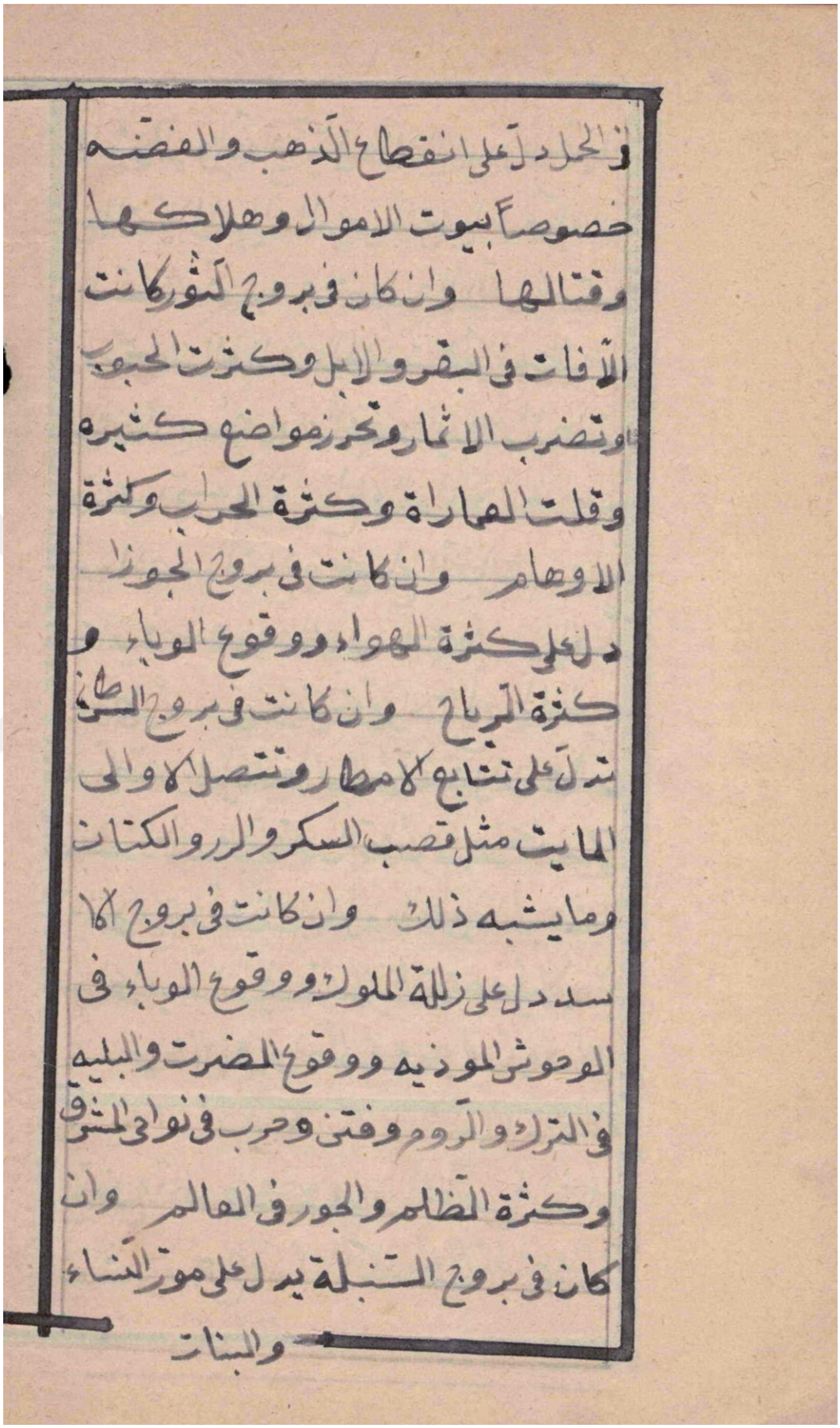
والجدب وكثرة الهواء وان كان في
برج الحوت فانه يحدث الغلاء ولا
محالة ويحدث الوباء في الناس و
تنتصر الفقهاء على العلماء والاشراف
واهل الدين وظهور المكر والله
اعلم واحكم بكنه حقيقته

الباب الثاني في خسوف القمر

اذا انكسفت في اول الليل في شهر نيسان
دل على قتل رجل جليل القدر وملك يكون
هلاكه في ناحية القبلة في الحديد والبولاد
ويتغير الآباء على الاولاد ويقل سكونهم
اليهم وكثرة لعونهم عليهم ويدل على
كثرة الثوج واتصال الدود وخصب
السنه وكثرة حروب وان غاب جميعه
دل على نقصان الفاكه وحدوث اليرقان
في الناس والدواب والحروب والموت بارض

فارس

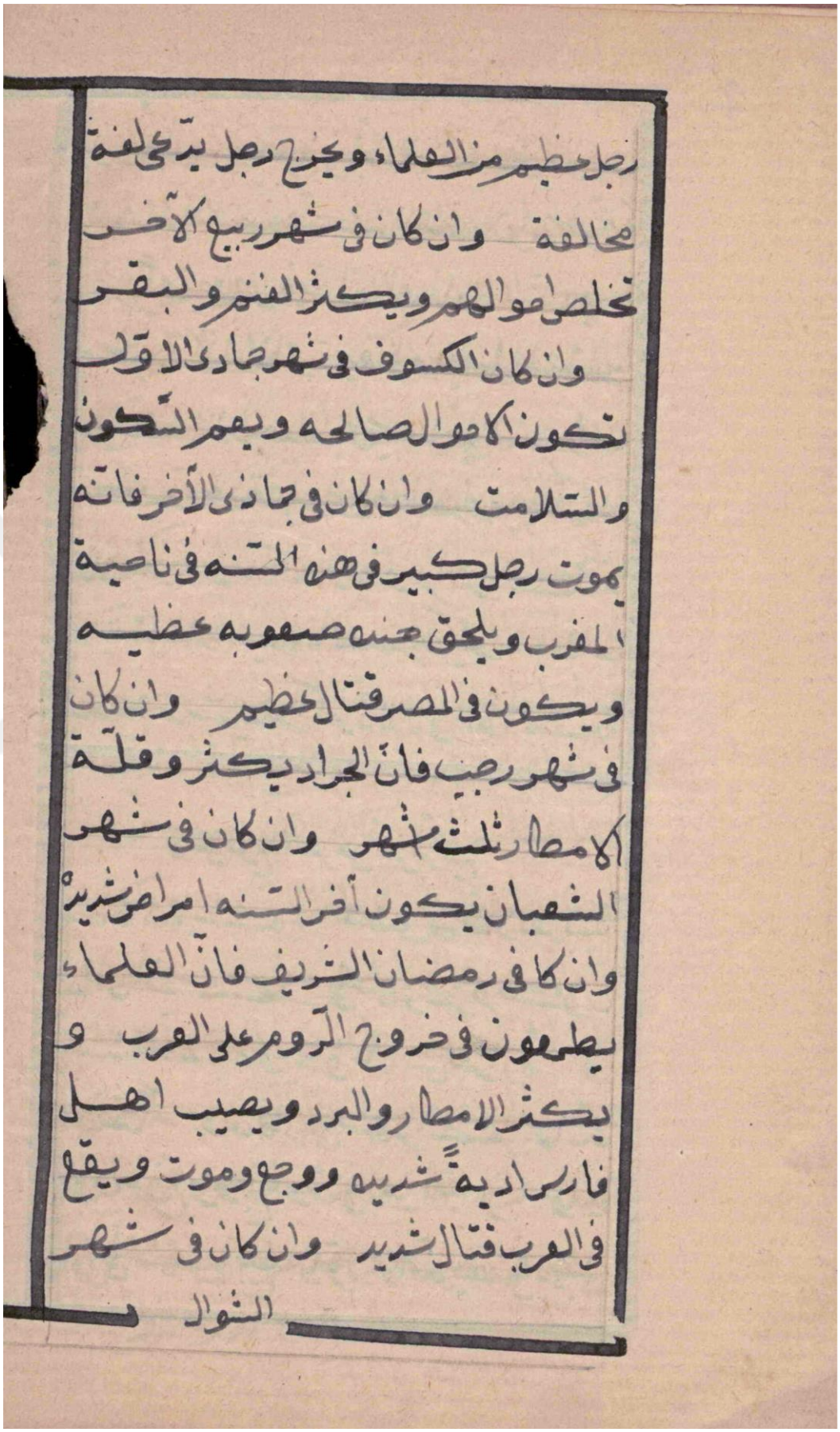
والبنات واحتراق الزرع وقلت الحنطه
والشعير ومضرة الناس وقلت البزر
وكثرة الفقراء واحتراق الارض
وان كان في بروج الميزان يدل على كثرة
الامراض والوباء ووقوع الطاعون و
هلاك بعض الملوك والاشراف وان كان
في بروج العقرب دل على موت دواب الماء
وكثرة الفرق والضيق تلحق العرب وان
كان في بروج القوس يحدث في الدوات
الفناء وذلت الامراء وانقطاع المذهب
ويحدث الوباء والفتن بارض اصفهان
وارمينه وخرسان وان كان في بروج
الجدي يقع القتل في الفرويقل العشب و
خراب المواضع وشقاق اموال العالم وضيق
معاشهم وان كان في بروج الدلو يحدث
وباء شديد في الناس وكثرة الامراض المزمنه
والحصبه والجدري والرياح وكثرة المطر

و الحمار على انقطاع الذهب و الفضة
خصوصا بيوت الاموال و هلاكها
و قتالها و ان كان في بروج الثور كانت
الآفات في البقر و الابل و كثرت الحبوب
و تضرب الاثمار و تحرز مواضع كثيرة
و قلت العمارة و كثرة الخراب و كثرة
الاوهام و ان كانت في بروج الجوزا
دل على كثرة الهواء و وقوع الوباء و
كثرة الرياح و ان كانت في بروج السرطان
دل على تتابع الامطار و تتصل الاودية
الماء مثل قصب السكر و الرز و الكتان
و ما يشبه ذلك و ان كانت في بروج الاسد
دل على زلة الملوك و وقوع الوباء في
الوحوش الموذية و وقوع المضرة و البلية
في الترك و الروم و فتن و حرب في نواحي المشرق
و كثرة الظلم و الجور في العالم و ان
كان في بروج السنبلة يدل على موت النساء
و البنات

الشوال فانه يقتل ملك الهنه ويقتل
ملك بابل احداء الدين بارض بابل ويكون
السنه خصبه ويحسن حال النبات
وتكثر الفلاق والمعيشه والامطار
وان كان فى شهر ذى القعده يدوم المطر
شهر تكثر التباع والجراد فى المغرب
وما يضر الزرع ويصلح النبات وان
كان فى شهر ذى الحجه يكون رياحاً
ومطراً شديد وتكثر التباع بالمغرب
ويظهر الجراد لنواحى وتثقل الامطار
عند ذلك وينقص الطعام ويخرج
الخوارج وتهلك الغله بارض فارس
ونواحيها ويلحقهم شدة عظيمة
والله اعلم واحكم

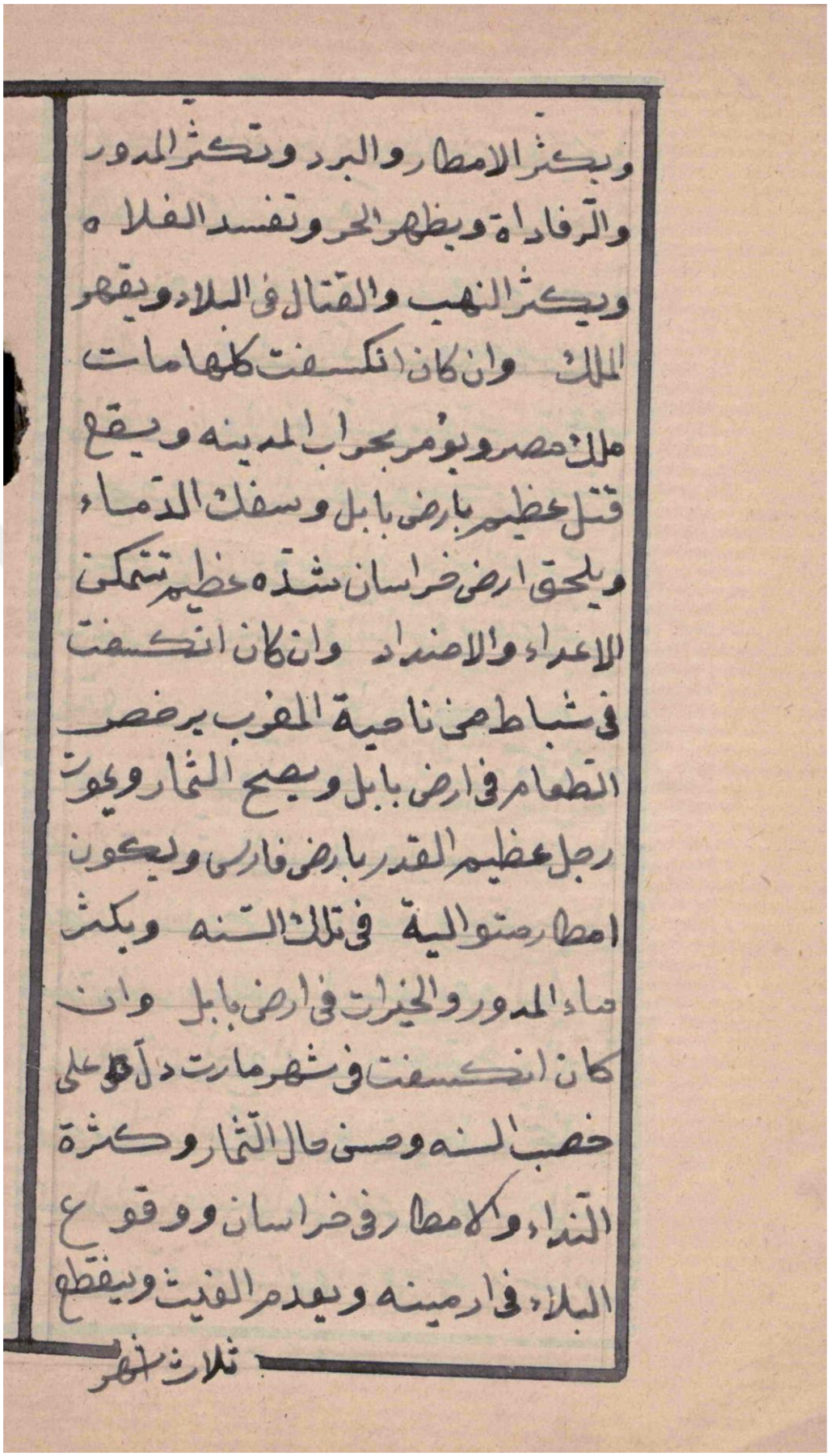
ونوع آخر فى كسوف الشمس فى اثنا
عشر برج اذا انكسفت الشمس

رجل عظيم من العلماء ويخرج رجل يدعى لفة
مخالفة وان كان في شهر ربيع الآخر
تخلص اموالهم ويكثر الغنم والبقر
وان كان الكسوف في شهر جمادى الاول
تكون الاموال صالحه ويعم السكون
والسلامت وان كان في جمادى الآخر فانه
يموت رجل كبير في هذه السنه في ناحية
المغرب ويلحق جنه صعوبه عظيمه
ويكون في المصر قتال عظيم وان كان
في شهر رجب فان الجراد يكثر وقلة
الامطار ثلث شهور وان كان في شهر
الشعبان يكون آخر السنه امراض شديده
وان كان في رمضان الشريف فان العلماء
يطمعون في خروج الروم على العرب و
يكثر الامطار والبرد ويصيب اهل
فارس اديه شديده ووجع وموت ويقع
في العرب قتال شديد وان كان في شهر
الشوال

ثلاثة اشهر ويحيى في آخر السنة ويموت
البقر والغنم ويكثر الاضطراب شرقاً
وغرباً ويظهر في خراسان غلوه شديده
صعبة الا ان الموت يقل ويصل المطر
ويكثر الاراجيف ويحصل على السلطان
مكيده ويقتل ملك عظيم ويقعد
ملك غيره عن ملكه ويقوم آخر مكانه
ويقتل ملك غيره بالسم ويكون مرض
ووجع وشديد واكثر ذلك في العامة

وهي نوع آخر من شهر عربيه
وان كان في كسوف الشمس في شهر العربية
اذا ان انكسفت في شهر محترم يكون
السنه خصبه ويلحق الناس حرارة و
امراضاً وان كان في شهر الصفر فانه
يكون فزع ووجع وقتل بين الناس وان
كان في شهر ربيع الاول فانه يقتل رجل

وبكثر الامطار والبرد وتكثر المدور
والرفادة ويظهر الحر وتفسد الفلا ه
ويكثر النهب والقتال في البلاد ويقهر
الملك وان كان انكسفت كلها مات
ملك مصر ويومر بحواب المدينه ويقع
قتل عظيم بارض بابل وسفك الدماء
ويلحق ارض خراسان شده عظيم تتمكن
الاعداء والاضداد وان كان انكسفت
في شباط من ناحية المغرب يرخص
التطعام في ارض بابل ويصح الثمار ويموت
رجل عظيم القدر بارض فارس ويكون
امطار متوالية في تلك السنه ويكثر
ماء المدور والخيرات في ارض بابل وان
كان انكسفت في شهر مارت دل على
خصب السنه وحسن حال الثمار وكثرة
النداء والامطار في خراسان ووقوع
البلاء في ارمينه ويعدم الغيث ويقطع

ثلاث شهور

الاضطراب وان زجاج وملك مصر وينخل
نظامه ملكه وان انكسفت فى وسط
السماء يقع موت فى ديار بكر والموصل
وفارس ورهبان وتكريت ويظهر ملك
من المغرب وان كان كسوفها بحمرة ينقص
القمح ويكثر الشعير ويكون قتل
وتكثر الاشرار ويهلك رؤس القوم من
الثلج ويحدث موت فى الناس وتنقص الخيرات
وتقع الحروب وان كان انكسفت
فى كانون الثانى دل على خصب السنه وكثرة
الخيرات واتصال الامطار ويهرب رجل
عظيم القدر من بلاد الروم ويقتل
ملك فارس ودخوله على سلطانه والطاعت
له ويعمر مواضع الخراب وتفتنى جميع القتال
واضطراب امر السوء فى اذربيجان وتتخارب
السلاطين بعضها على بعض ويموت ملك
مصر ويتقدح السفهاء وتحط الاشراف

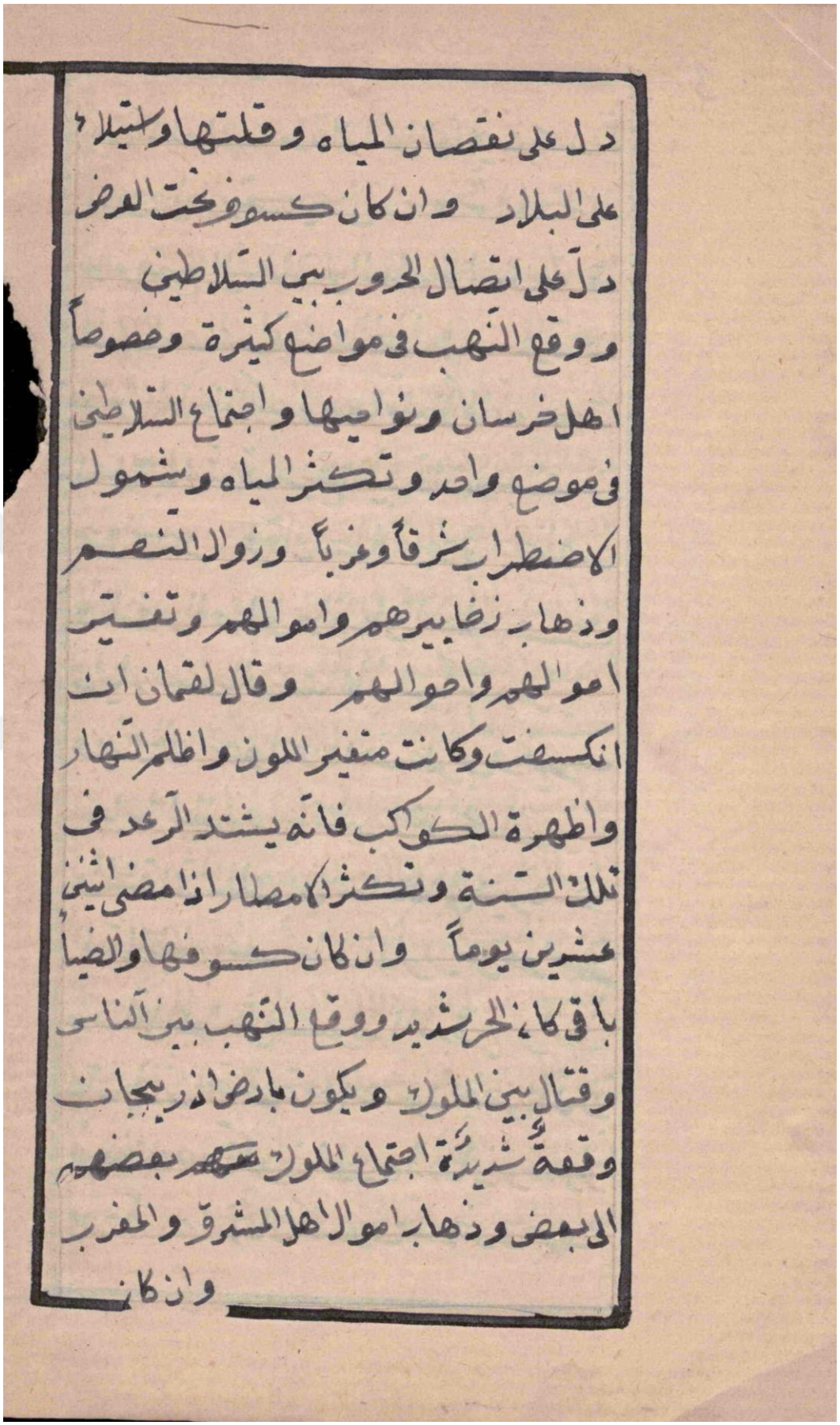
سنة طلوعها فلم يتغير لونها ولم يشمل
ظلم فان السلطان يضعف ويقع الغلاء
في ارض خوزه ومصر وان كان في وسط
السماء دل على خصب السنه وصلاحها
وكثرة خيراتها وكثر العلل والامراض التي
تحدث في الارض وانتقال بعض الملوك
عن داره وسريره الى مدينة اخرى ويكون
هلاكه فيها وان كان في آخر النهار يقع
الوباء والغلاء في بلاد الروم ويلحق
اهل الغرب شدة ويكثر الغيث في البلاد
وتقوى شوكة اللصوص وتنقطع
الطرق وان كان انكسفت في كانون الاول
دل على كثرة المطر والبرد والثلج وخصب
السنه وكثرة الخيرات وشدة الرياح و
وقوع الوباء في خراسان وفارس وكثرة
السمك والعصافير ووقوع القتال في
بلاد المغرب ويكون الغالب على سايرالمدن

الاضطراب

يفسد الخمر ويتغير في تلك السنة
وانكسفت عند غروبها دل على حسن
حال يكون بينهم بخراسان وتكثر الثمور
وان كسفت او كانت ضمرة مسدد بيره
في وسط الكسوف دل على قتال شديد وسفك
وسفك دماء وقال ذو القرنين تهلك الملو
وتكون الاسفال صالح له ويهلك حصن
من الحصون العظيمة وتهتز الارض وتكون
قتال وحرب من ناحية مصر وانكسفت
في شهر تشرين الاول في اول النهار دل على موت
ملك عظيم الشان وموت غيره واشتغال
محروب في الارض ويظهر الجراد وينقطع
المطر وانكسفت في وسط السماء فانه
يسقط ملك عظيم ويكون فساد عظيم
في ارض اذربيجان ويصيب الدواب والغنم
آفة وينقطع الغنم مدت ثلاث اشهر
وثلاثة ايام وان انكسفت في تشرين الثاني

ارتفال ملك فارس وانقياد الملوك اليه
والدخول تحت امره وكثرة الوباء وعمومه
وفساد الثمور وانتشار الحرب وطاعة الملوك
كلها وتشتد الروم على العرب تغلبهم
وان كان انكسفت فى شهر آمشتوز بعد
طلوعها دل على قتال شديد وان كان كسوفها
فى السماء دل على ترجيح احوال السنة وتبسطها
الا آن الحنطه تكثر وينقص الشعير
وينبع الماء فى الوديان وان كان عند خروجها
تحدث الاراصيف مختلفه وانقطاع المطر
فى اول السنة ويحسن امور الملوك ويقتل
احد ابنه ويحسن نية السلطان وينتصر
حاله وان كان فى شهر ايلول عند طلوعها
وجب الغلاء والفتن وانتصال الشر
وان كسفت فى وسط السماء دل على ان بعض
الملوك يفقد فى بلاد المغرب وتتصل الفتن
وتدوم فى ساير البلاد ويقل المطر و
يفسد

وان كان كسوفها من قبل المشرق في
اول النهار يظهر على الملوك اعدائه وان
كان كسوفها في شهر حزيران في اول النهار
دل على تجديد السلطان في الجبال ويقتل وجوه
الناس وماله اسماً ويدل على حسن حال الملوكي
وتناسلها ووقوع البلاء في الساحل والموا
ضع القوية وانتشار الامور بابل واختلافها
وان كان الكسوف عند طلوعها وقع
الشر والقتال بين الملوكين ويهلكون
جميعاً وان كان انكسفت عند غروبها دل
على هلاك اهل المغرب وهلاك رجل عظيم
القدر المدن في بعض وان كان انكسفت
في وسط السماء دل على قتال في ارض مصر و
فساد في ارض بابل وان كان انكسفت
في التموز عند طلوعها دل على كثرة الفتن
في ساير المدن وظهور الوباء في ناحية
الشمال وان كان في وسط السماء دل على

دل على نقصان المياه وقلتها واستيلاء
على البلاد وان كان كسوف تحت الارض
دل على اتصال الحروب بين السلاطين
ووقع النهب فى مواضع كثيرة وخصوصاً
اهل خرسان ونواحيها واجتماع السلاطين
فى موضع واحد وتكثر المياه وشمول
الاضطراب شرقاً وغرباً وزوال التنعم
وذهاب رغايبهم واموالهم وتفتيت
اموالهم واحوالهم وقال لقمان ان
انكسفت وكانت متغير اللون واظلم النهار
واظهرة الكواكب فانه يشتد الرعد فى
تلك السنة وتكثر الامطار اذا مضى اثنى
عشرين يوماً وان كان كسوفها والضيا
باقى كما، الحر شديد ووقع النهب بين الناس
وقتال بين الملوك ويكون بارض اذربيجان
وقعة شديدة اجتماع الملوك بعضهم
الى بعض وذهاب اموال اهل المشرق والمغرب
وان كان

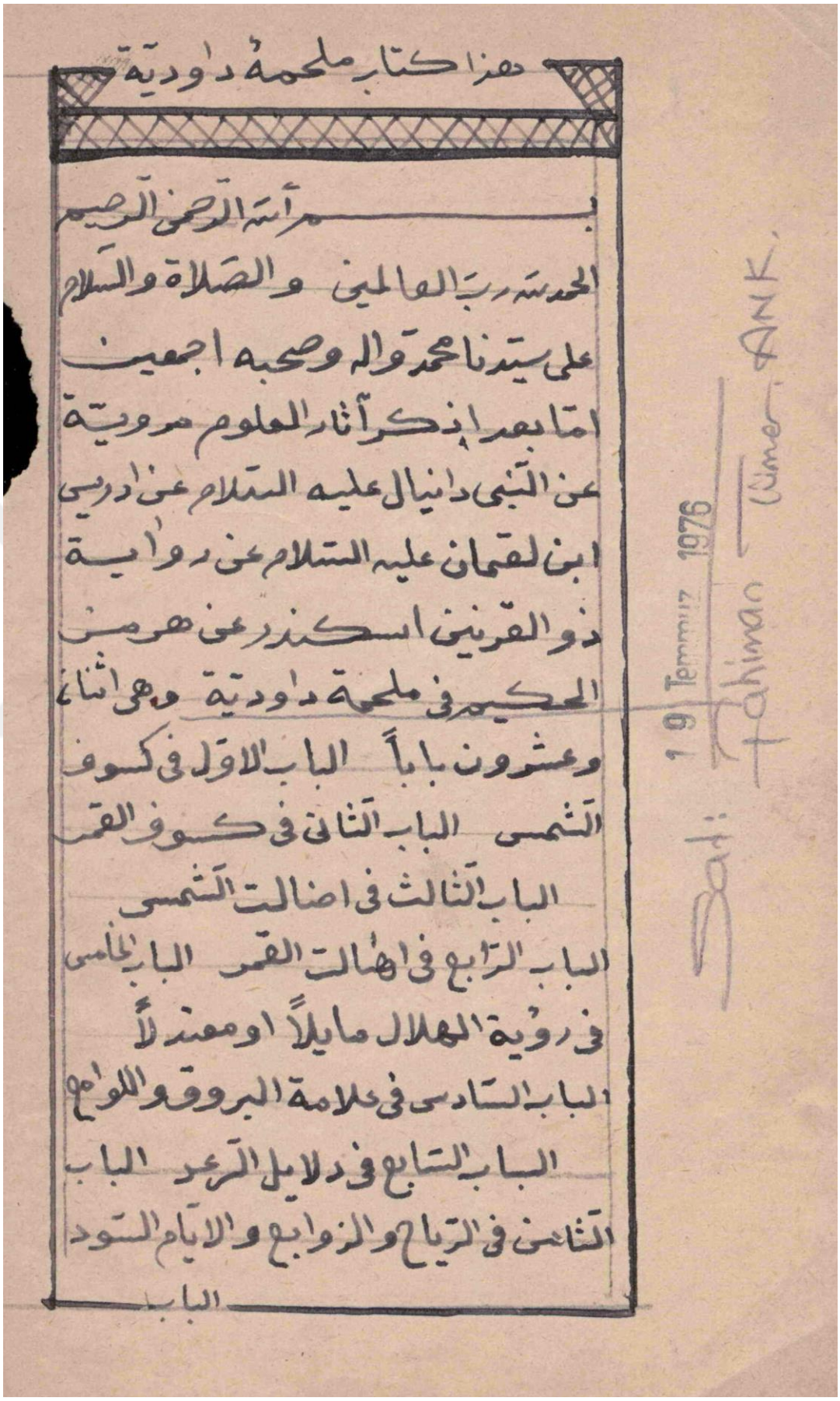
بين الملوك وقال ذو القرنين يحدث
ملك جليل بتكيس دروس المدن
ووقوع البرقان في الفله والموت في
النساء والحوائين والحوامل وقال
داود ان كان كسوفها قليلاً فانه يموت
اصحاب المشرق ويقع البرقان وينتشر
حمل السحر وقال بطلاميوس يظهر
في النار العناق واذا كان انكسفت
في ايار عند طلوعها كان حرباً شديداً
ويدل على الشمول والا اضطراب وعمومه
سايرا لبلاد واضطراب اهل الجبال
وانتقال الملك عن صاحبه الى غيره و
السلاطين تغير ثبات الملوك عن حواصلهم
وتناقل المواشي خصوصاً البقر وان
كان باشي الضلمة على حصول بغض الملوك
في شده وتكون المده اثنان وعشرون
يوماً وان كان كسوف عند خروجها

الباب الاول

في كسوف الشمس اذا انكسفت في شهر
نيسان عند طلوعها دل على وقوع السبي في
بعض المدن ويكون ذلك في مدن بابل في
المشرق وهلاك الناس بالبرقان وكثرة السقط
وهلاك قوم لهم ذكر وصيت ويدل على شمول
الغلاء واتصال الآفات والبلاء ويدل
على استيلاء رجل له شان وقدره على كل
امور وانتصابه على القوميين ان كان
كسوفها في جهت المغرب يقع في البلاد
الحادث ويوجب سقوط منزلت بعض
السلاطين وزوال ملكه وتشديد نوابه
وذوي المكانات الاصلية وقال هرمس
الحكيم يدل على هلاك العلماء والرؤساء
من اهل مصر واتصال الشرور ويموت
رجل جليل القدر وان كان كسوفها
مما يلي المغرب في الشرق وقع حرب وشر

بين

الباب التاسع في الامطار الكثير
اذا وقعت الباب العاشر في وقوع
البرد والحصا الباب الحادي عشر
وظهور القوس الباب الثاني عشر
في ظهور الزلازل واهتزاز الارض
الباب الثالث عشر في انفراد الكواكب
الباب الرابع عشر في كوكب الذنابة
والذنب الباب الخامس عشر في الحرب التي
تظهر في السماء الباب السادس عشر
في الاشكال التي تظهر في القمر الباب السابع عشر
في طالع تحويل سنة العالم الباب الثامن
عشر في دلايل مولد السنة الباب التاسع
عشر في امور الكواكب وطالع السنة
الباب العشرون في دلايل كون المريخ في
برج الحمل الباب الواحد والعشرون
في دلايل دخل في برج اثني عشر الباب الثاني
والعشرون في دلايل كانون في الايام لتسعه

هذا كتاب ملحمة داودية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام

على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين

اما بعد اذكر آثار العلوم مروية

عن النبي دانيال عليه السلام عن ادريس

ابن لقمان عليه السلام عن رواية

ذو القرنين اسكندر عن هرمس

الحكيم في ملحمة داودية وهي اثنا

وعشرون باباً الباب الاول في كسوف

الشمس الباب الثاني في كسوف القمر

الباب الثالث في اضالت الشمس

الباب الرابع في اهلال القمر الباب الخامس

في رؤية الهلال مايلاً او معتدلاً

الباب السادس في علامة البروق واللوامع

الباب السابع في دلايل الرعد الباب

الثامن في الرياح والزوابع والايام السود

الباب

19 Temmuz 1976

Sahi: Rahman Umer ANK.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İnsanların, gelecek ile ilgili endişe ve merakları yaşamları boyunca sürmüştür. Bu nedenle meraklarını ve endişelerini gidermek için çeşitli yöntemlere başvurmuşlardır. Melhame türü de bu şekilde ortaya çıkan türlerden biridir. Fal ve kehanete benzerlik gösterse de yöntem bakımından onlardan ayrılan melhameler genel olarak, tabiatta meydana gelen olaylardan yola çıkarak, uzak gelecekle ilgili haberler veren bir türdür.

Ayrıca ‘‘kanlı savaş’’ olarak da tanımlanan melhame kavramı, gelecekte gerçekleşecek şiddetli savaşlar için de kullanılmaktadır.

Tarihsel süreç içerisinde değerlendirildiğinde, melhamelerin ortaya çıkışı eski medeniyetlere dayanmaktadır. Zira fal ve kehanet gibi melhamenin izlerinin eski devirlere kadar uzandığını, Mezopotamya, Bâbil, Mısır gibi medeniyetlerde izlerine rastlandığını görmekteyiz.

Bu süreç içerisinde ilimler tasnifinde de yerini alan melhame, birçok ilim ile de etkileşim içerisinde olmuştur. Genel olarak, astronomi ve astrolojinin alt dalında yer verilen melhame, bu ilim dallarıyla da bağlantılı durumdadır. Zira tabiat olaylarından yola çıkabilmek için astronomi bilgisine de ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yüzden melhameler diğer ilimlerle de bağlantılıdır.

Ayrıca tarihsel süreç içerisinde dinler tarihi açısından da değerlendirilmelidir. Yahudilikte, Hıristiyanlıkta ve İslam’da da yer edinmiş olan melhameler, dinlerin bu türe yaklaşımını da bizlere göstermektedir.

İslam da ihtiyatla yaklaşılan bu tür hakkında hadis gibi dini ilimlerde de yer almıştır.

‘‘kanlı savaş’’ anlamıyla hadislerde de geçen, İslam tarihi içerisinde de yer alam melhame, geleceği ancak Allah’ın bilebileceği inancından dolayı İslam alimleri tarafından ihtiyatla yaklaşılan bir konu olmuştur.

Konunun bir yönü de dinler tarihinin kapsadığı konular içerisinde yer alan, günümüzde de konuşulmaya devam eden Armagedon/Melhame-i Kübra’dır. Yahudilik ve Hıristiyanlıkta Armagedon, İslam’da ise Melhame-i Kübra olarak adlandırılan savaş, kıyametten önce gerçekleşeceğine inanılan, kanlı ve daha önce görülmemiş şiddette

meydana gelecek olan savaştır. Bu inanca göre, Rum denilen Yahudi ve Hıristiyanlar ile Müslümanlar arasında gerçekleşecek olan bu savaş, meydanı insan cesetleriyle dolduracak ve her yeri kan gölüne çevirecek bir savaş olmasından dolayı melhame adını almaktadır.

Günümüzde Irak'ta, Afganistan'da, Filistin'de be birçok Müslüman beldelerde yaşanan karışıklık ve savaşların altında da bu inanç yatmaktadır. Zira Yahudi ve Hıristiyanların kıyametten önce gerçekleşecek olan bu savaştan sonra, kendilerine karşı olanların hepsinin yok olacağı ve kendilerini bekleyen güzel ve ferah yaşamın başlayacağı inancı, o zamanın gelmesi için çalışmalarına neden olmaktadır. İnançları açısından beklenen zamanın gelmesi için önceden gerçekleşmesi gereken birtakım olaylar vardır. Bu inançla, gerçekleşmesi gereken bu olayları günümüzde yerine getirerek zamanı hızlandırmak ve kıyameti yaklaştırmak istemektedirler. Bu yüzden vaat edilmiş topraklar, Kudüs, Süleyman Mabedi'nin inşası gibi ideolojilerini yerine getirerek, kıyametin kopmasını ve beklenen savaşın gerçekleşmesini hızlandırmaya çalışmaktadırlar. Bu bir açıdan tanrıyı kıyamete zorlamak olarak açıklanabilir. Ancak kıyamet öncesi gerçekleşeceği söylenen olayların henüz gerçekleşmemiş olması, beklenen bu savaş için daha zaman olduğunu bize göstermektedir.

Geleceğe yönelik haberler veren bir tür olması yönüyle de melhame türünde pek çok eser kaleme alınmıştır. Bu eserlerin birçoğu el yazması şeklindedir. Kitâb-ı Melhame-i Davûdiyye adlı el yazma eser de melhame türüne örnek olarak gösterilebilir. İçerik olarak Ay tutulması, Güneş tutulması, ayın şekilleri, yıldırım, kuyruklu yıldız, depremler gibi tabiat olayları ve gök cisimlerinin hareketlerinden yola çıkarak gerçekleşmesi beklenen tarımsal, siyasi, toplumsal olaylardan bahsedilmektedir. Bu durumların hangi aylarda nasıl gerçekleşeceği, Arap aylarında, Rumi aylarda, burçlarda meydana geldiklerinde hangi olayların görüleceğinden bahsedilmektedir. Ayrıca eserde her bölümün sonunda en iyi bilen ve hükmedenin Allah olduğu kaleme alınmıştır.

Sonuç olarak gelecek konusunda tek bilgi sahibi olan şüphesiz Allah(c.c.)'dır. Bu yüzden melhame türü konularda ihtiyatlı davranmak ve araştırmalarımızı bu yönde yapmamız gerekmektedir.

Bu çalışmamızın melhame konusunda araştırma yapmak isteyen kişiler için bir giriş niteliği taşımaktadır. Ayrıca melhame örneği olarak incelemek istenebilecek bir el

yazma eseri de okumaya kolaylık sağlamak ve anlaşılabilir duruma getirmek amacıyla Arapça metin şeklinde ve çeviri metni şeklinde çalışmamızda yer verdik.

Melhame türünü, farklı yönleriyle, ayrıntılı bir şekilde incelemesinin yapılması araştırma dünyasına büyük katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Abdurrahman Ebu Zeyd Veliyyüddin İbn Haldun Mâlikî Hadramî. (2009). Mukaddime. Hzr. Süleyman Uludağ. Dergah Yayınları. 6. Baskı. I-II Cilt. İstanbul.

Alkhaffaf, E. (2017). Danyal'ın Melhamesi: Tenkitli Metin, Giriş ve Yorum. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi. (480393)

Ateş, S. Kur'ân-ı Kerim ve Yüce Meâli. Yeni Ufuklar Neşriyat.

Aydın, C., Aydın, G. (1992). Batlamyus. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (Cilt: 5, ss. 196-199). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Aydın, M. (1993). Fal. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (Cilt:12, ss.134-138). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Ayverdi, İ. (2011). Kubbealtılügatı Misalli Büyük Türkçe Sözlük. (4.bs.). Cilt:2. İstanbul. MAS Matbaacılık.

Baysal, A. S. (2018). Mezopotamya Astrolojisinin Doğuşu, Gelişimi ve Kaynakları. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6(65), 461-475.

Boyraz, Ş. (2000). Türk Halkbiliminin Yazılı Kaynakları Olarak Melhemeler. Doktora Tezi. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi. (98557)

Boyraz, Ş. (2006). Fal Kitabı: Melhemeler ve Halk Kültürü. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Bölükbaşı, M. (2018). Cahiliye Devrinde Araplarda Kehanet ve Kâhinlik. Nüsha: Şarkiyat Araştırmaları Dergisi, 18(47), 127-148.

Çaldak, S. (2015). Taşköprülüzâde'nin Mevzû'âtu'l Ulûm'undaki İlimler Tasnîfi Üzerine. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15(2), 115-146.

Çelebi, İ. (1993). Fal. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (Cilt: 12, ss. 138-139). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Çelebi, İ. (1996). Fiten ve Melâhim. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (Cilt: 13, ss.149-153). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Çelebi, İ. (1997). İslam Kaynaklarında Fiten, Melâhim ve Herc İnançları. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı: 11-12, 151-196.

Çetin, E. (2014). Hıristiyan Fundamentalizmi ve Ortadoğu'da Tanrıyı Kıyamete Zorlama Stratejisi. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Dergisi, 5(1), 1-16. 3 Kasım 2020 tarihinde https://dergipark.org.tr/tr/pub/jiss/issue/25892/272848 adresinden erişildi.

Demir, R. (1999). Melhameler ve Bir Onyedinci Yüzyıl Osmanlı Alim ve Edibi Cevri Çelebinin Melhamesi. Osmanlı Ansiklopedisi. (Cilt: 8, ss.431-441). Ankara. Yeni Türkiye Yayınları.

Demirci, K. (1992). Burç. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (Cilt: 6, ss.421-422). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Demircioğlu, B. Hıristiyan Yahudi Kaynaklarına göre Melhame-i Kübra Armagedon. 21 Kasım 2020 tarihinde https://www.altinoluk.com.tr/hiristiyan-yahudi-kaynaklarina-gore-melhame-i-kubra-armagedon.html adresinden erişildi.

Demirel, H. R. (2000). Bazı Fiten, Melâhim ve Siyâsî Hadislerin Gaybî Haberler Açısından Değerlendirilmesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 3, 101-121.

Devellioğlu, F. (2012). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat. (29. bs.). Ankara. Aydın Kitabevi Yayınları.

Ebû Dâvûd. (2000). Sünen-i Ebû Dâvûd Terceme ve Şerhi. Haz. Necati Yeniel-Hüseyin Karapınar. İstanbul. Başak Matbaası.

El-Karahisarî, Ahterî Mustafa Muslihuddin. (2017). Haz. Ahmet Kırkkılıç, Yusuf Sancak. Ahterî-yi Kebir. (2. Bs.). Ankara. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır. (1979). Hak Dini Kur'an Dili: Türkçe Tefsir. İstanbul. Eser Neşriyat.

Eroğlu, Z. Astroloji Tarihinde İranlılar. 7 Aralık 2020 tarihinde https://www.medyumca.com/astroloji-tarihinde-iranlilar/ adresinden erişildi.

Erverdi, E., Kutlu, M. ve Kara, İ. (1986). Melhame. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi. (Cilt:6, s. 241). İstanbul. Dergah Yayınları.

Fehd, T. (2000). İlm-i Ahkâm-ı Nücûm. Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi. (Cilt: 22, ss.124-126). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Fehd, T. (2005). İlm-i Ahkâm-ı Nücûm. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (Cilt: 22, ss. 124-126). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Firuzabadi. (2009). Kamûsu'l-muhît. (3.bs.). Beyrut. Müessesetü'l-Risâlet.

Görkem, B. (2019). Âşık Seyrânî'nin ''Kuşlar Destanı'' Üzerine Ayrıntılı Bir İnceleme. Uluslar arası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi(IJHE), 5(2), 1082-1109.

Gültekin, M. B. (2020). Armagedon ya da Melhame-i Kübra. 20 Kasım 2020 tarihinde http://www.mehmetbedrigultekin.com/2020/02/27/armageddon-ya-da-melhame-i-kubra/ adresinden erişildi.

Günyol, V. (1993). Melâhim. İslam Ansiklopedisi. (Cilt:7, ss.659-661). İstanbul. Milli Eğitim Basımevi.

İbn Faris, Ebü'l-Hüseyin Ahmed b. Faris b. Zekeriyyâ. (1986). Mu'cemu mekayisi'l-luga. (2.bs.). Beyrut. Müessesetü'l-risale.

İbn Mâce. (1984). Sünen. (2. bs.).

İbn Manzur. (1863). Lisanü'l-Arab. (Cilt:13, ss. 180-182). Beyrut. Daru Sadar.

İbnu'l Esîr. (1963). en-Nihâye fî garibi'l-hadîs ve'l-eser. Kahire.

İlhan, B. (2004). Astroloji Dersleri **(**3. bs). İstanbul, İlhan Yayınevi.

İmam Tirmizî. (2005). Sünen-i Tirmizî. Thk. Ahmed Şâkir-Mustafa Zehebî. 4.cilt. Kâhire. Darü'l-Hadîs.

Kahraman, A. (2012). İhvân-ı Safâ Risâleleri. İstanbul. Ayrıntı Yayınları.

Kalafat, Ş. (2019). Türkçede Sıra Dışı Bir Matematik Teriminin Semantik Yolculuğu: Kara Cümle. Electronic Turkish Studies, 14(4), 2425-2448.Doi: http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.23031

Kitabı mukaddes eski ve yeni ahit. (1976). İstanbul. Servetifünun matbaası.

Köksal, H. (2013). Doğa Olaylarını Gözlemleyerek Yapılan Tahminler: Melhameler. Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi, 5. 28 Ekim 2020 tarihinde https://actaturcica.files.wordpress.com/2020/01/v_i_12.pdf adresinden erişildi.

Kutluer, İ. (1992). Burç. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (Cilt: 6, ss.424-426). İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Meteoroloji Sözlüğü. 18 Kasım 2020 tarihinde https://www.mgm.gov.tr/genel/meteorolojisozlugu.aspx ve https://www.mgm.gov.tr/genel/meteorolojinedir.aspx adreslerinden erişildi.

Mucemu'r-raed. Cubrân Mesûr. (2005). Darü'l-ilmi Lilmelâyîn.

Mutçatı, S. (1995). Dağarcık Arapça-Türkçe Sözlük. İstanbul. Dağarcık Yayınları.

Mütercim Asım Efendi. (2014). Kâmûsu'l Muhît Tercümesi. 6.cilt. İstanbul. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.

Sarı, M. (2011). el-Mevârid Littüllab Arapça-Türkçe Talebe Lügatı. (5. bs.). İstanbul. İpek Yayınları.

Sarp, R. Ö. (2010). Fiten ve Melahim Edebiyatı. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi. (274114)

Sayılı, A. (1982). Mısırlılarda ve Mezopotamyalılarda Matematik, Astronomi ve Tıp. Ankara. Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Selvi, S. (2006). Kelam İlmi Açısından Halkımızın Okulistik İnançlarına Yaklaşımının Değerlendirilmesi (İstanbul Küçükçekmece Örneği). (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi. (210659)

Sicill-i Osmanî. (1996). Eski Yazıdan Aktaran: Seyit Ali Kahraman. 3. Cilt. Tarih Vakfı Yut Yayınları. İstanbul.

Sümbüllü, Y. Z. (2008). Halk Meteorolojisi Ekseninde Bir Melheme Örneği. Electronic Turkish Studies, 3(7), 782-811. Doi: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.532

Şemseddin Sami. (2004). Kâmûs-ı Türkî. (3. bs.). İstanbul. Kapı yayınları.

Taşköprülüzâde. (2002). Miftâhu's-Saâde ve Misbâhu's-Siyâde. (3.bs.). Cilt: 1. Dâru'l-Kütüb el-İlmiyye. Beyrut.

Turan, F. (1998). Halk Osmanlıcası I: Melhameler ve Bir 17. Yüzyıl Melhamesi. *Bir: Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi; Prof. Kemal Eraslan Özel Sayısı* (Festschrift). 9-10 , 681-705.

Tureng Türkçe-İngilizce Sözlük. 28 Kasım 2020 tarihinde https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce adresinden erişildi.

Türkçe bilim terimleri sözlüğü. 18 Kasım 2020 tarihinde http://www.tubaterim.gov.tr/ adresinden erişildi.

Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (1932). 18 Kasım 2020 tarihinde https://sozluk.gov.tr/ adresinden erişildi.

Yıldırım, H. (2015). Divan Şairlerine Göre Burçlar. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(41), 340-353.

Yılmaz, A. (2007). İslâm Öncesi Arap Toplumunda Kehanet. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi. (210595)

Yılmaz, H. (2018). Ehl-i Beyti Konu Alan Bir Mesnevî: Dâstân-ı Âl-i Abâ. IV. Uluslararası Alevilik ve Bektaşilik Sempozyumu. Bildiriler Kitabı. 739-745, Ankara.

Yılmazer, Ö. (2019). Zodyak ve Burçlar Kuşağı Hakkında Bilmeniz Gerekenler. 18 Kasım 2020 tarihinde https://www.kooplog.com/burclar-kusagi-ve-zodyak-nedir/ adresinden erişildi.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	: Fatma Nur KOZALAK
Doğum Yeri ve Tarihi	:

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi	: Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Yüksek Lisans Öğrenimi	: Gümüşhane Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller	: Arapça, İngilizce
Bilimsel Faaliyetler	:

İş Deneyimi

Stajlar	:
Projeler	:
Çalıştığı Kurumlar	: MEB, ücretli öğretmenlik

İletişim

Telefon	:
e-posta Adresi	:

Tarih **:** 13.01.2021